

TILINPÄÄTÖS 2018

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS	3
1.1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	3
1.2 KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	5
1.3 YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS	6
1.3.1. Yleinen taloudellinen kehitys	6
1.3.2 Joensuun ja seutukunnan kehitys	8
1.4 KAUPUNGIN TOIMINNAN JA TALOUDEN KEHITYS	9
1.4.1. Olennaiset tapahtumat kaupungin toiminnassa ja taloudessa tilikaudella 2018	9
1.4.2 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	16
1.5 KAUPUNGIN HENKILÖSTÖ	17
1.6 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN LIITTYVISTÄ SEIKOISTA	18
1.7 YMPÄRISTÖTEKIJÄT	20
1.8 HYVINVOINTI JA TERVEYS	25
1.9 KORRUPTION JA LAHJONNAN TORJUNTA JA IHMISOIKEUSASIAT.....	29
2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	31
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	39
3.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	39
3.2 TOIMINNAN RAHOITUS	42
3.3 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	46
3.4 KOKONAISTULOT JA -MENOT.....	50
4. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	51
4.1 YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ.....	51
4.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS	51
4.3 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT	53
4.4 ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	55
4.5 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ VUONNA 2018	55
4.6 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT	60
4.6.1 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	60
4.6.2 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	61
4.6.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut	62
5. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	63
5.1. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY.....	63
5.2 TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	63
6. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	64
6.1 PERUSKAUPUNGIN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	65
KAUPUNGINVALTUUSTO	65
TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	66
KAUPUNGINHALLITUS	68
ELINVOIMAN TOIMIALA	75
HYVINVOINNIN TOIMIALA	84
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA	116
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA.....	122
JOENSUUN ALUEELLINEN JÄTELAUTAKUNTA.....	134
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	137
TEKNISTEN PALVELUJEN JOHTOKUNTA.....	143

6.5 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN	
TOTEUTUMINEN.....	148
6.5.1 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen	148
6.5.2 Investointien toteutuminen	150
6.5.3 Talousarvion rahoitusosan toteutuminen.....	164
6.5.4 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	164
7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	165
7.1 TULOSLASKELMA	166
7.2 RAHOITUSLASKELMA	167
7.3 TASE	168
7.4 KONSERNILASKELMAT	170
7.4.1 Konsernituloslaskelma.....	170
7.4.2 Konsernirahoituslaskelma	171
7.4.3 Konsernitase.....	172
8. KONSERNIN JA KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	174
8.1 KUNNAN JA KONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	175
8.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	180
8.3 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	183
8.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	183
8.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	188
8.3.3 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	192
8.3.4 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	194
9. ERILLISTILINPÄÄTÖKSET	196
9.1 LIIKELAITOSTEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET	196
Joensuun Vesi –liikelaitos.....	197
9.2 RAHASTOJEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET	227
Rahastojen tulos- ja rahoituslaskelmaosan toteutuminen	228
Elinkeinorahasto.....	229
Tulevaisuusrahasto	234
9.3 TASEYKSIKÖIDEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET	239
160 JOENSUUN TILAKESKUS-TASEYKSIKKÖ	240
10. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT	251
11. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA	252

1. Toimintakertomus

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Suomen talous on kehittynyt viime vuosina myönteisesti. Suhdannehuippu on kuitenkin ohitettu ja talouden kasvu hidastumassa. Suotuisa suhdannetilanne on parantanut myös julkisen talouden tilaa ja julkisen talouden rahoitusasema on tasapainottumassa. Pidemmällä tähtäimellä julkinen talous ei kuitenkaan edelleenkään ole kestäväällä pohjalla. Väestön ikääntymisen myötä hoivamenojen kasvu on vasta kiihtymässä. Toisaalta työvoiman määrän pienentyminen vaikuttaa tulevien vuosien talouden kasvunäkymiin.

Kuntatalouden tilanne heikkeni vuoden 2018 aikana ennakoitua heikomman verokehityksen johdosta. Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöksiä koskevien ennakkotietojen mukaan tilikauden tulos aleni lähes 1,3 mrd. eurolla vuoteen 2017 nähden ja 2/3 kunnista tilinpäätös muodostui negatiiviseksi. Heikon tuloksen taustalla on toimintamenojen kasvun kiihtyminen ja verorahoituksen pienentyminen edellisvuoteen nähden. Kuntien nettomenot kasvoivat 3,8 % palvelujen ostojen sekä henkilöstömenojen nousun myötä. Verotulot alenivat 0,5 %:lla erityisesti vuoden 2017 valmistuneen verotuksen johdosta tehtyjen oikaisujen, kilpailukykysojimuksen vaikutusten ja poikkeuksellisten suurten ennakonpalautusten johdosta. Valtionosuudet alenivat 0,6 % kilpailukykysojimukseseen liittyvien leikkausten sekä kustannustenjaon tarkistuksen johdosta. Kuntien ja kuntayhtymien lainakannan kasvu jatkui, erityisesti kuntayhtymien lainakanta kohosi lukuisten sairaalahankkeiden vuoksi. Kuntatalouden tilanteessa huolestuttavaa on kuntien voimakas eriytyminen. Pääkaupunkiseudun kuntien kehitys on säilynyt myönteisenä, muussa maassa talouden haasteet ovat kasvaneet.

Koko kuntasektorin tavoin myös Joensuun kaupungin taloudellinen tilanne heikkeni heikon verokehityksen seurauksena vuoden 2018 aikana. Tilikauden alijäämäksi muodostui tuloksenkäsittelyerien jälkeen 2,4 milj. euroa. Toteutuma oli hieman muutettua talousarviota parempi, mutta selvästi alkuperäistä talousarviota heikompi. Toimintakate kasvoi 3,3 %, noin 12 milj. euroa vuoteen 2017 nähden. Muutoksen taustalla on erityisesti hyvinvointipalvelujen ja työllisyysmenojen kasvu sekä maankäyttökorvaustulojen aleneminen edellisvuoteen nähden. Verotulojen ja valtionosuuksien yhteenlaskettu kasvu oli 0,5 %, 2,2 milj. euroa. Verotulot alenivat edellisvuoteen nähden 1,7 milj. euroa. Myös kaupungin verokertymää alensi vuoden 2017 verotukseen perustuvat oikaisut sekä poikkeuksellisen suuret ennakonpalautusmaksut. Valtionosuudet kasvoivat koko maan kehityksestä poiketen 2,8 % verotulotasauksen kasvun sekä veroperusteiden muutosten vaikutusten seurauksena.

Vuosi 2018 oli haasteellinen sijoitusmarkkinoilla, mikä heijastui kaupungin rahastojen kehitykseen. Rahastojen yhteenlaskettu markkina-arvo laski lähes 2,6 % edellisvuoteen nähden. Tilikauden tulos muodostui kuitenkin ylijäämäiseksi, joskin jäi talousarviossa asetetusta tavoitteesta. Joensuun Veden tulos oli odotetun mukainen, 2,6 milj. euroa ylijäämäinen.

Kaupunki on investoinut viime vuosina voimakkaasti ja investointitaso säilyi myös vuonna 2018 korkealla tasolla. Investointimenot olivat kiinteistöleasingrahoitus huomioiden lähes 60 milj. euroa. Vuoden 2018 aikana valmistui talonrakennushankkeista Siilaisen terveysaseman peruskorjaus ja laajennus, Nepenmäen yhtiäiskoulu, Heinävaaran yläkoulu, Hukanhaiden ja Hammaslahden päiväkodit sekä Pataluodon yläkoulun muutostyöt. Vuoden 2018 aikana rakenteilla olleista isoista hankkeista Rantakylän normaalikoulu valmistui vuoden 2019 alussa, Karsikon päiväkotit sekä harjoitusjäähalli ja kilpahallin sosiaalitoimen peruskorjaus valmistuvat vuoden 2019 aikana.

Vuoden 2018 aikana tehtiin myös tulevia investointeja koskevia päätöksiä. Erityisesti kaupunginvaltuuston päätökset eteläisen suunnan koulujärjestelyistä sekä Enon ja Uimaharjun yläkoulujärjestelyjen toteuttamisesta vaikuttavat tulevien vuosien investointiohjelmaan. Vuoden aikana hyväksyttiin Mehtimäen alueen liikuntaedellytyksiä merkittävästi parantavan Mehtimäkihallin toteuttaminen. Hallin rakentaminen perustuu

malliin, jossa yksityiset yritykset ja toimijat osallistuvat hankkeen toteuttamiseen 2,7 milj. eurolla. Yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston ja Suomen Yliopistokiinteistöt Oy kanssa puolestaan valmisteltiin kaupunginvaltuuston hyväksymän aiesopimuksen mukaisesti konservatorion uusia tiloja yliopistokampukselle sekä kaupunginorkesterin olosuhteiden parantamista Carelia-salissa. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on ollut kampusalueen ja Mehtimäen tapahtuma-alueen elävöittäminen.

Yhdyskuntatekniikkaan investointiin vuoden 2018 aikana runsaalla 17 milj. eurolla. Kaupunkiympäristön kehittämishankkeista symmetrisen kaupungin tavoitteiden toteuttaminen eteni mm. asemanseudun toteuttamisen käynnistymisen, Penttilänrannan etenemisen sekä kauppatorin alueen muutosten myötä. Isoista hankkeista myös merkittävästi liikenteen sujuvuutta parantanut Raatekankaan eritasoliittymä valmistui.

Korkean investointitason myötä kaupungin lainakannan kasvu jatkui. Lainakanta oli vuoden 2018 lopussa 234,6 milj. euroa. Asukasta kohden lainaa oli 3 064 euroa, kun edellisvuonna asukaskohtainen lainamäärä oli 3 008 euroa. Kaupungin lainataakka on hieman kuntasektorin keskimääräistä tasoa korkeampi. Lainakannan lisäksi kiinteistöleasingvastuiden määrä on viime vuosina noussut.

Toimintaympäristön kehityksen myönteinen vire jatkui vuoden 2018 aikana. Kaupungin väestömäärän kasvu jatkui. Vuoden 2018 lopussa kaupungin asukasluku oli ennakkotietojen mukaan 76 577. Kasvua edellisvuoteen nähden oli 510 henkilöä. Rakentamisen vilkas tahti jatkui. Vuonna 2018 valmistui laajennus- ja muutoshankkeet ja muut rakennukset huomioiden ennätykselliset 1047 asuntoa. Rakennuslupia myönnettiin laajennus- ja muutoshankkeet huomioiden 899 asunnolle. Myös työllisyystilanne parani vuoden 2018 aikana ja vuoden keskimääräiseksi työttömyysasteeksi muodostui 14,5 %. Työttömyysaste aleni 2,5 % -yksikköä edellisvuoteen nähden. Työttömien määrässä mitattuna muutos oli -882.

Muutoksen tahti on viime vuosina ollut nopeaa, mikä edellyttää myös kaupungilta rohkeaa kehittämisen otetta. Tämä näkyi erityisesti vuonna 2018 ripeästi edenneessä yrityspalvelujen uudelleen organisoinnissa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi huhtikuussa järjestelymallin, jossa Joensuun Tiedepuisto Oy ja Joensuun seudun kehittämissyhtiö Josek sulautuivat perustamalla uuden yhtiön. Uusi yhtiö, Business Joensuu Oy, aloitti toimintansa vuoden 2019 alusta. Uudistuksen tavoitteena on tiivistetyksi kilpailukykyiset yrityspalvelut, joiden avulla alueelle syntyy uusia työpaikkoja ja kasvua. Vuoden 2018 aikana eteni myös uusi kaupunkikonsernin aktiiviseen otteeseen perustuva matkailun edistämisen toimintamalli. Itä-Suomen yliopiston opettajakoulutus keskittyi Joensuuhun lukuvuoden 2018-2019 alusta lukien, mikä on näkynyt kaupungin opiskelijaväestön kasvussa. Yhteistyötä koulutusklusterin uuden toimintamallin rakentamisessa on tehty tiiviisti alueen koulutusorganisaatioiden kanssa. Maakunta- ja soteuudistuksen valmistelun alasarjojen myötä Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän, Siun soten, toiminta jatkuu nykyisellään. Siun soten leveämpien hartioiden myötä maakunnalla on hyvät valmiudet vastata sosiaali- ja terveystalouden haasteisiin kiristyvistä julkisen talouden paineista huolimatta.

Aktiivinen ote kaupungin kehittämisessä jatkuu myös tulevina vuosina. Konsernistrategian mukaisesti alueen elinvoiman kasvattaminen ja työllisyyden parantaminen ovat edelleen keskeisessä asemassa. Työllisyyden edistämiseksi on kaupungin ja eri toimijoiden yhteistyössä valmisteltu hanketta, jonka toivotaan käynnistyvän alkuvuodesta 2019. Kevään aikana valmistellaan konsernistrategian väliarviointia, jonka keskeisenä osana on kestävä talouden ohjelman valmistelu. Ohjelman tavoitteena on varmistaa kaupungin talouden kestävyys myös tulevaisuudessa. Ohjelma sisältää myös talouden kestävään kantokykyyn perustuvan pidemmän aikavälin investointisuunnitelman.

Kaupungin luottamushenkilöt, viranhaltijat ja työntekijät ovat suoriutuneet hyvin vuoden 2018 tehtävistä ja tavoitteista. Lausun heille parhaat kiitokset hyvästä ja tuloksellisesta työstä Joensuun alueen puolesta.

Joensuussa 18.3.2019

Kaupunginjohtaja Kari Karjalainen

1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnallisvaalit järjestettiin 9.4.2017. Uuden kaupunginvaltuuston toimikausi alkoi kesäkuussa 2017.

Kaupunginvaltuuston jäsenmäärä on 59 ja kaupunginhallituksen 11.

Kaupunginvaltuuston ja –hallituksen poliittiset voimasuhteet vuoden 2018 lopussa olivat:

	Valtuusto	Hallitus
SDP	15	3
KESK	12	2
KOK	9	2
VIHR	9	2
VAS	6	1
PS	5	1
KD	3	0

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat olivat:

Puheenjohtaja	Juha Mustonen (KESK)
1. varapuheenjohtaja	Merja Mäkisalo-Ropponen (SDP)
2. varapuheenjohtaja	Arto Pippuri (KOK)

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat olivat:

Puheenjohtaja	Seppo Eskelinen (SDP)
1. varapuheenjohtaja	Markku Kauppinen (KESK)
2. varapuheenjohtaja	Hannele Autti (VIHR)

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja.

Kaupungin organisaatio on vuoden 2017 alusta lukien rakentunut kolmeen toimialaan, jotka ovat elinvoima, hyvinvointi ja kaupunkiympäristö. Konsernipalvelut sovittavat yhteen näiden kolmen toimialan toimintaa.

Elinvoiman toimiala vastaa kaupungin elinkeino- ja kasvupolitiikasta, kilpailukyvystä sekä elinvoiman kehittämisestä. Tavoitteena on kaupunkiseudun kasvu ja vahva kilpailukyky niin kansallisella kuin valituilla aloilla kansainvälisellä tasolla. Lisäksi tavoitteena on luoda yrityksille ja yrittäjyydelle toimintaympäristö, joka edistää yritysten sijoittumista, syntymistä, toimintaa, kasvua sekä kilpailukykyä ja työllisyyttä. Elinvoiman toimialasta vastaa elinvoimajohtokunta.

Hyvinvoinnin toimialaan kuuluvat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukiokoulutus, lasten aamu- ja ilta-päivätoiminta, konservatorion ja kansalaisopiston toiminnan järjestäminen sekä kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut. Hyvinvoinnin koko toimialasta vastaa hyvinvointilautakunta. Sen alla toimivat kasvatus- ja opetusjaosto sekä sivistys- ja vapaa-aikajaosto. Hyvinvoinnin toimialalle sijoittuu myös sosiaali- ja terveyspalvelujen neuvottelukunta, jonka tehtävänä on mm. Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän ja Joensuun kaupungin palvelujen rajapintaan liittyvien toimintojen koordinointi ja yhteensovittaminen.

Kaupunkiympäristön toimialalla luottamustoimielimet ovat kaupunkirakennelautakunta, rakennus- ja ympäristölautakunta ja alueellinen jätelautakunta sekä teknisten palvelujen johtokunta. Kaupunkirakennelautakunnan alaisuudessa toimii alueellinen joukkoliikennejaosto ja rakennus- ja ympäristölautakunnan alaisuudessa tiejaosto. Teknisten palvelujen johtokunta toimii kaupunkirakennelautakunnan alaisuudessa. Tilakeskus on sijoittunut vuoden 2017 alusta kaupunkiympäristön toimialan alle. Tilakeskus toimii kuitenkin

erillisenä taseyksikkönä ja sen vastaava luottamushenkilötoimielin on kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto.

Kaupungilla on yksi liikelaitos, vesihuoltolain mukaisesta vesihuollosta vastaava Joensuun Vesi –liikelaitos. Teknisten palvelujen johtokunta toimii liikelaitoksen johtokuntana.

Tilivelvolliset viranhaltijat on esitelty toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen yhteydessä toimielimittäin sekä tulosalueittain.

Kaupungin organisaatio 2018

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.3.1. Yleinen taloudellinen kehitys

Maailmantalouden kehitys on ollut vahvaa, mutta nopeimman kasvun vaihe on tältä erää ohi ja kasvu on hidastumassa. Tavanomaisen suhdannekierron ohella syynä on myös keskeisten talouksien välisten kaupakonfliktien osittainen toteutuminen. Myös maailmankaupan kasvu hidastuu kaupan esteiden seurauksena nopeasti. Euroalueen näkymät heikentyivät vuoden 2018 aikana. Erityisesti teollisuuden luottamus talouskehitykseen on laskenut. Yhdysvaltojen talous on ollut vahvassa vireessä, mutta talouskasvu on myös siellä hidastumassa.

Suomen talouden tuotanto lisääntyi vuonna 2018 laaja-alaisesti, mutta edellisvuotta hitaammin. Vuonna 2018 BKT kasvoi 2,3 %, kun kasvu vuonna 2017 oli 2,7 %. Vuodesta 2017 näyttää muodostuvan tämän suhdannenousun nopein kasvuvaihe. Teollisuusyritysten tuotanto-odotukset ovat jo maltillistuneet ja kasvun esteet yleistyneet, työvoiman saatavuusongelmat ovat lisääntyneet rakennustoiminnassa sekä palvelu-aloilla ja myönnettyjen rakennuslupien määrä on kääntynyt laskuun.

Vuonna 2019 Suomen BKT:n kasvu hidastuu 1,5 %:iin. Maailmankaupan kasvu hidastuu kaupan esteiden lisääntyessä, mikä hidastaa viennin kasvua ja näkyy myös investointien odotuksissa. Investointien kasvun

ennustetaan hidastuvan selvästi jo vuonna 2019, mikä johtuu erityisesti rakennusinvestointien kääntymisestä laskuun.

Yksityisen kulutuksen kasvu hidastui vuonna 2018, vaikka kotitalouksien käytettävissä olevien reaalityulojen kasvu kiihtyi. Vuoden 2018 keskimääräinen ansiotason nousu edellisestä vuodesta oli ennakkotietojen mukaan 1,8 %. Kuluttajahinnat nousivat lopullisten tietojen mukaan 1,1 %. Palkansaajien yhteenlasketun käytettävissä olevan reaalityulon eli ostovoiman arvioidaan lisääntyneen 2,8 % vuonna 2018. Vuonna 2019 kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kehitys jatkuu nopeana ansiotason nousun kiihtyessä. Inflaation kiihtymisestä huolimatta reaalityulot kasvavat selvästi ja kotitalouksien kulutuksen kasvu nopeutuu vuonna 2019 edellisvuoteen verrattuna.

Vahva talouskasvu ja voimistunut työvoiman kysyntä nostivat vuonna 2018 työllisten määrän 2,7 % edellisvuotta korkeammaksi työllisyysasteen noustessa 71,7 %:iin. Työttömyysaste laski 7,4 %:iin. Vaikka talouskasvu hidastuu vuosina 2019–2020, työllisyyden paraneminen jatkuu. Työttömien ja piilotyöttömien melko suuresta määrästä sekä työvoiman tarjontaa lisäävistä toimenpiteistä johtuen työvoiman tarjonta ei koko talouden tasolla vielä merkittävästi rajoita työllisyyden ja talouden kasvua. Työllisyysasteen ennustetaan nousevan 72,4 %:iin v. 2019 ja edelleen 73 %:iin v. 2020. Työttömyysaste laskee 6,7 %:iin vuonna 2020.

Suomen talouden hyvä suhdannetilanne on kohentanut julkisen talouden tilaa. Hallituksen päättämät julkisten menojen kasvua hillitsevät toimet ovat myötävaikuttaneet myös alijäämän pienenemiseen. Talouskasvu jatkuu kohtuullisena vielä vuonna 2019, jolloin julkisen talouden rahoitusasema tasapainottuu. Ensi vuosikymmenen alkupuolella talouskasvun arvioidaan hidastuvan, ja sitä myöten myös julkisen talouden rahoitusasema alkaa heiketä jälleen. Julkinen velka suhteessa BKT:hen alenee alle 60 prosentin rajan vuonna 2018. Nimellisesti julkinen talous kuitenkin velkaantuu edelleen. Suotuisasta suhdannetilanteesta huolimatta julkinen velkasuhde on alentunut hyvin verkkaisesti. Julkisen talouden puskurit ovat edelleen hyvin ohuet kohtaamaan seuraavaa laskusuhdannetta. Kun julkisen talouden rahoitusasemasta puhdistetaan suhdanteen vaikutus, on julkinen talous rakenteellisesti alijäämäinen. Talouden suotuisa suhdannevaihe peittää alleen myös julkisen talouden pidemmän aikavälin rakenteelliset ongelmat. Väestö ikääntyy ja se näkyy erityisesti kasvupaineena hoito- ja hoivamenoissa. Julkisen talouden tulisi olla 2020-luvun alussa huomattavan ylijäämäinen, jotta se olisi kestävällä pohjalla kohtaamaan väestön ikääntymisestä aiheutuvat paineet.

Kuntatalouden tilanne heikkeni merkittävästi vuonna 2018. Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöksiä koskevien ennakkotietojen mukaan tilikauden tulos heikkeni lähes 1,3 mrd. eurolla ja 2/3 kunnista tilinpäätös muodostui negatiiviseksi. Kuntasektorin toimintakate heikkeni 3,8 %. Toimintakulut kasvoivat 3,4 % ja toimintatulot 2,3 %. Toimintakuluja kasvatti erityisesti palvelujen ostojen nousu. Myös henkilöstömenojen kasvu nopeutui edellisvuoteen nähden. Toimintatuottojen muutokseen vaikutti mm. varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentaminen. Kuntien yhteenlasketut verotulot laskivat vuoteen 2017 nähden 0,5 %:lla. Kunnallisverotulot laskivat 0,8 %:lla erityisesti kilpailukykysovimuksen vaikutusten, vuodelta 2017 tehtyjen oikaisujen ja poikkeuksellisen suurten ennakonpalautusten johdosta. Yhteisöverotulot laskivat 0,6 %:lla, mitä selittää erityisesti vuoteen 2017 kohdistuneeseen yksittäiseen yrityskauppaan liittyvä ennakontäydennysmaksu. Kiinteistöverotulojen kasvu oli 2,2 %. Valtionosuudet vähenivät 0,6 %. Valtionosuuksien pienentymisen taustalla oli mm. kilpailukykysovimukseen liittyvät leikkaukset sekä kustannustenjaon tarkistus. Kuntien ja kuntayhtymien velka kasvoi viime vuonna miljardilla eurolla. Kuntien velkataakka kasvoi reilut 3 %, mutta kuntayhtymien velka kiri lukuisten sairaalahankkeiden vuoksi yli 11 %. Yhteensä kuntatalouden velka on asettumassa noin 19,4 mrd. euroon, mikä pitää velkaantumisen ennallaan suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Kuntatalouden kehitys eriytyy entisestään. Erityisesti Helsingin, Espoon ja Vantaan kehitys vaikuttaa voimakkaasti koko kuntatalouden lukuihin. Ilman em. kuntia Manner-Suomen kuntien tulos olisi ennakkotietojen mukaan lähes 500 milj. euroa alijäämäinen. Kuntien vuoden 2019 talousarviotietojen mukaan kuntatalouden kireä tilanne jatkuu edelleen.

Maakunta- ja sosiaali- ja terveystalvvelu- uudistuksen toteuttamista on valmisteltu laajasti viime vuosina. Valmistelu päättyi kuitenkin keväällä 2019 ja ratkaisut uudistamiseen liittyvän työn jatkamisesta siirtyivät tulevan hallituksen ratkaistavaksi. Tarve sosiaali- ja terveystalvvelujen uudistamiselle on edelleen kuitenkin olemassa.

1.3.2 Joensuun ja seutukunnan kehitys

Väestö

Joensuun seutukuntaan kuului vuoden 2018 alussa seitsemän kuntaa: Joensuun ja Outokummun kaupungit sekä Kontiolahden, Liperin, Polvijärven, Ilomantsin ja Juuan kunnat.

Joensuun kaupunki on väestömäärältään mitattuna maan 12. suurin kaupunki. Kaupungin asukasluvu oli vuoden lopussa Tilastokeskuksen ennakkotilastojen mukaan 76 577. Väestömäärän kehitys jatkui edelleen myönteisenä, kasvua edellisvuoteen nähden oli 510 henkilöä (+0,7 %). Virallinen vuodenvaihteen väestömäärä julkistetaan maaliskuun lopussa. Väestömäärän kasvu oli vuotta 2017 korkeampi, vuonna 2017 väestömäärä kasvoi 219 henkilöllä. Positiivista väestökehitystä selittää viime vuosien tavoin erityisesti muuttovoitto: muuttovoittoa kertyi ennakkotietojen mukaan siirtolaisuus mukaan lukien 634, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli 346. Muuttovoittoon vaikutti osaltaan Itä-Suomen yliopiston päätös keskittää opettajankoulutus Joensuun kampukselle. Opiskelijoiden määrän muutos näkyy myös väestötilaston ennakkotilastoissa: 20-29 -vuotiaiden määrä oli mukaan 357 edellisvuotta korkeampi. Koko maan tavoin syntyneiden määrä laski edelleen vuoden 2018 aikana. Vuonna 2018 syntyi ennakkotietojen mukaan 632 lasta kun edellisvuonna syntyneiden määrä oli 664. Kuolleiden määrä ylitti syntyneiden määrän; kuolleita oli 756 (ed. vuonna 728).

Väestönkasvu keskittyy edelleen Joensuun ydinkaupunkiseudulle. Vuonna 2018 Joensuun seudulla Joensuun lisäksi ainoastaan Kontiolahden väestömäärä kasvoi. Muiden kuntien väestömäärä ja koko seutukunnan väestömäärä laski ennakkotietojen mukaan 46 henkilöllä edellisvuoteen nähden Joensuun myönteisestä kehityksestä huolimatta.

Työpaikat ja työllisyys

Vuoden 2016 lopussa Joensuussa oli 33 321 työpaikkaa, mikäli oli 368 työpaikkaa edellistä vuotta enemmän. Tilastokeskuksen tilastoihin liittyvän viiveen johdosta ajantasaista tietoa työpaikkamäärän kehityksestä ei vuosilta 2017-2018 ole toistaiseksi käytettävissä. Pohjois-Karjalan Trendit – julkaisun mukaan kehitys on ollut myönteistä vuosina 2017-2018 sekä toimialojen yhteenlasketun liikevaihdon kehityksellä sekä henkilöstömäärän kehityksellä mitattuna. Toimialojen yhteenlasketun liikevaihdon arvioitiin vuonna 2017 kasvaneen Joensuun seudulla 5,0 % ja alkuvuodesta 2018 6,7 %. Vuoden 2018 ensimmäisellä vuosipuoliskolla kasvu oli vahvaa erityisesti metsätaloudessa ja puun korjuussa, koneiden ja laitteiden valmistuksessa, rakentamisessa sekä metalliteollisuudessa. Henkilöstömäärän arvioitiin alkuvuodesta kasvaneen Joensuun seudulla 3,2 %. Työpaikkamäärän myönteistä kehitystä tukee myös työllisyyden kehitystä koskevat tiedot.

Työllisyystilanne parani vuoden 2017 aikana. Työttömyysaste oli joulukuussa 14,3 %, mikä oli 2,4 % -yksikköä pienempi kuin vuoden 2017 vastaavana ajankohtana. Työttömiä työnhakijoita oli 5051 ja avoimia työpaikkoja 593. Työttömien työnhakijoiden määrä oli 853 henkilöä pienempi kuin edellisen vuoden joulukuussa. Koko vuoden keskimääräiseksi työttömyysasteeksi muodostui 14,7 %, kun keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2017 oli 17,2 %. Työttömien määrässä mitattuna muutos oli -882. Työttömistä työnhakijoista oli vuoden lopussa naisia 39,9 % (2014), alle 25-vuotiaita 17,1 % (863) ja yli vuoden työttömänä olleita 28,1 % (1418). Työttömien määrä aleni kaikissa em. ryhmissä. Merkittävin muutos koski yli vuoden työttömänä olleita. Yli vuoden työttömänä olleiden henkilöiden määrä oli joulukuussa 657 (-31,7 %) edellisvuotta matalampi.

Työllisyystilanne parani Joensuun ohella koko seudulla. Joensuun seutukunnan keskimääräinen työttömyysaste laski 13,7 %:iin, kun se vuotta aiemmin oli 16,0 %. Myönteisestä kehityksestä huolimatta Joensuun ja koko seutukunnan työttömyysasteet ovat edelleen korkealla tasolla koko maan lukuihin verrattuna: koko maan keskimääräinen työttömyysaste oli työ- ja elinkeinoministeriön tietojen mukaan 9,7 %. Joensuun työllisyystilanteen kehitys oli kuitenkin vuonna 2018 koko maan tilanteeseen nähden hyvä. Koko maassa keskimääräinen työttömyysaste aleni -1,8 % -yksikköä, kun Joensuussa muutos oli - 2,5 %.

Rakentaminen

Rakentaminen jatkui vuoden 2018 aikana vilkkaana. Vuoden 2018 aikana valmistui uutta kerrosalaa lähes 138 000 m², kun edellisvuonna kerrosalaa valmistui runsas 125 000 m². Rakennuslupia myönnettiin lähes 110 000 m², kun edellisvuonna määrä oli lähes 140 000 m². Rakennuslupia myönnettiin laajennus- ja muutoshankkeet huomioiden 899 asunnolle, kun vuonna 2017 lupia myönnettiin 1018 asunnolle. Vuonna 2018 valmistui laajennus- ja muutoshankkeet ja muut rakennukset huomioiden ennätykselliset 1047 asuntoa. Valmistuneiden asuntojen määrä nousi vuodesta 2017, jolloin asuntoja valmistui 890. Asunnoista 868 valmistui asuinkerrostaloihin, 40 rivi- ja ketjutaloihin ja 127 erillisiin pientaloihin. Erityisesti valmistuneiden kerrostaloasuntojen määrä kasvoi edellisvuoteen nähden. Pientaloja valmistui 11 edellisvuotta vähemmän.

1.4 Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys

1.4.1. Olennaiset tapahtumat kaupungin toiminnassa ja taloudessa tilikaudella 2018

Tuloperusteiden muutokset

Verotuloja kertyi 260,6 milj. euroa, mikä oli 1,8 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa arvioitiin. Verotulokertymä oli runsas 1,7 milj. euroa (0,7 %) edellisvuotta pienempi. Tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit olivat vuoden 2017 tasolla. Tuloveroprosentti oli 20,50 %. Kiinteistöveroprosentit olivat seuraavat: yleinen kiinteistövero 1,10 %, vakituiset asuinrakennukset 0,45 %, muut kuin vakituisen asuinrakennukset 1,00 % ja voimalaitosrakennukset 2,85 %.

Kunnallisverotuloja kertyi 218,4 milj. euroa, -0,9 % edellisvuotta vähemmän. Kunnallisveron heikko kehitys johtui pääosin verovuoden 2017 toteutuneen verotuksen perusteella tehdyistä oikaisusta. Oikaisujen taustalla on henkilöasiakkaiden poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset, koko maan tasolla jossain määrin epäonnistunut kilpailukykyopimukseen liittyvä työtulovähennyksen vaikutusten arviointi sekä pääomatulojen ripeä kasvu. Kunnallisveron tuottoon vaikutti myös ansiotuloverotuksen keventäminen sekä eräät muut veroperustemuutokset, jotka kompensoitiin kunnille valtionosuuksien kautta. Koko maata koskevien muutosten lisäksi Joensuun kaupungin verokertymään vaikutti myös kaupungin koko maata heikompi verotulokehitys, jonka seurauksena kaupungin kunnallisverojen jako-osuus laski. Vuoden 2017 valmistuneen verotuksen mukaan kunnallisverojen muutos edellisvuoteen nähden oli Joensuussa -2,3 %, kun koko maassa muutos oli -1,4 %.

Kuntaryhmän jako-osuus yhteisöveron tuotosta oli 31,35 %, kun se vuotta aiemmin oli 30,34 %. Jako-osuutta nosti varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutosten vaikutusten kompensointi osittain yhteisöveron jako-osuutta nostamalla. Lisäksi jako-osuuteen vaikutti varainsiirtoveron poistaminen tietyissä yhtiömuodon muutoksissa. Yhteisöverotuloja kertyi 21,2 milj. euroa, kun edellisvuonna yhteisöverokertymä oli 21,4 milj. euroa. Yhteisöverokertymän pienentymiseen vaikutti erityisesti yksittäiseen yrityskauppaan liittyvä täydennysmaksu, joka nosti kertaluontoisesti vuonna 2017 kuntien yhteisöverotilityksiä noin 210 milj. euroa. Vaikutus kaupungin vuoden 2017 yhteisöverokertymään oli runsas 2 milj. euroa.

Kiinteistövero kertyi 21,1 milj. euroa, 1,6 % edellisvuotta enemmän.

Valtionosuuksia kertyi 142,9 milj. euroa, 3,9 milj. euroa (2,8 %) edellisvuotta enemmän. Valtionosuuksien nousuun vaikutti erityisesti kaupungin saaman verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen kasvu runsaalla 3 milj. eurolla. Lisäksi valtionosuuksia lisäsi veroperusteiden muutoksen kompensointi valtionosuuksia lisäämällä, minkä vaikutus kaupungin saamiin valtionosuuksiin oli noin 2 milj. euroa. Valtionosuuskertymää nosti lisäksi määräytymisperusteiden muutokset (erityisesti väestömäärä ja ikärakenne) sekä varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutosten vaikutuksen kompensointi osittain valtionosuuksien kautta. Vastaavasti valtionosuuksien määrää pienensi kilpailukyky sopimukseen liittyvien vähennysten kasvu sekä valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistus. Myös kuntien tehtävien vähentämisten (mm. erikoissairaanhoidon alueellinen keskittäminen) arvioitiin vähentävän kuntien menoja, mikä oli huomioitu valtionosuuksia vähentävänä tekijänä.

Kaupungin päätösvallassa olevia asiakasmaksuja korotettiin vuodelle 2018 pääsääntöisesti 2 %:lla. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut muuttuivat 1.1.2018 lukien asiakasmaksulakeihin tehtyjen muutosten seurauksena, joiden tavoitteena oli pieni- ja keskituloisilta perittävien varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen keventäminen. Lisäksi maksuja tarkistettiin 1.8.2018 lukien varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa määriteltyjen indeksitarkistusperiaatteiden mukaisesti.

Muutokset kaupungin toiminnassa ja tehtävissä

Kaupungin organisaatio on vuoden 2017 alusta lukien rakentunut kolmeen toimialaan, jotka ovat elinvoima, hyvinvointi ja kaupunkiympäristö. Konsernipalvelut sovittavat yhteen näiden kolmen toimialan toimintaa. Organisaatorakenteessa ei tapahtunut muutoksia vuoden 2018 aikana.

Vuoden 2018 aikana toteutettiin konsernirakenteen muutoksia. Merkittävin muutos koski yrityspalvelujen uudelleen organisointia. Kaupunginvaltuusto hyväksyi huhtikuussa järjestelymallin, jossa Joensuun Tiedepuisto Oy ja Joensuun seudun kehittämissyhtiö Josek sulautuivat perustamalla uuden yhtiön 1.1.2019 lukien. Yhtiöiden toiminta, sopimukset ja veloitteet siirtyivät kokonaisuudessaan uuteen yhtiöön. Järjestelyn myötä yrityspalvelut ovat yritysten, kuntien ja sidosryhmien näkökulmasta selkeästi yhden toimijan vastuulla, yritysten toimintojen välisiä päällekkäisyyksiä on mahdollista poistaa ja toiminnan talouden ja resurssien kokonaissuunnittelu ja organisointi on aiempaa helpompaa. Uudistuksen tavoitteena on kaiken kaikkiaan kansainväliset kilpailukykyiset yrityspalvelut, joiden avulla alueelle syntyy uusia työpaikkoja ja kasvua. Järjestely sisälsi osakekauppoja, joiden seurauksena kaupunki omisti Joensuun seudun kehittämissyhtiö Josek Oy:n vuoden 2018 lopussa 100 %:sti ja lisäksi Tiedepuisto Oy:n omistusosuus nousi aiempaan nähden.

Vuoden aikana hyväksyttiin myös matkailun uusi toimintamalli, joka perustuu konsernin aiempaa aktiivisempaan otteeseen matkailun edistämisessä. Muutoksen myötä kaupungin omistusosuus Karelia Expert Matkailupalvelu Oy:ssä kasvoi ja yhtiöstä tuli kaupungin osakkuusyhtiö. Vuoden 2018 aikana myös kaupungin omistus Kuivakenkä Oy:ssä kasvoi. Asemanseudun rakentamisen käynnistymisen myötä Joensuun Keskusliikenneasema Oy:n toiminta loppui ja yhtiö purettiin. Kaupungin taloushallinnon ja palkanlaskennan palveluita tuottanut Siun Talous Oy ja tietohallinnon palveluita tuottanut Pohjois-Karjalan Tietotekniikka-keskus Oy (PTTK Oy) sekä Lappeenrannassa vastaavia palveluita tuottanut Saita Oy yhdistivät toimintansa ja perustivat syksyllä 2018 kaksi uutta yhtiötä, Meidän It ja talous Oy:n ja Efetta Oy:n. Siun Talous Oy:n, PTTK Oy:n ja Saita Oy:n toiminta siirtyi liiketoimintasiirroilla uusille yhteisöille.

Kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2018 aikana kouluverkkoa koskevista ratkaisuksista. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti Joensuun eteläisen suunnan koulujärjestelyt toteutetaan siten, että Sirkkalaan sijoitetaan keskitetty yläkoulu, johon oppilaat ohjautuvat alueelta Sirkkala, Karsikko, Multimäki, Reijola, Karhunmäki, liksenvaara ja Niittylahti. Järjestelyn myötä Pielisjoen koulun oppilaat siirtyvät Sirkkalaan ja Sirkkalan yläkoulun toiminta on kokonaisuudessaan käynnissä viimeistään silloin, kun Karsikon alakoulu aloittaa toimintansa. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti Karsikon alakoulu sijoitetaan tulevaisuudessa vanhan alakoulun tontille ja asemakaavoitusta jatketaan tältä pohjalta. Kaupunginvaltuusto päätti myös Enon ja Uimaharjun yläkoulujärjestelyjen toteuttamisesta siten, että yläkoulu sijoitetaan Uimaharjuun.

Kaupungin investointitaso on ollut poikkeuksellisen korkea viime vuosina ja muutokset kaupunkiympäristössä ja kaupungin palveluverkossa ovat olleet merkittäviä. Kaupunkiympäristön kehittämishankkeista symmetrisen kaupungin tavoitteen toteuttaminen jatkui mm. asemanseudun toteuttamisen käynnistymisen, Penttilänrannan rakentamisen etenemisen sekä kauppatorin alueen muutosten myötä. Isoista hankkeista myös Raatekankaan eritasoliittymän rakentaminen valmistui.

Talonrakennuksen investointitaso säilyi vuoden 2018 aikana korkeana. Vuoden 2018 aikana toteutuneet investointimenot olivat 9,4 milj. euroa, minkä lisäksi talonrakennushankkeita rahoitettiin kiinteistöleasingrahoituksella 19,1 milj. euron edestä. Keskeisimmät vuoden 2018 aikana rakenteilla olevat kohteet olivat, Rantakylän Normaalikoulu, Pajakadun päiväkotit sekä kilpajäähallin sosiaalitilojen peruskorjaus ja harjoitushäälli. Vuoden aikana valmistui Siilaisen terveysaseman peruskorjaus ja laajennushanke, Nepenmäen yhtenäiskoulu, Heinävaaran yläkoulu, Hammaslahden ja Hukanhaidan päiväkodit sekä Niittylahden biolämpölaitos. Lisäksi vuoden aikana uusittiin Areenan ja Pielisjoen linnan vesikatteet. Vuoden aikana hyväksyttiin Marjalan koulun laajennuksen, Mehtimäkihallin sekä Jukolankadun päiväkodin ja Uimaharjun koulun tilajärjestelyjen hankesuunnitelma. Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi hankesuunnitelman, joka koski Sirkkalan koulun muutosta yläkouluksi.

Kaupunginvaltuusto päätti kesäkuussa konservatorion ja Carelia-salin suunnittelun aiesopimuksesta. Aiesopimus koski Joensuun konservatorion mahdollisia uusia tiloja yliopistokampuksella ja kaupunginorkesterin olosuhteiden parantamista Carelia-salissa. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on mm. kampusalueen ja Mehtimäen tapahtuma-alueen elävöittäminen. Kyseessä on kumppanuushanke, jossa osallisia ovat kaupungin lisäksi Itä-Suomen yliopisto ja Suomen Yliopistokiinteistöt Oy. Kaupunginhallitus päättää hankkeen etenemisestä keväällä 2019. Suomen Yliopistokiinteistöt Oy tulisi toteuttamaan tilat ja kaupunki ja yliopisto ovat vuokralaisina.

Kaupunginvaltuusto käsitteli vuoden 2018 aikana myös Mehtimäkihalliin liittyvät linjaukset. Mehtimäkihalli on Mehtimäen alueelle sijoittuva palloiluhalli, joka parantaa kaupungin liikuntamahdollisuuksia entisestään. Hallin rakentaminen perustuu malliin, jossa yksityiset yritykset ja yksityiset toimijat osallistuvat hankkeen toteuttamiseen 2,7 milj. eurolla. Vastikkeena kaupunki luovuttaa hallin nimen käyttöoikeuden kymmeneksi vuodeksi. Lisäksi kaupunki luovuttaa rakennettavan kohteen aitoita allekirjoittaneiden yritysten/henkilöiden käyttöön siten, että oikeus määräytyy sijoituksen suhteessa yhdestä vuodesta kymmeneen vuoteen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Joensuun kaupungin ja Joensuun Yrityskiinteistöt Oy:n toimitilojen omistusjärjestelyt, jossa kaupungin taseessa olevia yritystiloja siirtyi Yrityskiinteistöille ja vastaavasti yhtiön taseessa olevat koulurakennukset (Sirkkalan ja Utran koulut) siirtyivät kaupungin omistukseen. Järjestelyyn liittyi Joensuun Yrityskiinteistöt Oy:n osakepääoman korottaminen.

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän perussopimuksessa on määrätty jäsenkuntien suorittamista korvauksista, maksuosuuksista. Perussopimuksen määräyksistä seuraa, että vuoden 2018 maksuosuuksien olisi tullut perustua rahoitusmalliin, jossa käytön mukainen osuus on 95 % ja asukasluvun mukainen osa 5 %. Edelleen perussopimuksen mukaan kunnan talousarviovuoden käytön mukaisen osan perusteena olisi tullut olla vuosien 2015-2016 toteutumatiiedot sekä vuoden 2017 kuntakohtainen ennuste. Valmisteltaessa vuoden 2018 kuntakohtaisia sosiaali- ja terveystalvelujen maksuosuuksia ei kuntakohtaisia ennusteita vuoden 2017 toteutumisista ollut kuitenkaan käytettävistä kuntayhtymän raportointijärjestelmän keskeneräisyyden johdosta. Tästä johtuen maksuosuudet jouduttiin määrittelemään perussopimuksesta poiketen siten, että vuoden 2017 ennusteen sijasta käytettiin kuntakohtaisia vuoden 2017 maksuosuuksia. Kuntien yhteisenä tavoitteena oli tuoda maksuosuuksien käsittely uudelleen päätettäväksi, kun vuoden 2017 kuntakohtaiset tiedot valmistuvat. Tarkoituksena oli, että maksuosuuksien määrittelyssä käytetään vuoden 2017 kuntakohtaisen ennusteen sijasta kuntakohtaisia vuoden 2017 toteutumatiietoja. Kuntayhtymän raportointijärjestelmän valmistumisen viivästymisen johdosta kuntakohtaiset tiedot olivat saatavilla

vasta loppuvuodesta 2018. Kuntien valtuustot ovat käsitelleet maksuosuuksien määräytymistä helmi-maaliskuussa 2019 ja enemmistö kunnista on hyväksynyt menettelyn, jossa vuoden 2018 maksuosuuksien määrittelyssä käytetään vuoden 2017 lukuna kuntakohtaisia ko. vuoden toteutumia. Muutokset maksuosuuksiin tehdään päätösten saatua lainvoiman. Joensuun osalta maksuosuudet pienentyisivät laskutettuun ja vuoden 2018 kuluksi kirjattuun nähden 0,5 milj. euroa.

Itä-Suomen yliopisto keskitti vuonna 2018 opettajakoulutuksen Joensuun kampukselle. Kaupunki sitoutui omalta osaltaan parantamaan kaupungin opiskelija-asuntotilannetta vastatakseen opiskelijamäärän kasvuun kaupungissa. Opiskelija-asuntotuotantoa koskevat hankkeet etenivät vuoden 2018 aikana. Toisen harjoittelukoulun, Rantakylän koulun rakentaminen eteni ja koulu valmistui vuoden 2019 alussa. Rantakylän normaalikoulu toimi syksyn 2018 Sirkkalan koulukiinteistön tiloissa. Kaupunki tukee lisäksi opettajakoulutuksen kehittämistä osallistumalla Itä-Suomen yliopiston professuurien rahoitukseen.

Kaupungin takausvastuiden kasvoivat vuoden 2018 aikana. Takausvastuiden määrä oli 31.12.2018 159 milj. euroa, kun vuotta aiemmin takausvastuiden määrä oli 139 milj. euroa. Takausvastuiden kasvu aiheutui merkittäviltä osin jo vuonna 2017 myönnettyistä takauksista. Vuoden 2018 aikana kaupunginvaltuusto hyväksyi kaksi uutta takausta Opiskelija-asunnot Oy Ellin lainojen vakuuksiksi. Uusien myönnettyjen omavelkaisten takausten yhteenlaskettu määrä oli 26,3 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2018 aikana laajakaistarakentamisen periaatelinjaukset. Linjausten mukaan kaupunki voi osallistua maaseutualueiden laajakaistan rakentamishankkeisiin enintään 33 %:n kuntarahoitusosuudella edellytyksellä, että hanke saa julkista rahoitusta muulta rahoittajataholta.

Olellaiset poikkeamat talousarviossa

Peruskaupungin vuoden 2018 talousarvio oli talousarviomuutosten jälkeen 7,2 milj. euroa alijäämäinen. Liikelaitos ja rahastot huomioiden talousarvio oli 3,0 milj. euroa alijäämäinen. Alkuperäisen talousarvion mukainen peruskaupungin alijäämä oli 5,5 milj. euroa. Ulkoinen tulos (sis. liikelaitos ja rahastot) oli 0,56 milj. euroa ylijäämäinen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarvioon muutoksia maaliskuu-, kesä- ja syyskuun kokouksissaan. Talousarviomuutokset koskivat käyttötalouden osalta erityisesti talousarvion palkankorotusvarauksen jakamista tulosalueille sekä hyvinvoinnin toimialan muutostarpeita. Investointiosan muutoksina huomioitiin mm. vuoden aikana toteutettujen kaupungin tytär- ja osakkuusyhtiöitä koskevien järjestelyiden vaikutuksia kaupungin investointimenoihin sekä yhdyskuntatekniikan ja Tilakeskuksen investointien sekä koulupuolen kalustohankintojen tarkentumisen vaikutuksia. Talousarviomuutosten yhteydessä tarkennettiin myös vero- ja valtionosuusarvioita sekä rahoitustuottojen ja -kulojen talousarvioita.

Kaupungin vuoden 2018 tilikauden tulos on 4,45 milj. euroa alijäämäinen. Tilikauden alijäämä tilinpäätössiirtojen jälkeen on 2,4 milj. euroa.

Peruskaupungin vuoden 2018 talousarvio toteutui kokonaisuutena hieman budjetoitua paremmin. Tilikauden alijäämä oli 6,5 milj. euroa, kun talousarvion mukainen alijäämä oli 7,2 milj. euroa. Peruskaupungin käyttötalous toteutui kokonaisuutena runsas 2,0 milj. euroa budjetoitua paremmin erityisesti kaupunginhallituksen toimialueelta sekä kaupunkiympäristön toimialalta kertyneiden säästöjen johdosta. Toteutunutta suhteessa talousarvioon paransi myös suunnitelman mukaisten poistojen toteutuminen 0,8 milj. euroa talousarviossa arvioitua pienempinä. Verotulokertymä jäi sen sijaan 1,8 milj. euroa talousarviomuutoksessa arvioidusta loppuvuonna kuntaryhmän jako-osuuteen tehtyjen muutosten johdosta.

Kaupunginhallituksen toimialueella talousarvio alittui yleishallinnon sekä konsernipalvelujen tulosalueilla. Yleishallinnon toteutuma oli noin 1 milj. euron budjetoitua parempi. Lähes kaikkien tulosalueen vastuualue-

eiden toteutuma jäi talousarviossa arvioitua pienemmäksi. Myyntivoittoja kertyi 4,4 milj. euroa, kun talousarviossa myyntivoittojen määräksi oli arvioitu 4,2 milj. euroa. Konsernipalveluiden tulosalueella säästöjä talousarvioon nähden kertyi hallinto-, henkilöstö- ja talouspalvelujen vastuualueilta ja toteutuma jäi lähes 0,8 milj. euroa talousarviossa arvioitua pienemmäksi.

Kaupunginhallituksen toimialueella kaupunginvaltuuston asettama sitovuustaso ylittyi työllistämisen sekä Siun soten maksuosuuksien tulosalueen osalta. Työllistämisen tulosalueella työmarkkinatuen maksuosuus toteutui talousarviossa arvioitua suurempana, mikä johti tulosalueen talousarvion ylittymiseen runsaalla 0,5 milj. eurolla. Siun soten maksuosuuksien tulosalueen ylitys aiheutui ns. vanhoista sote-henkilöstön eläkevastuista. Eläkevastuisiin tehtiin vuodenvaihteessa 2018-2019 tasauksia, jotka eivät olleet ennakoitavissa vuoden 2018 aikana. Mahdollista luvussa 1.4 aiemmin esitettyä Siun soten maksuosuuksien tarkistamista ei ole huomioitu maksuosuuksissa. Muutos huomioidaan, kun kuntien päätökset ovat lainvoimaisia.

Hyvinvoinnin toimialueella kaupunginvaltuuston asettama sitovuustaso (toimiala yhteensä) ylittyi 0,82 milj. eurolla. Toimialan tulosalueista varhaiskasvatus- ja nuorisopalvelut toteutuivat budjetoitua pienempinä, muiden tulosalueen toteutumien ylittivät talousarvion. Euromääräisesti suurimmat ylitykset kohdistuivat koulutuspalveluihin (0,6 milj. euroa) ja hallinto- ja talouspalveluihin (0,5 milj. euroa). Liikuntapalvelujen talousarvio ylittyi 0,14 milj. eurolla. Toimialan talousarvion ylittymistä selittää mm. sijaisten kasvanut käyttö, tilamuutoksista aiheutuneet korjaus- ja muuttokustannukset ja tapahtumapalveluiden tulojen pienentyminen kaupunkirakennepalveluihin siirtyneiden tehtävien (myynti-, terassi- ja suurmainostaulujen luvitukset) myötä. Liikuntapalvelujen puolella talousarvion ylittymistä selittää mm. arvioitua suuremmat Mehtimäen pesäpallostadionin ja jäähallihankkeiden rakennus-, vuokraus- ja hankintakustannukset.

Kaupunkiympäristön toimialalla kaupunkirakennelautakunnan talousarvio alitti 0,73 milj. eurolla, rakennus- ja ympäristölautakunta 0,05 milj. eurolla ja teknisten palvelujen johtokunta 0,25 milj. eurolla kaupunginvaltuuston asettaman sitovuustason. Kaupunkirakennelautakunnan tulosalueilla kertyi toimintatuloja arvioitua enemmän mm. maankäyttökorvausten, yhdyskuntapalvelujen maksujen ja vuokratulojen osalta. Toisaalta toimintamenot alittuivat mm. henkilöstövajeen ja suunniteltujen rakentamispalvelujen siirtymisen johdosta. Rakennus- ja ympäristölautakunnan toteutuma jäi talousarviossa arvioitua paremmaksi erityisesti yhteisten palveluiden alueelta kertyneiden säästöjen sekä rakennusvalvonnan lupatulojen sekä toimintamenoja koskevan kehityksen johdosta. Teknisten palvelujen johtokunnan osalta hyvää toteutumaa selittää hallinnon, kuntatekniikan sekä logistiikan palvelujen toteutuminen budjetoitua parempana.

Joensuun Tilakeskuksen tilikauden tulostavoite alittui lievästi tilikauden aikana käytöstä poistettujen rakennusten alaskirjausten johdosta.

Elinvoiman toimialan tulosalueet (elinvoimapalvelut ja Pohjois-Karjalan hankintatoimi) sekä tarkastuslautakunta toteutuivat hieman budjetoitua parempina. Kaupunginvaltuuston tulosalueen toteutuma ylitti talousarvion vajaalla 19 000 eurolla.

Verotuloja kertyi 260,6 milj. euroa, mikä alitti talousarvion 1,8 milj. eurolla. Verotulojen muutos edellisvuoteen nähden oli -0,7 %. Kunnallisverotuloja kertyi 218,4 milj. euroa, 0,83 milj. euroa arvioitua ja -0,9 % edellisvuotta vähemmän. Kunnallisverotulot jäivät talousarviomuutoksessa arvioidusta erityisesti joulukuussa kuntaryhmän jako-osuuteen tehdyn oikaisun johdosta. Kunnallisverokertymän pienentymistä edellisvuoteen nähden selittää vuoden 2017 toteutuneen verotuksen perusteella kuntaryhmän jako-osuuteen tehty oikaisu ja poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset. Yhteisöverokertymä alitti arvion lähes 0,9 milj. eurolla. Yhteisöveroennuste heikkeni loppuvuonna. Yhteisöveroja kertyi -0,9 % edellisvuotta vähemmän, mitä selittää erityisesti vuoden 2017 kertymää nostanut yksittäiseen yrityskauppaan liittyvä poikkeuksellisen suuri ennakontäydennysmaksu. Kiinteistöverokertymä jäi hieman ennakoitua pienemmäksi, mutta kasvoi edellisvuoteen nähden 1,6 % rakennuskannan kasvun myötä.

Valtionosuusarvio 148,83 milj. euroa ylittyi lievästi toteutuman ollessa 142,93 milj. euroa loppuvuonna valtionosuuksiin toteutuneiden suoritelmien perusteella tehtyjen oikaisujen johdosta. Valtionosuudet kasvoivat edellisvuoteen nähden 2,8 % . Valtionosuuksia nosti erityisesti verotulotasauksen kasvu sekä veropereusteiden muutosten kompensointi valtionosuuksien kautta.

Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat runsaat 0,1 milj. euroa budjetoitua paremmin. Lyhytaikaisen rahoituksen korko oli vuoden aikana negatiivinen, mikä vaikutti vuoden 2018 korkomenoja alentavasti.

Peruskaupungin vuosikate oli 20,0 milj. euroa, kun talousarvion mukainen vuosikate oli 19,5 milj. euroa.

Suunnitelman mukaisia poistoja kertyi 26,2 milj. euroa, 0,8 milj. euroa talousarviossa arvioitua vähemmän. Poistoarvion alittumiseen vaikutti erityisesti investointimenojen jääminen talousarviota pienemmäksi. Käytöstä poistettujen kiinteistöjen tasearvojen alaskirjauksia kirjattiin 1,3 milj. euroa. Lisäksi Joensuun Keskusliikenneasema Oy:n purkautumisen myötä vuodelle 2018 on kirjattu osakkeiden alaskirjaus 0,62 milj. euroa.

Joensuun Veden tilikauden tulos ennen satunnaisia eriä ja varauksia oli 2,57 milj. euroa ja tilikauden ylijäämä tilinpäätössiirtojen jälkeen 2,91 milj. euroa. Talousarvion mukainen tavoite ennen satunnaisia eriä ja varauksia oli 2,55 milj. euroa. Liikelaitoksen maksama korvaus peruspääomasta oli talousarvion mukainen 0,818 milj. euroa.

Rahastojen tulostavoite jäi muutetussa talousarviossa asetettua 1,70 milj. euron tavoitetta heikommaksi olleen 1,17 milj. euroa. Elinkeinorahaston tulos oli 0,33 milj. euroa ja tulevaisuusrahaston 0,844 milj. euroa. Tulevaisuusrahaston säännön mukaista rahastosiirtoa ei voida tehdä kaupungin tilikauden tuloksen ollessa alijäämäinen. Rahastojen markkina-arvojen kehitystavoitteeksi asetettiin talousarviossa 3,0 %. Tätä tavoitetta ei saavutettu sijoitusmarkkinoiden heikon kehityksen johdosta. Elinkeinorahaston markkina-arvon kehitys oli negatiivinen, -3,33 % ja tulevaisuusrahaston -2,26 %.

Peruskaupungin rahoituslaskelman antolainojen lisäys toteutui hieman talousarviossa arvioitua pienempänä. Antolainojen lisäys oli 0,89 milj. euroa ja sisältää Joensuun Kodeille sekä Opiskelija-asunnot Joensuun Ellille myönnetty kolmassijalainat sekä Tilakeskuksen siirto- ja palautuskelpoiset liittymismaksut. Talousarviossa antolainojen lisäykseksi oli arvioitu 1,0 milj. euroa. Antolainasaamiset vähenivät 5,17 milj. euroa. Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän takaisin maksaman lainan osuus oli 4,49 milj. euroa.

Vuoden 2018 aikana nostettiin uutta pitkäaikaista lainaa 62 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 25,9 milj. eurolla. Peruskaupungin lyhytaikaiset lainat vähenivät 30,07 milj. euroa. Talousarvion mukaisesti lyhytaikaisen rahoituksen osuutta vähennettiin lainasalkun suojausasteen nostamiseksi.

Kaupungin lainakanta oli vuoden 2018 lopussa 234,6 milj. euroa, 3064 euroa/asukas.

Yhteenveto talousarvion toteutumisesta kaupunginvaltuuston asettamilla sitovuustasoilla
1 000 euroa

KÄYTTÖTALOUS		Alkuper. TA 2018	TA- muutokset	TA2018 muutosten jälkeen	TOT 2018	Poikkeama
Kaupunginvaltuusto						
100 Valtuusto	tulosalue toimintakate	-275	-32	-307	-325	-19
Tarkastuslautakunta						
110 Talouden ja hallinnon tarkastus	tulosalue toimintakate	-104	0	-104	-76	28
Kaupunginhallitus						
120 Yleishallinto	tulosalue toimintakate	-7 314	612	-6 702	-5 648	1 054
140 Työllistäminen	tulosalue toimintakate	-13 148	-4	-13 152	-13 657	-505
150 Konsernipalvelut	tulosalue toimintakate	-4 521	-22	-4 543	-3 762	781
160 Tilakeskus	tulosalue tilikauden tulos	-92	-9	-101	-114	-13
170 Siun soten maksuosuudet	tulosalue toimintakate	-236 668	0	-236 668	-236 798	-130
Elinvoiman toimiala						
184 Elinvoimapalvelut	tulosalue toimintakate	-2 490	0	-2 490	-2 466	24
190 Pohjois-Karjalan hankintatoimi	tulosalue toimintakate	0	0	0	52	52
Hyvinvoinnin toimiala	toimielin toimintakate	-130 144	-3 067	-133 211	-134 032	-820
Kaupunkiympäristön toimiala						
75 Kaupunkirakennelautakunta	toimielin toimintakate	-5 979	-23	-6 002	-5 277	725
810 Alueellinen jätelautakunta	tulosalue toimintakate	0	0	0	0	0
85 Rakennus- ja ympäristölautakunta	toimielin toimintakate	-102	-9	-111	-57	54
730 Teknisten palvelujen johtokunta	tulosalue toimintakate	-230	-48	-278	-27	251
Joensuun vesi	liikelaitos tilikauden tulos	2 550	0	2 550	2 571	21
Joensuun vesi	liikelaitos korvaus peruspääomasta	-818	0	-818	-818	0
INVESTOINTIOSA						
Kaupunginhallitus						
120 Yleishallinto	tulosalue investointimenot	-1 750	-2025	-3 775	-3 059	716
150 Konsernipalvelut	tulosalue investointimenot	0	-25	-25	-25	0
160 Tilakeskus	tulosalue investointimenot	-9 670	-1350	-11 020	-9 397	1 623
400 Hyvinvointipalv. tal- ja hall.	tulosalue investointimenot	-50	0	-50	-45	5
410 Koulutuspalvelut	tulosalue investointimenot	-1 850	-770	-2 620	-2 496	124
440 Varhaiskasvatuspalvelut	tulosalue investointimenot	-280	0	-280	-328	-48
450 Nuorisopalvelut	tulosalue investointimenot	0	-20	-20	-14	6
660 Kulttuuripalvelut	tulosalue investointimenot	-130	0	-130	-85	45
690 Liikuntapalvelut	tulosalue investointimenot	-125	0	-125	-135	-10
280 Yhdyskuntatekniikka	tulosalue investointimenot	-17 000	-500	-17 500	-17 362	138
730 Teknisten palvelujen johtokunta	tulosalue investointimenot	-200	0	-200	-194	6
TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA						
Korkomenojen ja muiden rahoitusmenojen yhteissumma		-7 100	100	-7 000	-6 862	138
Rahoituslaskelman antolainojen lisäys		-1 000	0	-1 000	-892	108
Pitkäaikaisten lainojen lisäyksen ja vähennyksen erotus		36 000	0	36 000	36 089	89

Tilikauden tuloksen ja toiminnan rahoituksen muodostumista kuvataan tarkemmin luvuissa 3 ja 6.

1.4.2 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin talouden tilanne heikkeni vuoden 2018 aikana erityisesti verotulojen ennakoitua heikomman kehityksen sekä menokasvun nopeutumisen johdosta. Toteutuma jäi alkuperäistä talousarviota heikommaksi ja oli -2,4 milj. euroa alijäämäinen. Toimintakatteen kasvu oli 3,3 %. Lainakannan sekä kiinteistöleasingvastuiden kasvu jatkui. Kaupungin verotulokehitys on jäänyt viime vuosina koko maan kehitystä heikommaksi erityisesti heikon työllisyystilanteen johdosta. Samanaikaisesti työllisyyden aiheuttamien menojen kasvu on ollut nopeaa. Työllisyystilanne on parantunut, vaikkakin työttömyysaste on edelleen korkealla tasolla. Työllisyysmenojen kehityksessä työllisyystilanteen parantuminen ei ole vielä juurikaan näkynyt.

Vuoden 2019 talousarvio on -0,4 milj. euroa alijäämäinen. Riskit vuoden 2019 toteutumassa painottuvat heikomman tuloksen suuntaan erityisesti menokasvun nopeutumisen sekä verotulojen ja rahastojen kehitykseen liittyvän epävarmuuden johdosta. Talousarvion toteutuminen edellyttää erityisesti hyvinvointipalvelujen menokasvun hidastamista vuoteen 2018 nähden. Talouden suhdannetilanteen myötä talouskasvu on hidastumassa, mikä yhdessä julkisen talouden sopeustarpeen kanssa tuo haasteita myös tulevien vuosien talouteen. Menokehitys tulee sopeuttaa käytettävissä oleviin tuloihin.

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän onnistuminen sosiaali- ja terveystalouden kustannusten hallinnassa on merkittävässä asemassa kaupungin talouden hallinnan näkökulmasta, koska runsas 60 % peruskaupungin käyttötalouden toimintakatteesta kohdistuu kuntayhtymän maksuosuuksiin. Kuntayhtymän tilinpäätös vuodelta 2018 oli 9,3 milj. euroa alijäämäinen. Huomioiden aiempien vuosien taaseen ylijäämät, katettavien alijäämien määrä oli vuoden 2018 lopussa vähäinen. Sosiaali- ja terveystalouden menokehitystä tulee kuitenkin hidastaa. Vuoden 2021 alusta voimaantulevaksi suunnitellun maakuntauudistuksen valmistelun päättyminen nosti sosiaali- ja terveystalouden kustannusten nousun hidastamisen kuntien näkökulmasta entistä keskeisempään asemaan.

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän maksuosuudet vuodelta 2018 tarkistetaan kuntien valtuustojen enemmistön päätösten mukaisiksi päätösten saatua lainvoiman. Joensuun osalta muutos merkitsee vuoden 2018 maksuosuuden pientymistä 0,5 milj. eurolla laskutettuun ja vuodelle 2018 kirjattuihin kuluihin nähden. Muutos on tarkoitus tehdä vuoden 2018 omaa pääomaa oikaisemalla.

Kaupungin investointitaso on ollut viime vuosina poikkeuksellisen korkea, minkä johdosta kaupungin lainakanta sekä leasingvastuiden kasvu on ollut nopeaa. Investointitaso on vuonna 2018 noin puolet korkeampi, mitä kestävä talous pidemmällä aikavälillä mahdollistaa. Korkea investointitaso on kasvattanut poistotasoa ja näkyy käyttötaloudessa erityisesti hyvinvointipalvelujen vuokramenojen nopeana kasvuna. Lainakannan ja leasingvastuiden kasvun myötä myös niihin liittyvä korkoriski on kasvanut. Vuosien 2019-2021 taloussuunnitelmassa lainakannan ja leasingvastuiden kasvun on arvioitu pysähtyvän, mutta lähivuosien investointitarpeet ja -toiveet huomioiden lainakannan ja leasingvastuiden kasvun pysäyttäminen edellyttää tulevien investointien priorisointia.

Kevään 2019 aikana valmistellaan konsernistrategian väliarviointia. Väliarviointi sisältää myös pitkän aikavälin investointisuunnitelman. Keskeisenä tavoitteena on sopeuttaa investointitaso kestävä talouden tasolle. Osana kestävä talouden tavoitetta pyritään löytämään myös keinoja, joilla käyttötalouden menokehitystä saadaan hidastettua kestävästi.

1.5 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärän kehitys

Kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2018 oli 2829 henkilöä, josta vakinaisen henkilöstön osuus oli 1 884. Määräaikaista henkilöä oli 827, joista palkkatuetun henkilöstön osuus oli 118 henkilöä. Henkilöstöstä osa-aikaisia oli 531 henkilöä. Henkilöstömäärä sisältää myös työ- ja virkavapaalla olevat henkilöt. Vuoden 2017 henkilöstömäärä oli 2736. Henkilöstömäärä nousi 93 henkilöllä edelliseen vuoteen nähden. Suurin henkilöstömäärän nousu oli konsernipalveluissa.

Organisaatio	Vakinaiset		Määräaikaiset*		Yhteensä		HTV		HTV muutos 2017– 2018
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	
Konsernipalvelut	53	50	36	176	89	226***	60	112	52
Varahenkilöstö	45	0	13	0	58	0	31	21	-10
Elinvoimapaalvelut	13	13		2	13	15	12	13	1
Kaupunkirakenne	92	95	9	5	101	100	97	95	-2
Hyvinvointipalvelut**	1481	1540	699	638	2180	2178	1661	1644	-17
Varhaiskasvatus	543	609	231	207	774	816	642	639	-3
Koulutus	599	619	231	189	830	808	678	676	-2
Vapaa-aika	295	297	256	227	551	524	313	305	-8
Tekninen keskus	144	139	10	3	154	142	152	143	-9
Joensuun Vesi	47	47	4	3	51	50	49	49	0
Yhteensä	1875	1884	771	827	2646	2711	2062	2078	16

*määräaikaisten lukuun eivät tässä sisälly työllistetyt.

**Hyvinvointipalveluiden yhteislukuihin sisältyy hyvinvoinnin hallintohenkilöstö. Koulutuspalvelujen alueelta on siirretty konservatorion ja kansalaisopiston henkilöstö vapaa-ajan lukuihin.

*** Konsernipalvelujen määräaikaisten lukuun sisältyy 143 määräaikaista työllisyyskampanjan kausityöntekijää.

Palkallisten henkilöstötyövuosien kehitys

Palkallisten henkilöstötyövuosien määrä vuonna 2018 oli 2078 henkilötyövuotta. Kaupungin henkilöstötyövuosien määrä nousi edellisvuoteen nähden 16 henkilötyövuodella.

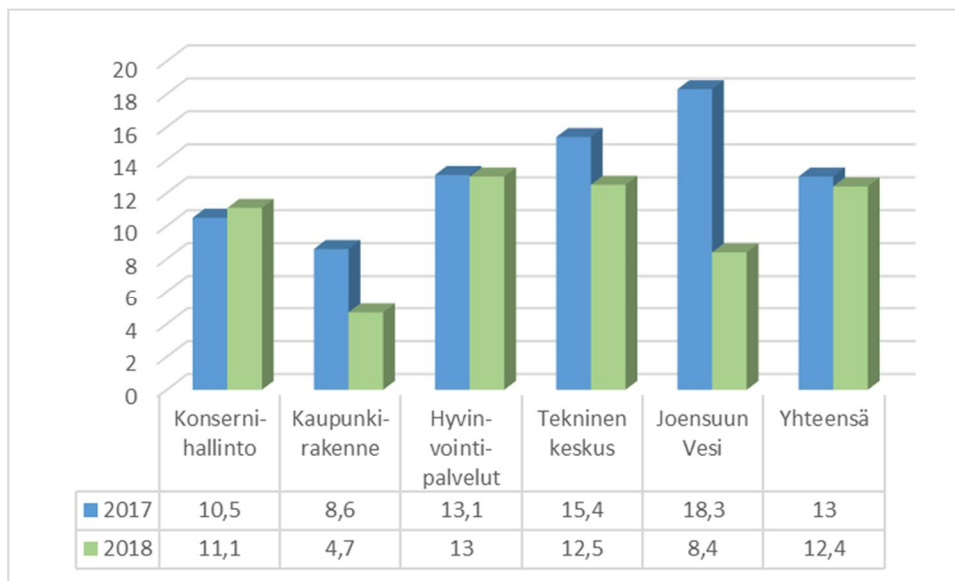
Vakituisen henkilöstön henkilötyövuodet vähentyivät 21:lla. Määräaikaisten henkilötyövuodet lisääntyivät 38 henkilötyövuodella, mutta työllisyystoimena toteutettu kausityöpilotti lisäsi henkilötyövuosien määrää lähes 50:lla, joten ns. normaalitoiminnan henkilötyövuodet ovat myös määräaikaisten osalta vähentyneet noin 10 henkilötyövuodella.

Henkilöstökulujen kehitys

Toteutuneet henkilöstökulut ilman sivukuluja vuonna 2018 olivat 80,4 milj. euroa. Vuoteen 2017 vertailukelpoiset henkilökulut olivat 77,9 milj. euroa.

Työkyvyttömyyden kustannukset

Koko henkilöstön sairauspoissaolopäivät tehtyä henkilötyövuotta kohden

Työterveyshuollon kustannukset vuonna 2018 olivat 675 790 euroa ja vastaavasti vuonna 2017 687 698 euroa, laskua 11 908 euroa. Henkilöä kohden työterveyshuollon kustannukset olivat 278 euroa.

1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen liittyvistä seikoista

Kaupunginvaltuusto on 24.2.2014 hyväksynyt Joensuun kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt muutoksia asiakirjaan 28.8.2017. Kaupunginhallituksen 13.10.2014 hyväksymän riskienhallintasuunnitelman tarkoituksena on täydentää ja konkretisoida kaupunginvaltuuston hyväksymiä riskienhallinnan perusteita.

Riskikartoituksen avulla on tunnistettu joukko erilaisia riskejä, jotka on jaettu strategisiin riskeihin, operatiivisiin riskeihin, vahinkoriskeihin ja finanssiriskeihin. Suurimmat riskit on nimetty, kuvattu ja arvioitu vaikutuksen, todennäköisyyden ja riskienhallinnan nykytilan pohjalta. Riskienhallintatoimenpiteet, vastuutahot ja määrääjat on määriteltävä kunkin keskeisimmän riskin osalta. Riskeissä tapahtuvia muutoksia arvioidaan vuosittain ja tehdään tarvittavat muutokset.

Konsernipalvelujen, toimialojen, liikelaitosten ja tytäryhtiöiden on raportoitava vuosittain merkittävistä riskeistä, riskienhallinnan järjestämisestä ja tehdyistä toimenpiteistä sisältäen mahdolliset puutteiden korjaukset.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet koskevat kaikkia valvonnasta vastuussa olevia kaupungin toimielimiä ja johtoa. Kaupunkikonserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä sisäisen valvonnan riskienhallinnan järjestäminen kuuluu tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulle. Raportoinnista on annettu ohjeet.

Joensuun kaupungin voimassa olevat konserniohjeet on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 24.4.2017. Konserniohjeiden mukaan riskienhallinnan ja siitä tehtävän raportoinnin osalta on noudatettava konsernijohton asiassa antamia tarkempia ohjeita (riskienhallinnan perusteet ja riskienhallintasuunnitelma).

Joensuun kaupungin riskien hallintasuunnitelma 2019-2022 valmistellaan vuoden 2019 aikana.

Taloudelliset riskit

Yleisellä talouskehityksellä ja valtion toimenpiteillä on merkittäviä vaikutuksia kaupungin talouteen mm. vero- ja valtionosuuskehityksen kautta. Toimintaympäristön ja lainsäädännön muutoksen tuomiin taloudellisiin riskiin varaudutaan erityisesti pitämällä kaupungin talous tasapainossa.

Maakunta- ja sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen valmistelun keskeytymisen myötä uudistukseen liittyvät riskit eivät ole toteutumassa aiemmin arvioidun mukaisesti, mutta mahdollisiin tuleviin ratkaisuihin liittyy merkittävässä määrin epävarmuutta.

Mittavan investointiohjelman myötä kaupungin lainakanta ja rahoitusriskit ovat viime vuosina kasvaneet voimakkaasti. Kaupungin talouden hallinnan kannalta keskeisessä asemassa on investointitason mitoittaminen kestävä talouden mahdollistamalle tasolle. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on toteuttaa kaupungin vieraan pääoman hankinta mahdollisimman kustannustehokkaasti kuitenkin niin, että siihen liittyvät riskit tunnistetaan ja ne pyritään pitämään hyväksyttävällä tasolla. Tavoitteena on turvata kaupungin maksuvalmius kaikissa markkinatilanteissa. Riskienhallinnan kannalta keskeistä on korkoriskin, saatavuusriskin ja jälleenerahoitusriskin hallinta. Rahoitukseen liittyviltä riskeiltä pyritään suojautumaan hajauttamalla rahoitusta mm. laina-ajan pituuden, lyhennystavan, rahoituslähteen ja korkoperusteen mukaan.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskit liittyvät mm. henkilöihin kohdistuviin riskeihin, omaisuusvahinkoihin, keskeytyksiin, vastuisiin sekä ympäristövahinkoihin ja onnettomuuksiin. Näihin riskeihin on varauduttu vahinko- ja vastuuvakuutuksin.

Työturvallisuusriskejä ehkäistään työpaikkojen sekä työsuojeluhenkilöstön välisellä yhteistyöllä. Henkilöstön työhyvinvointia seurataan työhyvinvointikyselyin.

Omaisuusriskit

Merkittävä yksittäinen ongelma on ollut lukuisten koulujen ja päiväkotien kunto ja huono sisäilma. Jo useiden vuosien ajan on tehty merkittäviä uudisrakentamis- ja peruskorjausinvestointeja tavoitteena hyvät ja puhtaat toimitilat niin lapsille kuin työntekijöille. Mittava investointiohjelma on lisännyt kaupungin velkaantuneisuutta ja rahoitukseen liittyviä riskejä.

Sisäilmaongelmien lisäksi kaupungin omaisuuteen ei ole kohdistunut merkittäviä vahinkoja. Maakunta- ja sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen valmistelun keskeytymisen myötä uudistukseen liittyvät kiinteistöriskit eivät ole toteutumassa aiemmin arvioidun mukaisesti, mutta mahdollisiin tuleviin ratkaisuihin liittyy merkittävässä määrin epävarmuutta.

Toiminnalliset riskit

Palveluiden tuottaminen

Erityisesti sisäilmaongelmiin liittyvät riskit ovat tuoneet häiriötilanteita palveluiden tuottamiseen toimialoilla. Ongelmia on ratkaistu tapauksesta riippuen kuitenkin siten, että palvelutuotanto on pystytty turvaamaan kaikissa tilanteissa.

Luonnonilmiöiden aiheuttamat häiriöt (myrskyt, tulva, ukkonen), joihin liittyy sähkön saanti ja tietoliikenneyhteydet, tuovat riskejä palveluiden tuottamiseen. Riskeihin on varauduttu toimivilla varajärjestelmillä.

Tietohallinnon toimivuus

ICT –palveluihin liittyviä riskejä ovat mm. ulkoiset uhkat kuten palvelunestohyökkäykset, hakkerointi, tietojen kalastelu, haittaohjelmat sekä sisäisen toiminnan aiheuttamat riskitilanteet. Lisäksi haasteena ovat palveluna hankitut järjestelmät (SaaS) sekä pilvipalvelut, jotka toimivat palveluntarjoajan palvelimilla ja joita käytetään internet-yhteyden yli. Toiminnan kannalta yhä tärkeämpää tietoa on näiden palveluiden piirissä, joten myös palveluntarjoajien tulee huolehtia korkeasta käytettävyydestä eri häiriötilanteissa.

Henkilökuntaa on ohjeistettu ja koulutettu tietoturva- ja tietosuojaa koskevissa asioissa.

Sopimusriskit

Kaupungilla on käytössä Dynasty asianhallintajärjestelmän sopimushallintaosio, jonne tallennetaan toimialojen sopimukset sopimuseurannan varmistamiseksi. Sopimusrekisteri ei ole vielä kaikilta osin aivan ajantasainen.

Muut riski

Taloudellisia riskejä voi liittyä oikeudenkäyntiprosesseihin. Pelastustoimen varallaoloa koskevia korvausvaateita on käsiteltyä tuomioistuimissa. Asiaan liittyy taloudellista riskiä, mutta käsittely on kesken. Vuoden 2018 lopussa ei ollut vireillä muita merkittäviä oikeusprosesseja.

Maankäyttö

Maankäytön osalta voidaan pitää riskeinä, että mahdolliset tehdyt kaavavalitukset hidastavat kehittämistoimia ja sitä, että rakentaminen hidastuu ja kaupungin tekemiä investointeja ei päästä hyödyntämään.

1.7 Ympäristötekijät

Johdanto

Tähän ympäristötekijöitä koskevaan lukuun on koottu ne tulot ja menot, jotka ovat vuonna 2018 kohdistuneet toimenpiteisiin, joiden ensisijainen kohde on ollut ympäristönsuojelu. Yhteenveto on koottu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta 28.8.2018 noudattaen.

Yhteenvedossa esitetään sellaiset taloudelliset tunnusluvut, jotka ovat saatavissa kaupunkiympäristön toimialan osalta ilman erillistä laskentaa. Yhteenvedossa on esitetty myös muutamassa kohdassa sellaiset kulut ja tuotot, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun, mutta joita ei ole maksettu kaupunkirakennepalveluiden tai ympäristönsuojeluyksikön talousarviosta. Tämä on mainittu kussakin kohdassa erikseen.

Kaikki henkilöstökustannukset ja yleisen ympäristöhallinnon tuotot sisältyvät kohtaan 9 Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet.

Tämä yhteenveto koskee esisijaisesti Joensuun kaupunkirakennepalveluiden ja lupa- ja viranomaistoimintojen toimintaa. Yhteenvedossa on mukana myös Joensuun Vesi-liikelaitoksen tietoja. Jätevesien käsittelyn kustannukset ja tulot ovat merkittävin loppusummaan vaikuttava asia.

Tähän yhteenvetoon ei ole sisällytetty kaupunkikonsernin tytä- tai osakkuusyhtiöiden tietoja, sillä ne raportoivat oman toimintansa erikseen.

Kaikki luvut on esitetty arvonlisäverottomina eivätkä ne sisällä poistoja.

Ilmasto-ohjelma

Kaupunginhallitus hyväksyi Joensuun ilmasto-ohjelman päivityksen 22.1.2018 § 20. Hyväksytyssä ohjelmassa on 24 mittaria, joilla ohjelman toteutumista seurataan.

Kestävä kaupunki ja kestävä taloudenpito

Indikaattorit: kasvihuonekaasupäästöt, hiilinielut ja kompensatiot, kustannushyötyanalyysit

Vuonna 2017 päästöt kasvoivat hieman koska liikennepolttoaineissa olevan biokomponentin osuus oli pienempi. Päästöt kääntyivät uudelleen laskuun vuonna 2018. Hiilinielu- ja kompensatio selvitys on valmistunut ja se sisältää tietokartan toimenpiteisiin. Seuraava tarkastelu nielujen määristä tehdään vuonna 2019. Kustannushyöty selvitys vuodelta 2017 on käytössä tausta-asiakirjana ilmastotoimenpiteille.

Vetovoima ja yhdessä tehden

Indikaattorit: Ilmastotyöstä viestiminen, pilottihankkeet, ilmastohankkeet, resurssit

Joensuun ilmastotyö on ollut esillä sekä kansallisesti että kansainvälisesti useissa eri tapahtumissa. Ilmastokorttelit -hanke käynnistyi elokuussa 2018 ja siihen liittyy vähähiilisiä kokeiluja. Sen lisäksi vuonna 2018 oli käynnissä hankkeet Alueellinen energia- ja ilmastotyö sekä Cirq waste. Climate Joensuu portaalin käyttöön ottoa on valmisteltu osana kaupungin nettisivujen uudistusta. Lisäresurssi 0,5 henkilötyövuotta oli 2018 käytettävissä uusien hankkeiden ja tehtäväjärjestelyiden ansiosta.

Hyvinvointi ja sivistys

Indikaattorit: Hiilijalanjäljen oppimisympäristö, ruokahävikki, kalusteiden kierrätysjärjestelmä

Oppimisympäristön kehittäminen on käynnissä osana Ilmastokorttelit -hanketta sekä Karhunmäen että Nepenmäen kouluilla. Ruokahävikin seuranta on laajennettu ja sitä kehitetään erillisinä toimenpiteinä. Kalusteiden kierrätysjärjestelmää ei ole viety eteenpäin, koska sopivaa vastuutahoa toiminnan käynnistämiseksi ei ole löytynyt.

Kaupunkiympäristö

Indikaattorit: Öljylämmitys kaupungin kiinteistöissä, energiatehokkuussopimus, ajoneuvojen hankinta, varautuminen ilmastomuutokseen

Öljylämmitteisten kiinteistöjen määrä vähentyi kaupunkikonsernissa neljällä ja on nyt 24 kpl (tavoite 20 kpl vuonna 2021). Energiatehokkuussopimuksen seuranta tehdään erillisenä ja se raportoidaan energiavirastolle. Seuraava luotettava vertailu tehdään 2020. Vuonna 2018 hankituista autoista yksi oli hybridi-auto. Asemakaavoissa on määräykset hulevesien pidättämisestä ja viherkattojen rakentamisesta. Yksi uusi kosteikko rakennettiin vuonna 2018.

Kuntalaiset ja yritykset

Indikaattorit: Jätehuolto, teollisuuden energiankulutus, fossiilisten polttoaineiden käyttö kaukolämmön tuotannossa, lämmitysmuodon vaihtaminen öljylämmitteillä kiinteistöillä, matkojen kulkutapaosuuden muutos

Suomen ympäristökeskuksen selvityksen mukaan kotitalousjätteen kierrätysaste oli vuonna 2017 Joensuun seudulla 49 %. Teollisuuden sähkönkulutus on noussut, mutta fossiilisten polttoaineiden käyttö on vähentynyt. Kaukolämmön tuotannossa uusiutuvien polttoaineiden osuus lisääntyy Fortumin toimenpiteillä tehdyn yhteistyösopimuksen kautta. Vuonna 2018 lämmitysjärjestelmää muutti noin 30 kiinteistöä (kokonaismäärä 2017 oli noin 2650 kiinteistöä). Joukkoliikenteen matkamäärät ovat lisääntyneet ja olivat vuonna 2018 n. 2,3 miljoonaa (vuonna 2017 n.2,26 milj.). Jalankulun ja pyöräilyn kulkutapaosuus on selvitetty 2018 ja tulokset ovat käytettävissä vuonna 2020.

Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu

Tuotot

Tuloja ei ollut.

Kulut

Joensuun kaupungin ympäristönsuojeluyksikkö on seurannut kaupunki-ilman laatua vuodesta 2003 lähtien. Ilmanlaatua seurataan mittaamalla typen oksidien ja hengitettävien hiukkasten pitoisuuksia. Mittausasema sijaitsee osoitteessa Koskikatu 1. Vuoden 2010 joulukuussa aloitettiin pienhiukkasten mittaus siirrettävällä mittausasemalla, joka vuonna 2018 oli Muuntamontie 5:n pihassa.

Ilmanlaadun seurannan kustannukset olivat 5 645 euroa.

Joensuun kaupungin tekninen keskus huolehti keväällä hiekoitushiekkojen poistosta Pielisjoen länsipuolella. Destia Oy:n kokonaishintaiset alueurakat käsittävät kaupungin muut alueet. Tehokas hiekoitushiekan poisto vähentää pölyhaittoja ja parantaa ilmanlaatua keväisin. Hiekoitushiekan poistamisen kustannukset olivat Teknisen keskuksen osalta 148 265 euroa. Kesäaikaisen pölyämisen estämiseen hiekkapintaisilla alueilla käytetään pölyn sidontaan suolaa. Pölynsidonnan kustannukset Teknisen keskuksen alueella olivat 18 000 euroa. Alueurakoiden osalta tietoja ei ole saatavissa.

Vesien suojelu ja jätevesien käsittely

Tuotot

Ympäristötuotot koostuvat Joensuun veden jätevesimaksutuotoista, jotka olivat vuonna 2017 noin 8,26 milj. euroa.

Kulut

Vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn kustannukset muodostuvat pääasiassa Joensuun Veden jätevesien käsittelyyn liittyvistä kuluista. Kuluihin sisältyvät jätevesien käsittely- ja puhdistuskustannukset sekä pintavesitutkimukset ja -selvitykset. Joensuun Veden jätevesien käsittelyn kustannukset olivat vuonna 2017 noin 4,1 milj. euroa ilman poistoja.

Varaslammen tilan parantamiseksi aloitettiin kunnostustoimenpiteet haraamalla lammesta vesikasvillisuutta ja rakentamalla lampeen laskevaan ojaan kosteikko. Kustannukset olivat 8 000 euroa.

Haapajoen alueen hulevesien käsittelyä varten rakennettiin katurakentamisen yhteydessä kosteikkoa. Vuoden 2018 rakentamiskustannukset olivat noin 15 000 euroa. Kosteikko valmistuu vuonna 2020.

Jätehuolto

Tuotot

Joensuu ei kerännyt jätemaksun perusmaksun kuntaosuutta.

Kulut

Jätehuoltoon liittyviä viranomaistoiminnan henkilöstökuluja ei seurata erikseen. Jätehuoltoon liittyviä kuluja muodostuu vuosittain myös puistojen hoitoon sekä metsäyksikköön. Kaikki nämä kulut kirjautuvat ao. yksiköiden toimintakuluihin eivätkä kaikki ole eroteltavissa.

Kaupunkirakennepalvelut seuraa vanhojen käytöstä poistettujen kaatopaikkojen vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin. Nämä ovat Enon Paukkajan kaatopaikka, Pyhäselän Hammaslahden kaatopaikka, Kiihtelysvaaran kaatopaikka, Koveron kaatopaikka, Tuupovaaran kaatopaikka, Ukkolan kaatopaikka ja Öllölän kaatopaikka. Seurantojen kustannukset olivat 4 363 euroa. Lisäksi siivottiin roskaantunutta ympäristöä, josta kulut olivat 722 euroa. Kaupunkirakennepalveluiden tonttipalvelut maksoi Penttilänrannan teollisuuskaatopaikan jälkিতarkkailun, jonka kustannukset vuonna 2018 olivat 3 635 euroa.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Tuotot

Tuloja ei ollut.

Kulut

Osoitteessa Kuurnankatu 43 olevalla teollisuustontilla suoritettiin maaperän puhdistustöitä, joiden kustannukset olivat 16 004 euroa.

Melun ja tärinän torjunta

Tuotot

Tuloja ei ollut.

Kulut

Ympäristömelua on mitattu virkatyönä. Melumittauslaitteiston ylläpito- ja asiantuntijapalveluiden kustannukset olivat 409 euroa. Kaupunkirakennepalvelut teetti kaavahankkeisiin liittyen melu- ja tärinäselvityksiä. Kustannukset olivat 11 404 euroa.

Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman suojelu

Tuotot

Tuloja ei ollut.

Kulut

Kaupunkirakennepalvelut kunnostutti Noljakan suojelualueella vanhan lähteen. Kustannukset olivat 2 225 euroa. Kaupunkirakennepalvelut teetti kaavahankkeisiin liittyen luonto- ja maisemselvityksiä. Kustannukset olivat 41 511 euroa.

Säteilyltä suojaaminen

Tällaisia toimenpiteitä ei ole ollut

Tutkimus ja kehitys

Tuotot

Ilmastokorttelit – uusia ilmastoratkaisuja Joensuussa -hankkeeseen saatiin Pohjois-Karjalan maakuntaliiton kautta EAKR-rahoitusta, joka oli 72 012 euroa. Joensuun kaupungin omarahoitusosuus oli 30 862 euroa. Alueelliseen energia- ja ilmastotyö -hankkeeseen saatiin Energiaviraston rahoitusta 23 285 euroa.

Kulut

Joensuun kaupungin ilmasto-ohjelmaa toteutettiin Ilmastokorttelit hankkeen kautta, kustannukset olivat 101 207 euroa. Alueellisen energia- ja ilmastotyö hankkeen kustannukset olivat 23 285 euroa. Kuntakohtaisen kasvihuonekaasujen seurantajärjestelmän CO2 raportin kustannukset olivat 2 380 euroa. Ympäristönsuojelu teetti taustaselvityksiä liittyen ilmasto-ohjelman päivittämiseen. Kustannukset olivat 4 850 euroa.

Ympäristönsuojelun seurannat: Joensuun kaupungin alueella olevien vesistöjen seurannan kustannukset olivat 6 207 euroa. Seurantoihin liittyvät muut kulut olivat 1 506 euroa. Perhosseurannan kustannukset olivat 258 euroa.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet

Tuotot

Ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaiset valvonnan ja lupamaksujen tulot olivat 40 425 euroa.

Kulut

Ympäristönsuojelun lakisäätteisten ja muiden ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien kustannukset olivat henkilöstökuluineen 273 419 euroa. Ympäristönsuojeluviranomaisena toimivan rakennus- ja ympäristölautakunnan kulut olivat 15 342 euroa.

Ympäristökustannusten yhteenveto vuodelta 2018

Taulukon luvut koostuvat tekstissä olevista tuloista ja menoista eli ne sisältävät sekä ympäristönsuojeluviranomaisen että muiden toimijoiden tulot ja menot.

YHTEENVETO YMPÄRISTÖKUSTANNUKSISTA 2018								
							Tuotot €	Kulut €
1.	Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu						0	171 910
2.	Vesien suojelu ja jätevesien käsittely						8 260 000	4 123 000
3.	Jätehuolto						0	8 720
4.	Maaperän ja pohjaveden suojelu						0	16 004
5.	Melun ja värinän torjunta						0	11 813
6.	Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman suojelu						0	43 736
7.	Säteilyltä suojaaminen						0	0
8.	Tutkimus ja kehitys						126 159	139 693
9.	Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet						40 425	288 761
Yhteensä							8 426 584	4 803 637

1.8 Hyvinvointi ja terveys

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä Joensuun konsernistrategiassa koko konsernin tavoitteena on mm. luoda edellytyksiä kuntalaisten onnellisuudelle, terveydelle ja hyvinvoinnille. Kuntalaisten hyvinvointiin liittyviä tietoja ja hyvinvoinnin kehitystä käsitellään mm. talousarvion ja tilinpäätöksen yhteydessä. Varsinainen hyvinvointikertomus laaditaan kerran valtuustokaudessa.

Kaupungin toteuttamien omien selvitysten ja kyselyiden lisäksi raportoinnissa käytettyjen indikaattoreiden lähteenä ovat kansalliset tietopalvelut (Sotkanet ja Tilastokeskus). Kansallisista lähteistä saatava indikaattoritieto kuvaa pääsääntöisesti tilinpäätösvouden edeltävää vuotta eli vuonna 2017 tilipäätöksessä tarkasteltiin vuoden 2015 ja 2016 tietoja ja vuoden 2018 tilipäätöksessä tarkastellaan vuoden 2016 ja 2017 tietoja. Vertailtaessa vuoden 2016 ja vuoden 2017 tietoja indikaattoreissa ei ole havaittavissa merkittäviä muutoksia.

Joensuulaisten hyvinvointia on hyvä tarkastella sekä resurssien (esim. terveys, kotitalouksien käytettävissä oleva varallisuus tai saatavilla olevat palvelut) että koetun hyvinvoinnin näkökulmasta. Tällä hetkellä valtaosa valtakunnallisista hyvinvointimittareista kuvaa ihmisten hyvinvoinnin *vajeita*. Siksi joensuulaistenkin hyvinvointia vähentävät asiat nousevat selkeästi esiin. Vertailukaupungeiksi on valittu Jyväskylä, Kuopio ja Lappeenranta. Lisäksi vertailukohteeksi on otettu koko maa sekä Pohjois-Karjalan maakunta.

Tarkasteltaessa Joensuun väestön hyvinvoinnin kehitystä ikäryhmittäin sekä hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä vuosilta 2013–2016 sekä saatavilla olevia vuoden 2017 indikaattoritietoja, voidaan tiivistetysti todeta seuraavaa: hyvän elämän edellytykset täyttyvät valtaosalla asukkaista. Joensuulaisten koulutustaso on valtakunnan keskiarvon yläpuolella. Joensuu koetaan turvallisenä ja asuinalueet viihtyisinä. Kiusaamista esiintyy kouluissa jonkin verran, mutta siihen myös puututaan. Erot elintapakäyttäytymisessä lukiolaisilla ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla ovat selvät. Nuorten terveyshaasteita ovat lisääntyvä nuuskankäyttö ja ylipaino. Tapaturmien vuoksi Joensuussa joudutaan hoitoon yleisemmin kuin vertailukunnissa. Joensuussa ikääntyneiden hyvinvoinnin haasteena on toimintakyvyn heikkeneminen ja yksinäisyys.

Yleisiä taustatekijöitä

Joensuu on opiskelijakaupunki, noin kolmasosa väestöstä on alle 25-vuotiaita. Samalla yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa, vaikkakin on edelleen hieman alle valtakunnallisen keskiarvon. 75 vuotta täyttäneitä on 8,9 % väestöstä. Lähes joka neljäs joensuulainen on eläkkeellä. Kaikista perheistä lapsiperheitä on 35,4 %, joista yhden vanhemman perheitä 24,7 %. Ulkomaan kansalaisten osuus on 3,1 % väestöstä.

Joensuulaisten koulutustaso on valtakunnan keskiarvon yläpuolella. Vähintään keskiasteen tutkinto on 76 %:lla ja korkea-asteen tutkinto 31 %:lla 15 vuotta täyttäneistä kuntalaisista. Joensuussa koulutuksen ulkopuolella ja ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien 17–24-vuotiaiden osuus (5,5 %) vastaavan ikäisestä väestöstä on samalla tasolla Kuopion kanssa ja alhaisempi kuin muissa vertailukunnissa, Pohjois-Karjalan maakunnassa ja koko maassa (8,3 %). Joensuun koulutustasoluku 386 kertoo, että teoreettinen koulutus-aika henkeä kohti on 3,8 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen.

Yli puolet asuntokunnista asuu Joensuussa rivi- ja pientaloissa, koko maassa vastaava luku on alle 40 %. Vuokralla Joensuussa asutaan useammin kuin Suomessa keskimäärin. Yhden hengen asuntokuntia on 47,7 %, ja kuten valtakunnassa yleensäkin, osuus on kasvava.

Asuntokuntien käytettävissä olevien rahatulojen jakautuminen on pysynyt Joensuussa tasaisena. Gini-kerroin on yksi yleisimmin käytetyistä tuloerojen mittareista. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisempi tulonjako on. Joensuu saa luvun 27,2, kun koko maassa luku on 27,7. Työllisyys ja työttömyys ovat keskeisimmät tuloeroihin vaikuttavat tekijät.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Joensuussa toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden osuus lapsiperheistä on 11,1 %. Osuus on ollut laskeva viimeiset vuodet eikä poikkea vertailukunnista, mutta on hieman korkeampi kuin koko maassa tai Pohjois-Karjalan maakunnassa. Joensuussa toimeentulotukea pitkäaikaisesti (vuoden aikana vähintään 10 kulkautena) saaneita yksinhuoltajakotitalouksia oli vuonna 2016 yhteensä 127 kappaletta.

Joensuun varhaiskasvatuksessa toteutettiin vuonna 2017 varsin laaja asiakaskysely. Tulosten perusteella perheet vaikuttavat olevan kohtuullisen tyytyväisiä saamaansa päivähoitopalveluun. Vastanneista 91 % on hyvin tai erittäin tyytyväisiä saamaansa hoitopaikkaan. Neuvontaa ja opastusta hakuvaiheessa on kuitenkin toivottu enemmän. Lapsista 90 % jää erittäin hyvin tai hyvin hoitopaikkaan. Ongelmia tässä on alle kolmella prosentilla perheistä. Niin toimintaan, lepoon kuin varhaiskasvatuksen laatuunkin ollaan varsin tyytyväisiä vastaajien keskuudessa.

Tietoa koululaisten hyvinvoinnista ja terveydestä saadaan valtakunnallisesta kouluterveyskyselystä (vuodet 2013 ja 2017) sekä Joensuun itse toteuttamasta koulujen hyvinvointikyselystä (2017). 4. ja 5. luokan oppilaat ovat tyytyväisiä elämäänsä koko maassa, eikä Joensuu poikkea muiden kuntien tilanteesta (91,1 %). Kun Joensuun koululaisilta kysyttiin parhaasta asiasta elämässä ja koulussa, nousi kaksi asiaa ylitse muiden: kaverit ja perhe. Myös harrastukset ovat erittäin tärkeitä. Alakoululaisille tärkeää on lisäksi leikkiminen, koti, pelaaminen ja ruoka. Myös sukulaiset ja lemmikkieläimet ovat tärkeitä. Koulussa parasta ovat välitunnit, liikunta, oppiminen – ja kaverit.

Koulunkäynti sujuu valtaosalla Joensuun 4. ja 5. luokan oppilaista hyvin ja he pitävät koulunkäynnistä (83,2 %). Lukemisessa, laskemisessa ja kirjoittamisessa on vaikeuksia Joensuussa 2,2 %:lla, koko maan osuuden ollessa 2,7 %. Perheen kanssa tämän ikäiset tulevat hyvin toimeen. Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa oli Joensuussa 1,7 %:lla. Koko maan osuus on 2,3 %. Aikaa harrastuksen parissa viettää vähintään kerran viikossa 4. ja 5. luokan oppilaista 80,3 % mikä on suurempi osuus kuin Pohjois-Karjalan maakunnassa keskimäärin. Terveystilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi tämän ikäisistä kokee Joensuussa 6,1 %, koko maan osuuden ollessa 7,0 %.

Peruskoulun 2017 kouluterveyskyselyn mukaan joensuulaisista 8. ja 9. luokan oppilaista terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokee 16,1 %, mikä on vertailukuntien matalin osuus. Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä on 80,6 %, mikä on vertailun korkein osuus. Päivittäin tupakoivien osuus on laskenut huomattavasti vuodesta 2013 lähtien koko maassa ja ollen vuonna 2017 Joensuussa 5,1 %. Päivittäinen nuuskaami-

nen on puolestaan kaksinkertaistunut ja noussut päivittäin tupakoivien tasolle (5,0 %). Humalahakuinen juominen on myös laskenut seurantavuosien aikana. Joensuulaista 8. ja 9. luokan oppilaista 8,8 % ilmoittaa juovansa itsensä tosi humalaan vähintään kerran kuukaudessa ja viikoittain alkoholia käyttää 2,8 %. Päivittäisen koululounaan oppilaista jättää syömättä hieman yli neljännes oppilaista. Ylipainoisia Joensuun 8. ja 9. luokkalaista on 18,9 %, mikä on samaa tasoa kuin maassa yleensäkin. Ylipainoisten koululaisten osuus on koko maassa nouseva. Joensuulaisista 8. ja 9. luokan oppilaista 90,9 % kertoo harrastavansa jotakin vähintään kerran viikossa, koko maan luvun ollessa 89,3 %. Yläkoululaisille joensuulaisille kaverit ovat parasta elämässä ja koulussa. Myös perhe ja lemmikit koetaan todella tärkeiksi. Muita tärkeitä asioita elämässä ovat terveys, harrastukset ja vapaa-aika.

Tutkimusten perusteella kiusaamista esiintyy Joensuun kouluissa, mutta siihen myös puututaan. Eniten kiusaamista koetaan alakoulussa ja vähiten lukiossa ja ammatillisessa oppilaitoksessa. Kiusaamisesta myös kerrotaan eteenpäin eniten alakoulussa. Joensuulaisista 8. ja 9. luokan oppilaista yli 50 % kokee, että koulu-kiusaaminen on loppunut tai vähentynyt kiusaamisesta kertomisen jälkeen. Noin 30 % alakoululaisista ilmoitti tulleen kiusatuksi ainakin kerran kevään aikana. 4. ja 5. luokan oppilaista vähintään kerran viikossa kiusaamista kokee 6,3 %. Ilman läheistä ystävää on vajaa kymmenes yläkoulun, lukion ja ammatillisen oppilaitoksen oppilaista. 4. ja 5. luokan oppilaista 0,9 % kertoo, ettei omista yhtään hyvää kaveria.

Nuoret ja nuoret aikuiset

Joensuussa ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokee 20,9 %, koko maan osuuden ollessa 22,7 %. Vastaava osuus lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla on Joensuussa 16,5 % ja koko maassa 19,7 %.

Erot elintapakäyttäytymisessä lukiolaisilla ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla ovat selvät niin koko maassa kuin Joensuussakin. Joensuulaisista ammatillisessa oppilaitoksissa opiskelevista 1. ja 2. vuoden opiskelijoista yli viidennes (27 %) juo humalahakuisesti vähintään kerran kuukaudessa. Viikoittain alkoholia käyttää 14,4 % ja lukion 1. ja 2. luokan opiskelijoista puolestaan 6,7 %. Joensuussa kannabista on kokeillut ainakin kerran 16,6 % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, vastaava osuus lukiolaisista on 7,7 %. Lukiolaisista päivittäin tupakoivia on 3,0 %, kun taas ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista tupakoi neljännes (25,1 %). Päivittäin nuuskaa käyttää Joensuun ammatillisessa oppilaitoksissa opiskelevista 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 8,5 %, lukiossa vastaava osuus on 2,4 %. Päivittäisen koululounaan jättää Joensuussa syömättä 25,7 % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista ja lukiolaisista 24,7 %. Ylipainoisten osuus on kasvanut, etenkin ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevien poikien keskuudessa Joensuussa. Vuonna 2017 Joensuussa ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista ylipainoisia on 27,2 % ja lukiolaisista 16,2 %. Joensuulaisista lukion 1. ja 2. luokan opiskelijoista 92,2 % kertoo harrastavansa jotakin vähintään kerran viikossa, ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevista 80,6 %.

Koko maan tuloksissa ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelusta pitävien osuus on suurempi kuin lukioissa. Niin myös Joensuussa, sillä ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista pitää opiskelusta 82,0 %, kun puolestaan lukiolaista 72,9 % ilmoittaa pitävänsä opiskelusta. Joensuun ammatillisessa oppilaitoksissa opiskelevat ovat myös tyytyväisempiä elämäänsä tällä hetkellä kuin lukiolaiset. Heistä 80,0 % ilmoittaa olevansa tyytyväisiä elämäänsä, mikä on Pohjois-Karjalan maakunnan kanssa korkein osuus vertailukunnista. Joensuussa lukiolaisten vastaava osuus on 76,6 %, mikä on Kuopion jälkeen korkein osuus vertailukunnista. Lukiolaiset kokevat koulu-uupumusta (13,2 %) yleisimmin kuin ammattioppilaitoksen opiskelijat (8,7 %).

Joensuulaisista lukion 1. ja 2. luokan opiskelijoista 32,8 % arvioi perheen taloudellisen tilanteen kohtalaiseksi tai sitä huonommaksi. Vastaava osuus ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista on 40,5 %. Osuudet ovat pienemmät kuin koko maassa. Vuonna 2016 toimeentulotukea pitkäaikaisesti (vuoden aikana vähintään 10 kuukautena) saaneita 18–24-vuotiaita oli Joensuussa 340 henkilöä.

Työikäiset

Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus 20–64-vuotiaista on Joensuussa kolmen vuoden tutkimusjakson aikana vaihdellut vajaan 50 % ja reilun 60 % välillä. Elämänlaadussa on kyse yksilön arviosta elämästään siinä kulttuuri- ja arvoympäristössä, jossa hän elää, ja suhteessa hänen omiin päämääriinsä, odotuksiinsa, arvoihinsa ja muihin hänelle merkityksellisiin asioihin. Vertailukuntien osuudet asettuvat samalle tasolle tarkasteltaessa koko seurantajaksoa.

Joensuun kaupungin keväällä 2017 tekemässä kuntalaistutkimuksessa 86,4 % joensuulaisista vastasi, että väittämä ”Tunnen itseni terveeksi” kuvaa melko tai erittäin hyvin omaa tilannetta. 1,8 % oli väittämästä täysin eri mieltä. Maaseudulla ja kantakaupungissa asuvien välillä ei terveyden kokemisessa ollut eroa. Toissää olevat tunsivat itsensä terveimmiksi verrattuna opiskelijoihin, yrittäjiin, eläkeläisiin tai muussa elämäntilanteessa oleviin. Valtakunnallista vertailutietoa yli 50 000 asukkaan kaupungeista on saatavissa vuosina 2013 – 2015 kerätyn alueellisen terveys- ja hyvinvointitutkimuksen tuloksista. Sen tutkimuksen mukaan terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus oli joensuulaisilla 20–64-vuotiailla 33,3 %. Osuus asettuu yli 50 000 asukkaan kaupunkien vertailussa keskitasolle.

Niiden osuus 20–64-vuotiaista, jotka uskovat, että todennäköisesti eivät jaksakaan työskennellä vanhuuseläkeikään saakka on Joensuussa yhdessä Jyväskylän kanssa vertailukuntien matalin (25,5 %). Koko maan osuus on 26,1 %.

Työttömyys heikentää koettua hyvinvointia kahta kautta: yhtäältä sosiaalisten yhteisön menettämisenä ja toisaalta taloudellisen turvallisuuden heikkenemisenä. Vuonna 2016 toimeentulotukea pitkäaikaisesti (vuoden aikana vähintään 10 kuukautena) saaneita 25–64-vuotiaita oli Joensuussa 1 201 henkilöä. Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus 20–64-vuotiaista (11,0 %) ei poikkea merkittävästi vertailukunnista.

Ikäihmiset

Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus Joensuussa on 91,7 % vastaavan ikäisestä väestöstä ja vastaa kansallista tavoitetta, joka on 91–92 %. Asuinalueensa turvallisuuteen tyytyväisten osuus 65 vuotta täyttäneillä joensuulaisilla on 92,0 % koko maan vastaavan luvun ollessa 91,8 %.

Joensuussa 65 vuotta täyttäneet tuntevat itsensä yksinäiseksi hieman useammin (9,2 %) kuin vertailukunnissa ja koko maassa (8,6 %). 75 vuotta täyttäneiden yhden hengen asuntokuntia on 60 % vastaavan ikäisten asuntokunnista. Samasta ikäluokasta 33,4 % kokee elämänlaatunsa hyväksi. Luku on vertailukuntien matalin. Yksinäisyyteen vaikuttavat useat ulkoiset tekijät, kuten puutteet sosiaalisissa suhteissa sekä oma toimintakyky. Vajaat 30 % yli 75-vuotiaista joensuulaisista kokee liikkumiskyvyssä ja arkiaskareista selviytymisessä suuria vaikeuksia.

Muistisairaudet ovat palvelujärjestelmän kannalta yksi haasteellisimmista ikääntymiseen liittyvistä sairauksista. Ikävakiomaton dementia-indeksi heijastaa alueen demensiasairastavuudesta johtuvaa sairastavuuttaakkaa, ja esimerkiksi sen aiheuttamaa palvelujen tarvetta verrattuna koko maan tasoon. Joensuun indeksi on 119,8. Indeksien arvo koko maassa on 100. Kuopion indeksi on lähellä Joensuuta ollen 119,2, muiden vertailukuntien indeksien jääden hieman matalammalle.

Kaikki ikäryhmät: Turvallisuus, kulttuuri- ja liikuntapalvelut, päihteet, osallisuus

Rikosten määrät (omaisuusrikokset, liikennerikokset) ovat laskussa ja poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset/ 1000 asukasta kohden ovat myös laskusuunnassa. Joensuussa niiden osuus, jotka ovat tyytyväisiä asuinalueensa turvallisuuteen, on 93,3 %. Koko maan osuus on 91,1 %. Tilanne on vertailukuntien parhain. Kevään 2017 kuntalaistutkimuksen mukaan noin 92 % kuntalaisista pitää asuinalueestaan. Maaseutualueilla ja kantakaupungissa asuvien välillä ei ollut eroja.

Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitajaksot/ 1000 asukasta kohden Joensuun tilanne on huonoin vertailukunnista, ainoastaan Pohjois-Karjalan maakunnassa luku on korkeampi. Joensuussa ikävakioitu tapaturmaindeksi on korkea. Indikaattori kuvaa tapaturmien takia sairaalahoidossa olleiden osuutta 15–79-vuotiaasta väestöstä. Joensuun luku on 132,3 ollen vertailukuntien korkein. Koko maan luku on 100.

Alkoholia myydään asukasta kohti litroina (100 % alkoholina) Joensuussa eniten vertailukunnista. Poliisin tietoon tulleita rattijuopumustapauksia ei ole enempää kuin vertailukunnissa, päihtyneiden säilöönottoja on toiseksi eniten Jyväskylän jälkeen. Huumausainerikoksia ja huumausaineiden käyttör rikoksia on vähemmän kuin Jyväskylässä, Kuopiossa ja koko maassa.

Kulttuuripalveluista tiedottamiseen ollaan tyytyväisempiä kuin keskimäärin vertailukunnissa ja 88,5 % vastaajista kokee kulttuuripalvelut riittäviksi. Joensuussa 20 vuotta täyttäneistä, joille 100 metrin matkan juokseminen on erittäin vaikeaa tai mahdotonta, osuus on 11,5 %. Lukema kuvastaa keskimääräistä koko Suomen tasoa. Liikunta- ja urheiluseurojen toimintaan aktiivisesti Joensuussa osallistuu 25,1 %. Niiden osuus, jotka ovat saaneet tarpeeseensa nähden riittävästi liikuntapalveluita Joensuussa, on 89,4 %.

Aktiivisesti osallistuvien osuus Joensuussa on 23,6 %. Aktiivisesti osallistuvilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka osallistuvat aktiivisesti jonkin kerhon, järjestön, yhdistyksen, harrastusryhmän tai hengellisen tai henkisen yhteisön toimintaan (esimerkiksi urheiluseura, asukastoiminta, puolue, kuoro, seurakunta). Aktiivisesti osallistuvien osuus on Joensuussa ja Kuopiossa hieman muita vertailukuntia alhaisempi. Yli puolet (57 %) järjestötoimintaan osallistuneista ilmoitti osallistumisen syyksi mielekkään, kivan ja/tai kehittävän tekemisen. Järjestötoimintaan osallistuneista osallistumisen syyksi halun auttaa muita ihmisiä ilmoitti 22 %.

Keskimääräinen luottamus oman kunnan päätöksentekoon asteikolla 1-5 on Joensuussa 3, koko maan luvun ollessa 2,9. Ikääntyneet joensuulaiset luottavat oman kunnan päätöksentekoon hieman muita ikäryhmiä enemmän.

1.9 Korruption ja lahjonnan torjunta ja ihmisoikeusasiat

Korruptiolla tarkoitetaan vallan ja vaikutusvallan väärinkäytöstä. Laajan määritelmän mukaan korruptio voi olla lainvastaista, moitittavaa ja epäeettistä toimintaa ja sillä on erilaisia ilmenemismuotoja. Joensuun kaupunginvaltuusto on 28.8.2017 hyväksynyt Joensuun kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joilla luodaan puitteet järjestää ja yhdenmukaistaa kaupunkikonsernin ohjaus- ja johtamisjärjestelmä ja vahvistetaan hyvää hallinto- ja johtamistapaa sekä ehkäistään väärinkäytöksiä. Eri toimijoiden tehtäviä ja vastuita sekä konkreettisia toimintatapoja sisäisen valvonnan osalta määritetään myös kaupungin hallintosäännössä, sisäisen valvonnan toimintaohjeissa, kaupungin riskienhallintasuunnitelmassa sekä hyvän valmistelun ohjeissa. Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen on noudatettava Joensuun kaupungin konserniohjetta koskien mm. kaupunkikonsernin tarkastusta.

Lahjonnalla tarkoitetaan lahjuksen tai muun perusteettoman edun saamista tai edes sen mahdollisuuden pyytämistä, tarjoamista, antamista, vaatimista tai hyväksymistä joko suoraan tai välillisesti siten, että se vaikuttaa joko kohdehenkilön tehtävien asianmukaiseen suorittamiseen tai siihen, miltä hänen toimintansa ulkopuolisista vaikuttaa. Edun taloudellisesta arvosta yksinään ei voi päätellä, onko kyse lahjonnasta tai luottamusta vaarantavasta edusta. Myöskään rikoslaissa lahjan tai edun luonnetta tai arvoa ei ole määritetty.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 21.12.2012 Joensuun kaupungin vieraanvaraisuus-, edustuskäytäntö- ja menettelytapaohjeet, jotka linjaavat kaupungin vieraanvaraisuuden yleiset periaatteet. Lisäksi kaupunki on ohjeistanut Kuntaliiton ohjeiden mukaisesti erityisesti johtavia viranhaltijoita vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista. Ohjeistuksen tarkoituksena on vastata siihen, mitä asioita kaupungin viranhaltijoiden ja henkilöstön sekä luottamushenkilöiden on otettava huomioon, jos he tarjoavat tai heille tarjotaan etuisuuksia

sidosryhmäyhteistyössä tai muussa toiminnassa. Ilmoitusvelvolliset johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset.

Yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia edistetään kaupungin tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla, joka perustuu tasa-arvolakiin, yhdenvertaisuuslakiin sekä Eurooppalaiseen peruskirjaan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta paikallishallinnossa.

2. Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vuodelta 2018

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kaupungissa järjestetty.

Selonteon laatimisvelvollisuus perustuu kuntalakiin ja Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta.

Selonteko perustuu hallintopalvelun, henkilöstöpalvelun, talouspalvelun, elinvoimapaalvelun, kaupunkirakennepalvelun, Joensuun Tilakeskuksen, tekninen keskuksen, hyvinvoinnin toimialan ja lupa- ja viranomais-toimintojen antamiin selvityksiin.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on esitetty erikseen tilinpäätösasiakirjassa.

Sisäisen tarkastuksen yksikkö valmisteli selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sisäisen tarkastuksen toimikunnan käsiteltäväksi ja edelleen kaupungin tilinpäätöksen toimintakertomuksessa kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kaupungille asetetut tavoitteet saavutetaan ja, että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja, että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja, että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivoitteinä, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana, osaamisena, väärinkäytösten ehkäisynä. Sisäistä valvontaa voidaan lisäksi toteuttaa sisäisen tarkastuksen toiminnon avulla.

Hallintokunnat ja Joensuun Vesi-liikelaitos ovat tehneet vuosittain omaa sisäistä tarkastusta tarkastussuunnitelmansa mukaisesti ja raportoineet siitä sisäisen valvonnan toimintaohjeen mukaisesti. Sisäisen tarkastuksen yksikkö on tehnyt raporteista koosteen sisäisen tarkastuksen toimikunnan käsiteltäväksi.

Sisäisen tarkastuksen yksikkö toimii kaupunginhallituksen/kaupunginjohtajan alaisuudessa. Yksikkö avustaa kaupungin johtoa sen valvontavelvollisuuden toteuttamisessa arvioimalla ja tarkastamalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä, toimintojen lain- ja päätöksenmukaisuutta sekä tarkoituksenmukaisuutta. Yksikkö raportoi toiminnastaan sisäisen tarkastuksen toimikunnalle. Lisäksi yksikkö avustaa tarkastuslautakuntaa sekä ylläpitää sen tehtävänä olevaa sidonnaisuusrekisteriä.

Joensuun kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaan Joensuun kaupunkikonsernissa ei sallita väärinkäytöksiä. Toimiva sisäinen valvonta ehkäisee väärinkäytöksiä ja on paras menetelmä väärinkäytösten paljastamisessa. Johdon velvollisuutena on toteuttaa sisäistä valvontaa väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi sekä puuttua havaittuihin väärinkäytöksiin. Väärinkäytöksenä pidetään erilaisia epärehellisiä, epäeettisiä tai kaupunkikonsernin ohjeita rikkovia taikka lainvastaisia tekoja.

Henkilökunnan riittävä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osaaminen on varmistettu mm. ohjeilla, säännöillä ja koulutuksilla.

Väärinkäytöksiä on pyritty ehkäisemään mm. tilivelvollisten-, toimivallan- ja vastuuhenkilöiden määrittelyllä, otto-oikeudella, tehtäväkuvauksilla, tietoteknisillä suojauksilla, hallintokuntien ja sisäisen tarkastuksen yksikön tarkastuksilla.

Toteutuneista väärinkäytöksistä on raportoitu mm. toimialojen vastuuhenkilöille, sisäisen tarkastuksen yksikölle sekä sisäisen tarkastuksen toimikunnalle. Raportointi ja korjaavat toimenpiteet tehdään välittömästi.

Valvontaympäristö

Toimialat ovat kuvanneet olennaisilta osin valvontaympäristön järjestämistä toimialansa osalta (säännöt, ohjeet, toimivallan jako)

Kaupungin johtamisjärjestelmän normi on kuntalaki. Toimivaltaa ja vastuuta määrittävät muun muassa kaupunginvaltuuston hyväksymä hallintosääntö, kaupunginhallituksen hyväksymä riskienhallintasuunnitelma ja kaupunginvaltuuston hyväksymä Joensuun kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Toimintaa ohjaa myös valtuuston hyväksymä konserniohje, toimialakohtaiset erityislait ja ohjeet sekä hallituksen hyväksymä sisäisen valvonnan toimintaohje.

Toimivalta ja vastuunjako pohjautuu hallintosäännön pohjalta tehtyihin delegointipäätöksiin ja talousarviossa ja talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa annettuihin määräyksiin ja valtuuksiin.

Riskienarviointi

Toimialat ovat kuvanneet olennaisilta osin riskienarvioinnin toimintatavan (tunnistus, analysointi, hallinta, dokumentointi)

Toimialat tekivät vakuutusyhtiön asiantuntijoiden tukemana laajan riskikartoituksensa vuonna 2014. Kartoituksessa tunnistettiin ja analysointiin merkittävimmät riskit, joita seurataan. Riskienhallinnan ja toimenpiteiden seurannasta on raportoitu viimeksi kaupunginhallitukselle syksyllä 2018 riskienhallintasuunnitelman sekä Joensuun kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaisesti.

Raportointi ja seuranta perustuvat toiminnan jatkuvaan seurantaan. Raportointi toimielimille ja sisäiselle tarkastukselle on säännöllistä ja ohjeiden mukaista.

Hyvinvoinnin toimiala tuo esille, että riskienhallinta perustuu jatkuvaan analysointiin ja tilannearviot tuodaan lautakuntien ja jaostojen kokouksiin päätöksenteon pohjaksi kaupunginhallituksen ohjeistaman raportoinnin aikataulun mukaisesti. Toimintavuonna realisoitui edellisen vuoden tavoin useita tilariskejä. Merkittävin suunnittelematon muutos oli Hammaslahden alakoulun siirtäminen Niittylahden rantaan kolmen kuukauden varoitusajalla.

Joensuun Tilakeskus kuvaa, että sen toiminta on luonteeltaan sellaista, että suurin osa riskeistä on kohtuullisesti ennakoitavissa ja niihin pyritään vaikuttamaan hyvissä ajoin. Investointi-, korjaus- ja ylläpitotoimet suunnitellaan ja budjetoidaan huolella ja toteutuksessa käytetään hyvän kokemuksen omaavia tekijöitä. Suurin osa havaituista riskeistä ovat sellaisia, jotka ovat konsernihallinnon toimenpiteiden varassa ja joihin tilakeskus ei yksistään voi vaikuttaa.

Tekninen keskus kertoo, että riskiarviot tehdään työmaakohtaisesti rakennustyömailla.

Valvontatoimenpiteet

Toimialat ovat kuvanneet olennaisilta osin valvontatoimenpiteet toimialansa osalta (mm. erilaiset kontrollit, suojaukset, sopimusten hallinta)

Talouden ja toiminnan valvontatoiminta tapahtuu pääosin talousraportoinnin yhteydessä, olennaisista poikkeamisista raportoidaan aina toimielimelle. Toimielimen päätöksillä korjataan tarvittaessa talousarvioon kohdistuneet muutokset talousarvion sitovuustasoa koskevien määräysten mukaisesti.

Sopimusten valvontatoimenpiteitä hallitaan käytössä olevien järjestelmien kautta. Sopimuksien hallinnassa on käytössä useita eri järjestelmiä. Sopimukset viedään Dynasty-asianhallintajärjestelmään, ja niiden sopimusten osalta, jotka edellyttävät määräaikojen seuranta on käytössä hälytysjärjestelmä (esim. maankäytösopimukset). Hankintasopimuksia arkistoidaan muun muassa ClouDia-sopimushallintaohjelmaan.

Talospalvelut selvittää, että rahoitussopimusten hallintaan on otettu käyttöön rahoitussopimusten hallintajärjestelmä vuoden 2018 aikana. Järjestelmä mahdollistaa aiempaa paremmin rahoitussopimusten hallinnan ja niihin liittyvien riskien arvioinnin.

Tekninen keskus mainitsee valvontatoimenpiteenä rakennustyömaiden MVR-mittaukset/viikkotarkastukset, työmailla koneiden käyttöönottotarkastukset, työturvallisuushavaintokäytännön sekä esimiespalaverissa esille otetut valvontatoimenpiteet kuukausittain.

Joensuun Tilakeskus kertoo, että omaisuuden myynnit (rakennukset ja kiinteistöt) on toteutettu toimintaohjeiden mukaisesti ja käsitelty johtosäännön mukaisesti. Investointihankkeissa hankkeesta vastaava valvoo sopimusehtojen noudattamista sekä sopimuksen edellyttämistä takuuajan vastuista ja velvoitteista. Työmaalla tapahtuvan toiminnan vastuu on investointihankkeissa sopimuksellisesti siirretty hankkeen pääurakoitsijalle rakennusalan yleisten sopimusehtojen mukaisesti (YSE98).

Vuokraustoiminnasta vastaava vastaa vuokrasopimusten määräajoista ja jatkotoimenpiteistä (vuokravalvonnan toimintaohje). Tekninen ylläpito jakautuu siten, että kiinteistönhoidosta ja talotekniikasta vastaa talonhuoltoinsinööri ja rakennustekniikasta toimistoinsinööri.

Kiinteistöinvestointien yhteydessä tehtävät arvonlisäverovähennykset ja palautukset käyttötarkoituksen muutostilanteissa tilakeskus tutkii aina tapauskohtaisesti. Tilakeskus ylläpitää luetteloa arvonlisäveron palautusvelvollisuuden piiriin lukeutuvista kiinteistöinvestoinneista.

Hallintokuntien omat sisäisen tarkastuksen tarkastussuunnitelmat ja -raportit on käsitelty toimielimessä. Valvontaa tehdään suunnitelman mukaisesti.

Tieto ja tiedonvälitys, ja seuranta

Toimialat ovat kuvanneet olennaisilta osin tiedonvälityksen ja seurannan järjestämistapaa toimialansa osalta

Hyvinvoinnin toimiala kertoo, että seuranta on toteutettu hyvinvoinnin toimialalle aikataulun mukaisesti ja käsitelty hyvinvoinnin toimielimissä sekä välitetty eteenpäin muille toimielimille. Hyvinvoinnin sisällä akuuteimpia tila-asioita käsitellään erilaisilla kokoonpanoilla asiakohtaisesti ja mahdollisimman pienin viivein, jotta kiireelliset asiat on pystytty toteuttamaan palvelujen vaarantumatta.

Kaupunkirakennepalvelut tuo esille, että sisäisen valvonnan tiedonvälitykseen liittyen ei ole erillistä suunnitelmaa. Keskeiset havainnot käydään läpi kaupunkiympäristön johtoryhmässä ja kaupunkirakennepalveluiden ajankohtaisryhmässä ja tarvittava ohjeistus kirjataan muistioon ja tietoa välitetään edelleen esimiesten

kautta. Asiat hoituvat pääosin osana normaalia toimintaa. Tiedonvälitystä hoidetaan tilanteesta ja tapauksesta riippuen Intranetin kautta (mm. muistiot luettavissa), työpaikkakokouksissa, sähköpostilla ja henkilökohtaisilla keskusteluilla.

Tekninen keskus ilmoittaa hyödyntävänsä tiedonvälityksessä Intranettiä, sähköpostia, työpaikkakokouksia, whatsappia, skypeä ja henkilökohtaisia yhteydenottoja.

Lupa- ja viranomaistoiminnot mainitsee, että sisäisen valvonnan tiedonvälitykseen liittyen ei ole erillistä suunnitelmaa. Keskeiset havainnot käydään läpi kaupunkiympäristön johtoryhmässä ja lupa- ja viranomaisyksikön johtoryhmässä. Tarvittava ohjeistus kirjataan muistioon ja tietoa välitetään työpalaverissa ja myös esimiesten kautta.

Joensuun Tilakeskus kertoo, että sisäisen valvonnan tiedonvälitykseen liittyen ei ole erillistä suunnitelmaa. Keskeiset havainnot käydään läpi kaupunkiympäristönjohtoryhmässä ja kirjataan muistioon. Asiat hoituvat osana normaalia toimintaa ja tiedonvälitystä tilanteesta ja tapauksesta riippuen.

Tilakeskuksen toimintaa ja tehtyjen päätösten toteutumista seurataan kuukausittaisissa toimistopalaverissa, joissa käydään toiminnan eri osa-alueiden tilannekatsaukset läpi. Toimistopalaverista laaditaan pöytäkirja, joka hyväksytään seuraavassa kokouksessa. Toimistopalaverit toimivat myös sisäisenä tiedonvälityskanavana.

Tilakeskuksen oman toiminnan tuloksellisuutta seurataan säännöllisesti. Talousarvion toteutumista seurataan päivittäin päivittyvän taloushallinto-ohjelmiston avulla. Investointihankkeiden kustannusseuranta tapahtuu kerran viikkoon päivittyvän TCM-ohjelman avulla. Päivittäistä seurantaan tehdään myös SQL-ohjelman avulla. Lisäksi kiinteistöpalvelukeskuksen kanssa, jolta tilakeskus ostaa kiinteistön hoito- ja ylläpitopalvelut, pidetään kuukausittain ns. työmaakokous, jossa käydään läpi vuosisopimuksen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden tilanne.

Talouden tunnusluvuista raportoidaan omistajaohjausjaostolle ja lähetetään tiedoksi kaupunkiympäristöjohtajalle kerran kuukaudessa ja neljännesvuosittain tehtävissä osavuosisikatsauksissa. Päätöksistä tiedotetaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Henkilökunta on sähköisessä työajanseurannassa. Työajanseurannasta tehdään kuukausiraportti, jonka tilakeskuksen johtaja tarkastaa.

Pääsääntöisesti muuttuneesta lainsäädännöstä, ohjeista ja määräyksistä tiedottaa tilakeskuksen johtaja. Myös jokaisen työntekijän velvollisuuksiin kuuluu seurata oman toimialansa lainsäätöä ja määräyksiä ja niiden mahdollisia muutoksia.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kaupungin toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkitystä ja niiden toteutumisen todennäköisyyttä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi.

Kaupungin riskienhallinnan tasoa ja riittävyyttä arvioidaan sekä varsinaiseen toimintaan, investointeihin, rahoitukseen että vahinkoihin liittyvissä riskeissä. Riskit vaikuttavat toteutuessaan kaupungin asemaan, ta-

louteen, palvelukykyyn, työvoiman saatavuuteen ja yleiseen kilpailukykyyn asukkaista ja yrityksistä. Toimintaan, investointeihin ja rahoitukseen liittyvät riskit jäävät pääsääntöisesti kaupungin kannettavaksi. Vahinkoriskin toteutumisesta seuraavaa menoa tai menetystä voidaan rajata vakuuttamalla.

Hallintokunnat, Joensuun Vesi-liikelaitos ja merkittävimmät tytäryhteisöt ovat raportoineet riskienhallinnasta ja toimenpiteistä vuodelta 2018 kaupunginhallitukselle 3.12.2018 riskienhallintasuunnitelman ja Joensuun kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaisesti.

Vastuuus ja asiantuntemus

Toimialat ovat arvioineet, onko toimialansa riskienhallinta ja seuranta selkeästi vastuutettu, ja onko siihen riittävä asiantuntemus/osaaminen

Hallinto-, henkilöstö-, talous- ja elinvoimapaalvelut kertovat, että riskienhallinnan ja seurannan vastuutus ja asiantuntemus on riittävä. Elinvoimapaalvelut kertoo vielä erikseen, että vuoden aikana tehtiin osaamista täydentävää yhteistyötä mm. kaupunginlakimiehen kanssa.

Tilakeskus tuo esille, että riskienhallinta on vastuutettu tulosalueille eli sinne, missä on myös asiantuntemus. Tunnistettujen riskien osalta vastuuhenkilöt näkyvät myös kaupunginhallitukselle annetusta riskienhallinnan ja toimenpiteiden seurannan raportista.

Hyvinvoinnin toimiala selvittää, että riskienhallinta ja seuranta ovat jokaisen vastuuhenkilön tehtäviä. Vastuuhenkilöt ovat alansa ammattilaisia ja siten parhaita arvioimaan riskejä. Lisäksi hyvinvointipalveluissa on enenevässä määrin keskitetty tiettyjen aihealueiden osaamista. Riskien tunnistamisessa ja hallinnassa merkittävässä roolissa ovat myös kaupunkiorganisaation muut toimijat kuten Tilakeskus ja Tekninen keskus, joiden kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää erityisesti tila-asioissa. Hankintatoimen osaaminen turvaa hankintojen toteuttamisen määräysten mukaisesti.

Kaupunkirakennepalvelut tuo esille, että riskienhallinta on selkeästi vastuutettu tulosalueille eli sinne, missä on myös asiaan liittyvä asiantuntemus. Toiminnan ja talouden vastuuhenkilöt löytyvät selkeästi mm. kaupunkirakennelautakunnan käyttösuunnitelmasta. Käyttösuunnitelma löytyy sekä Intranetistä että luottamushenkilöiden verkkopalvelusta. Tunnistettujen / toteutuneiden riskien osalta vastuuhenkilöt näkyvät myös kaupunginhallitukselle annetusta riskienhallinnan ja toimenpiteiden seurannan raportista.

Lupa- ja viranomaistoiminnot selvittää, että riskienhallinta on vastuutettu tulosalueille eli sinne, missä on myös asiaan liittyvä asiantuntemus. Tunnistettujen / toteutuneiden riskien osalta vastuuhenkilöt näkyvät kaupunginhallitukselle annetusta riskienhallinnan ja toimenpiteiden seurannan raportista. Vastuuhenkilöt on nimetty myös talousarviossa.

Tekninen keskus kertoo, että riskienhallinnasta vastaa Teknisen keskuksen johtaja sekä kaikki esimiehet oman vastuualueensa osalta. Esimiehille on myös nimetty varahenkilöt. Esimiehillä on velvollisuus ja hyvät valmiudet puuttua havaitsemiinsa puutteisiin. Vaaditut pätevyyskoulutukset (tieturva, tulityö, työturvallisuus yms.) pidetään ajan tasalla.

Ajantasaisuus ja kattavuus

Toimialat ovat arvioineet toimialansa riskienkartoituksen ajantasaisuutta ja kattavuutta

Hallinto-, henkilöstö- ja talouspalvelut ilmoittaa, että riskienhallinta on ajantasaista ja kattavaa, ottaen huomioon voimassa olevan suunnitelman. Elinvoimapaalveluiden riskienhallinta on ajantasaista ja kattavaa toimialan koko huomioiden.

Hallintopalvelut mainitsee lisäksi, että vuoden 2019 talousarvion toiminnallisena tavoitteena on Joensuun kaupungin riskienhallintasuunnitelman 2019 - 2022 valmistelu. Valmistelutyö on jo aloitettu. Talouspalvelut mainitsee erikseen, että riskienhallinnan valmistelussa on talouspalveluiden osalta arvioitava erityisesti kasvaneita rahoitusriskejä sekä ulkoistettuun taloushallintoon liittyvää riskienhallintaa.

Tilakeskus kertoo, että sen toiminta on luonteeltaan sellaista, että suurin osa riskeistä on kohtuullisesti ennakoitavissa ja niihin voidaan vaikuttaa hyvissä ajoin suunnittelemalla ja budjetoimalla huolella sekä käyttämällä hyvän kokemuksen omaavia tekijöitä. Tilakeskuksen riskienkartoitus on toiminnan stabiilista luonteesta johtuen kattavaa ja ajantasaista. Muutokset toimintaympäristössä edellyttää myös tarkistustarpeita riskienkartoitukseen. Riskienkartoituksessa ja sen päivittämisessä noudatetaan annettuja ohjeita ja konsernipalveluiden aikatauluja.

Hyvinvoinnin toimiala toteaa, että riskienkartoitus on pääosin ajan tasalla. Kuitenkin toimintavuonna hyvinvointipalvelujen talous ylittyi noin 1 prosentin. Tätä ei tunnustettu. Lukuisten muutosten vaikutusta ei pystytty näkemään kuin vuoden vaihteen jälkeen.

Kaupunkirakennepalvelut selvittää, että riskikartoitus on pääosin kattavaa ja ajantasaista, mutta muuttuva toimintaympäristö tuo tarkistustarpeita. Ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön rekrytointi on selkeästi vaikeutunut ja riski asiantuntemuksen ja osaamisen riittävydestä ja henkilöstön jaksamisesta on kasvanut. Riskienkartoituksessa ja sen päivittämisessä noudatetaan annettuja ohjeita ja konsernipalveluiden aikatauluja.

Lupa- ja viranomaistoiminnot selvittää myös, että riskikartoitus on pääosin kattavaa ja ajantasaista, mutta muuttuva toimintaympäristö tuo tarkistustarpeita. Riskienkartoituksessa ja sen päivittämisessä noudatetaan annettuja ohjeita ja konsernipalveluiden aikatauluja.

Tekninen keskus kertoo, että kattava riskikartoitus on tehty vuonna 2014 ja siihen perustuva viimeisin seurantakysely koko henkilöstölle 2018, joten kartoitus on ajantasainen ja kattava.

Riskienhallinnan dokumentointi, seuranta ja raportointikäytännöt

Toimialat ovat kuvanneet merkittävimpien riskien ja niiden hallitsemiseksi tehtävien toimien dokumentoinnin sekä seuranta- ja raportointikäytäntöjen järjestämisen

Hallinto-, henkilöstö-, talous- ja elinvoimapaalvelut ilmoittavat, että raportointi ja seuranta toteutetaan annettujen ohjeiden mukaisesti. Hallintopalvelut mainitsee erikseen, että raportoinnin vastuut ja tehtävien jako on selkeä ja toimiva.

Tilakeskus kertoo, että toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä riskienhallintasuunnitelmaa ja raportointimallia. Muu dokumentointi, seuranta – ja raportointi tapahtuu pääasiassa normaalin raportoinnin yhteydessä. Omistajaohjausjaostolle raportoidaan kuukausittain talouden toteutumista ja tarkempi toiminnan raportointi tapahtuu osavuositarkastusten yhteydessä. Tilakeskuksen raportit menevät tiedoksi myös kaupunkiympäristöjohtajalle. Poikkeukselliset tapahtumat raportoidaan samassa yhteydessä. Tilakeskuksen havaitut riskit on esitetty riskienhallinnan ja toimenpiteiden seurannan raportin sivulla 17–19 (KH 3.12.2018 § 436).

Hyvinvoinnin toimiala kertoo, että hyvinvointipalvelujen raportoinnin yhteydessä tuodaan poikkeamat esille.

Kaupunkirakennepalvelut ja lupa- ja viranomaistoiminnot selvittävät, että toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä riskienhallintasuunnitelmaa ja raportointimallia. Muu dokumentointi, seuranta – ja raportointi tapah-

tuu pääasiassa normaalin raportoinnin yhteydessä. Lautakunnalle raportoidaan kuukausittain talouden toteutumista ja tarkempi toiminnan raportointi tapahtuu osavuosikatsausten yhteydessä. Poikkeukselliset tapahtumat raportoidaan samassa yhteydessä.

Tekninen keskus kertoo, että työturvallisuushavainnot on kuvattu ja käsitelty tapauskohtaisesti. Dokumentit säilytetään yhdessä paikassa. Tapahtumat raportoidaan esimiespalavereissa. Riskiä hallitaan työssä tarvittavien taitojen ylläpitokoulutuksilla ja tarvittavien pätevyyksien voimassaolon seurannalla ja tarvittaessa uusimisella.

Toteutuvien riskien ennakointitoimet

Toimialojen onnistuminen toimialojen toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa

Hallinto-, henkilöstö-, talous- ja elinvoimapaalvelut kertovat, että ovat onnistuneet toimialansa toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa.

Tilakeskus kertoo, että se on onnistunut toiminnan volyyymiin verrattuna hyvin toteutuneiden riskien ennakoinnissa. Riskit on tunnistettu ja niihin on pyritty varautumaan mahdollisuuksien rajoissa. Tilakeskuksen riskienhallinnan seurantaraportti on käsitelty omistajaohjausjaostossa 17.9.2018 § 85 ja kaupunginhallituksessa 3.12.2018 § 436 osana kaupungin riskienhallinnan ja toimenpiteiden seurannan raporttia.

Tilakeskuksen toiminta on melko hyvin ennakoitavaa, joten talousarvion toiminnallisia tavoitteita ja määrärahoja asetettaessa pystytään tuleva budjettikausi suunnittelemaan melko tarkasti. Määrärahaylitykset ovat käyttötalouden puolella johtuneet ennalta odottamattomista tilanteista (kiireellinen muutostyö, akuutti tekninen vika, sisäilmaongelma, yllättävät palveluverkkomuutokset jne.), joihin on pyritty varautumaan tiettyyn rajaan asti. Määrärahaylitys pyritään korjaamaan tarkastelemalla uudelleen budjettivuoden tavoitteita, esim. työlistoja, siirtämällä kyseiselle vuodelle suunniteltuja tehtäviä tulevaisuuteen, jotta budjetin tasapaino säilytetään.

Hyvinvoinnin toimiala selvittää, että riskienkartoitus on pääosin ajan tasalla. Palvelut on pystytty tuottamaan. Kuitenkin toimintavuonna hyvinvointipalvelujen talous ylittyi noin 1 prosentin. Tätä ei tunnistettu. Lukuisten muutosten vaikutusta ei pystytty näkemään kuin vuoden vaihteen jälkeen.

Kaupunkirakennepalvelut ilmaisee, että toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa on pääosin onnistuttu. (kts. Riskienhallinnan ja toimenpiteiden seurannan raportti (KH 3.12.2018 § 436). Rekrytoinnit eivät ole onnistuneet henkilöstösuunnitelman mukaisesti ja tämän vuoksi mm. sijaisuusjärjestelyjä jouduttiin hoitamaan väliaikaisratkaisulla ja miettimään tehtäväjärjestelyjä ja nimikkeitä uudelleen.

Lupa- ja viranomaistoiminnot ilmaisee, että toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa on onnistuttu. (kts. Riskienhallinnan ja toimenpiteiden seurannan raportti sekä lautakunnan pöytäkirjat).

Tekninen keskus kertoo, että merkittäviä riskejä ei ole realisoitunut, joten ennakointi on onnistunut.

Toimialat kuvasivat alla esitetyn mukaisesti sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa

mahdollisesti havaitut puutteet ja niiden korjaamiseksi tehdyt toimenpiteet toimintavuonna 2018. Lisäksi pyydettiin kertomaan, onko aikaisempina vuosina raportoidut epäkohdat korjattu sekä esittämään myös mahdolliset kehittämiskohteet sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Henkilöstöpalvelut ilmoittaa, että ei havaittuja puutteita. Kehittämiskohteeksi otetaan tarkoituksenmukaisuus harkinnan osaamisen kehittäminen esimiestyössä, esim. resurssien suunnittelussa ja tunnuslukujen reagoimisessa – edellyttää osin tietovarastointiraportoinnin saamista.

Talousohjelmatoteutus toteaa, että ei havaittu puutteita. Kehittämiskohteena edelleen erityisesti rahoitussopimusten ja niihin liittyvien riskien hallinta sekä taloushallintoon liittyvien prosessien kehittäminen myös riskienhallinnan näkökulmasta.

Tilakeskus kertoo, että sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa tilakeskuksessa havaitut puutteet on esitetty riskienhallinnan ja toimenpiteiden seurannan raportissa (OMOHJ 17.9.2018 § 85). Suurin osa havaituista riskeistä ovat sellaisia, jotka ovat konsernihallinnon toimenpiteiden varassa ja joihin tilakeskus ei yksistään voi vaikuttaa. Riskien muutokset on esitetty kaupunginhallitukselle 27.8.2018 päivättyssä raportissa.

Hyvinvoinnin toimiala selvittää, että vuoden 2018 aikana hyvinvointipalveluissa lisättiin resurssia tilamuu-
tosten hallintaan. Vuonna 2017 osalta havaitut kassatarkastusten puutteet on korjattu. Tulevaisuudessa muutosten vaikutukset on pystyttävä arvioimaan aiempaa paremmin.

Kaupunkirakennepalvelut kertoo, että osaavien henkilöstöresurssien varmistaminen edellyttää jatkossa entistä tarkempaa henkilöstösuunnittelua ja varautumista tilanteisiin, jossa ammattitaitoisesta henkilöstöstä on vajetta.

Lupa- ja viranomaistoiminnot ilmoittaa, että ei ole havaittu olennaisia puutteita, tarvittaessa on muistutettu voimassa olevista määräyksistä ja ohjeistuksesta. Suurin riski tällä hetkellä on työntekijöiden ammattitaidon ylläpitäminen alati ja nopeasti muuttuvien säädösten osalta sekä osaavan henkilöstön saaminen poistuvan henkilöstön tilalle.

Tekninen keskus tuo esille, että alentuneen työkyvyn johdosta työntekijän tehtäviä on muutettu vastaamaan nykyistä työkykyä. Suoritettu turvallisuuskävelyt toimitiloissa Muuntamontiellä ja Salpakadulla. Valvottu kuvallisten henkilökorttien käyttöä.

3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma

	2018 1 000 €	2017 1 000 €
Toimintatuotot yhteensä	73 725	77 574
Valmistus omaan käyttöön	6 052	5 544
Toimintakulut	<u>-455 718</u>	<u>-447 041</u>
Toimintakate	<u><u>-375 941</u></u>	<u><u>-363 923</u></u>
Verotulot	260 636	262 380
Valtionosuudet	142 927	139 028
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	365	470
Muut rahoitustuotot	3 140	4 956
Korkokulut	-1 367	-1 221
Muut rahoituskulut	-1 285	-251
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	<u>853</u>	<u>3 954</u>
Vuosikate	<u>28 475</u>	<u>41 439</u>
Poistot ja arvonalentumiset	-32 925	-33 847
Satunnaiset erät	<u>0</u>	<u>2 450</u>
Tilikauden tulos	<u>-4 451</u>	<u>10 042</u>
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys	-5 144	0
Poistoeron vähennys	2 048	2 735
Investointivarausten lisäys	0	-8 500
Investointivarausten vähennys	5 046	0
Rahastojen lisäys	0	-270
Rahastojen vähennys	<u>101</u>	<u>4</u>
Tilikauden ali/ylijäämä	<u><u>-2 400</u></u>	<u><u>4 010</u></u>
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / toimintakulut (%)	16,4	17,6
Vuosikate / Poistot (%)	86,5	122,4
Vuosikate euroa / asukas	371,8	544,6
Asukasmäärä 31.12.	76 577	76 096

Tulolaskelman analysointi

Kaupungin tuloslaskelma kuvaa tilikauden tuloksen muodostumista ja sitä, riittääkö kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Laskelmassa ovat mukana kaupungin, Joensuun Vesi –liikelaitoksen ja elinkeino- ja tulevaisuusrahaston ulkoiset tuotot ja kulut.

Kaupungin tilikauden tulos muodostui 4,45 milj. euroa alijäämäiseksi, mikä oli 14,5 milj. euroa edellisen tilikauden tulosta heikompi. Tilikauden alijäämä oli tuloksenkäsittelyerien jälkeen 2,4 milj. euroa, kun ylijäämä vuonna 2017 oli 4,0 milj. euroa. Tilikauden tulos heikkeni edellisvuoteen nähden erityisesti heikon tulokehityksen sekä toimintamenojen kasvun nopeutumisen johdosta. Toimintakate kasvoi edellisvuoteen nähden 3,3 %. Verotulojen ja valtionosuuksien yhteenlaskettu kasvu oli 0,5 %.

Toimintatuottoja kertyi 73,7 milj. euroa, kun edellisvuonna toimintatuottojen määrä oli 77,6 milj. euroa. Muutos oli 3,8 milj. euroa, -4,9 %. Toimintatuottojen pienentymistä edellisvuoteen nähden selittää erityisesti vuodelle 2017 kohdistuneet poikkeuksellisen suuret maankäyttökorvaukset: vuonna 2018 maankäyttökorvauksia kertyi lähes 5 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Toimintatuottojen kertymään vaikutti merkittävästi myös varhaiskasvatuksen asiakasmaksulainsäädännön muutokset. Varhaiskasvatuksen toimintatulot alenivat edellisvuoteen nähden runsaat 0,8 milj. euroa (-17,4 %).

Toimintakuluja kertyi 455,7 milj. euroa, 8,7 milj. euroa (1,9 %) edellisvuotta enemmän. Kasvu kohdistuu erityisesti peruskaupunkiin, jonka toimintamenot kasvoivat 8,4 milj. eurolla. Hyvinvointipalvelujen toimintamenot kasvoivat 3,6 milj. euroa, kaupunkirakennelautakunnan ja teknisten palvelujen johtokunnan toimintamenot noin 1 milj. eurolla. Työllistämisen toimintakulujen kasvu oli noin 1,6 milj. euroa ja Siun soten maksuosuuksien noin 1,4 milj. euroa. Tiliryhmätasolla tarkasteltuna henkilöstömenot kasvoivat 2,3 milj. euroa (2,3 %) edellisvuoteen nähden. Henkilöstömenoja nosti erityisesti sopimuksen mukaiset korotukset sekä kunta-alan virka- ja työehtosopimusten mukainen tuloksellisuuserä. Tuloksellisuuserä maksettiin tammi-kuussa 2019, mutta on kirjattu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon mukaisesti kokonaisuudessaan vuoden 2018 kuluksi ja siirtovelaksi, koska maksuvelvollisuus syntyi työnantajalle jo vuoden 2018 aikana. Palvelujen ostojen määrä kasvoi 5,0 milj. eurolla (1,7 %). Palvelujen ostojen muutos kohdistuu mm. koulutuspalvelujen kotikuntakorvausten kasvuun, Siun soten maksuosuuksien sekä alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalveluiden muutokseen. Kotikuntakorvausten muutosta selittää Rantakylän koulun siirtyminen Normaalikouluksi 1.8.2018 lukien. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot nousivat runsaalla 0,7 milj. eurolla (4,7 %) ja avustukset vajaalla 0,7 milj. eurolla (2,9 %). Avustusten nousua selittää erityisesti yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden nousu.

Valmistus omaan käyttöön on tuloslaskelmassa kuluja oikaiseva erä, joka esitetään toimintatuottojen jälkeen ennen toimintakuluja. Tällä erällä aktivoidaan taseeseen kuluissa olevat investointimenot. Valmistus omaan käyttöön kasvoi 0,5 milj. eurolla erityisesti Joensuun Vesi –liikelaitoksen aktivoitavien menojen kasvun johdosta ja oli 6,1 milj. euroa, kun se edellisvuonna oli 5,5 milj. euroa.

Tilinpäätöksen toimintakate oli 375,9 milj. euroa. Toimintakate kasvoi edellisvuoteen nähden 12,0 milj. euroa, 3,3 %. Toimintakate kuvaa nettokäyttömenojen määrää, jotka jäävät rahoitettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Verotulokertymä laski vuoteen 2017 nähden runsaat 1,7 milj. euroa, -0,7 %. Kunnallisverotuloja kertyi 218,4 milj. euroa, 0,83 milj. euroa arvioitua ja -0,9 % edellisvuotta vähemmän. Kunnallisverokertymän pienentymistä edellisvuoteen nähden selittää vuoden 2017 toteutuneen verotuksen perusteella kuntaryhmän jako-osuuteen tehdyt oikaistut ja poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset. Yhteisöveroja kertyi 21,2 milj. euroa, -0,9 % edellisvuotta vähemmän, mitä selittää erityisesti vuoden 2017 kertymää nostanut yksittäiseen yrityskauppaan liittyvä poikkeuksellisen suuri ennakontäydennysmaksu. Kiinteistöverokertymä, 21,1 milj. euroa, kasvoi edellisvuoteen nähden 1,6 % rakennuskannan kasvun myötä.

Valtionosuuksia kertyi 142,93 milj. euroa. Valtionosuudet kasvoivat edellisvuoteen nähden 3,9 milj. euroa, 2,8 % . Valtionosuuksia nosti verotulotasauksen kasvu sekä veroperusteiden muutosten kompensointi valtionosuuksien kautta. Valtionosuuskertymää nosti lisäksi määräytymisperusteiden muutokset sekä varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutosten vaikutuksen kompensointi osittain valtionosuuksien kautta. Vastaavasti valtionosuuksien määrää pienensi kilpailukyky sopimukseen liittyvien vähennysten kasvu sekä valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistus. Myös kuntien tehtävien vähentämisten arvioitiin vähentävän kuntien menoja, mikä oli huomioitu valtionosuuksia vähentävänä tekijänä.

Rahoitustuottojen ja -kuluja toteutuma oli 0,85 milj. euroa, noin 3,1 milj. euroa edellisvuotta heikompi. Muutosta selittää erityisesti tulevaisuus- ja elinkeinorahaston heikko kehitys vuoden 2018 aikana. Korkokulut nousivat lainakannan noususta johtuen.

Kaupungin vuosikate oli 28,5 milj. euroa, kun se vuotta aiemmin oli 41,4 milj. euroa. Vuosikate on kaupungin rahoitustulos, jolla pitkävaikutteisista tuotannon tekijöistä aiheutuvat kulut, eli pysyvien vastaavien poistot katetaan. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä.

Vuosikateprosentiksi muodostui 86 %, kun se edellisvuonna oli 122 %. Vuosikatteen riittävyyden mittarina pidetään kuntasektorilla 100 %:n tasoa, jos poistotaso vastaa vuosittaisia investointeja. Vuosikate ei riittänyt kattamaan kaupungin poistonlaisia investointeja.

Suunnitelman mukaisia poistoja kertyi 31,0 milj. euroa, kun edellisvuonna niiden määrä oli 29,0 milj. euroa. Suunnitelman mukaiset poistot kasvoivat korkean investointitason seurauksena. Käytöstä poistettujen rakennusten tasearvojen alaskirjauksia tehtiin 1,3 milj. eurolla. Lisäksi Joensuun Keskusliikenneasema Oy:n purkautumisen myötä vuodelle 2018 on kirjattu osakkeiden alaskirjaus 0,62 milj. euroa.

Tilikauden tulokseksi muodostui -4,5 milj. euroa. Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutosten jälkeen tilikauden alijäämä oli 2,4 milj. euroa. Peruskaupungin tilikauden alijäämä oli 6,5 milj. euroa, Joensuu Vesi – liikelaitoksen ylijäämä 2,9 milj. euroa ja rahastojen ylijäämä 1,2 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä pienentää taseen mukaista omaa pääomaa.

Tuloslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
 $= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluku osoittaa sen, kuinka suuri osuus toimintamenoista voidaan kattaa kunnan laskuttamilla toimintatuotoilla. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo, mikä osuus toimintamenoista on rahoitettava verotuloilla, valtionosuuksilla ja muilla tuotoilla.

Vuosikate prosenttia poistoista
 $= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 % tai suurempi oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä.

Vuosikate euroa / asukas
 $= \text{Vuosikate} / \text{Asukasluku}$

Tunnusluvulla vuosikate euroa / asukas arvioidaan tulorahoituksen riittävyyttä. Sinällään luvulla ei ole kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa.

3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma

	2018	2017
Toiminnan rahavirta	1 000 €	1 000 €
Vuosikate	28 475	41 439
Satunnaiset erät	0	2 450
Tulorahoituksen korjaukset	-4 610	-7 228
	<u>23 864</u>	<u>36 661</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-40 426	-64 949
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	1 534	1 091
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	5 537	26 922
	<u>-33 355</u>	<u>-36 936</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-9 491	-275
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-926	-902
Antolainasaamisten vähennys	6 387	2 100
	<u>5 461</u>	<u>1 198</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	62 000	42 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 911	-24 588
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	-30 336	27 721
	<u>5 753</u>	<u>45 133</u>
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-21	-139
Vaihto-omaisuuden muutos	0	87
Saamisten muutos	153	1 332
Korottomien velkojen muutos	1 136	-44 856
	<u>1 268</u>	<u>-43 576</u>
Rahoituksen rahavirta	12 482	2 755
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	89 090	86 099
Rahavarat 1.1.	86 099	83 619
	<u>2 991</u>	<u>2 480</u>
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-56 838,8	-61 720,4
Investointien tulorahoitus (%)	73,2	64,9
Lainanhoitokate	1,1	1,7
Kassan riittävyys (pv)	62,6	50,4
Asukasmäärä	76 577	76 096

Rahoituslaskelman analysointi

Rahoituslaskelmassa esitetään kaupungin tilikaudenaikaiset rahan lähteet ja niiden käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kaupungin rahavaroihin eli sitä, miten kaupungin rahavarat muuttuvat toiminnan johdosta tilikauden aikana. Laskelmassa ovat mukana kaupungin, Joensuun Vesi-liikelaitoksen ja elinkeino- ja tulevaisuusrahaston erät.

Toiminnan rahavirta, tulorahoitus, kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Se kertoo siitä, kuinka paljon varsinainen toiminta on tuottanut tilikauden aikana rahavaroja käytettäväksi investointeihin ja rahoituksellisen aseman muutokseen, kuten lainanlyhennyksiin. Tilikauden 2018 toiminnan rahavirta oli 23,9 milj. euroa, 12,8 milj. euroa edellisvuotta heikompi vuosikatteen pienentymisen seurauksena. Vuodelle 2018 ei kirjattu satunnaisia eriä. Vuoden 2017 vertailutiedoissa satunnaisiin tuottoihin on kirjattu Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän purkuun liittyvä ns. purkuvoitto sekä pelastuslaitoksen kaluston siirtymiseen liittyvät satunnaiset kulut. Tulorahoituksen korjauksissa toiminnan rahavirrasta oikaistaan investointien rahavirrassa esitettävät pysyvien vastaavien luovutusvoitot ja -tappiot huomioiden satunnaisiin eriin kirjautuneet erät, yhteensä 4,6 milj. euroa

Investointien rahavirta kuvaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeihin käytetyn ja omaisuuden myynnistä saadun rahan vaikutusta rahavaroihin. Investointimenojen toteutuma oli 40,4 milj. euroa, kun edellisenä vuonna investointimenot olivat 64,9 milj. euroa. Vuoden 2017 investointimenoihin sekä pysyvien vastaavien luovutustuloihin sisältyy Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän purkuun liittyvä kirjaus 16,1 milj. euroa sekä sosiaali- ja terveystalvelujen kaluston siirtoon liittyvä kirjaus 1,6 milj. euroa. Rahoitusosuuksia investointimenoihin saatiin 1,5 milj. euroa. Rahoitusosuudet muodostuvat harjoitusjäähallin, Rantakylän ja Mehtimäen pesäpallokentän tekonurmikenttiin sekä jäähallin joustokaukaloon saaduista valtionavustuksista. Harjoitusjäähallin rakentamista varten on lisäksi saatu perintöä, joka on kirjattu rahoitusosuuksiin. Rahoitusosuuksiin on kirjattu myös kasvusopimusrahoituksen osuus hankkeessa toteutettuun investointimenoon. Lisäksi rahoitusosuuksiin on kirjattu Joensuun Vesi-liikelaitoksen saamat yhteisviemäröintisopimuskuoppeneiden rahoitusosuudet. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja kertyi 5,5 milj. euroa. Edellisenä vuonna luovutustulojen osuus oli 26,9 milj. euroa, josta em. kuntayhtymän purun ja kaluston siirron osuus oli lähes 18 milj. euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 9,5 milj. euroa negatiivinen.

Rahoituksen rahavirta kuvaa niitä rahavirtoja, jotka on tarvittu varsinaisen toiminnan ja investointien rahoittamiseksi sekä rahoitusaseman muuttamiseksi tilikauden aikana. Rahoituksen rahavirta toteutui päättyneellä tilikaudella 12,5 milj. euroa positiivisena antolainasaamisten vähentymisen ja lainamäärän kasvun myötä.

Antolainojen lisäys sisältää Joensuun Kodit Oy:lle (0,38 milj. euroa) ja Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Ellille (0,50 milj. euroa) vuoden 2018 aikana myönnetyt III-sijalainat sekä Tilakeskuksen ja Joensuun Vesi-liikelaitoksen siirto- ja palautuskelpoisia liittymismaksuja (0,04 milj. euroa). Antolainoja lyhennettiin 6,4 milj. euroa. Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä maksoi vuonna 2018 kuntayhtymän perustamisen yhteydessä kuntien kuntayhtymälle antaman lainan takaisin. Joensuun osuus oli 4,5 milj. euroa. Antolainojen lyhennyksissä on myös tytäryhtiöille (Joensuun Kodit Oy, Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli, Joensuun Tiedepuisto Oy ja KeskkOy Uimaharjun Lähipalvelukeskus) annettujen lainojen lyhennykset 1,5 milj. euroa. Muut antolainasaamiset pienenevät 0,06 milj. euroa.

Vuonna 2018 nostettiin uutta pitkäaikaista lainarahoitusta 62 milj. euroa ja vanhoja lainoja lyhennettiin 25,9 milj. euroa. Lyhytaikaisten lainojen määrä pieneni 30,3 milj. eurolla. Talousarvion mukaisesti lyhytaikaisten lainojen määrää pienennettiin 30 milj. eurolla pitkäaikaista lainaa nostamalla lainasalkun suojausasteen

nostamiseksi. Vuodenvaihteessa lyhytaikaista kuntatodistuslainaa oli käytössä 10 milj. euroa, kun edellisvuodenvaihteessa kuntatodistusrahoituksen määrä oli 40 milj. euroa. Lyhytaikaisen lainarahoituksen muutosta edellisvuoteen nähden selittää lisäksi vuodenvaihteessa käytössä ollut konsernitilin limiitti sekä konsernitilivelka. Kokonaisuutena kaupungin lainakanta kasvoi tilikauden aikana 5,8 milj. eurolla.

Muihin maksuvalmiuden muutoksiin sisältyy toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden muutos ja korottomien velkojen muutos. Vertailutiedot vuodelta 2017 eivät ole vertailukelpoiset edellisvuoteen nähden. Vuoden 2017 vertailutiedoissa muissa maksuvalmiuden muutoksissa on kaupungin Siun sotelle, Siun Talous Oy:lle sekä Polkka – Pohjois-Karjalan tukipalvelut Oy:lle maksama siirtyneen henkilöstön lomapalkkavelan, minkä vaikutus vuoden 2017 korottomien velkojen muutokseen oli noin - 16 milj. euroa. Toisaalta Siun soten myötä rahavirta muodostui aiempaa etupainotteisemmaksi, mikä näkyi vuonna 2017 korottomien velkojen muutoksena edellisvuoteen nähden.

Kaupungin vuoden 2018 rahavarojen muutos toteutui 3,0 milj. euroa positiivisena. Kaupungin rahavarojen tilanne sisältää peruskaupungin, Joensuun Vesi –liikelaitoksen sekä rahastot ja oli vuoden lopussa 89,1 milj. euroa. Peruskaupungin rahavarojen muutos oli 1,5 milj. euroa positiivinen. Myös rahastojen rahavarat kasvoivat, 1,5 milj. euroa. Tunnusluku kassan riittävyys 62,6 päivää sisältää yhteenlaskettuna kaupungin, Joensuun Vesi -liikelaitoksen sekä rahastojen rahavarat.

Rahoituslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus (%)

=100* Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitusprosentti kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo, mikä osuus investoinneista on rahoitettu lainarahalla, pysyvien vastaavien myynneillä tai kassavarojen määrää alentamalla. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate

=(Vuosikate +Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus on riittävä lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys päivää

= 365 pv * Rahavarat 31.12 / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytenä päivissä. Tunnusluku kertoo, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla tai muilla kassavaroihin luettavilla erillä. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017	VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	510 254	510 675	OMA PÄÄOMA	317 526	320 027
Aineettomat hyödykkeet	2 288	3 298	Peruspääoma	223 037	223 037
Muut pitkävaikutteiset menot	2 288	3 298	Arvonkorotusrahasasto	4 733	4 733
Aineelliset hyödykkeet	413 227	408 417	Muut omat rahastot	60 561	60 662
Maa- ja vesialueet	67 491	67 620	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	31 596	27 585
Rakennukset	180 517	155 867	Tilikauden yli-/alijäämä	-2 400	4 010
Kiinteät rakenteet ja laitteet	142 566	135 491	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	36 298	38 248
Koneet ja kalusto	5 598	5 474	VARAUKSET		
Muut aineelliset hyödykkeet	5 806	5 725	Poistoero	29 407	26 311
Ennakkomaksut ja keskenener. hankinnat	11 250	38 240	Vapaaehtoiset varaukset	6 891	11 937
Sijoitukset	94 738	98 960	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	7 040	7 288
Osakkeet ja osuudet	69 369	68 129	Valtion toimeksiannot	5 139	5 561
Muut lainasaamiset	24 753	30 257	Lahjoitusrahastojen pääomat	1 901	1 727
Muut saamiset	617	574	VIERAS PÄÄOMA	266 594	259 705
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	6 442	6 670	Pitkäaikainen	176 140	145 339
Valtion toimeksiannot	5 147	5 571	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	175 297	144 418
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 295	1 098	Lainat julkisyhteisöiltä	0	94
VAIHTUVAT VASTAAVAT	110 762	107 923	Liittymismaksut ja muut velat	822	822
Saamiset	21 672	21 825	Siirtovelat	21	5
Pitkäaikaiset saamiset	3507	3582	Lyhytaikainen	90 454	114 366
Myyntisaamiset	107	182	Joukkovelkakirjalainat	10 000	40 000
Muut saamiset	3 400	3 400	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	31 359	28 729
Lyhytaikaiset saamiset	18 165	18 243	Lainat julkisyhteisöiltä	94	94
Myyntisaamiset	10 458	10 330	Lainat muilta luotonantajilta	17 881	15 544
Lainasaamiset	2 697	769	Saadut ennakot	596	519
Muut saamiset	1 882	1 892	Ostovelat	11 904	13 612
Siirtosaamiset	3 129	5 252	Liittymismaksut ja muut velat	1 621	1 623
Rahoitusarvopaperit	85 546	84 883	Siirtovelat	16 998	14 245
Osakkeet ja osuudet	244	244	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>627 458</u>	<u>625 268</u>
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	9 610	13 033	TASEEN TUNNUSLUVUT		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	34 636	31 197	Omavaraisuusaste (%)	56,4	57,3
Muut arvopaperit	41 056	40 408	Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	55,7	54,1
Rahat ja pankkisaamiset	3 544	1 216	Velat ja vastuut prosenttia käytötuloista (%)	74,3	72,9
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>627 458</u>	<u>625 268</u>	Kertynyt ylijäämä(alijäämä)	29 195,6	31 595,5
			Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	381,3	415,2
			Lainakanta (milj.euroa)	234,6	228,9
			Lainat euroa/ asukas	3 064,0	3 007,8
			Lainasaamiset 31.12. (1 000 euroa)	24 753,0	30 257,2
			Asukasluku 31.12.	76 577	76 096

Taseen analysointi

Tase kuvaa kaupungin omaisuus- ja pääomaeriä tilikauden päättymishetkellä ryhmiteltynä luonteensa mukaisesti omaisuus- ja pääomaeriin. Tase sisältää myös Joensuun Vesi –liikelaitoksen ja elinkeino- ja tulevaisuusrahaston omaisuus- ja pääomaerät.

Kaupungin taseen loppusumma oli vuoden 2018 lopussa 627,5 milj. euroa, mikä oli 2,2 milj. euroa enemmän kuin edellisen vuoden vaihteessa.

Taseen vastaavaa puolen merkittävin omaisuuserä on pysyvien vastaavien aineelliset hyödykkeet, jotka muodostavat noin 66 % taseen loppusummasta. Aineellisten hyödykkeiden vuoden lopun tasearvo kasvoi edellisvuoteen nähden 4,8 milj. eurolla poistotasoa korkeamman investointitason myötä. Rakennusten ja kiinteiden rakenteiden ja laitteiden arvot kasvoivat edellisvuoteen nähden. Vastaavasti ennakkomaksujen ja keskeneräisten hankintojen tasearvo aleni merkittävästi erityisesti talonrakennushankkeiden (mm. Siilaisen terveysseman peruskorjaus ja laajennus) valmistumisen myötä. Aineettomien hyödykkeiden tasearvot sisältävät Siun soten perustamisen yhteydessä kuntayhtymälle siirretyt sosiaali- ja terveyspalvelujen koneet ja kaluston, joka poistetaan suunnitelman mukaisesti kolmena vuotena. Lisäksi pitkävaikutteiset menot sisältävät osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusten poistamattoman hankintamenon.

Sijoituksissa osakkeiden ja osuuksien määrä oli 69,4 milj. euroa. Tasearvo kasvoi 1,2 milj. eurolla vuonna 2018 toteutettujen yhtiöiden omistusjärjestelyiden johdosta (yrityspalvelujen ja matkailutoimintojen järjestämiseen liittyvät muutokset, Kuivankenkä Oy:n omistussuuden muutos). Lainasaamiset, 24,8 milj. euroa, pienenivät 5,5 milj. eurolla erityisesti Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän sekä tytäryhtiöille annettujen lainojen lyhennysten myötä. Toisaalta lainasaamisten määrää kasvatti vuoden 2018 aikana myönne- tyt III-sijalainat Joensuun Kodit Oy:lle ja Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Ellille. Muut saamiset sisältävät Tila- keskuksen ja Joensuun Vesi –liikelaitoksen siirto- ja palautuskelpoisia liittymismaksuja.

Toimeksiantojen varat olivat 6,4 milj. euroa ja ne muodostuvat kaupungin hoitamista toimeksianto- ja välitystehtävistä (aravalainat). Lisäksi toimeksiantojen varat sisältävät erityiskatteiset rahastot (Turtiaisen rahasto ja kaupungin lahjoitusrahasto).

Vaihtuvien saamiset olivat 21,7 milj. euroa, noin 0,15 milj. euroa edellisvuotta pienemmät. Pitkäaikaisten saamisten määrä pieneni 0,08 milj. eurolla olleen 3,5 milj. euroa. Pitkäaikaiset saamiset sisältävät asemanseutuun liittyvän maankäyttökorvauksen VR-Yhtymältä (3,4 milj. euroa). Lyhytaikaisten lainasaamisten määrä oli käytännössä edellisvuoden tasolla, 18,2 milj. euroa. Lainasaamisten määrä kasvoi tytäryhtiöiden konsernitilivelan muutoksen myötä, toisaalta siirtosaamisten määrä pieneni edellisvuoteen nähden. Rahoitusarvopapereiden muutos edellisvuoteen nähden oli 0,6 milj. euroa elinkeino- ja tulevaisuusrahaston muutoksen myötä. Tilinpäätöshetkellä rahat ja pankkisaamiset kaupungin taseessa olivat 3,5 milj. euroa.

Taseen vastattavien merkittävin erä on omapääoma, joka oli 317,5 milj. euroa ja 51 % taseen loppusummasta. Oma pääoma aleni vuoden aikana 2,5 milj. euroa tilikauden alijäämän ja tehtyjen rahastosiirtojen (muistomerkirahasto ja kulttuurirahasto) johdosta. Kaupungin omavaraisuusaste oli 56,4 %, mikä jää kuntatalouden hyvästä 70 %:n tavoitetasosta. Taseen kertynyt ylijäämä oli 29,2 milj. euroa.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset alenivat 1,95 milj. eurolla poistoeron ja investointivarausten muutoksen seurauksena ja olivat 36,3 milj. euroa. Uusia investointivarauksia ei alijäämäisen tuloksen johdosta ole tehty.

Vieraan pääoman määrä kasvoi 6,9 milj. eurolla edellisvuoden tasolla. Pitkäaikaisen vieraan pääoman osuus kasvoi 30,8 milj. eurolla. Sen sijaan lyhytaikaisen vieraan pääoman määrä väheni edellisvuoteen nähden 32,9 milj. eurolla. Pitkäaikaisen vieraan pääoman osuutta nosti vuoden 2018 nostetut uudet pitkäaikaiset lainat (62

milj. euroa). Pitkäaikaisen vieraan pääoman osuutta puolestaan pienensi vuoden 2018 aikana tehdyt lainanlyhennykset sekä lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan siirretyt vuonna 2019 maksettavat lainanlyhennykset. Vastaavasti lyhytaikaisen kuntatodistusrahoituksen osuus aleni edellisvuoteen nähden 30 milj. eurolla.

Vuoden 2018 tilinpäätöshetkellä taseen pitkäaikaiset lainat olivat 175,3 milj. euroa. Lainakantaan luetaan lisäksi lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan siirretyt vuonna 2019 erääntyvät pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ja konsernitilin limiitin käyttö (31,4 milj. euroa) sekä vuodenvaihteessa käytössä oleva kuntatodistusrahoitus (10 milj. euroa) sekä konsernitilirahoitus (17,9 milj. euroa). Lainakannaksi muodostui 234,6 milj. euroa, 3 064 euroa/asukas. Lainakanta kasvoi edellisvuoteen nähden 5,8 milj. euroa. Asukaskohtainen lainakanta kasvoi 56 euroa. Pitkäaikaisten ottolainojen keskiporkko oli 31,12. tilanteessa 0,75 %. Koko lainakanta (sis. kuntatodistukset ja konsernitilin käyttö) huomioiden keskiporkko oli 0,65 %. Kiinteäkorkoisten lainojen (lainat, joiden korko pysyy muuttumattomana vähintään yhden vuoden ajan) osuus oli 49,6 % ja vaihtuvakorkoisten (lainat, joiden korko muuttuu vähintään kerran vuodessa) osuus 50,4 %. Keskimääräinen pääomapainotettu korkositoumus oli 2,3 vuotta. Lainakannan lisäksi kaupungin talonrakennusinvestointeja on rahoitettu kiinteistöleasingrahoituksella. Vuoden 2018 lopussa kiinteistöleasingvastuu huomioiden sopimukseen sisältyvä vastuu jäännösarvosta oli 54,1 milj. euroa. Kaupungin kiinteistöleasingrahoitus on vaihtuvakorkoista. Rahoitussopimusten yhteenlaskettu suojausaste (lainakanta ja leasingvastuut) on noin 40 %.

Suhteellinen velkaisuusaste oli 55,7 %, mikä tarkoittaa sitä, että koko vuoden käyttötuloista (toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet) tarvittaisiin 55,7 % kaupungin vieraan pääoman maksamiseksi. Edellisvuonna suhteellinen velkaantuneisuus oli 54,1 %. Kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös kaupungin vuokra- ja leasingvastuut, vieraan pääoman takaisinmaksuun tarvitaan 74,3 % koko vuoden käyttötuloista, kun edellisvuonna luku oli 72,9 %.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste- %

=100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntataloudessa keskimääräistä 70 % omavaraisuutta. 50 % tai alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot)/käyttötulot

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot + Vuokravastuut) / Käyttötulot

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluvussa huomioidaan tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla sekä liitetiedoissa esitetyt vuokravastuut ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Kertynyt yli- /alijäämä euroa

= (Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä))

Luku osoittaa kuinka paljon kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyt alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt yli-/alijäämä euroa/asukas,

= ((Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)) / Asukasmäärä

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän.

Lainakanta ja lainakanta euroa/asukas

= Vieraspääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan koko vieraspääoma vähennettynä saaduilla enakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Lainkanta euroa/asukas saadaan jakamalla lainakanta asukasmäärällä.

Lainasaamiset

= sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

3.4 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat, ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

TULOT	M€	%	MENOT	M€	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	73,72	13,37 %	Toimintakulut	455,72	82,88 %
Verotulot	260,64	47,25 %	- valmistus omaan käyttöön	-6,05	-1,10 %
Valtionosuudet	142,93	25,91 %			
Korkotuotot	0,37	0,07 %	Korkokulut	1,37	0,25 %
Muut rahoitustuotot	3,14	0,57 %	Muut rahoituskulut	1,29	0,23 %
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00 %	Satunnaiset kulut	0,00	0,00 %
			Tulorahoituksen korjaukset	0,00	0,00 %
Tulorahoituksen korjaukset			+/- pakollisten varausten muutos	0,00	
- Pysyv.vastaavien hyödykk. myyntiv.	-4,65	-0,84 %	- Pysyvien vastaavien myyntitappiot	-0,04	-0,01 %
Investoinnit			Investoinnit	0,00	0,00 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1,53	0,28 %	Investointimenot	40,43	7,35 %
Pysyv.vastaavien hyödykk.luov. tulot	5,54	1,00 %		0,00	0,00 %
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta	0,00	0,00 %
Antolainasaamisten vähennykset	6,39	1,16 %	Antolainasaamisten lisäykset	0,93	0,17 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	62,00	11,24 %	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	25,91	4,71 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00 %	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	30,34	5,52 %
Oman pääoman lisäykset	0,00	0,00 %	Oman pääoman vähennykset	0,00	0,00 %
Kokonaistulot yhteensä	551,60	100,00 %	Kokonaismenot yhteensä	549,88	100,00 %

4. Kuntakonsernin toiminta ja talous

4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Joensuu-konserniin kuului vuoden 2018 lopussa 17 tytäryhtiötä ja neljä tytäryhtiön tytärtä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty emoyhteisön (Joensuun kaupunki) lisäksi 17 tytäryhtiötä (omistusosuus >50 %), kolme tytäryhtiön tytärtä ja kaikki kolme kuntayhtymää, joiden toiminnassa kaupunki on jäsenenä.

Kaupungilla on 14 osakkuusyhtiötä, joissa omistusosuus vaihtelee 20-50% välillä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		0
<i>Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt</i>	8 + 1*	0
<i>Muut yhtiöt</i>	9 + 2**	1***
Kuntayhtymät	3	0
Osakkuusyhteisöt	14	0

* tytäryhtiön tytär KOy Jokikadun pysäköinti

** tytäryhtiön tytär Joensuun Satamarakennus Oy, Joensuun Niskaparkki Oy

*** tytäryhtiön tytär Joensuun Startup Kehitys Oy

4.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Joensuun kaupungilla katsotaan olevan kirjanpitolain mukaisesti määräysvalta konserniyhteisössä, kun sillä on

1. enemmän kuin puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänten enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen; tai
2. oikeus nimittää tai erottaa enemmistö yhteisön hallituksen tai siihen verrattavan toimielimen jäsenistä taikka sellaisen toimielimen jäsenistä, joilla on oikeus, ja oikeus perustuu samoihin seikkoihin kun 1) kohdassa mainittu määräenemmistö; tai
3. kaupunki muuten tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaa yhteisöissä.

Kaupunginvaltuusto päättää konserniohjeiden hyväksymisestä, konserniin kuuluvan yhteisön perustamisesta, merkittävistä sääntöjen muutoksista, emon vakuuksien antamisesta sekä osakepääoman korottamisesta, ellei talousarvion sitovuusohjeista muuta johdu.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kaupungin tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa ja hallituksessa sekä muiden kaupungin määräysvallassa olevien yhteisöjen vastaavissa toimielimissä. Samalla tytäryhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan.

Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto on vastannut 1.1.2016 lukien konserniohjauksesta, yhteisöjen talouden ja toiminnan seurannasta, yhteensovittamisesta ja valvonnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitus päättää kuntalain, hallintosäännön ja talousarvion puitteissa osakkeiden hankinnasta, myynnistä ja vaihtamisesta. Kaupunginhallitus päättää yhteisöjen pääomarakenteen muuttamisesta sekä

antaa luvan tytäryhteisön käyttöomaisuuden luovuttamiseen silloin, kun kyseessä on tytäryhteisön kannalta merkittävä luovutus.

Konsernijohto, konsernijohdon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä.

Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston ohjauksessa olivat vuonna 2018 seuraavat tytäryhteisöt:

- Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
- Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy
- Joensuun Kodit Oy
- Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli
- Joensuun Pysäköinti Oy
- Puhas Oy

Lisäksi omistajaohjausjaosto on antanut ohjeet kaupungin edustajille seuraavissa yhtiöissä, joissa kaupunki on omistajana:

- Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy
- Pohjois-Karjalan Sähkö Oy
- Pohjois-Karjalan Tietotekniikkakeskus Oy
- Siun Talous Oy
- Polkka-Pohjois-Karjalan Tukipalvelut Oy

Elinvoimajohtokunnan ohjauksessa olivat seuraavat tytäryhteisöt:

- Josek Oy
- Joensuun Tiedepuisto Oy
- Joensuun Yrityskiinteistöt Oy

Muut yhteisöt ovat hallintopalvelujen ohjauksessa.

Kaupunginjohtajalla, kansliapäälliköllä ja elinvoimajohtajalla tai määräämällään konsernipalvelujen viranhaltijalla on ollut oikeus osallistua tytäryhteisön hallituksen kokouksiin. Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston ja hallintopalvelujen ohjauksessa olevien tytäryhteisöjen hallitusten kokouskutsut ja muu kokousaineisto on lähetettävä kansliapäällikölle samaan aikaan kuin tytäryhteisön hallituksen jäsenille. Vastaavasti elinvoimajohtokunnan ohjauksessa olevien tytäryhteisöjen hallitusten kokouskutsut ja muu kokousaineisto on lähetettävä elinvoimajohtajalle samaan aikaan kuin tytäryhteisön hallituksen jäsenille. Kansliapäälliköllä ja elinvoimajohtajalla on oikeus pyytää tytäryhteisön toimitusjohtajalta selonteko kokouksen asialistalla olevasta asiasta ennen kokousta.

Yhteisö ei voi ryhtyä osakkaaksi tai jäseneksi toiseen yhteisöön ilman kaupunginhallituksen suostumusta. Hallintopalvelujen ohjauksessa olevan yhteisön osalta suostumuksen on antanut kansliapäällikkö.

Konsernipalvelujen yksiköiden johtajat voivat toimialallaan antaa yleisohjeita konserniohjeiden toteuttamiseksi.

Kaupunginvaltuuston 24.4.2017 hyväksymillä konserniohjeilla luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tarkoituksena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuus huomioon ottaen. Tavoitteena on kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen, kaupungin yhteisöistä saaman tiedon laadun parantaminen ja tiedonkulun tehostaminen.

Konserniyhtiöiden talouslukuja

Luvuista ei ole eliminoitu yhtiöiden ja kaupungin keskinäisiä eriä.

Yhtiö (1 000 euroa)	Liikevaihto2018	Voitto/tappio 2018	Taseen loppusumma 2018	Lainakanta 31.12.2018	Takaukset 31.12.2018
Tytäryhteisöt					
Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy	1 806,8	-79,6	930,3	56,0	56,0
Jns Kodit Oy	29 388,6	187,0	182 205,4	148 794,1	59 052,0
Ki Oy Jokikadun Pysäköinti	18,8	-50,6	667,6	-	-
Jns Pysäköinti Oy	1 207,8	67,4	13 447,0	1 950,0	1 560,0
Jns Niskaparkki Oy	11,3	-1,1	2 947,1	-	-
Saimaan Satamat Oy	504,4	32,1	627,3	55,3	-
Jns Satamarakennus Oy	62,8	-	455,7	17,2	-
Puhas Oy	10 226,5	768,7	16 484,8	-	-
Jns Tiedepuisto Oy	8 523,8	292,1	39 483,0	19 665,9	13 365,8
Jns Startup Kehitys Oy					
Jns Yrityskiinteistöt Oy	4 015,0	211,9	21 952,4	13 394,1	7 737,1
Ki Oy Heinävaaran Liikekulma	15,2	1,0	467,4	-	-
Kiint. Oy Jns Sairaalakatu 19	151,7	0,0	445,4	-	-
Opisk.asunnot Oy Jns Elli	13 255,7	20,2	112 097,0	88 497,6	73 848,0
Senioripiha Oy	-	-3,1	119,0	-	-
Jns Seudun Kehittämissyhtiö Josek	3 454,9	10,5	1 744,3	-	-
Ki Oy Uimaharjunhaka	119,9	0,0	730,3	613,8	613,8
As Oy Enon Tuuliharju	60,2	0,0	1 318,9	-	-
Kesk. Ki Oy Uimaharjun lähipalvelukeskus	147,4	0,6	635,6	87,0	-
Ki Oy Enon Jäähalli	9,0	-7,5	71,9	19,0	-
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy	26 854,1	-675,0	10 264,2	-	-
YHTEENSÄ	99 833,9	774,6	407 094,6	273 150,0	156 232,7

Konserniyhtiöiden yhteenlaskettu liikevaihto oli 99,8 milj. euroa (99,6 milj. euroa v. 2017). Yhtiöiden yhteenlaskettu tulos oli kokonaisuudessaan 0,8 milj. euroa (1,1 milj. euroa v.2017).

Konserniyhtiöiden lainakanta oli 273,2 milj. euroa. Tästä valtaosa kohdistuu vuokratyöyhtiöihin. Kaupungin takaukset tytäryhtiöille olivat 156,2 milj. euroa. Kasvu edellisvuoteen nähden oli 19 milj. euroa.

Tytäryritysten yhteenlaskettu taseen loppusumma kasvoi edellisvuoteen nähden vajaat 36 milj. euroa olleen 407,1 milj. euroa vuoden 2018 lopussa.

4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kaupunginvaltuuston 20.6.2016 hyväksymän hallintosäännön mukainen Joensuun kaupungin uusi organisaatorakenne, johon kuuluvat elinvoiman, hyvinvoinnin ja kaupunkiympäristön toimialat, otettiin käyttöön 1.1.2017. Uuden organisaatorakenteen tavoitteena on luoda edellytyksiä kaupungin elinvoiman ja kilpailukykyyn vahvistamiselle sekä tiivistää konsernin yhteistyötä. Hallintosäännön valtuustokauden puolivälitarkastelu tehdään kevään 2019 aikana ja valmistelun pohjalta tarkistettu hallintosääntö viedään toukokuun 2019 valtuustoon päätettäväksi.

Vuoden 2017 aikana kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden vuoteen 2021 ulottuvan koko konsernia koskevan konsernistrategian, uudet konserniohjeet ja omistajapoliittisen ohjelman vuosille 2018-2021. Omistajapoliittisen ohjelman lähtökohtana ovat kaupungin kehittämistavoitteet ja niiden tarkoituksena on tukea konsernistrategian toteutusta. Konsernistrategian valtuustokauden puolivälitarkastelu toteutetaan kevään 2019 aikana ja viedään valtuuston käsiteltäväksi kesäkuussa 2019.

Uudistettu ja yhtiörakennetta vastaava konserniohje käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 25.2.2019 ja uusi konserniohje tulee voimaan 1.3.2019.

Konsernistrategian täytäntöönpanoa ohjaamaan hyväksyttiin loppuvuodesta erilliset hyvinvoinnin, kaupunkiympäristön ja elinvoiman toimeenpano-ohjelmat. Lisäksi vuoden 2017 aikana uudistettiin tytäryhtiöiden raportointikäytännöt sekä hyväksyttiin tavoite- ja tulossopimukset vuosille 2018-2019 tytäryhtiöiden kanssa. Yhtiöiden tavoite- ja tulossopimusten (2018-2019) väliarviointi tehdään keväällä 2019. Vuosia 2020-2021 koskevien tavoite- ja tulossopimusten valmistelu tehdään syksyllä 2019.

Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalveluiden kuntayhtymä purettiin ja kuntayhtymän toiminta ja siihen liittyvät varat, velat, vastuut ja oikeudet siirtyivät Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymälle 1.1.2017 lukien. Kuntien omistajaohjauksen kautta on pyritty vaikuttamaan siihen, että uuden kuntayhtymän toiminta käynnistyy kuntien kannalta taloudellisesti kestävästi.

Siun Talous Oy on tuottanut Joensuun kaupungin, Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän sekä Kiteen kaupungin taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelut 1.1.2017 alkaen. Siun Talous Oy on lisäksi järjestänyt palveluita myös kaupungin tytäryhtiöille, kun yhtiöön siirtyi liikkeenluovutuksella 1.1.2017 lukien myös aiemmin Pohjois-Karjalan Tietotekniikkakeskus Oy:n tuottamat talous- ja palkanlaskennan palvelut.

Saita Oy, Siun Talous Oy ja Pohjois-Karjalan Tietotekniikkakeskus Oy yhdistivät toimintansa ja perustivat syksyllä 2018 kaksi uutta yhtiötä, Meidän IT ja talous Oy:n ja Efetta Oy:n. Saita Oy, Siun Talous Oy ja Pohjois-Karjalan Tietotekniikkakeskus Oy ovat 1.1.2019 luovuttaneet liiketoimintasiirrolla liiketoimintansa uusille yhtiöille. Meidän IT ja talous Oy palvelee sidosyüksikkösäännösten mukaisena inhouse-yksikkönä omistajiaan ja Efetta Oy inhouse-yhtiön omistajien mahdollisia tytär- ja osakkuusyhtiöitä, jotka eivät täytä hankintalain mukaista sidosyüksikkö- tai hankintayüksikkö-määritelmää.

Yhdistyvät yhtiöt saivat luovutuksissa vastikkeena Meidän IT ja talous Oy:n ja Efetta Oy:n osakkeita. Yhdistyvien yhtiöiden osakkaat säilyvät edelleen yhdistyvien yhtiöiden osakkaina, mutta tulevat liittymissopimuksella uusien yhtiöiden osakassopimusten osapuoliksi. Tavoiteaikataulun mukaan yhdistyvät yhtiöt puretaan vuoden 2019 loppuun mennessä selvitystilamenettelyllä, jonka jälkeen yhdistyneiden yhtiöiden osakkaista tulee Meidän IT ja talous Oy:n ja Efetta Oy:n osakkaita.

Edellä selostettu tarkoittaa, että uusien yhtiöiden omistajia ovat Saita Oy, Siun Talous Oy ja Pohjois-Karjalan Tietotekniikkakeskus Oy ja osakkeita suoraan merkitsevät Etelä-Savon osapuolet siihen saakka kunnes perustajayhtiöt puretaan ja toiminta jatkuu pelkästään uusien yhtiöiden kautta. Perustajayhtiöiden nykyiset osakkeenomistajat saavat suhteellista osuuttaan vastaavan osuuden uusista yhtiöistä.

Polkka – Pohjois-Karjalan tukipalvelut Oy on tuottanut Joensuun kaupungin ja osan Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän tarvitsemista siivous- ja ravintohuollon palveluista 1.1.2017 lukien.

Vuoden 2018 aikana on ollut käynnissä kaupunginvaltuuston 25.1.2016 tekemän päätöksen täytäntöönpano liittyen opiskelija-asuntojen ja harjoittelukoulun rakentamiseen. Opiskelija-asuntoja koskevien hankkeiden täytäntöönpanosta vastaa Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli. Vuonna 2018 on valmistunut

kolme uutta opiskelija-asuntokohdetta (Itäranta 18, Niskakatu 15 ja Niskakatu 16 D). Vuonna 2019 valmistuvat viimeiset kaksi kohdetta (Opiskelijankatu 7 ja Penttilänkulma), yhteensä 317 asuntoa.

Asemanseudun ja Penttilänrannan alueen kehittäminen on yksi kaupungin kärkihankkeista ja suunnittelussa on mukana useita kaupunkikonsernin toimijoita ja konserniyhtiöitä.

Kaupungin edunvalvontaan liittyviä asioita edistetään tiiviissä yhteistyössä kaupunkikonsernin ja Pohjois-Karjalan maakuntaliiton kanssa.

4.4 Arvio tulevasta kehityksestä

Kulloinkin voimassa oleva Joensuun kaupungin hallintosääntö määrittelee kaupungin konsernijohdon ja sen tehtävät.

Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston tehtävät on määritelty hallintosäännössä ja kaupunginvaltuuston hyväksymä konserniohje sisältää kaupungin toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjaon konserniohjauksessa ja ohjauksen toteuttamiseen liittyvät menettelytapaohjeet. Päivitetty konserniohje on hyväksytty valtuustossa 25.2.2019 ja hallintosääntö viedään kaupunginvaltuuston käsittelyyn toukokuussa 2019.

Maakunta- ja sosiaaliterveyspalvelujen uudistuksen valmistelun päättymisen johdosta tulevien muutosten valmistelu siirtyi keväällä 2019 valittavalle eduskunnalle ja maan hallitukselle, minkä seurauksena epävarmuus tulevista ratkaisuista jatkuu.

Asemanseudun ja Penttilänrannan alueen kehittäminen jatkuu vuoden 2019 aikana ja tulevina vuosina. Asemanseudun kehittämisen vauhdittamiseen tarvitaan valtion rahoitusosuutta.

Kaupunkikonsernin riskienhallintasuunnitelma uudistetaan vuoden 2019 aikana.

4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä vuonna 2018

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on järjestetty. Selonteon laatimisvelvollisuus perustuu kuntalakiin ja Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta.

Sisäisen tarkastuksen yksikkö valmisteli selonteon konsernivalvonnan järjestämisestä sisäisen tarkastuksen toimikunnan käsiteltäväksi ja edelleen kaupungin tilinpäätöksen toimintakertomuksessa kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja, että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan. Toimintaa ohjaa muun muassa Joensuun kaupungin konserniohjeet.

Kaupunginvaltuusto saa tytäryhteisöjä koskevat tiedot käyttöönsä mm. talousarvion ja tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä. Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisölle toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kaupunkistrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta.

Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto ja elinvoimajohtokunta ovat hyväksyneet osaltaan merkittävimpien yhtiöiden kanssa tavoite- ja tulossopimukset, joiden toteutumista seurataan puolivuosittein ja tarkempi raportointi toteutetaan osavuositarkastusten yhteydessä.

Hallintosäännön mukaan omistajaohjausjaoston tehtävänä on seurata tytäryhteisöjen ja konserniin kuuluvien säätöiden toimintaa ja käsitellä niiden seurantaraportit.

Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto, elinvoimajohtokunta ja hallintopalvelut päättävät hallitusedokkaiden nimeämisestä ohjauksessaan olevien tytäryhteisöjen hallitukseen. Lisäksi edellä mainitut määräävät kaupungin edustajat yhteisöjen yhtiö- ja vuosikokouksiin ja antavat heille toimintaohjeet.

Omistajaohjausjaosto antoi 9.4.2018 sisäisen tarkastuksen täytäntöönpano-ohjeet osalle tytäryhteisöistä, että kukin tytäryhteisö laatii vuosittain sisäisen tarkastuksen suunnitelman, joka käsitellään tytäryhteisön hallituksessa. Tarkastuksesta raportoidaan sekä tytäryhteisön hallitukselle että sisäisen tarkastuksen toimikunnalle tarkastuskauden lopussa, kuitenkin viimeistään seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä.

Merkittävimmät tytäryhteisöt ovat raportoineet riskienhallinnasta ja toimenpiteistä vuodelta 2018 kaupunginhallitukselle 3.12.2018 riskienhallintasuunnitelman sekä Joensuun kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaisesti.

Selonteko pohjautuu kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston ja elinvoimajohtokunnan ohjauksessa olevien tytäryhteisöjen johdon itsearviointeihin (Joensuun Yrityskiinteistöt Oy, Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy, Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli, Joensuun Kodit Oy, Puhas Oy, Joensuun Seudun Kehittämisyhtiö JOSEK Oy, Karelia Ammattikorkeakoulu Oy, Joensuun Tiedepuisto Oy ja Joensuun Pysäköinti Oy).

1. Toimivalta ja vastuunjako konserniohjauksessa

Yhtiöiden mukaan ohjeiden anto, tiedonkulku, konserniohjeet ovat olleet riittävät ja yhtiöissä on toimittu konserniohjeiden mukaisesti.

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy toteaa, että välillä tiedonkulussa on ollut viiveitä, silti tiedonkulku koettu toimivaksi.

Joensuun Kodit Oy kertoo, että Joensuun kaupungin konserniohjeet 2017 on käsitelty ja hyväksytty yhtiön hallituksessa 22.6.2017.

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy tuo esille, että Joensuun kaupungin uudet konserniohjeet vahvistettiin käytettäväksi yhtiössä yhtiökokouksessa 17.5.2018. Elinvoimajohtoryhmä on tehostanut tiedonvaihtoa yhtiön, Joensuun kaupungin ja kaupungin muiden yhtiöiden välillä.

2. Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Yhtiöiden mukaan tavoiteasettelu on ollut tarkoituksenmukaista ja riittävää sekä myös konsernijohdon ohjaus tavoiteasettelussa ollut riittävää.

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy tuo esille, että tavoiteasettelu perustuu sopimukseen opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Konsernitavoitteet tulevat pääsääntöisesti tätä kautta. Yhtiö pitää asetettuja tavoitteita tarkoituksenmukaisina.

Joensuun Kodit Oy toteaa, että tavoiteasettelu ja konsernijohdon ohjaus on ollut riittävää. Yhtiö on laatinut konsernin kanssa tavoite- ja tulossopimuksen sekä mittarit vuosille 2018-2019. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan vuosittain.

Joensuun Yrityskiinteistö Oy myös toteaa, että tavoiteasettelu on ollut riittävä ja tarkoituksenmukainen. Joensuun kaupunki ja Joensuun Yrityskiinteistöt Oy ovat tehneet tavoite- ja tulossopimuksen vuosille 2018 – 2019.

3. Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta-, analysointi- ja raportointi

3.1 Yhtiöiden mukaan toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta-, analysointi- ja raportointijärjestelmät ovat olleet toimivia ja riittäviä.

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy kertoo, että yhtiön toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta-, analysointi- ja raportointijärjestelmät ovat olleet toimivia ja riittäviä, perustuvat sopimukseen opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

Joensuun Kodit Oy mainitsee, että yhtiö raportoi toiminnastaan ja tuloksestaan neljännesvuosittain konsernin ohjeistuksen mukaisesti. Yhtiön kiinteistöjen korjaustoimintaa ohjataan ja toteutetaan laaditun PTS:n pohjalta. Samalla päivitetään kiinteistöjen luokitusta, kehitettäviin, säilytettäviin ja poistettavaan kohteisiin.

Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli kertoo, että kaiken tarvittavan saa, Siun Talouden työkalut kankeita.

Joensuun Pysäköinti Oy toteaa, että yhtiön tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta-, analysointi- ja raportointijärjestelmät ovat olleet toimivia ja riittäviä pääsääntöisesti. Uusia analysointi ja seurantamittareita ja helppoja seurantajärjestelmiä mietitään ja etsitään.

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy tuo esille, että yhtiön taloudellisen toiminnan seuranta ja raportointi on ollut hyvällä tasolla. Vuoden 2017 alusta lähtien yhtiön taloushallinnon palvelut on ostettu Siun Talous Oy:ltä. Yhtiön toiminnan tuloksellisuutta valvoo yhtiön hallitus, jonka kokouksissa on yhtenä pykälänä kunkin kuukauden tulos- ja käyttökate-laskelma. Yhtiö rakennuttaa ja vuokraa toimitiloja yrityksille ja toimitiloja rakennetaan yritysten tarpeiden mukaan. Toimitilojen kysyntä vaihtelee myös taloudellisten suhdanteiden mukaisesti.

3.2 Yhtiöiden mukaan konsernijohdolle raportoidaan investointisuunnitelmasta.

Joensuun Seudun Kehittämisyhtiö JOSEK Oy kertoo, että se ei tee investointeja.

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy selventää, että konsernille raportoidut investointisuunnitelmat ovat arvioita ja investointien määrä saattaa vaihdella huomattavasti riippuen toimitilojen kysynnästä. Suunnitteilla olevat investoinnit informoidaan Joensuun kaupungin johdolle mm. elinvoimajohtoryhmässä.

3.3 Yhtiöiden mukaan pitkän aikavälin suunnittelu on nähty riittäväksi.

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy toteaa, että pitkän aikavälin suunnittelua on tehty yhtiön strategiassa, joka on päivitetty 24.3.2015. Suunnittelu on riittävää, mutta suunnitelmiin voi tulla merkittäviäkin muutoksia, mikäli jollekin asiakasyritykselle tulee uusia, suuria toimitilarpeita.

Joensuun Seudun Kehittämisyhtiö JOSEK Oy kertoo, että yhtiön pitkän aikavälin suunnittelu on ollut riittävä, ja samalla kertoo, että yhtiön toiminta loppui 31.12.2018.

4. Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Yhtiöt ilmoittivat käyttävänsä mm. seuraavia keskitettyjä konsernitoimintoja ja -palveluja: Pohjois-Karjalan hankintatoimen, Siun Talous Oy:n, Pohjois-Karjalan Tietotekniikkakeskus Oy:n, konsernitilin, takauksien,

tilintarkastuksen, kaupunginlakimiehen, kaavoituksen, kadunrakennuksen, tonttipalvelujen, rakennuslupa-viranomaisen ja tilakeskuksen osalta.

5. Riskienhallinnan järjestäminen ja toimivuus tytäryhteisöissä

5.1 Yhtiöiden mukaan riskienkartoitus yhtiöissä on katsottu olevan ajan tasalla ja se on tehty riittävän kattavasti.

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy toteaa, että riskienkartoitus on yhtiössä ajan tasalla. Riskikartoitus ja –taso päivitetään kerran vuodessa. Yhtiön riskikartoitus on tehty riittävän kattavasti. Karelia-ammattikorkeakoulu on myös edelläkävijä korkeakoulujen turvallisuusjohtamisessa (prosessi auditoitu 2017).

Joensuun Kodit Oy kertoo, että yhtiön riskienhallintasuunnitelma/periaatteet on hyväksytty hallituksessa kesällä 2013.

5.2 Yhtiöiden mukaan taloudellisten riskien seuranta ja arviointi on nähty kattavaksi.

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy toteaa, että yhtiön taloudellisten riskien seuranta ja arviointi on kattavaa. Seuranta tehostettu syksystä 2018 alkaen (kattava tunnuslukujen analyysi ja toimenpiteet johtoryhmässä joka kuukausi).

Joensuun Kodit Oy selvittää, että talouden toteutumista seurataan kuukausittain hallituksen kokouksissa.

5.3 Yhtiöiden mukaan riskienhallinta- ja seuranta on vastuutettu selkeästi ja riskienhallintaan on nähty olevan riittävä asiantuntemus.

Joensuun Kodit Oy selvittää, että riskienhallintaa ja seuranta varten on nimetty vastuutahot. Riskienhallintaa on käsitelty sisäisen tarkastuksen raportin perusteella hallituksen kokouksessa 18.9.2018. Sisäistä tarkastusta (erityisesti hankinnat ja laskut) tehdään jatkuvasti esittelijänä toimivien teknisten isännöitsijöiden ja laskuja hyväksyvien rakennuttajapäällikön ja toimitusjohtajan toimesta. Valtuudet laskujen hyväksymiseen on sovittu kirjallisilla ohjeilla. Talouden riskienhallinnan asiantuntemusta hankitaan lisää mm. tilintarkastajilta, konsernin taloushallinnosta ja rahoittajilta. Kiinteistöjen riskienhallinnassa hyödynnetään yhteistyökumppaneiden osaamista ja asiantuntijoita. Kiinteistöjen PTS-suunnitelma tukevat hyvin kiinteistöjen riskien hallintaa.

Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli ilmoittaa, että riskienhallintaan on riittävä asiantuntemus ja korkoriskiä käydään yhdessä lävitse talousjohtajan kanssa.

Joensuun Pysäköinti Oy kertoo, että riskienhallintaan on tyydyttävä asiantuntemus, mutta lisäkoulutusta on aina hyvä olla.

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy kertoo, että strategian mukaisesti yhtiö rakentaa kohtuullisen hintaisia toimintiloja yritysille siten, että yhtiö ei ota suuria taloudellisia riskejä. Riskinä voidaan pitää mahdollista pitkäaikaista ja syvää talouslammasta, joka vaikuttaisi vuokralaisyritysten talouteen ja vuokranmaksukykyyn sekä lasisi kiinteistöjen arvoa.

Yhtiön lainojen korkoriski on varauduttu tasapainottamalla yhtiön lainasalkku muuttuvakorkoisiin ja kiinteäkorkoisiin lainoihin. Tällä hetkellä painopiste on kiinteäkorkoisissa lainoissa. Kiinteäkorkoisia lainoja on 85 % ja vaihtuvakorkoisia lainoja on 15 % yhtiön lainakannasta. Korkojen noustessa on 85 % yhtiön lainojen

koroista vakioitu kiinteiksi kuluiksi. Kiinteä korko on sovittu lainakohtaisesti useimmiten kymmeneksi vuodeksi eteenpäin. Tällä hetkellä on poikkeuksellisen matala korkotaso, jolloin yhtiö hyötyy muuttuvakorkoisten lainojen matalista koroista.

Lisäksi yhtiön riskienhallinnan muutoksista ja toimenpiteistä on lähetetty kaupungille raportti 14.9.2018, raportointia suoritetaan vuosittain.

5.4 Yhtiöiden mukaan toteutuneiden riskien ennakoinnissa on onnistuttu ajallisesti ja rahamääräisesti.

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy kertoo, että toteutuneiden riskien ennakoinnissa on pääsääntöisesti onnistuttu ajallisesti ja rahamääräisesti. Seurannan tehostaminen tulee vahvistamaan myös ennakointia.

Joensuun Kodit Oy ilmoittaa, että riskien ennakoinnissa on toistaiseksi onnistuttu. Lainasalkun korkoriskejä pienennettiin kesäkuussa 2017 konvertoimalla vanhoja lainoja edulliseen 10 vuoden viitekorkoon sidottuun lainaan yhteensä 13,5 M€.

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy kertoo, että riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa on onnistuttu. Riskejä ei ole toteutunut ennakoitua enemmän.

6. Yhtiöiden mukaan toimintaa ja valvontaa on tarkoitus kehittää edellä esitetyillä kohdealueilla 1-5 voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella seuraavasti:

Joensuun Kodit Oy kertoo, että konsernissa ja Joensuun Kodeilla on otettu käyttöön Apollo lainaohjelma, jolla lainasalkun hallinnointia ja raportointia on parannettu.

Joensuun Tiedepuisto Oy kertoo, että vuorovaikutuksen/keskustelun lisääminen konsernijohdon kanssa.

Joensuun Seudun Kehittämisyhtiö JOSEK Oy tuo esille, että yhtiössä on käytössä ISO 9001 standardin mukainen sertifioitu laatu- ja johtamisjärjestelmä, joka pitää sisällään riskien hallinnan, johdon katselmukset ja jatkuvan parantamisen periaatteet. Jatkuvan parantamisen periaate kehittää toimintaa ja korjaa puutteita. Joensuun Pysäköinti Oy toteaa, että yhtiön toimintaa ja valvontaa on tarkoitus kehittää konsernin järjestämällä lisäkoulutuksella.

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy kertoo, että asiakkaiden tarpeiden muuttuessa on yhtiön modernisoitava ja tehostettava toimintojaan jatkuvasti. Mitään erityistä kehittämisaluetta tai tiettyä ongelmaa emme näe yhtiössä olevan, vaan kehitämme tasaisesti yhtiön eri alueita. Teollisuusrakentamisen keskeinen hanke lähi-vuosina on GreenPark, älykäs Yrityspuisto Penttilässä.

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy näkee, että nykyinen taso riittävä.

4.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

4.6.1 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	379 628	356 517
Toimintakulut	-750 242	-737 618
Osuus osakkuusyritysten voitosta / tappiosta	-87	-83
Toimintakate	-370 702	-381 184
Verotulot	260 636	262 380
Valtionosuudet	163 791	186 922
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	414	562
Muut rahoitustuotot	3 454	5 555
Korkokulut	-4 519	-4 886
Muut rahoituskulut	-1 411	-309
Vuosikate	51 664	69 041
Poistot ja arvonalentumiset:		
Suunnitelman mukaiset poistot	-59 529	-55 573
Arvonalentumiset	-1 760	-1 761
Satunnaiset erät	0	-2 729
Tilikauden tulos	-9 626	8 978
Tilinpäätössiirrot	-513	-681
Tilikauden verot	-620	-435
Laskennalliset verot	-733	-867
Vähemmistöosuudet	-265	-240
Tilikauden ylijäämä	-11 757	6 755
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut (%)	50,6	48,3
Vuosikate / Poistot, (%)	84,3	120,4
Vuosikate, euroa / asukas	674,7	907,3
Asukasmäärä	76 577	76 096

4.6.2 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2018	2017
Toiminnan rahavirta	1 000 €	1 000 €
Vuosikate	51 664	69 456
Satunnaiset erät	0	2 450
Tilikauden verot	-1 352	-435
Tulorahoituksen korjauserät	-2 421	-5 231
Toiminnan rahavirta yhteensä	47 890	66 240
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-98 704	-177 666
Rahoitusosuudet investointeihin	2 494	5 028
Pysyvien vastaavien luovutustulot	6 154	93 271
Investointien rahavirta yhteensä	-90 055	-79 366
Toiminnan ja investointien rahavirta	-42 165	-13 126
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainsaamisten lisäykset	-43	-651
Antolainasaamisten vähennykset	2 633	93
	2 590	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	99 197	131 284
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-45 630	-92 166
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-32 560	24 841
	21 007	63 959
Oman pääoman muutokset	2 878	420
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	38	-237
Vaihto-omaisuuden muutos	-6 605	-80
Saamisten muutos	4 747	-2 809
Korottomien velkojen muutos	5 270	-13 288
	3 450	-16 414
Rahoituksen rahavirta	29 925	47 407
Rahavarojen muutos	-12 240	34 281
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	148 073	160 313
Rahavarat 1.1.	160 313	126 032
	-12 240	34 281
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta t€	-100 502,1	-73 425,6
Investointien tulorahoitus (%)	53,7	40,0
Pääomamenojen tulorahoitus (%)	37,1	26,0
Lainanhoitokate	1,1	0,8
Kassan riittävyys (pv)	60,0	57,7

4.6.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017	VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
		1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	818 746	788 095	OMA PÄÄOMA	370 240	379 909
Aineettomat hyödykkeet	7 608	9 036	Peruspääoma	223 037	223 037
Aineettomat oikeudet	2 791	2 988	Säätiöiden ja yhd. Peruspääoma	22	22
Muut pitkävaikutteiset menot	4 817	6 048	Arvonkorotusrahasito	6 901	6 968
Aineelliset hyödykkeet	791 119	757 533	Muut omat rahastot	78 656	76 198
Maa- ja vesialueet	86 828	86 685	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	73 381	66 930
Rakennukset	491 167	450 572	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-11 757	6 755
Kiinteät rakenteet ja laitteet	146 541	138 916	VÄHEMMISTÖOSUUDET	8 544	8 020
Koneet ja kalusto	18 861	18 366	PAKOLLISET VARAUKSET	11 181	8 816
Muut aineelliset hyödykkeet	6 182	6 144	Eläkevaraukset	69	84
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	41 540	56 850	Muut pakolliset varaukset	11 113	8 732
Sijoitukset	20 019	21 526	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	9 813	10 013
Osakkuusyhteisöosuudet	9 739	11 184	VIERAS PÄÄOMA	617 452	590 442
Muut osakkeet ja osuudet	6 135	3 608	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	447 082	399 681
Muut lainasaamiset	3 352	5 985	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	862	874
Muut saamiset	793	750	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	59 960	86 354
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	4 361	4 599	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	109 548	103 532
VAIHTUVAT VASTAAVAT	194 123	204 505	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>1 017 230</u>	<u>997 199</u>
Vaihto-omaisuus	8 304	1 700	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Saamiset			Omavaraisuusaste, %	37,3	39,0
Pitkäaikaiset saamiset	4 229	3 677	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	76,5	73,0
Lyhytaikaiset saamiset	33 517	38 816	Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	88,9	85,4
Rahoitusarvopaperit	96 077	96 525	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	61 624,1	73 684,2
Rahat ja pankkisaamiset	51 996	63 788	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), € / asukas	804,7	968,3
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>1 017 230</u>	<u>997 199</u>	Konsernin lainat, € / asukas	6 621,3	6 387,1
			Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	507 042,0	486 035,0
			Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	3 351,8	5 984,6
			Kunnan asukasmäärä	76 577	76 096

5. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

5.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden 2018 tuloksen käsittelyä siten, että

- investointivaroja puretaan yhteensä 5 046 122,54 euroa seuraavasti:
  - Siilaisen terveysaseman peruskorjaus ja laajennus 3 437 000,00
  - Joensuun asemanseudun yhdyskuntatekniikan rakentaminen 1 609 122,54
- Muistomerkkirahastoa puretaan 98 085,18 euroa kaupattorille toteutettavan vesiteoksen rakentamiseen,
- tehdään edellä mainittuihin investointeihin kohdistuva poistoeron lisäys 5 144 207,72 euroa
- poistoeron vähennystä tehdään suunnitelman mukaan 2 047 643,68 euroa
- Kiihtelysvaaran kulttuurirahaston tilikauden käyttö 3 125,00 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi
- tilikauden alijäämä 2 399 940,15 euroa siirretään taseen yli-/alijäämätilille. Tulevaisuusrahaston tilikauden ylijäämän osuus 843 544,17 euroa siirretään rahaston ylijäämätilille ja elinkeinorahaston tilikauden ylijäämän osuus 329 219,29 euroa siirretään rahaston ylijäämätilille.

5.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseeseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (alijäämän kattamisvelvollisuus).

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on toimintakertomuksessa tehtävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Joensuun kaupungilla ei ole taseessa kattamatonta alijäämää. Aiemmilta vuosilta kertynyttä ylijäämää oli vuoden 2018 alussa 31,6 milj. euroa. Tilikauden 2018 alijäämä oli 2,4 milj. euroa ja siten ylijäämää jää 29,2 milj. euroa alkaneelle vuodelle.

6. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

6. Talousarvion toteutuminen

6.1 Peruskaupungin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

KAUPUNGINVALTUUSTO

Tilivelvollinen: kaupunginlakimies Mikko Kärkkäinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää kaupunginvaltuuston toiminnan ja vaalit.

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden 2018 aikana 11 kertaa. Vuoden aikana järjestettiin kaupunginvaltuuston talousseminaari sekä kolme kaupunginvaltuuston iltakoulua. Lisäksi kaupunginvaltuusto teki opintomatkan Kuntamarkkinoille sekä tutustui opintoretkellä Joensuun maaseutu-elinkeinoihin.

Vuonna 2018 järjestettiin presidentinvaalit. Vaalien kustannukset jaetaan siten, että kaikissa vaaleissa valtio huolehtii keskitetysti materiaali- ja tietojärjestelmien kustannuksista ja kunta muista kustannuksista. Valtiollisissa vaaleissa oikeusministeriö kuitenkin suorittaa kunnille niiden äänioikeutettujen lukumäärään perustuvan korvauksen, jolla katetaan vaalien järjestämisestä kunnille aiheutuvia menoja.

SITOVUUSTASON YLITYKSEN SELITYS:

Tulosalueen talousarvio ylittyi 18 712 eurolla. Ylitys kohdentui erityisesti kaupunginvaltuuston vastuualueelle. Kokouspalkkioiden määrä oli kokonaisuutena hieman arvioitua suurempi, toisaalta erityisesti palvelujen ostot kasvoivat edellisvuoteen nähden ja selittivät osaltaan talousarvion ylittymistä. Erityisesti ict-palvelujen osuus kasvoi vuoteen 2017 nähden.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	268 400	0	268 400	134 765	-133 635
Toimintakulut	-542 900	-32 000	-574 900	-459 977	114 923
Toimintakate	-274 500	-32 000	-306 500	-325 212	-18 712

TARKASTUSLAUTAKUNTA

110 TALOUDEN JA HALLINNON TARKASTUS

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteet 2018	Toteutuma
<p>Tarkastussuunnitelman mukaan valtuustokaudella arvioidaan kaikkien kaupunkikonsernin yhteisöjen toimintaa niiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omistajaohjauksen toteutumisen seuranta. <p>Konsernin tavoitteiden toteutuminen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uuden mallisen kaupunkiorganisaation toiminnallisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi. • Arviointisuunnitelmassa mainittujen kohteiden tarkastaminen. • Sidonnaisuusilmoituksista aiheutuvat toimenpiteet. • Hankintojen kilpailutus, seuranta ja tarkastus.	<p>Toimintojen toteutumista on seurattu ja arvioitu viranhaltijoiden ja henkilöstön edustajien henkilökohtaisten kuulemisten, kirjallisten kysymysten, tilintarkastajan selvitysten ja omien havaintojen kautta.</p> <p>Arvioinnin tulokset vuoden 2018 arviointikertomuksessa.</p> <p>Arviointisuunnitelman mukaiset kohteet tarkastettu.</p> <p>Päivitetty sidonnaisuusrekisteri ja tuotu tiedoksi valtuustolle.</p> <p>Tarkastettu Siilaisen terveysasema, Ilosaari ja toriympäristön työmaa.</p>

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	4 972	4 972
Toimintakulut	-104 000	0	-104 000	-80 691	23 309
Toimintakate	-104 000	0	-104 000	-75 719	28 281

KAUPUNGINHALLITUS

Tilivelvollinen: kaupunginjohtaja Kari Karjalainen

Kaupunginhallituksen tehtävänä on vastata kaupungin kilpailukykyyn ja elinvoiman kehittämisestä sekä edunvalvonnasta, konsernistrategian ja muiden toimintaa linjaavien, koko konsernia koskevien suunnitelmien valmistelusta, kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen seuraamisen toimeenpanosta, konsernin ohjaus- ja johtamisjärjestelmän kehittämisestä ja maaseudun ja sen elinkeinojen kehittämisestä ja asukas- ja kylätoiminnan kehittämisestä.

120 YLEISHALLINTO

Tilivelvollinen: kansliapäällikkö Jari Horttanainen, strategiajohtaja Janna Puumalainen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää mm. kaupunginhallituksen toiminnasta aiheutuvat menot, sisäisen tarkastuksen menot, tonttien myyntivoivot, valtiolle maksettavat verotuskustannukset, edunvalvonnasta aiheutuvat menot, jäsenmaksut, yhteisöjen avustukset ja kansainvälisen toiminnan menot, käyttövarausmäärärahat eri tarkoituksiin sekä kehittämistoiminnan.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Yhdessä tehden/johtaminen	Varmistetaan uuden strategian, toimeenpano-ohjelmien ja tavoite- ja tulossopimusten jalkautuminen mm. toimeenpanoa ja raportointia kehittäen	Uuden mallin mukainen raportointi ollut käytössä vuonna 2018	Konserniyhtiöiden raportointi toteutettu neljännesvuosittain. Raportit käsitelty kaupunginhallituksen omistajaohjausjaostossa/elinvoimajohtokunnassa.
Yhdessä tehden/johtaminen	Varmistetaan konsernin yhteistyön kehittyminen erityisesti elinvoiman, viestinnän ja markkinoinnin sekä kansainvälistymisen asioissa	Vähintään viisi uutta yhteistä toimintatapaa/työkalua/vastavaa otettu käyttöön	Otettu käyttöön konserniseminaarit, yhteiset sähköiset työtilat (useita), viestintämateriaalien hankinta yhteisillä käyttöoikeuksilla sekä http://open-data.joensuu.fi/
Vetovoima/matkailu	Varmistetaan Karelia Expert Oy:n uuden roolin läpimeno ja suunnitellaan konsernin omat toimet matkailun edistämiseksi.	Vuodelle 2019 sovittu yhtiön rahoitus niin, että se vastaa kaupungin omistusosuutta. Konsernin matkailun kehittämisen toimet suunniteltu ja toimeenpanossa	Karelia Expert Matkailupalvelu Oy:n yhtiöjärjestelyt toteutettu tavoitteen mukaisesti v. 2018. Konsernin matkailun kehittämisen toimenpiteet suunnittelussa ja eräitä toimenpiteitä toteutettu v. 2018.

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Vetovoima	Joensuu konsernin viestinnän kehittämistä ja konsernin viestintäresurssien tehokasta hyödyntämistä koskeva selvitys ja toimenpiteet yhteistyössä konserniyhtiöiden ja muiden sidosryhmien kanssa	Selvitys tehty ja toimenpiteet aikataulutettu ja vastuutettu	Markkinointiviestinnän palvelujen kilpailutus toteutetaan v. 2019. Yhteistyötä tehty vuoden 2018 aikana yhtiökohtaisesti ja erityisesti yhtiöjärjestelyihin liittyen. Kokonaisratkaisut tullaan tekemään vuoden 2019 aikana.
Vetovoima	Kaupungin visuaalisen ilmeen uudistaminen käynnistetty	Uudistamistyö käynnistetty	Hanke etenemässä, uusi visuaalinen ilme keväällä 2019.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4 337 000	0	4 337 000	6 149 975	1 812 975
Toimintakulut	-11 650 500	612 000	-11 038 500	-11 797 662	-759 162
Toimintakate	-7 313 500	612 000	-6 701 500	-5 647 688	1 053 812

140 TYÖLLISTÄMINEN

Tilivelvollinen: henkilöstöjohtaja Sari Lempiäinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Elinvoiman ja yritysystävällisyyden sekä työllisyyden edistäminen kytkeytyvät elimellisesti toisiinsa, näin myös Joensuun kaupungin strategisissa tavoitteissa. Kokonaisuuden hahmottamiseksi elinvoiman ja työllistämisen katsaus ja tavoitteet esitettiin vuoden 2018 talousarviossa uudella tavalla samassa kokonaisuudessa, mistä johtuen myös työllistämisen tulosalueen tilinpäätös ja toiminnalliset tavoitteet on esitetty elinvoiman toimialan kokonaisuuden yhteydessä. Kaupunginhallituksen henkilöstö- ja työllisyysjaosto vastaa edelleen kaupungin työllistämiseen liittyvistä tehtävistä.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 489 500	0	1 489 500	1 084 507	-404 993
Toimintakulut	-14 637 500	-4 000	-14 641 500	-14 741 658	-100 158
Toimintakate	-13 148 000	-4 000	-13 152 000	-13 657 151	-505 151

150 KONSERNIPALVELUT

Tilivelvollinen: kansliapäällikkö Jari Horttanainen, talousjohtaja Satu Huikuri, henkilöstöjohtaja Sari Lempiäinen, strategiajohtaja Janna Puumalainen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Konsernipalvelujen tehtävänä on johtaa, ohjata, yhteensovittaa ja valvoa kaupunkikonsernin toimintaa kaupunginjohtajan johdolla. Konsernipalvelut vastaa kaupungin talouden johtamisesta, tarve- ja hankesuunnitelmien yhteensovittamisesta, henkilöstövoimavarojen johtamisesta, hallinnon kehittämisestä sekä johdon tuesta.

Konsernipalvelut muodostuvat hallintopalveluista, talouspalveluista sekä henkilöstöpalveluista. Lisäksi konsernipalveluissa on kaupunginjohtajan alaisuudessa strategiajohtaja. Tulosalue sisälsi myös henkilöstöpalveluihin kuuluvan varahenkilöstön 31.7.2018 asti. Talouspalveluiden tehtävänä on vastata muun ohella tietohallinnon järjestämisestä, yhteensovituksesta ja ohjauksesta. Lisäksi tulosalue sisältää määrärahavarausten maahanmuuttajapalveluihin.

Taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelut ostettiin Siun Talous Oy:ltä, joka tuotti em. palvelut Joensuun kaupungin ohella Siun sotelle ja Kiteen kaupungille sekä kuntien ja kuntayhtymän tytäryhtiöille hyväksytyyn palvelusopimuksen mukaisesti.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Yhdessä tehden/uudistuminen	Aloitetaan tietovarantoperusteisen analyysityökalun kehitys. Tämän on tarkoitus mahdollistaa parempaan tietoon perustuvaa johtamista.	Tietovarantopohjaan siirretty keskeisiä kaupunkikonsernin tietoja. Analyysien teko aloitettu.	Tietovarantoperusteisen analyysityökalun kehitys on aloitettu. Työ käynnistyi taloustietojen sekä koulutuspalvelujen raportoinnin kehittämisestä.
Yhdessä tehden	Laadimme henkilöstöohjelmaamme toteuttavat työpaikkakohtaiset toimintasuunnitelmat	Arjessa elävät toimintasuunnitelmat on laadittu kaikille työpaikoille	Henkilöstöpalveluiden toimesta on vierailtu ja työpaikkakohtaiset toimintasuunnitelmat on tehty 75 % työpaikoista tässä vaiheessa, työtä jatketaan.
Vetovoimainen/yhdessä tehden	Henkilöstömme työhyvinvointi ja työkyky on kunta-alan parhaimmista; keinot tarkennamme henkilöstöohjelmassamme	Työtyytyväisyyskyselyn tulokset säilyvät vähintään ennallaan Työkyvyttömyyskustannukset ovat KEVA:n valtakunnallisen vertailun alhaisimpia	Työtyytyväisyyskyselyn tulokset parani- vat lievästi. Kaupungin omaan henkilöstöön liittyvät työkyvyttömyyskustannukset (ml. työterveyshuolto, työtapaturmat, sairauspoissaolot, varhemaaksumat) alenivat hieman vuoteen 2017 nähden. Valtakunnallista vertailtavaa tietoa ei ole julkistettu.
Yllättäminen	Otamme käyttöön keinoja henkilöstömme kiittämisen keinoja	Toimintatavat henkilöstömme tiedossa ja käytössä	Olemme ottaneet henkilöstöpalveluiden tavanomaisen budjetin puitteissa käyttöön palkintokaapin (käytetty jo yli 1000 kertaa) sekä hyvinvointilahjakortit. Menettelytavat on pidetty yksinkertaisina ja ne on tiedotettu sekä julkistettu mm. intrassa.

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Talous	Kustannustehokkaat taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelut	Siun Talous Oy:n tuotettujen palvelujen hinta suhteessa vastaaviin palvelutuottajiin	Siun Talous Oy:n tavoitteena oli luoda kaikille asiakkaille yhteinen palvelujen tuotteistaminen ja hinnoittelu. Vuoden 2018 aikana kuitenkin todettiin, että mm. palvelujen laajuuden eroista johtuen ei yhteinen hinnoittelu ole toimiva. Tästä johtuen vuoden 2018 aikana palvelujen tuotteistus ja hinnoittelu tarkennettiin asiakaskohtaiseksi, joka tuli voimaan vuoden 2019 alusta lukien. Palvelujen hintojen vertailu ei siten ollut vielä vuoden 2018 aikana mahdollista.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	6 433 070	0	6 433 070	5 684 839	-748 231
Toimintakulut	-10 954 070	-22 000	-10 976 070	-9 446 982	1 529 088
Toimintakate	-4 521 000	-22 000	-4 543 000	-3 762 143	780 857

160 TILAKESKUS

Tilivelvollinen: tilakeskuksen johtaja Timo Korhonen

Tilakeskus taseyksikön erillistilinpäätös on esitetty luvussa 9

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	42 794 000	0	42 794 000	43 418 427	624 427
Toimintakulut	-25 670 000	-9 000	-25 679 000	-25 741 659	-62 659
Toimintakate	17 124 000	-9 000	17 115 000	17 676 768	561 768

170 SIUN SOTEN MAKSUOSUUDET

Tilivelvollinen: talousjohtaja Satu Huikuri

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää sosiaali- ja terveyspalvelujen, pelastustoimen sekä ympäristöterveydenhuollon maksuosuudet Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymälle, Siun sotelle.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan järjestämis- ja tuottamisvastuun aiheuttamat nettokustannukset rahoitetaan jäsenkuntien suorittamalla korvaukselle, kuntien maksuosuuksilla. Maksuosuuksilla kerättävän määrän muutos määrätään kuntien yhteisessä omistajaohjauksessa.

Perussopimuksen mukaan sosiaali- ja terveyspalveluissa kuntien maksuosuudet perustuvat vuosina 2017-2018 rahoitusmalliin, jossa käytön mukainen osa on 95 % ja asukasluvun mukainen osa 5 %. Siun soten raportointijärjestelmän viivästymisen johdosta vuoden 2018 laskutettu ja vuoden 2018 tilinpäätöksen mukainen maksuosuus on perustunut käytön mukaisen osan osalta vuoden 2017 maksuosuuksiin ja vuosien 2015-2016 toteutumiin. Kuntien enemmistö on kuitenkin päättänyt, että vuoden 2018 maksuosuudet tarkistetaan siten, että maksuosuuslaskennassa vuoden 2017 tietona käytetään toteutumatietoja. Maksuosuudet tarkistetaan kuntien päätösten saatua lainvoiman.

Pelastustoimen maksuosuudet määräytyvät kunnan asukasluvun mukaisesti. Ensihoidon maksuosuudet määräytyvät puoliksi kunnan asukasluvun ja puoliksi toteutuneen palvelujen käytön mukaan.

Ympäristöterveydenhuollon osalta terveysvalvonnan, hallinnon ja talteen otettujen eläinten palvelujen maksuosuudet määräytyvät asukasluvun perusteella. Eläinlääkintähuollon maksuosuuksien perusteena käytetään eläinten lukumääriä kunnissa. Eläinlääkintähuollon maksuosuuksista poiketen jäsenkunnat maksavat ne kustannukset, jotka aiheutuvat yhteistoiminta-alueella sen osallistumisesta ao. jäsenkunnan alueen kotieläimen omistajalle tai haltijalle eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 11 ja 13 §:ssä tarkoitetusta eläinlääkäripalvelusta aiheutuviin kustannuksiin.

Tulosalueelle kohdistuu myös sosiaali- ja terveyspalvelujen ennen Siun Soten perustamista aiheutuneet eläkemenoperusteiset ja varhaiseläkemenoperusteiset maksut.

SITOVUUSTASON YLITYKSEN SELITYS:

Tulosalueen ylitys aiheutui valtaosin sosiaali- ja terveyspalvelujen eläkemenoperusteisista ja varhaiseläkemenoperusteisista maksuista. Eläkevastuisiin tehtiin ns. tasauksia vuodenvaihteessa 2018-2019. Tasauksen suuruus ei ollut ennalta tiedossa, mistä johtuen siihen ei pystytty vuoden aikana varautumaan.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	58 943	58 943
Toimintakulut	-236 668 000	0	-236 668 000	-236 856 580	-188 580
Toimintakate	-236 668 000	0	-236 668 000	-236 797 638	-129 638

KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	55 053 570	0	55 053 570	56 396 689	1 343 119
Toimintakulut	-299 580 070	577 000	-299 003 070	-298 584 542	418 528
Toimintakate	-244 526 500	577 000	-243 949 500	-242 187 853	1 761 647

ELINVOIMAN TOIMIALA

Tilivelvollinen: vs. elinvoimajohtaja Janna Puumalainen, strategiajohtaja Janna Puumalainen, henkilöstöjohtaja Sari Lempiäinen

Toimialan toiminnan kuvaus

Elinvoimajohtokunta vastaa kaupungin kilpailukyvyn ja elinvoiman kehittämisestä sekä elinvoimaa tukevien kumppanuuksien kehittämisestä. Johtokunta edistää ja kehittää konsernin ja muiden elinkeinotoimijoiden välistä yhteistyötä ja vastaa konsernin ja yliopiston sekä toisen asteen koulutuksen yhteistyöstä. Keskeiset elinvoiman edistämisen resurssit olivat vuonna 2018 konserniyhtiöissä Josek Oy, Joensuun Tiedepuisto Oy ja Joensuun Yrityskiinteistöt Oy, joita omistajaohjataan elinvoiman toimialalla. Myös tonttipolitiikan rooli on elinvoiman edistämisessä merkittävä. Työllisyyden osalta henkilöstö- ja työllisyysjaosto vastaa kaupungin työllisyyspolitiikasta.

Katsaus toimintavuoteen 2018

Vuonna 2018 toteutettiin uutta työllisyyden kasvuohjelmaa uudentyyppisessä sidosryhmäyhteistyössä. Lisäksi erilainen koordinaatio ja yhteistyö konsernin sisällä tiivistyi sekä kehitti että tehosti toimintaa. Vuonna 2017 alkaneen elinvoiman toimialan toimintatavat kehittyvät.

Vuonna 2018 työllisyyden hoidon painopisteiden mukainen toiminta on ollut monipuolista ja nopeasti reagoivaa kaupungin työllisyystilanteeseen nähden. Ennaltaehkäisevää työtä on jatkettu koordinoimalla alle 30-vuotiaille suunnattua Ohjaamo-toimintaa, mahdollistamalla asiakaskohtaista yksilövalmennusta sekä palveluohjausta jo työttömyyden alkuvaiheessa. Pidempään työttömänä olleiden tilanteita on edistetty organisoimalla monialaista yhteispalvelu TYP:a, lisäämällä kuntouttavan työtoiminnan paikkatarjontaa sekä resursoimalla sosiaaliohjausta Siun Sotelle. Työ- ja toimintakyvyn selvittelyä tarvitseville työttömille on mahdollistettu asiakasprosessien koordinoimista sekä toiminnallisia arviointijaksoja pysyvien ratkaisujen, kuten eläkkeiden, edistämiseksi. Merkittävimpänä yksittäisenä työllisyystoimena on ollut rekrykampanja, jonka avulla on järjestetty räätälöityjä työsuhteita kaupungin sisältä pitkään työmarkkinatukea saaneille kaupunkilaisille.

Kaupungin aktiivisesta toiminnasta huolimatta Joensuun työllisyystilanne ei ole parantunut merkittävästi valtakunnalliseen tasoon nähden. Pitkäaikaistyöttömien sekä alle 25-vuotiaiden työttömien määrä on suhteessa suuri. Yhtäaikaaisesti Joensuun alueella on havaittu kasvavaa kohtaanto-ongelmaa työnhakijan osaamisen ja työnantajan tarpeiden välillä, mikä on näyttäytynyt vaikeuksina täyttää avoimina olevia työpaikkoja. Työttömyyteen vaikuttaminen on usean eri toimijan yhteistyön tulos, minkä vuoksi voimavaroja on alettu yhdistämään aikaisempaa tehokkaammin. Joensuun kaupunkistrategian ja työllisyyden kasvuohjelman mukaisena toimenpiteenä kaupunki on alkanut valmistelemaan ESR-hankekokonaisuutta, joka toteutuessaan vaikuttaisi sekä henkilöasiakkaan palveluihin että työnantajien kohtaamiseen monitoimijaisesti vuosina 2019–2022.

184 ELINVOIMAPALVELUT

Tilivelvollinen: vs. elinvoimajohtaja Janna Puumalainen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää elinvoimajohtokunnan ja elinvoimajohtajan toiminnasta aiheutuvat menot, Joensuun Seudun kehittämissyhtiö JOSEK Oy:n maksuosuudet sekä Tiedepuiston kasvustrategian toimeenpanoon varatun rahoituksen. JOSEK Oy:n maksuosuuksiin kului 1,84 milj. euroa. Asukaskohmainen maksuosuus säilyi vuoden 2017 tasolla (24,23 euroa/asukas). Kokonaisuudessaan elinvoiman toimialan talousarvio toteutui hyvin suunnitellusti.

Katsaus toimintavuoteen 2018

Elinvoiman näkökulmasta vuoden 2018 merkittävin päätös koski Joensuun seudun yrityspalveluiden uudelleenjärjestelyä (KV 23.4.2018 § 55). Käytännössä Joensuun seudun kehitysyhtiö Josek Oy ja Joensuun Tiedepuisto Oy päätettiin sulauttaa. Tavoiteaikatauluna oli uuden yhtiön aloittaminen vuoden 2019 alussa, mikä onnistuttiin toteuttamaan. Joensuun kaupunki osti Josek Oy:n osakkeet seudun muilta kunnilta sulautumista varten. Vuoden aikana vietiin läpi lainsäädännön mukainen kombinaatiosulautumisen prosessi, rekrytoitiin Business Joensuu Oy:lle toimitusjohtaja Harri Palvainen ja valmisteltiin muita sulautumiseen liittyviä asioita (mm. uuden yhtiön nettisivujen, yhtiöiden sopimuskantojen ja uusien yhteisten toimitilojen valmisteluprosessit). Uusi toimitusjohtaja aloitti työnsä marraskuun 2018 alussa. Samalla Josek Oy:n ja Joensuun Tiedepuisto Oy:n normaali toiminta jatkui koko vuoden ajan.

Suomen Yrittäjien elinkeinopoliittisessa mittaristossa alkuvuonna 2018 Joensuu sijoittui yli 50 000 asukkaan kaupunkien joukossa kolmanneksi Seinäjoen ja Jyväskylän jälkeen. Taloustutkimuksen loppuvuodesta 2018 julkaistussa Kuntien imago -selvityksessä Joensuu oli isojen kaupunkien joukossa kokonaisarvosanassa Seinäjoen jälkeen toinen. Lisäksi Joensuu valittiin maakunnan vuoden yrittäjyyssunnaksi.

Valtion kasvusopimushankkeen 2016 – 2019 toteuttaminen eteni vuonna 2018 suunnitellusti yhteistyössä Euroopan metsäinstituutin, Itä-Suomen yliopiston, Karelia ammattikorkeakoulun, Joensuun Tiedepuisto Oy:n ja Luonnonvarakeskuksen kanssa. Päätapahtuma oli marraskuussa BIOCITIES Forum Barcelonassa Smart city World Expon yhteydessä. Myös työllisyyden kasvuohjelman toteutus eteni.

Investointien edistämisen- ja sijoittumispalveluiden sekä erilaisten taustamateriaalien kehittäminen eteni mm. osana Business Joensuu -kokonaisuuden valmistelua. Lisäksi solmittiin onnistumispalkkiopohjainen sopimus investointien edistämiseksi. Fortumin kanssa solmittiin fiksuun kaupunkikehittämiseen tähtäävä yhteistyösopimus. Myös kaupungin hankintaohjeet uudistettiin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
ELINVOIMAN JA TYÖLLISYYDEN TAVOITTEET			
Joensuun työllisyydessä lähestytään merkittävästi valtakunnan keskiarvoa.	Toteutetaan hyväksytyä työllisyyden kasvuohjelmaa (laadinnassa)	Kasvuohjelman indikaattorit (laadinnassa)	Työllisyyden kasvuohjelman toimet käynnissä, raportoitu KH 22.10.2018 § 368 ja kasvustrategian seurantar ryhmässä.
Työpaikkojen lisääntyminen ei jää kaupunkikonsernin toimista kiinni. Olemme kokoluokkamme yritysystävällisin kaupunki.	Konserniyhteistyön parantaminen.	Konserniseminaareja 3-4 kertaa vuodessa.	Konserniseminaarit toteutuneet.
Vahvistetaan Joensuun roolia Euroopan metsäosaamisen keskuksena ja haetaan merkittäviä uusia avauksia.	Jatketaan kasvusopimusyhteistyötä EFI:n kanssa ja toteutetaan yhteinen kansainvälinen tapahtuma.	Tapahtuman toteutuminen, osanottajatavoite vähintään 300, joista puolet kansainvälisiä.	Tapahtuma toteutettu 11/2018 Barcelonassa Biocities Forum -konseptillä osana Smart City World Expoa. @bio-cities2018
Yritysten liikevaihto kasvaa 1,5 % valtakunnan keskiarvoa nopeammin.	Tavoitteet ja toimenpiteet sisällytetään konserniyhtiöiden tavoite- ja tulossopimukseen.	Elinvoimapalvelujen asiakasyritysten liikevaihto kasvaa 7 % v. 2018	Joensuun seudulla kaikkien toimialojen yritysten lv-kasvu 6,7% (1-6/2018). Asiakasyritysten lv kasvua ei erikseen selvitetty.
Kasvuyritysten määrä kaksinkertaistuu nykyisestä vuoteen 2021 mennessä.	Tavoitteet ja toimenpiteet sisällytetään konserniyhtiöiden tavoite- ja tulossopimukseen	Kasvuyritysten määrä nousee neljänneksellä v. 2018 aikana.	Ei toteutunut, Josekin ja Tiedepuiston palveluita kehitetty kasvua tukevammiksi Business Joensuu-muutoksessa.
Joensuuhun tulee työpaikkainvestointeja.	Kehitetään investointien edistämistyötä koko konsernina.	Vähintään yksi toteutunut investointipäätös (min. 50 työpaikkaa), jossa kaupunki on ollut keskeisesti mukana	Ei toteutunutta alkuvuonna. Onnistumispalkkiopohjainen konsulttisopimus solmittu investointien edistämiseksi (KH 25.6.2018 §263).

Strateginen tavoite	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Toteutetaan reilua hankintapolitiikkaa sosiaaliset- ja ympäristökriteerit huomioiden. Joka 5. kaupungin hankinta ja kaikki merkittävät investoinnit toteutetaan innovatiivisesti	Toteutetaan innovatiivisia hankintoja. Lisäksi lisätään hankintaosaimista erityisesti laatu-kriteerien ja isojen hankintojen pilkkomisen osalta. Pyydetään pa-laute kilpailutuksiin osallistuneilta tahoilta. Selvitetään ympäristöystävällisten ja sosiaalisten hankintojen määrät v. 2016 ja 2017, ja suunnitellaan jatko-työ ja -tavoitteet	20 % hankinnoista innovatiivisia v. 2018 lopussa Toteutunut selvitys. Tavoitteet asetettu vuodelle 2019	16% kaikista kaupungin v. 2018 kilpailutuksista innovatiivisia, 46 % sisälsi sosiaalisia kriteereitä ja 93 % ympäristökriteereitä. Sosiaalisista kriteereistä uusi valtakunnallinen ohjeistus, aiemmat vuodet eivät enää tältä osin vertailukelpoisia.
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TAVOITTEET			
Symmetrinen kaupunki kasvaa ja kehittyy Järjestyy hyviä paikkoja erilaiseen yrittämiseen Teemme monipuolista kaupunkiympäristöä ja tiloja, jotka tarjoavat alustan luovuudelle ja innovaatioille	Kasvusopimuksen kautta tuetaan innovaatioalustakohteita symmetrisessä kaupungissa (mm. innovatiiviset investoinnit, kansainvälinen innovaatiokilpailu ja open data)	Vähintään kolme open data –kohdetta avattu. Kv-innovaatioalustakilpailu toteutettu (200 000 €)	Open data-kohteet nähtävillä: http://opendata.joensuu.fi/ Joensuu City Challenge –kilpailu toteutettiin: www.joensuu.fi/challenge
TALOUSTAVOITTEET			
Päätöksenteossa huomioidaan pitkäaikaiset talousvaikutukset	Elinvoiman toimialalla edistetään pitkällä tähtäimellä kaupungin tulopohjan kasvua.	Esitetty elinvoiman kohdalla.	
VETOVOIMATAVOITTEET			
Matkailun edistämisessä otetaan uusi aktiivinen rooli ja tehdään laajaa yhteistyötä.	Karelia Expert Oy:n toiminta järjestetty uuden vision mukaiseksi.	Toteutettu toimintatavan muutos.	Karelia Expert Oy: omistusjärjestelyt, uudet tavoitteet ja toimintatapa toteutettiin 2018.
Reippaalla viestinnällä ja markkinoinnilla luodaan vetovoimaa	Uudistetaan ja aktivoidaan BusinessJoensuu -nettisivut Toteutetaan Joensuu koulutuskaupunkina –portaali Toteutetaan konsernin yhteiset Invest In materiaalit	Toteutunut sivustouudistus Toteutettu portaali Toteutettu materiaalit	Tavoitteet saavutettiin: www.businessjoensuu.fi ja www.edupark.fi Invest in –toiminta jatkaa Business Joensuun johdolla.

Strateginen tavoite	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
KESTÄVÄ KAUPUNKI TAVOITTEET			
Joensuulla on Euroopan kunnianhimoisimpia tavoitteita olla hiili-neutraali jo vuonna 2025	Huomioidaan tavoite konserniyritysten tavoite- ja tulossopimuksissa. Osallistutaan Ilmastokorttelit -hankkeen yrityksille suunnatun osion toteutukseen.	Solmitut sopimukset. Yhteistyömalli järjestetty hankkeen kanssa.	Toteutettu. 29 ilmastokumppanuutta yritysten ja muiden toimijoiden kanssa.
YHDESSÄ TEHDEN TAVOITTEET			
Uudistumme ja uudistamme yhdessä. Kaupunkina olemme uudessa kunnan roolissa edelläkävijä.	Konserniyhteistyötä uudistetaan ja kehitetään.	Toteutettu yhteinen sähköinen työtila. Kansainvälistymiselle asetettu yhteinen tahtotila ja tavoitteet.	Työtiloja toteutettu useitakin Teams-maailmaan. KV-työssä edistettiin (mm. biocities – konferenssi), mutta tekemistä riittää edelleen.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-2 490 000	0	-2 490 000	-2 466 346	23 654
Toimintakate	-2 490 000	0	-2 490 000	-2 466 346	23 654

140 TYÖLLISTÄMINEN

Tilivelvollinen: henkilöstöjohtaja Sari Lempiäinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Kaupungin työllisyyspolitiikan painopisteitä ovat olleet

- 1) Alle 30-vuotiaiden nuorten kouluttautumisen ja työllisyyden edistäminen
- 2) Pitkäaikaistyöttömyyden ennaltaehkäisy
- 3) Pitkään työttömänä olevien henkilöiden tuen ja palveluiden mahdollistaminen

Kohdennetuilla painopisteillä on pyritty edistämään työtä vailla olevien kaupunkilaisten osallisuutta ja hyvinvointia, turvaamaan kaupungin tulevaisuuden elinvoimaa sekä vaikuttamaan työttömyyden kustannuksiin, kuten työmarkkinatuen kuntaosuuteen sekä työttömyyden pitkittymisestä johtuviin palvelutarpeisiin.

Nuorten kesätyöpaikkoja on lisätty edelliseen vuoteen nähden 200 paikasta 250 paikkaan.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategian teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Joensuun työllisyydessä lähestytään merkittävästi valtakunnan keskiarvoa.	Tehostamme yli 200 päivää työmarkkinatukea saaneiden palvelutarpeen arviointia, tukitoimia ja työllistämistä	Uusien työmarkkinatukea 300 päivää saaneiden määrä vähentynyt 40 % vuoteen 2017 verrattuna.	Uusien 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden määrä on vähentynyt 7 % edelliseen vuoteen verrattuna.
	Edistämme alle 30-vuotiaiden kouluttamista ja työllistymistä resursoimalla ja kehittämällä Ohjaamotoimintaa yhdessä nuorten palvelujen kanssa.	Alle 30-vuotiaiden* työttömyysaste alenee 11 % :lla vuoteen 2017 verrattuna	Alle 25-vuotiaiden* työttömyysaste laskenut 4,1 % vuoteen 2017 verrattuna. <small>*Tieto alle 30-vuotiaiden työvoimasta ei ole saatavissa alkuvuodesta 2019</small>
	Kehitämme uusia joustavia työmahdollisuuksia yhteistyössä elinvoiman toimialueen ja muiden kumppaneiden kanssa.	Kehitetty ja kokeiltu vähintään kahta uutta työllistämisen mallia.	Rekrykampanjan kautta on tarjottu työ-säoloehdon täyttäviä kaupungin työsuhteita pitkään työttömänä olleille eri toimialoilta. Uutena toimintana on käynnistetty mm. Yhteisötila Sataman kautta toimiva Virike-tiimi, joka tarjoaa vapaa-ajan toimintaa ikäihmisille.
	Mahdollistamme kaupungin palkkatuettuja työpaikkoja sekä kausityötä työttömille kaupunkilaisille.	Työsuhde mahdollistettu vähintään 185:lle avoimille työmarkkinoille suuntaavalle kaupunkilaiselle.	Rekrykampanjan ja yksilövalmennuksen kautta työllistyi 404 henkilöä. Näistä alle 30-vuotiaita oli 93.

Strategian teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Yhdessä tehden	Tuemme kuntouttavan työtoiminnan järjestämistä resursoimalla sekä työhön ja koulutukseen suuntaavaa toimintaa että sosiaalista kuntoutusta.	Kuntouttava työtoiminta käynnistyy viimeistään kuukauden kuluessa asiakkaan palvelutarpeen arvioinnista 80 %:lla asiakkaista. Toimintaan osallistunut vähintään 550 henkilöä.	Pitkään kuntouttavaan työtoiminnan alkamista odottaneiden tilanteita on selvitetty sosiaalipalveluissa ja palveluun pääsyä pyritty nopeuttamaan. Kokonaisuudessaan palvelun alkaminen ei ole nopeutunut tavoitteen mukaisesti. Kuntouttavan työtoiminnan pajatoiminnot ja paikkojen järjestäminen on siirretty Joensuuun kaupungille 2019 alkaen. Palveluprosessin kehittämistä jatketaan SiunSoten kanssa. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 645 henkilöä vuonna 2018 (vuosi 2017 558 hlöä).
	Tuemme järjestötoimijoita, hanketoimintaa ja yrittäjiä asiakkaiden tarpeiden mukaisessa työllistämisessä.	Myönnettyjen Joensuulisien määrä kasvanut 30 % vuoteen 2017 verrattuna. Tuettujen järjestöjen ja hankkeiden työllistämistoimissa ollut vähintään 150 asiakasta.	Vuonna 2019 myönnettiin 95 kuntalisää. Kasvua edelliseen vuoteen 121 %. Tuettuihin työllisyys-hankkeisiin osallistui 236 joensuulaista.

SITOVUUSTASON YLITYKSEN SELITYS:

Työllisyyden tulosalue toteutui n. 0,5 milj. euroa arvioitua suurempana johtuen kasvaneesta työmarkkinatuen maksuosuudesta. Työmarkkinatuen saajiin kohdennettujen aktivointitoimien kuten rekrytointikampanjan vaikutukset heijastuvat laskun suuruuteen työssäoloehtoien täyttymisen jälkeen. Kokonaisuudessaan aktiivinen työllisyyden edistämiseen liittyvä toiminta toteutui arvioidun suuruisena. Työttömyyden ennaltaehkäisyyn painottuvan työskentelyn taloudelliset vaikutukset ovat nähtävissä budjettikautta pidemmällä aikajänteellä.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 489 500	0	1 489 500	1 084 507	-404 993
Toimintakulut	-14 637 500	-4 000	-14 641 500	-14 741 658	-100 158
Toimintakate	-13 148 000	-4 000	-13 152 000	-13 657 151	-505 151

190 POHJOIS-KARJALAN HANKINTATOIMI

Tilivelvollinen: hankintapäällikkö Mika Purmonen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää seudullisesta hankintatoimesta aiheutuvat menot ja tulot. Pohjois-Karjalan hankintatoimi vastaa yhteistyötahojen tavaroiden ja palveluiden yhteishankinnoista. Hankintatoimi kilpailuttaa myös yhteistyötahojen erillishankintoja tarpeen vaatiessa ja resurssien niin salliessa. Hankintatoimi mahdollistaa yhteistyötahoilleen avoimen, sähköisen kilpailuttamisen myös pienhankinnoissa tarjoamalla sähköisen pienhankintapalvelun sekä opastusta pienhankintojen kilpailuttamiseen.

Yhteistoimintasopimuksen on hyväksynyt 14 kuntaa, 11 seurakuntaa ja 22 muuta tahoa, joiden tulee noudattaa hankintalakia.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategian teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetilavuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Elinvoima/hankinnat	Uuden hankintalain osaamisen ja hankintaosaamisen kehittäminen	Henkilöstö saanut koulutuksen uuteen hankintalakiin, peitto = 100 %. Lisäksi hankintaosaamista tukevaa koulutusta tarjottu kaikille yhteistyötahoille.	Henkilöstö on saanut koulutuksen hankintalakiin. Hankintaosaamista tukevaan koulutusta on järjestetty useille yhteistyötahoille sekä koulutusmahdollisuutta on tarjottu kaikille yhteistyötahoille.
	Sopimusten jalkauttamisen ja seurannan kehittäminen	Sopimusten jalkauttamisen ja seurannan järjestelmä luotu.	Yhtenäistä sopimusten jalkauttamisen ja seurannan järjestelmää ei ole luotu vaan sopimuksen jalkauttamisen ja seuranta on käsitelty tapauskohtaisesti.
	Sopimushallintajärjestelmän käyttöasteen nostaminen, jolla pyritään nostamaan sopimuksiin sitoutumista	Sopimushallintajärjestelmä käytössä kaikilla yhteistyötahoilla. Tavoitteena käyttäjämäärän nosto 15 %:lla.	Järjestelmä ei ole vielä käytössä kaikilla yhteistyötahoilla, mutta käyttäjämäärä on noussut 49 %:lla.
Yhdessä tehden	Sisäisten toimintamallien, yhteistyön ja tiedottamisen kehittäminen	Toteutettu säännöllinen uutiskirje yhteistyötahoille, 4 kertaa/vuosi	Neljä kertaa vuodessa ilmestyvä uutiskirje julkaistu.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	695 000	0	695 000	863 869	168 869
Toimintakulut	-695 000	0	-695 000	-811 736	-116 736
Toimintakate	0	0	0	52 133	52 133

ELINVOIMAN TOIMIALA YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	695 000	0	695 000	863 869	168 869
Toimintakulut	-3 185 000	0	-3 185 000	-3 278 082	-93 082
Toimintakate	-2 490 000	0	-2 490 000	-2 414 213	75 787

HYVINVOINNIN TOIMIALA

Tilivelvollinen: hyvinvointijohtaja Riitta Huurinainen

Toimialan toiminnan kuvaus

Hyvinvoinnin toimialaan kuuluvat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukiokoulutus, lasten aamu- ja iltapäivätoiminta, konservatorion ja kansalaisopiston toiminnan järjestäminen sekä kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut. Hyvinvoinnin toimiala vastaa näistä palveluista ja sovittaa niitä yhteen.

Hyvinvoinnin toimialan tehtävänä on omalta osaltaan edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä toimia yhteistyössä Siun soten ja muiden alueella toimivien yhteisöjen ja järjestöjen kanssa hyvinvointia ja terveyttä uhkaavien tekijöiden ennaltaehkäisyssä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
HYVINVOINNIN TAVOITTEET			
Parasta oppimista ja ihmisenä kasvua	Hyvinvoinnin toimialalla on yhteinen käsitys positiivisesta pedagogiikasta ja sen jatkumon rakentamisesta leikkaamaan koko hyvinvoinnin toimialan.	Suunnitelma toimeenpanosta on tehty.	Hyvinvoinnin toimialalla asiaa on viety eteenpäin, mutta suunnitelma ei ole valmis.
Parasta oppimista ja ihmisenä kasvua	Monipuolista oppimista tukevat oppimisympäristöt ja osaaminen - Joensuun digisuunnitelman investointien toteutus - Oppilaiden ja henkilöstön ICT- taitotason mittaukset ja niiden pohjalta toimenpiteet kouluissa. Osallisuuden lisääminen.	Sovitut investoinnit on toteutettu. ICT-taitotasomittaukset on tehty ja koulun kehittämistoimenpiteet on käynnistetty. Suunnitelma osallisuuden lisäämisestä on tehty.	Vuosiksi 2016-2018 sovitut investoinnit on toteutettu digisuunnitelman mukaisesti. Mittaukset tehty ja kehittäminen käynnistetty. Selvityspohja on laadittu. Nuorten osallistamista on pilotoitu.

Strateginen tavoite	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
	<p>Joensuun tavoitteena on jokaisen lapsen oikeus kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen. Hyvinvoinnin toimiala ryhtyy selvittämään toimenpiteitä, joilla laajennetaan subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus kokopäiväiseksi viimeistään tämän valtuustokauden aikana. Lisäksi tuetaan sitä, että mahdollisimman moni lapsi Joensuussa tulisi varhaiskasvatuksen piiriin.</p> <p>Kasvatetaan perusopetuksen tuntikehystä valtuustokauden aikana</p>	<p>Selvitys on tehty.</p> <p>Selvitys tuntikehysten kasvattamisesta on tehtynä.</p>	<p>Hyvinvointilautakunta hyväksyi selvityksen 28.11.2018 § 108.</p> <p>Hyvinvointilautakunta hyväksyi selvityksen 26.9.2018, §81.</p>
Laajasta oppimiseen liittyvästä yhteistyöstä kv-tason malli 2020-luvulle	<p>Koko hyvinvoinnin toimiala osallistuu koulutusklusterin uuden toimintamallin kehittämiseen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rakenteen ja pelisääntöjen laatiminen yhteistyökumppaneiden kanssa - Hyvinvoinnin tuotepakettiaihoiden tekeminen 	<p>Rakenne ja pelisäännöt on sovittu.</p> <p>Ensimmäiset tuotepaketit on tehty.</p>	<p>Rakenne ja pelisäännöt ovat valmistelussa.</p> <p>Ensimmäiset tuotepaketit ovat valmistuneet.</p>

Strateginen tavoite	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
<p>Yhteistyö Siun soten palveluketjun kanssa on asiakasnäkökulmasta sujuvaa</p>	<p>Toimiva ja turvallinen arki lapselle ja nuorelle.</p> <p>Uudenlaisten yhteistyön mallien kehittäminen yhteistyössä Siun soten kanssa.</p>	<p>Yksilöllinen ja perhekohtainen toimintamalli on pilotoitu</p> <p>Yhteistyötä varten on vakiintuneet ja toimivat työryhmät.</p>	<p>Pilotointi on valmistelussa.</p> <p>Perhekeskustoiminnalle on perustettu Kontiolahden, Iломantsin ja Joensuun yhteinen ohjausryhmä. Toiminta rakennetaan lapsen luonnolliseen kehitysympäristöön varhaiskasvatukseen ja kouluihin.</p> <p>Vapaa-aikapalvelujen ja Siun Soten välinen yhteistyö varsin vähäistä.</p>
<p>Harrastavaan ja aktiiviseen elämäntapaan saadaan kaikenikäiset kuntalaiset mukaan</p>	<p>Lisätään lasten ja nuorten mahdollisuuksia harrastaa osana kouluarkea</p> <p>Päiväkotien salit avataan entistä laajemmin alueen asukkaiden käyttöön.</p>	<p>Koulujen tilojen tehokkaampi käyttö Kehitetty toimivia malleja yhdistää harrastaminen ja koulu.</p> <p>Malli päiväkotien laajemmalle käytölle on luotu.</p>	<p>Tilojen käyttöä on lisätty. Kansalaisopistossa käyttöön kolmas lukukausi (kesä). Heinävaaran ja Nepenmäen koulujen uudet toimintamallit.</p> <p>Asia on huomioitu uusien päiväkotien suunnittelussa.</p>
<p>Harrastavaan ja aktiiviseen elämäntapaan saadaan kaikenikäiset kuntalaiset mukaan</p>	<p>Esimerkiksi ikääntyvät voisivat olla oiva apu päivähoidon ryhmässä lisäylinä, satujen lukijoina, tarinoiden kertojina ja kulttuurin siirtäjinä tulevalle sukupolvelle.</p>	<p>Eri ikäryhmät läpileikkaavia osallisuuden välineitä on käytössä</p>	<p>Varhaiskasvatusyksiköihin lähetettiin lokaussa ohjeistus senioreiden aktivoimisesta. Päiväkodeissa on toteutettu isovanhempien päiviä.</p>

Strateginen tavoite	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
TALOUSTAVOITTEET			
Talous pidetään kunnossa. Toimintakateen kasvu verojen ja valtionosuuksien kasvua hitaampaa	Pysytään talousarviossa	Talouden toteuma	Talousarviossa ei pysytty ja ylitys oli 0,8 %.
ELINVOIMAN JA TYÖLLISYYDEN TAVOITTEET			
Olemme kokoluokamme yritysystävällisin kaupunki. Työpaikkojen lisääntyminen ei jää kaupunkikonsernin toimista kiinni	Koulutusklusterin uuden toimintamallin kehittäminen	Rakenne ja pelisäännöt on sovittu.	Asian valmistelu jatkuu vuodelle 2019.
Toteutetaan reilua hankintapolitiikkaa sosiaaliset- ja ympäristökriteerit huomioiden. Joka 5. kaupungin hankinta ja kaikki merkittävät investoinnit toteutetaan innovatiivisesti	Hankinnat toteutetaan tiiviissä yhteistyössä hankintatoimen kanssa. Laajoissa kilpailutuksissa käytetään käännteistä kilpailutusta.	Hankintaprosessit ovat toteutuneet määrärahojen puitteissa	Tavoite on saavutettu.
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TAVOITTEET			
Kaupunkiympäristö ja toimitilat ovat terveellisiä, turvallisia ja viihtyisiä	Osallistutaan tilasuunnitteluun ja tilojen kuntoon liittyvään yhteistyöhön. Ratkaistaan ilmenevät ongelmat välittömästi, jotta ongelma ei kasva.	Hyvinvoinnin toimialan käytössä olevat tilat ovat kunnossa ja tai ainakin kunnostustöiden menpiteistä on tehty päätökset.	Tila-asioita on jouduttu ratkomaan nopealla aikataululla. Useita tilaratkaisuja on suunnittelussa ja toteutuksessa.
Kaupungin omilla tilaratkaisuilla parannetaan palvelujen saavuutta ja yhdessä tekemisen mahdollisuuksia	Uusien ja saneerattavien tilojen yhteydessä käydään läpi tilojen hyödyntäminen kaikkien palvelujen näkökulmasta.	Heinävaaran ja Nepenmäen kouluissa on kaikkien toimialan palvelualueiden palveluja	Tavoite toteutunut.
Toimintatapana "koko kaupunki ihmisten ja innovaatioiden alustana"	Tutkimusyhteistyön lisääminen	Tutkimusaihiot opinnäytetöitä ja tutkimuksia varten	Tutkimusaihiotalusta on valmis, mutta ei vielä ohjausryhmän hyväksymä.

Strateginen tavoite	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
VETOVOIMAISEN KAUPUNGIN TAVOITTEET			
Kaupunkilaiset ja yrityselämä ovat tyytyväisiä kaupunki-konsernin palvelujen laatuun	Yhteistyö yksityisen varhaiskasvatuksen kanssa on toimivaa.	Yhteistyötä kehitetään lapsen etu keskiössä.	Yksityisen varhaiskasvatuksen valvojat täppaavat säännöllisesti yksityisen varhaiskasvatuksen palveluntuottajia ja yhteistyö on rakentavaa.
Nostetaan valmiutta suunnitella ja toteuttaa kulttuurin ja liikunnan kärkihankkeita	Lisätään valmiutta osallistua kulttuurin ja liikunnan kärkihankkeisiin	Suunnittelu on alkanut.	Joensuun juhluvuoden tapahtumat on viety läpi suunnitelman mukaisesti. Pohjois-Karjalan museo Hilmassa toteutui kaupungin 170-vuotisjuhlanäyttely Tori 170.
Tehdään kansalliselle ja kansainväliselle tasolle nousevia avauksia ja yhteistyötä.	Ampumahiihdon maailmancup		Maailmancup –kilpailut pidettiin maaliskuussa 2018 ja kilpailut järjestetään kahdesti vuonna 2020. Rulla-ampumahiihdon MM-kisat järjestetään elokuussa 2020.
Reippaalla viestinnällä ja markkinoinnilla luodaan vetovoimaa. Tarjotaan mahdollisimman monelle mahdollisuus yllättää ja viestiä positiivisesti	Kannustetaan henkilöä viestimään näytävästi hyvinvoinnin toimialan toteuttamista palveluista ja tapahtumista, mutta myös arjen toimintaa tuodaan vahvasti esille sekä sosiaalisessa mediassa että lehdistössä.	Kaupungin nettisivuille on tuotettu yksi tapahtuma vuoden jokaisena viikkona. Sanomalehtiin tarjotaan hyvinvoinnin toimialueeseen liittyviä juttuideoita vähintään kerran kuukaudessa.	Tavoite on toteutunut.
KESTÄVÄN KAUPUNGIN TAVOITTEET			
Joensuulla on Euroopan kunnianhimoisimpia tavoitteita olla hiileneutraali jo vuonna 2025	Tavoitteen selkeyttäminen: mitä jokainen voi tehdä tavoitteen tukemiseksi	Tavoitetta on pystytty jalkauttamaan toiminnan tasolle.	Palveluilla asiaa on viety yksilötasolle. Opetuksessa ja kasvatuksessa ympäristöasiat ovat esillä esim. vasun valtakunnallisissa tavoitteissa. Ilmastokorttelit-hankkeen myötä koululla on hanketyöntekijä, joka suunnittelee ja kouluttaa henkilökuntaa.

Strateginen tavoite	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
<p>Haluamme edistää sosiaalista ja taloudellista kestävyyttä sekä toteuttaa valtakunnallista kestävä kehityksen ohjelmaa.</p>	<p>Karhunmäen ja Nepenmäen koulujen oppimisympäristöt tukevat kestävä kehitystä.</p> <p>Ympäristökasvatus on läpileikkaavana teemana mukana kaikessa toiminnassa kouluissa ja päiväkodeissa.</p> <p>Uusien rakennusten tekniikkaa hyödynnetään hiilijalanjäljen pienentämiseksi.</p> <p>Ruokahävikin osuutta pienennetään.</p> <p>Vältetään ylimääräistä matkustusta ja pyritään pitämään ainakin osa kokoontumisista sähköisinä kokouksina.</p>	<p>Karhunmäen oppimisympäristö on käytössä ja Nepenmäen oppimisympäristön kehittäminen on käynnistynyt.</p> <p>Ympäristökasvatukseen on nimetty vastuuhenkilö.</p> <p>Rakennusten tekniikan hyödyntämisestä aiheutuvat säästöt raportoidaan säännöllisesti.</p> <p>Lautasella käymätön hävikkiruoka on ohjattu hyväntekeväisyyteen.</p> <p>Kaikki hyvinvoinnin toimialan toimihenkilöt osaavat käyttää sähköisiä kalentereita ja skype-toimintoja. Vähintään 30 % säännöllisistä kokouksista pidetään sähköisinä.</p>	<p>Karhunmäen oppimisympäristö on käytössä ja sen käytettävyyttä parannetaan yhdessä Nepenmäen koulun hankkeen kanssa. Nepenmäen koulun oppimisympäristö on rakennettu tavoitteen mukaisesti.</p> <p>Varhaiskasvatukseen on rekrytoitu työllistämismisvaroin ympäristökasvattaja, joka aloittaa työn tammikuussa 2019. Kouluihin on nimetty vastuuhenkilöt.</p> <p>Uudet tilat suunnitellaan tehokkaasti. Raportointia tekniikan säästöistä ei ole.</p> <p>Hävikkiä on vähennetty ja hävikkiruoka hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan.</p> <p>Sähköisten välineiden käyttö kasvaa edelleen. Kokouksiin ja etäkoulutuksiin osallistuminen on kasvanut.</p>
YHDESSÄ TEKEMISEN TAVOITTEET			
<p>Kaupungin rooli on mahdollistaa eri toimijoiden aktiivisuus ja tarjota tekemisen alustoja.</p>	<p>Yhteistyö järjestöjen kanssa on toimivaa ja järjestöjä aktivoivaa.</p>	<p>Järjestöyhteistyö on aloitettu.</p>	<p>Yhteistyötä tapahtuu monella alueella.</p>

Strateginen tavoite	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Joensuulainen johtaminen ja henkilöstön kanssa tekeminen on Suomen parhaimmista	<p>Hyvinvoinnin toimialalla on yhtenäinen johtamisjärjestelmä.</p> <p>Kehityskeskustelut käydään koko henkilöstön kanssa vuosittain.</p>	<p>Hyvinvoinnin toimialan johtamisjärjestelmä on otettu käyttöön.</p> <p>Kehityskeskustelut on käyty kattavasti.</p>	<p>Hyvinvoinnin organisointi on järjestetty ja delegointimatriisi on käytössä</p> <p>Kehityskeskustelut toteutuvat vuoden aikana.</p>
Joensuun viestintä ja uuden teknologian hyödyntäminen tukevat yhdessä tekemistä	Hyödynnetään teknisiä mahdollisuuksia käyttämällä jaettuja työtiloja.	Yhteiset työtilat ovat käytössä kattavasti.	Yhteiset työtilat ovat kaikkien käytössä.

400 HYVINVOINTIPALVELUJEN TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT

Tilivelvollinen: talouspäällikkö Juhani Junnilainen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalueeseen kuuluvat toimialan yhteiset palvelut, jotka tukevat muiden palvelujen toimintaa. Talous- ja hallintopalveluihin sisältyy toimialan kehittämistoiminta. Tulosalueeseen kuuluu lisäksi tapahtumapalvelut ja sosiaali- ja terveystalouden neuvottelukunnan kustannukset.

Katsaus toimintavuoteen 2018

Hyvinvoinnin talous- ja hallintopalveluissa on viety eteenpäin käytössä olevien ohjelmien käytön tehostamista. Koulujen Primus-ohjelmaa ja varhaiskasvatuksen Daisy-toiminnanohjausjärjestelmää hyödynnetään vahvemmin toiminnan ohjaamisessa. Peruskoulujen opetuksen resursoinnissa ollaan pääsemässä tilanteeseen, jossa jokaisen muutoksen vaikutus pystytään heti näkemään resurssissa kouluittain. Varhaiskasvatuksen hoitoa kohdennetaan paremmin hoitotarpeiden mukaiseksi. Resurssien siirtely palvelualueiden välillä on tehtävissä aiempaa helpommin erityisesti kasvun ja oppimisen tuen asioissa. Resurssien uudelleen järjestelyjen myötä on pystytty luomaan kansallisesta katsottuna uudenlaisia avauksia.

Tapahtumapalveluiden perustehtäviä uudistettiin Kauppatorin hallinnon osalta, kun kaupunki laati käyttö- ja yhteistyösopimuksen Joensuun kaupunkikeskustayhdistys ry:n kanssa. Tapahtumapalvelut valmistelivat kaupunkialueella järjestettävien tapahtumien lupia ja yhteistyösopimuksia. Keskeisimmät yhteistyötapahtumat olivat Kontiolahdessa järjestettävä ampumahiihdon maailmancup (sopimusvalmistelu, tekninen tuki, viestintä, tutkimukset), pesäpallon Itä-Länsi-ottelu (sopimusvalmistelu, järjestelyissä avustaminen) ja Ilo Saarirock-festivaali, jonka kanssa toteutettiin valtakunnallinen mainoskampanja. Tapahtumapalvelut osallistuivat myös Oma Maa-elokuvan markkinointitempaukseen. Tilikauden aikana toteutettiin myös tasavallan presidentinvaaliin liittyviä vaalimainonnan ja vaalihuoneistojen kalustamisen tehtäviä. Lisäksi valmisteltiin tapahtumakalenteriin ja Tilava Joensuu-järjestelmään liittyviä toimia. Tapahtumapalvelut ohjasivat myös Elinvoimaa tapahtumista-hankkeen tehtäviä, jonka myötä Joensuussa järjestettiin kymmenen tapahtuman asiakastutkimukset, yhteistyöseminaareja ja valmisteltiin Timantti-tapahtumaideakilpailua.

Hyvinvoinnin toimialalle rekrytoitiin kehittämisjohtaja, jonka vastuualueena on erityisesti koulutusvientiin liittyvät tehtävät mutta myös laajemmin hyvinvoinnin kehittämistoiminta. Toimialan lukuisien tilamuutosten järkeväksi hallintoon siirrettiin resurssia hyvinvoinnin toimialan sisältä ja perustettiin määräaikainen tukipalvelupäällikön tehtävä.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Talous- ja hallintopalvelut				
Toimintatulot	1 357 075	1 279 000	1 279 000	1 152 082
Toimintamenot	-3 217 602	-2 752 000	-2 763 091	-2 962 902
Toimintakate	-1 860 527	-1 473 000	-1 484 091	-1 810 821
Tapahtumapalvelut				
Toimintatulot	222 564	212 000	182 000	117 658
Toimintamenot	-540 306	-436 000	-436 000	-482 575
Toimintakate	-317 742	-224 000	-254 000	-364 917
Sosiaali- ja terv.palvelujen neuvottelukunta				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-125 885	-105 000	-225 000	-280 382
Toimintakate	-125 885	-105 000	-225 000	-280 382
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakinainen henkilöstö	25	25,6	25,6	21,3
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	1	0	0	3
Henkilötyövuodet yhteensä	26	25,6	25,6	24,3
Toimintatulot	1 579 638	1 491 000	1 461 000	1 269 740
Toimintamenot	-3 883 792	-3 293 000	-3 424 091	-3 725 859
Toimintakate	-2 304 154	-1 802 000	-1 963 091	-2 465 119
Toimintatulot % menoista	40,67 %	45,28 %	42,67 %	34,08 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 491 000	-30 000	1 461 000	1 269 740	-191 260
Toimintakulut	-3 293 000	-131 091	-3 424 091	-3 725 859	-301 768
Toimintakate	-1 802 000	-161 091	-1 963 091	-2 456 119	-493 028

410 KOULUTUSPALVELUT

Tilivelvollinen: koulutusjohtaja Olli Kauppinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalueeseen kuuluvat Joensuun kaupungin koulujen esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus sekä lasten aamu- ja iltapäivätoiminta. Tehtävänä on oppilaiden kasvatus ja opetus yhteistyössä kodin kanssa sekä jatko-opintovalmiuksien takaaminen.

Katsaus toimintavuoteen 2018

Kaupungin peruskouluissa oli 5 355 oppilasta (vuonna 2017 oli 5 688) ja nuorten lukiokoulutuksessa 1 233 opiskelijaa (vuonna 2017 oli 1 255). Rantakylän normaalikoulun (403 oppilasta) toiminta alkoi 1.8.2018, mikä selittää kaupungin peruskoulujen oppilasmäärän laskun. Valtakunnallisten perusteiden mukaiset opetussuunnitelmat on otettu perusasteella käyttöön 1-8 luokilla ja ne otetaan käyttöön 9. vuosiluokan osalta 1.8.2019. Joensuun seudun perusasteen opetussuunnitelmaan laadittua yrittäjyyskasvatuksen Yrittäjyys-polkua on alettu tuoda osaksi koulujen toimintakulttuuria perustamalla seudullinen suunnitteluryhmä, joka vastaa koulujen Y-opettajaverkoston toiminnasta. Kulttuurin virta –hankkeella oli koulutuspalveluissa 209 tapahtumaa, joissa oli 6263 lasta ja 444 aikuista.

Opetusministeriön päättämä Joensuun yhteiskoulun lukion urheilupainotteisen opetuksen erityinen koulustehtävä käynnistyi 1.8.2018. Lukiossa valtakunnalliset perusteet otettiin käyttöön 1.8.2018 myös kolmannella vuosiluokalla. Kurssikokeet järjestetään pääasiassa sähköisinä. Digitaalisten ylioppilaskokeiden käyttöönottoa jatkettiin. Joensuun peruskoulujen ja lukioiden laitekanta on rakennettu Digisuunnitelman 2016-2018 mukaiseksi. Digisuunnitelmaan on laadittu päivitys vuosille 2018 – 2020.

Henkilöstökoulutusten painopiste on ollut monipuolisessa arvioinnissa, positiivisessa pedagogiikassa, yhteisopettajuudessa, oppimaan oppimisessa sekä tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytössä. Lisäksi henkilöstöä on koulutettu lapset puheeksi -menetelmään ja menetelmä otettu käyttöön kaikilla 1. - ja 7. luokkalaisilla Enon, Pataluodon ja Nepenmäen kouluilla.

Suomen Suven avaus järjestettiin perinteisesti laululavalla 1.6.2018, tähtiesiintyjänä Miia Kosunen. Opetushallitus vieraili Joensuussa 12.-13.11.2018 pääjohtaja Olli-Pekka Heinosen johdolla.

Vuotta 2018 leimasivat tilajärjestelyt:

- Marjalan koulun hankesuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa elokuussa 2018. Hanke valmistuu vuoden 2020 lopulla.
- Noljakan koululle tuotiin siirtotiloja kesällä 2018 oppilasmäärän nousun takia.
- Riveria teki keväällä 2018 sisäilmaa parantavia korjauksia Kanervalan koulun tiloissa Kaislakadulla.
- Heinävaaran yhtenäisen peruskoulun yläkoululaiset siirtyivät Tuupovaaran väistötiloista Heinävaaran uusiin tiloihin helmikuussa 2018.
- Tuupovaaran yläkoulurakennuksesta luovuttiin. Elokuusta 2018 toimintaa jatkettiin vanhassa alakoulurakennuksessa sekä siirtotiloissa, jotka korvaavat yläkoulurakennuksessa olleet erikoisluokat. Kaupunginhallitus hyväksyi Tuupovaaran uuden koulurakennuksen hankesuunnitelman joulukuussa 2018. Suunnitelman mukaan toiminta uudessa rakennuksessa alkaa elokuussa 2020.
- Kaupunginhallitus hyväksyi Uimaharjun koulun hankesuunnitelman marraskuussa 2018. Suunnitelman mukaan Enon, Louhiojan ja Uimaharjun yläkoululaiset opiskelevat syksystä 2019 alkaen Uimaharjussa.
- Enon koulun B-rakennuksesta luovuttiin ja koululle toimitettiin korvaavat siirtotilat keväällä 2018. Kesällä 2018 tehtiin A-rakennuksessa sisäilmaa parantavia korjauksia. Kaupunginvaltuusto päätti

marraskuussa 2018, että Enon koulun hankesuunnitelma hyväksytään huhtikuun 2019 loppuun mennessä.

- Louhiojan koulun ilmanvaihdon, keittiön käytettävyyden ja piha-alueen parantamisen suunnittelu käynnistyi marraskuussa 2018.

- Nepenmäen koulu siirtyi Tikkamäen väistötiloista Kärpänkadun uuteen koulurakennukseen elokuussa 2018.

- Rantakylän koulun toiminta loppui Sirkkalan väistötiloissa heinäkuussa 2018. Tilat olivat syksyn 2018 Rantakylän normaalikoulun väistötiloina.

- Pielisjoen koulun siirtoa Sirkkalaan valmisteltiin ja hankesuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2018. Suunnitelman mukaan Pielisjoen koulu siirtyy Sirkkalaan elokuussa 2019.

- Hammaslahden koulun rakennuksesta luovuttiin ja koulu siirtyi elokuun alusta 2018 vähintään kahdeksi vuodeksi Niittylahden opistolle.

- Pyhäselän ja Niittylahden kouluissa tehtiin kesällä ja syksyllä 2018 tutkimukset, joiden pohjalta suunnitellaan korjaustoimenpiteet.

- Perusopetuksen lisäopetus ja lukiokoulutukseen valmistava (kymppi-luva) siirtyi sisäilmaongelmien takia lokakuussa konservatorion B-talosta Rantakadulta Urheilutalon yläkerran luokkatiloihin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Yhdessä tehden	Rehtoreiden kanssa yhteinen käsitys johtajuudesta - Ohjattu johtajuuden kehittämisprosessi	Oma kirja johtajuudesta ja sen toimeenpano kouluissa	Rehtoreiden kanssa on tuotettu materiaali kirjaan ja se julkaistiin elokuussa 2018. Kirjan toimeenpano henkilöstön kanssa on käynnistynyt.
Hyvinvointi	Koulutuspalveluiden yhteinen käsitys positiivisesta pedagogiikasta ja sen jatkumon rakentaminen - Henkilöstön koulutus aluetapaamiset	Kaikki koulut ovat tehneet suunnitelman toimeenpanosta	Kaikki rehtorit on koulutettu positiivisen pedagogiikan perusteisiin. Koulutuksen keskiössä on työyhteisökohtaiset ja alueelliset koulutukset. Kaikki koulut ovat tehneet suunnitelman toimeenpanosta. Ensimmäinen alueellinen koulutusprosessi alkoi 17.11.2018.

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Hyvinvointi	Koulutuspalvelujen yhteinen sovellus kunkin koulualueen kaikkien lasten yhteisestä koulusta. - Joustavan esi- ja alkuopetuksen kokeilut - Yläkoulun kokeilut	Kokeilujen kokemukset on jaettu ja kokeilut käynnistyneet kaikissa peruskouluissa	Kokeilujen kokemukset on jaettu elokuun 2018 rehtoriseminaarissa. Erilaiset koulun kontekstin huomioivat kokeilut ovat käynnistyneet kaikissa peruskouluissa. Jatkokehittämisen tutustumiskohteet ja ajankohdat koulujen välillä on sovittu.
Hyvinvointi	- SciFest -tapahtumaan osallistuminen	Kaikki koulut ovat osallistuneet.	Lähes kaikki oppilaat kolmannelta luokasta alkaen osallistuivat. Kuljetuskaluston puute osoittautui ongelmaksi.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Yhteiset palvelut				
Toimintatulot	1 037 942	305 600	330 600	724 155
Toimintamenot	-10 081 043	-10 539 200	-11 627 200	-11 706 948
Toimintakate	-9 043 101	-10 233 600	-11 296 600	-10 982 674
Esiopetus				
Oppilaat kaupungin kouluissa	109	96	98	106
€/oppilas	-9 921	-9 896	-6 122	-5 580
Toimintatulot	16 364	0	0	0
Toimintamenot	-1 081 430	-950 000	-600 000	-591 436
Toimintakate	-1 065 066	-950 000	-600 000	-591 436
Perusopetus				
Oppilaat, omat koulut	5 688	5 463	5 588	5 501
€/oppilas x)	-7 100	-6 992	-7 093	-7 371
Toimintatulot	225 237	707 400	657 400	495 125
Toimintamenot	-47 052 224	-46 526 800	-48 026 800	-49 318 096
Toimintakate	-46 826 987	-45 819 400	-47 369 400	-48 822 971
Oppilaat, muut joensuulaiset koulut	907	1 090	1 090	1 123
Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Lasten määrä	482	490	490	464
€/lapsi	-1 058	-988	-937	-921
Toimintatulot	10 619	0	25 000	35 720
Toimintamenot	-509 918	-484 000	-484 000	-462 961
Toimintakate	-499 299	-484 000	-459 000	-427 242
Lukio				
Opiskelijat	1 419	1 420	1 450	1 440
€/opiskelija	-6 054	-6 225	-6 028	-5 720
Toimintatulot	149 012	100 000	100 000	176 645
Toimintamenot	-8 590 072	-8 840 000	-8 840 000	-8 413 015
Toimintakate	-8 441 060	-8 740 000	-8 740 000	-8 236 370
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakainainen henkilöstö	538	534	534	518
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	177	108	108	185
Henkilötyövuodet yhteensä	715	642	642	703
Toimintatulot	1 439 174	1 113 000	1 138 000	1 431 645
Toimintamenot	-67 314 687	-67 340 000	-69 603 000	-70 492 337
Toimintakate	-65 875 513	-66 227 000	-68 465 000	-69 060 692
Toimintatulot % menoista	2,1 %	1,7 %	1,6 %	-2,0 %

x) Korjattu kaavavirhe talousarviosarakkeisiin

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 113 000	25 000	1 138 000	1 431 645	293 645
Toimintakulut	-67 340 000	-2 263 000	-69 603 000	-70 492 337	-889 337
Toimintakate	-66 227 000	-2 238 000	-68 465 000	-69 060 692	-595 692

440 VARHAISKASVATUSPALVELUT

Tilivelvollinen: varhaiskasvatusjohtaja Päivi Turkia

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista.

Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, ryhmäperhepäiväkodeissa ja avoimen varhaiskasvatuksen ryhmissä. Varhaiskasvatusta antavat kunnallisten yksiköiden ohella myös yksityiset palveluntuottajat. Lisäksi perhe voi hakea KELA:lta kotihoidontukea silloin, kun alle 3-vuotiasta lasta hoidetaan kotona.

Katsaus toimintavuoteen 2018

Uusi varhaiskasvatuslaki ja asetus varhaiskasvatuksesta astui voimaan 1.9.2018. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden päivitys puolestaan astui voimaan 1.1.2019 ja uusien perusteiden mukaan laadittu paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma tulee ottaa käyttöön 1.8.2019. Hyvinvointilautakunnan kasvatus- ja opetusjaosto hyväksyi marraskuun kokouksessaan paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan sisältyvän katsomuskasvatuksen osion.

Varhaiskasvatuksessa käynnistyi organisaatiopilotti 1.6.2018. Pilotissa johtamisrakenteita ja tehtäviä muutettiin. Hallintoon rekrytoitiin määräaikainen varhaiskasvatuspäällikkö, kahden aluevastaavan tehtävänkuvaa muutettiin ja nimike vaihtui palvelupäälliköksi. Kolmas aluevastaava siirtyi hyvinvoinnin yhteisiin palveluihin tukipalvelupäälliköksi. Varhaiskasvatuksen kentälle nimettiin päiväkodinjohtajista 4 määräaikaista varhaiskasvatuksen esimiestä vastaamaan alueellisista asioista ja ryhmässä toimivista päiväkodinjohtajan viroista luovuttiin. Yksiköitä yhdistettiin hallinnon osalta suuremmiksi kokonaisuuksiksi, joita jokaista johtaa hallinnollinen päiväkodinjohtaja. Jokaiseen päiväkotiin nimettiin apulaisjohtaja (pois lukien Enon päiväkotia, jossa on edelleen ryhmässä toimiva päiväkodinjohtaja). Perhepäivähoito irrotettiin päiväkodinjohtajan tehtävistä ja kaksi päiväkodinjohtajaa siirtyi perhepäivähoidon esimieheksi. Henkilöstön tehtävänkuvat uudistettiin ja varahenkilöstö siirtyi pilotin ajaksi varhaiskasvatuksen henkilöstöksi. Pilotti jatkuu 31.12.2019 saakka.

Kunnallinen päiväkotiverkko muuttui vuoden aikana, kun 8-osastoinen Hukanpesän päiväkotia aloitti toimintansa syyskuussa Hukanhauhdalla. Uuteen yksikköön siirtyivät Punahilkan päiväkodin 4 ryhmää, Petäikkölän päiväkodin siirtopäiväkotitiloissa toimineet 3 ryhmää, Pikkaraisten ryhmä Peltolankadulta sekä alueen avoin varhaiskasvatus. Tässä yhteydessä luovuttiin Petäikkölän päiväkodin siirtotiloista. Kettuvaarantien siirtotiloihin siirtyi kaksi Tuulikanteleen päiväkodin ryhmää ja Vakkosalmenkadun siirtopäiväkotitiloissa olevat ryhmät sekä Pikkaraisten ryhmä avattiin loppuvuodesta helpottamaan alueen varhaiskasvatuspaikkapulaa. Hammaslahden 5-ryhmäinen päiväkotia Hippula valmistui myös syyskuussa. Sinne siirtyivät lapsiryhmät vanhasta Hammaslahden päiväkodista sekä kolmesta ryhmäperhepäivähoitokodista. Alueen avoin varhaiskasvatus jäi erillisiin tiloihin kirjaston yhteyteen.

Hyvinvoinnin vuoden 2018 tavoitteena oli selvittää toimenpiteet, joilla subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus laajennetaan kokopäiväiseksi. Selvitys tehtiin ja hyväksyttiin hyvinvointilautakunnassa 28.11.2018 § 108.

Yksityiseen varhaiskasvatukseen valmisteltiin palvelusetelin käyttöönottoa ja tehtiin päätös yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteliin siirtymisestä 1.1.2019 alkaen. Yksityisissä päiväkodeissa on noin 24 prosenttia päivähoidossa olevista lapsista.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Yhdessä tekeminen	Vanhempien ja lasten osallisuutta lapsen varhaiskasvatuksen toteutumiseen lisätään kaikissa varhaiskasvatuksen toimintamuodoissa.	Lapsen mielipide otetaan huomioon lapsen ikätason mukaisesti vasu-keskustelussa. Vanhemmille tarjotaan aito mahdollisuus vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen tavoitteiden asetteluun ja hoitopäivään.	Vanhempien kokemuksia osallisuudesta selvitettiin kyselyn avulla. Kyselyyn vastanneista 95 % koki tulevansa aina tai useimmiten kuulluksi ja ymmärretyksi lastaan koskevilla asioilla. Kyselyn vastausprosentti jäi alhaiseksi, mutta lähtötasomittauksen taso on kuitenkin vastauksen perusteella hyvä.
Hyvinvointi	Varhaiskasvatuksessa toimitaan uuden varhaiskasvatussuunnitelman ja positiivisen pedagogiikan mukaisesti lapsen vahvuuksia ja kiinnostuksen kohteita korostaen.	Positiivinen pedagogiikka on näkyvästi käytössä kaikissa yksiköissä ja kaikissa varhaiskasvatuksen toimintamuodoissa.	Positiivinen pedagogiikka on käytössä sekä päiväkodeissa että perhepäivähoitossa. Päätös lähtemisestä mukaan Jyrki Reunamon Kehittävä palaute –tutkimukseen on tehty. Tutkimuksen kautta saadaan objektiivista tietoa positiivisen pedagogiikan näkymisestä lapsiryhmissä. Ensimmäinen arviointikohde keväällä 2019 on sosio-emotionaalinen ilmapiiri.

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Taloudellisuus	<p>Uusien yksiköiden käynnistyessä päivähoitopaikkojen käyttöä tehostetaan niin, että yksittäisistä ryhmistä, siirtopäiväkotitiloista ja ryhmäperhepäivähoitoyksiköistä luovutaan.</p> <p>Daisy-toiminnanohjausjärjestelmän tuomat mahdollisuudet hyödynnetään ja prosesseja kehitetään</p>	<p>Hukanhaidan päiväkodin valmistuessa Peitäkkölän ja Punahilkkan siirtotiloista sekä Pikaraisten erillisestä ryhmästä luovutaan. Hammaslahden päiväkodin valmistuessa luovutaan kolmesta (3) ryhmäperhepäivähoitoyksiköstä.</p> <p>Henkilöstön työvuorosuunnittelu ja lasten hoitoaikavaraukset optimoidaan Daisya hyödyntäen.</p>	<p>Hukanpesän ja Hammaslahden päiväkodit valmistuivat syyskuussa ja useasta tilasta luovuttiin. Siirtopäiväkotitiloja ja Pikaraisten ryhmä otettiin tauon jälkeen käyttöön joulukuussa purkamaan alueen varhaiskasvatuspaikkapulaa.</p> <p>Työvuorosuunniteluohjelma on otettu käyttöön elokuussa 2018 ja optimointityö on aloitettu Daisya hyödyntäen. Kehittämistyötä jatketaan.</p>
Vastuullisuus	<p>Mini-versions (päiväkoiteihin suunniteltu vertaissovittelu) käyttö laajenee kaikkiin varhaiskasvatusryhmiin. Mini-version ajatus on ohjata lapsia kuuntelemaan molempien osapuolten näkemys asiasta, sopimaan ristiriitoja ja korjaamaan yhdessä sovitulla tavalla aiheuttamansa mahdollinen vahinko.</p>	<p>Mini-verso on käytössä jokaisessa varhaiskasvatusryhmässä kaikissa varhaiskasvatusmuodoissa.</p>	<p>Mini-verso on käytössä sekä päiväkodeissa että perhepäivähoidossa. Koko varhaiskasvatuksen henkilöstö on saanut Mini-versokoulutuksen ja lisäksi varhaiskasvatukseen on koulutettu 20 Mini-verso-mentoria ohjaamaan yksiköitä Mini-version käytössä.</p>

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Yhteiset palvelut				
Toimintatulot	129 840	20 000	20 000	140 818
Toimintamenot	-2 839 717	-2 290 000	-2 484 000	-2 620 255
Toimintakate	-2 709 877	-2 270 000	-2 464 000	-2 479 437
Avoin varhaiskasvatus				
Lapsia hoidossa	111	160	115	96
€/lapsi	-3 715	-4 119	-2 174	-2 004
Toimintatulot	55 721	80 000	45 000	47 385
Toimintamenot	-412 357	-739 000	-295 000	-238 750
Toimintakate	-356 636	-659 000	-250 000	-192 365
Kotihoidontuki				
Lapsia hoidossa	1 067	1 160	1 100	939
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-3 446 879	-3 600 000	-3 250 000	-3 136 288
Toimintakate	-3 446 879	-3 600 000	-3 250 000	-3 136 288
Perhepäivähoito				
Lapsia hoidossa	438	450	400	369
€/lapsi	-10 500	-9 300	-10 425	-10 746
Toimintatulot	703 247	500 000	530 000	538 185
Toimintamenot	-4 599 146	-4 685 000	-4 700 000	-4 503 631
Toimintakate	-3 895 899	-4 185 000	-4 170 000	-3 965 445
Päiväkodit				
Lapsia hoidossa	2 002	2 160	2 180	2 188
€/lapsi	-13 767	-11 237	-11 305	-11 445
Toimintatulot	2 933 442	2 585 000	2 300 000	2 371 085
Toimintamenot	-27 561 483	-26 856 000	-26 945 000	-27 412 782
Toimintakate	-24 628 041	-24 271 000	-24 645 000	-25 041 697
Yksityinen varhaiskasvatus				
Lapsia hoidossa	624	640	660	644
€/lapsi	-7 915	-7 656	-8 030	-7 512
Toimintatulot	926 828	800 000	850 000	824 040
Toimintamenot	-4 938 815	-5 700 000	-6 150 000	-5 661 625
Toimintakate	-4 011 987	-4 900 000	-5 300 000	-4 837 586
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakainainen henkilöstö	455	505	505	442
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	202	120	120	201
Henkilötyövuodet yhteensä	657	625	625	643
Toimintatulot	4 749 078	3 985 000	3 745 000	3 921 513
Toimintamenot	-43 798 397	-43 870 000	-43 824 000	-43 574 330
Toimintakate	-39 049 319	-39 885 000	-40 079 000	-39 652 817
Lapsia hoidossa	4 242	4 570	4 455	4 236
€/lapsi	-9 205	-8 728	-8 996	-9 361
Toimintatulot % menoista	10,8 %	9,1 %	8,5 %	9,0 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3 985 000	-240 000	3 745 000	3 921 513	176 513
Toimintakulut	-43 870 000	46 000	-43 824 000	-43 574 330	249 670
Toimintakate	-39 885 000	-194 000	-40 079 000	-39 652 817	426 183

455 NUORISOPALVELUT

Tilivelvollinen: nuorisajohtaja Jouni Erola

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Kunnallisen nuorisotyön tehtävä on tukea nuorten toimintamahdollisuuksia ja osallisuutta alueellaan sekä edistää kohderyhmänsä hyvinvointia ja siihen liittyvien haasteiden ratkaisuja. Palvelujen kohteena ovat 0-29 -vuotiaat lapset ja nuoret.

Alueellisten palveluluiden kokonaisuus koostuu eri kaupungin alueilla toteutettavasta perusnuorisotyöstä eri tiloissa. Toimijoina ovat pääasiallisesti 13-16- vuotiaat nuoret.

Keskitettyt palvelut koostuvat erityisnuorisotyön, järjestötyön, nuorisovaltuuston, kansainvälisen työn, työpajapalveluiden, etsivän työn, bänditoiminnan ja nuorisotiedotuksen osa-alueista.

Erytisnuorisotyön sisällä on pienryhmätoiminta sekä yhteistyö poliisin Ankkuri-ryhmän kanssa. Työpajapalveluita ja osittain myös etsivää työtä tuottaa Joensuun Nuorisoverstas ry. Toiminnot ovat osa yli 16-vuotiaille tarjottavista nuorisotyönpalveluista.

Katsaus toimintavuoteen 2018

Nuorisopalveluiden yhtenä painopisteenä oli kehittää yhdessä työllisyyspalveluiden kanssa alle 30-vuotiaiden työelämä- ja koulutuspolkuja. Toimintakauden tuloksena alle 25-vuotiaiden työttömien määrä on laskenut. Etsivän työn uusia asiakkaita vuoden aikana tuli 156 ja eri ryhmätoiminnoissa kohdattiin 658 nuorta. Harrastepankin toiminta on vakiintunut ja yli 16-vuotiaille kohdennetussa ilmaisessa ryhmätoiminnassa käyntikertoja yhteensä 256. Ohjaamon koko henkilöstöllä asiakasta-paamisia oli kaikkiaan 2303.

Alueellisen nuorisotyön painopisteissä koulu yhteistyön kehittäminen oli vahvana tavoitteena koko hyvinvoinnin toimialan näkökulmasta. Koko Kylä Yhdessä – strategiseen teemaan liittyen Nepenmäen koulun alueella toiminut pilotti on vahvistanut yhteistyötä kirjaston, koulun ja alueen järjestötoimijoiden kesken. Heinävaarassa aloittanut koulunkäynnin ohjaajan ja nuorisohjaajan yhdistetty työnkuva on mahdollistanut työn kohdentamista ja joustavaa yhteissuunnittelua kerhotoimintojen osalta.

Tuupovaarassa aloitti uusi yhteisöohjaaja nimikkeellä toimiva nuorisotyöntekijä, jonka tavoitteena on laaja-alaisesti tukea alueen väestön aktiivisuutta ja harrastusmahdollisuuksia. Pääpaino on kuitenkin lasten- ja nuorten kanssa tehtävässä työssä.

Kouluverkko- ja nuorisoyhteistyön haasteet ovat näkyneet myös nuorisopalveluiden toiminnassa. Avoimen toiminnan käyntikerrat olivat 58 323, joka on 15 218 käyntiä vähemmän edellisvuoteen nähden. Tuloksen pieneneminen oli huomioitu jo talousarviossa, jonka tavoitteesta jäätettiin 2,8 %. Muutokseen vaikutti lähinnä Karsikon nuorisotilan poistuminen toimipisteverkosta. Toimintaa on väliaikaisesti järjestetty Pielisensuun koulun tiloissa, mutta alueen tarpeet huomioiden olisi tärkeää saada hyvä ja riittävä toimintaympäristö Sirkkalaan kulttuuristen ja liikunnallisten aktiviteettien toteuttamiselle.

Marjalan alueen osalta nuorisotilan tarvetta on selvitetty. Asukasyhdistyksellä on käytössä pieni tila Marjalassa, mutta nuorisopalveluilla ei ole osoittaa sinne ohjauksellisia resursseja. Toiminta on pääsääntöisesti asukasyhdistyksen toimintaa, jota tuetaan nuorisopalveluiden avustusten kautta.

Rantakylän alueen lisääntyneeseen toiminnan tarpeeseen on haettu kehittämishanke. Käyntiker-
toja Rantakylässä pelkästään oli lähes 12 000.

Sähköisissä palveluissa on otettu käyttöön K789-kortti ja alueellisen nuorisotyön välineenä nuoriso-
kortti, jotka voivat toimia yhdessä. Uudistettujen nuortenjoensuu.fi sivujen kautta löytyvät myös
uudet sähköiset avustuslomakkeet ja verkkokauppa. Tilastoinnin ja laadullisen arvioinnin välineenä
nuorisopalveluissa on otettu käyttöön valtakunnallinen Logbook-ohjelma.

Yhteistyössä Itä-Suomen poliisilaitoksen kanssa rakennetun Nuortentiimin nimi on muuttunut Ank-
kuri-tiimiksi valtakunnallisen yhtenäistämisen myötä ja samalla työntekijöiden toimenkuvia täs-
mennetty ja poliisin panosta toimintaan lisätty.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimen- piteet 2018	Indikaattorit ja ta- voitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Hyvinvointi	Harrastusmahdolli- suuksien ja koulunuori- sotyön kehittäminen. Nepenmäen koulun yhteistyön kehittämi- nen pilottina.	Jokaisella nuorella on koulun rinnalla miele- kästä tekemistä.	Heinävaaralla yhdis- tetty koulunkäynnin avustajan ja nuoriso- ohjaajan työkuvat. Nepenmäellä nuoriso- ohjaaja Joensuun Set- lementti ry:n kautta pi- lottina. Osallistuvan budjetoinnin pilotit to- teutettu maaseutualue- illa.
Elinvoima	Alle 30-vuotiaiden nuorten kouluttautu- misen ja työllisyyden edistäminen yhdessä työllisyyspalveluiden kanssa. Etsivän työn vahvista- minen ja nuorten koh- taamismahdollisuuk- sien parantaminen	Nuorten työttömyys- asteen aleneminen	Alle 25-vuotiaiden työttömyys laski vuo- dessa 190 henkilöllä, muutos -18 % (31.12. tilanne). Työllisyyspalveluiden ohjaamotoiminnan rin- nalla Whisperin päivä- toiminta on käynnisty- nyt ja nivoutuvat nuor- ten Harrastepankki - toiminnan ryhmiin. Et- sivän työn asiakasmää- rät ovat kasvaneet. Hyvä Päivä –ryhmät ovat vakiintuneet nor- maalien toimintaan.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Yhteiset palvelut				
Toimintatulot	14 967	10 500	10 500	9 953
Toimintamenot	-397 082	-373 582	-379 682	-402 680
Toimintakate	-382 115	-363 082	-369 182	-392 727
Alueellinen nuorisotyö				
Käynnit nuorisotalolla	73 541	60 000	60 000	58 323
Aukiolotunnit	578	650	650	631
Lomatoiminnan vuorokaudet	937	900	900	1 292
Toimintatulot	75 060	47 500	47 500	80 868
Toimintamenot	-949 197	-940 337	-940 337	-927 925
Toimintakate	-874 137	-892 837	-892 837	-847 058
Sosiaalinen tuki				
Asiakkaat	1 784	950	950	1 097
Toimintatulot	4 963	0	0	117 463
Toimintamenot	-427 157	-435 301	-435 301	-538 870
Toimintakate	-422 194	-435 301	-435 301	-421 407
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakainainen henkilöstö	15,1	19,0	19,0	19,6
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	8,1	0	0	3,4
Henkilötyövuodet yhteensä	23,2	19,0	19,0	23,0
Toimintatulot	94 990	58 000	58 000	208 285
Toimintamenot	-1 773 436	-1 749 220	-1 755 320	-1 869 476
Toimintakate	-1 678 446	-1 691 220	-1 697 320	-1 661 191
Toimintatulot % menoista	5,4 %	3,3 %	3,3 %	-11,1 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	58 000	0	58 000	208 285	150 285
Toimintakulut	-1 749 220	-6 100	-1 755 320	-1 869 476	-114 156
Toimintakate	-1 691 220	-6 100	-1 697 320	-1 661 191	36 129

66o KULTTUURIPALVELUT

Tilivelvollinen: kulttuurijohtaja Sari Kaasinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Kulttuuripalvelut mahdollistavat jokaiselle kulttuurin ja taiteen kokemisen sekä omaehtoisen itsensä kehittämisen.

Tulosalueeseen kuuluvat yleinen kulttuurityö, lastenkulttuurikeskus, konservatorio, Joensuun seudun kansalaisopisto, Joensuun museot (Pohjois-Karjalan museo Hilma, Joensuun taidemuseo ONNI, Joensuun bunkkerimuseo, Tuupovaaran taidetalo), kaupunginorkesteri ja Joensuun seutukirjasto. Lisäksi myönnetään kulttuuriavustukset, koordinoidaan maakunnallista lastenkulttuuriverkostoa ja järjestetään taiteen perusopetus. Kansalaisopiston ja kirjaston toimialueeseen kuuluvat Joensuun lisäksi Kontiolahti, Liperi, Outokumpu ja Polvijärvi. Konservatorio myy musiikkiopistopalveluita Kontiolahdelle ja antaa opetusta ammatillisen toisen asteen koulutuksessa.

Katsaus toimintavuoteen 2018

Yleisen kulttuurityön toiminnassa korostui vuoden 2018 aikana tilojen hallinnointiin liittyvät asiat. Grafiikan pajalla tehtiin kehittämistoimintaa ja Tuupovaarassa jouduttiin Taidetalosta luopumisen jälkeen miettimään paikkakunnalla kulttuurin palvelut kokonaan uudestaan. Kulttuuriavustuksia haettiin 103 ja myönteisiä päätöksiä tehtiin 80. Kulttuuritapahtumien puolella järjestettiin tapahtumia 86 joissa kävijöitä oli 41 173. Erityisesti Joen Yö ja Joen Kulttuuritori olivat yleisömenestyksiä. Joensuun lastenkulttuurikeskus järjesti yhteensä 276 tapahtumaa, jotka keräsivät 8327 osallistujaa. Perusasteen 1. - 9. -luokkien oppilaat osallistuivat Kulttuurin virta kulttuuripolun tapahtumiin. Kulttuurin virta toteutettiin yhteistyössä taide- ja kulttuurilaitosten kanssa. Lisäksi ohjelmassa oli Dokkinon Erinomaisesti erilainen elokuvaesitykset Tapiossa ja kaupunginteatterin Piilossa kiertuenäytelmä yläkouluilla. Varhaiskasvatuksen yksiköissä tapahtumia oli 67. Työpajat ja esitykset keräsivät 1620 osallistujaa. Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkoston toiminnassa oli mukana 9 kuntaa.

Joensuun seudun kansalaisopisto on merkittävä kuntalaisten aktiivisuuden ja toimintakykyisyyden ylläpitäjä. Opisto järjesti vuonna 2018 yhteensä 2185 erilaista kurssia ja niillä oli yhteensä 24080 osallistujaa. Kurssilaisten määrä kasvoi yli 500 kurssilaisella edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä johtuu pääosin siitä, että opiskelijat eivät halua sitoutua pitkille kursseille ja kursseja joudutaan pätkimään. Kurssien keskipituuden lyheneminen on selkeä trendi kaikissa muissakin kansalaisopistoissa ympäri maan. Opistossa aloitettiin alkuvuodesta 2018 maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon opetus, johon saadaan 100 %:n valtionosuus. Siihen ei opistolle ollut varattu resursseja, mutta päätös opetuksen aloittamisesta tehtiin yhdessä kaupungin johtoryhmän kanssa. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma saatiin valmiiksi keväällä toimielimien käsiteltäväksi. Päätösten jälkeen opetussuunnitelma otettiin käyttöön lukuvuoden 2018 – 2019 alusta. Opisto jatkoi kesäkursien järjestämistä hyvin kokemuksiin, joten ns. kesälukukausi kuuluu opiston lukuvuoden ohjelmaan jatkossakin.

Joensuun museoissa vieraili vuoden aikana 45 498 asiakasta. Museoiden yleisötyön osalta järjestettiin yhteensä 348 tapahtumaa joissa oli 10 764 osallistujaa. Pohjois-Karjalan museon esinekokoelmissa oli vuoden päättyessä 26 500 esinettä, joista on museotietokantaan on luetteloitu 85 %. Valokuvakokoelmia on 196 400, joista on digitoitu 18,6 %. Joensuun taidemuseon kokoelmissa on 4 696 ja kaupungin taidekokoelmissa 1 121 teosta. Vuoden aikana uusittiin Joensuun bunkkerimuseon perusnäyttely. Museoiden hanketoiminta on erillisellä kustannuspaikalla. Taidemuseon Näky & täky –hanke sai Jenny ja Antti Wihurin säätiöltä 100 000 € avustuksen. Pohjois-Karjalan museolla aloitet-

tiin EU- rahoitteinen Karelia CBC- hanke InterActive History sekä Suomen Kulttuurirahastosta avustusta saanut Museovisio- hanke. Museot olivat myös mukana usean suomalaisen museon yhteishankkeessa Turvapaikkana museo, jossa suunniteltiin palveluita ja toimintoja turvapaikanhakijoille ja maahanmuuttajille.

Joensuun seutukirjastossa tapahtui vuoden aikana useita tiloihin liittyviä muutoksia. Pääkirjastolla valmistui tammikuussa lukusali Vipusen remontti ja loppuvuonna toteutettiin hissi- ja wc-remontti. Kontiolahden kirjasto remontoitiin ja Tuupovaaran kirjasto muutti pois koulurakennuksesta. Nepenmäen uuden koulun yhteyteen avattiin uusi Nepenmäen kirjasto ja vanha Niinivaaran kirjasto suljettiin. Nepenmäen kirjaston konsepti rakennettiin koulu-yhteistyötä palvelevaksi ja kirjaston perustamisen yhteydessä käytettiin erillinen aineistomääräraha uuden aineiston hankintaan. Toiminnallisesti suurin muutos seutukirjastossa oli aineiston kellutuksen aloittaminen keväällä 2018 – aineistosta tuli koko seutukirjaston yhteistä. Kellutuksen vaikutuksia kuljetusmääriin ja asiakastytyvyyteen arvioidaan kevään 2019 aikana. Seutukirjastossa on vuoden aikana ollut useita vakituisia tehtäviä täyttämättä ja määräaikaisesti täytettynä, mikä näkyy mm. tapahtumajärjestelyjen ja käyttäjäkoulutusten tavoitteiden alittamisena. Aukiolotunnit ovat nousseet muutamassa vuodessa reilusti omatoimikirjastojen käyttöönoton ansiosta. Seutukirjasto aloitti 1.1.2018 toimintansa alueellisen kehittämistehtävän kirjastona, kun aiempi maakuntakirjastotoiminta lakkautui kirjastolain muutoksen myötä. Alueellinen kehittämistehtävä koskee koko Pohjos-Karjalaa.

Joensuun konservatorion toimintavuosi oli kokonaisuutena onnistunut. Vuoden aikana konservatorio järjesti 265 konserttia, joissa oli yhteensä yli 20 000 kuulijaa. Vuoden 2018 lopussa konservatoriossa opiskeli 66 ammattiopiskelijaa, 539 musiikkiopistolaista ja 477 musiikkileikkikoululaista. Opetuksen osalta vuoden 2018 osalta merkittäviä asioita konservatoriolla olivat ammatillisen koulutuksen reformin voimaan tulo ja musiikkiopiston uuden opetussuunnitelman käyttöön ottaminen syyslukukauden alussa. Opetussuunnitelman käyttöönoton yhteydessä otettiin käyttöön myös Wilma-järjestelmä musiikkiopistossa.

Konservatorion 50-vuotisjuhlat olivat ulkopuolisille näkyvin tapahtuma, joka huipentui marraskuussa järjestettyyn juhla- viikkoon. Juhlaviikko huipentui juhlakonserttiin täydessä Carelia-salissa, missä yhteydessä julkaistiin myös ”Joensuun konservatorio - 50 vuotta musiikin virrassa” – historiikkiteos. Kaiken kaikkiaan juhla- viikon konserteissa oli yli 3000 kuulijaa ja konservatorio sai laajasti näkyvyyttä paikallisessa ja myös valtakunnallisessa mediassa.

Joensuun kaupunginorkesterin vuotta 2018 leimasi muutos. Sekä intendentti että tuottaja- markkinoija irtisanoutuivat työstään, ja syyskausi jouduttiin toimimaan väliaikaisten työntekijöiden voimin. Kaupunginorkesteri toteutti 30 omaa konserttia, 80 pienyhtye/yleisöyökonserttia ja teki yhteistyötä Ilosaarirockin ja Joensuun oopperayhdistyksen kanssa. Orkesteri toteutti kärkihanke- rahalla 24.11. Joensuu 170-v. Juhlakonsertin ” Viidakosta jääpalatsiin”, jonka solistina toimi Diandra sekä 2 avoimen koelaulun perusteella valittua nuorta, paikallista solistia: Petteri Mansikka ja Hanna Raittila. Orkesteri teki yhteistyötä myös Karjalan filharmonian kanssa ja toteutti 2 yhteiskonserttia marraskuussa, 1.11. Joensuussa ja 6.11. Petroskoissa. Koululaiskonsertti-yhteistyö Kulttuurin Virran ja Pohjois-Karjalan lastenkulttuurikeskuksen kanssa jatkui tiiviinä. Orkesteri osallistui myös Taide- testajat -hankkeeseen konsertoiden maakunnan 8-luokkalaisille.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Vetovoima	Musiikin kärkitapahtumakonseptin vakiinnuttaminen	1 toteutettu tapahtuma, suunnitelma tulleille 2-3 vuodelle	Joensuun juhlavuoden tapahtuma oli 24.11. Joensuu Arenalla. Suunnitelma ei valmistunut 2018 loppuun mennessä.
	Nostetaan valmiutta suunnitella ja toteuttaa kulttuurin ja liikunnan kärkihankkeita. Laaditaan tarvittavat taustaselvitykset ja tuotetaan hankkeiden suunnittelussa ja priorisoinnissa tarvittavaa tietoa.	Liikunnan kärkihankkeet valittu ja priorisoitu, kulttuuritiloja koskevan taustaselvityksen valmistelu käynnistynyt. Kulttuurin kärkihankkeiden priorisointi tehdään vuonna 2019.	Liikuntapaikkasuunnitelma on tehty ja luottamushenkilökäsittely on kesken. Kulttuuritilojen selvitys tehdään vuonna 2019.
Yhdessä	Järjestökyselyn tulosten huomioiminen yksiköiden toiminnassa (erit. vuorovaikutus ja tilojen mahdollistaminen)	Järjestetyt osallisuutta vahvistavat toimenpiteet ja tilaisuudet	Yksiköiden johtajat ovat osallistuneet osallisuuskoulutukseen. Tuupovaaran taidetalon toimintojen sijoittaminen tehtiin yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Kulttuuriavustusten hakuohjeiden päivittämisessä on hyödynnetty kulttuurin kentän asiantuntemusta ja mielipiteitä.
	Kake2.o-hanke	Hankesuunnitelman mukainen toiminta	Etenee hankesuunnitelman mukaan.
Hyvinvointi	Taiteen perusopetuksen uusi opetussuunnitelma	Valmis opetussuunnitelma käytössä lukuvuoden 2018-2019 alussa	Hyväksytty hyvinvointilautakunnassa 20.6.2018 ja on käytössä oppilaitoksissa.
	Tuetaan kouluja ja varhaiskasvatusta perustehtävässään tuottamalla kulttuurisisältöjä	Kulttuurin virran ja Kulttuurin puron toimintasuunnitelmat	Kulttuurin virran toimintasuunnitelma on valmis ja toteutus on sen mukaisesti käynnissä. Kulttuurin puron osalta jatketaan keskustelua toimintaresursseista.

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
	Kulttuurisen osallistumisen tuottaminen osana toimialan yhteistä toimintaa	Osallistujamäärä	Kulttuurikimppa -hanke alkanut syksyllä 2018.
Kaupunkiympäristö	Rakennetaan uudelle Nepenmäen koululle toimiva palvelukonsepti, jossa mukana mm. kirjasto, konservatorio ja kansalaisopisto.	Toiminta käynnistynyt	Kulttuurin toimijat aktiivisesti mukana Nepenmäen koulun tilojen ja toiminnan suunnittelussa ja käytössä.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

Yhteiset palvelut	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Kulttuuritapahtumat				
Järjestettyjen tapahtumien lkm	120	80	80	86
Järjestettyjen tapahtumien kävijämäärä	39 942	40 000	40 000	41 173
Kulttuuriavustukset				
Myönnetty avustukset kpl	88	80	80	80
Avustukset yhteensä	138 119	145 425	145 425	143 610
Lastenkulttuurikeskus				
Järjestettyjen tapahtumien lukumäärä	210	200	200	276
Järjestettyihin tapahtumiin osallistujat	6 775	6 500	6 500	8 327
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakinainen henkilöstö	2,8	2,5	2,5	2,6
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	1	1,3	1,3	0,9
Henkilötyövuodet yhteensä	3,8	3,8	3,8	3,5
Toimintatulot	29 921	38 000	38 000	34 380
Toimintamenot	-748 274	-626 925	-708 925	-657 307
Toimintakate	-718 353	-588 925	-670 925	-622 927
Toimintatulot % menoista	4,0 %	6,1 %	5,4 %	-5,2 %

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

Joensuun museot	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Pohjois-Karjalan museo				
Kävijöiden lkm	25 944	25 000	25 000	25 086
- joista koululaisia ja opiskelijoita lkm	3 629	3 000	3 000	3 806
Tapahtumat (työpajat, opastukset jne)	173	75	75	154
Tapahtumat, osallistuja	6 613	2 500	2 500	6 586
Pohjois-Karjalan museo yhteensä (brutto)	-977 572	-966 000	-966 000	-967 386
Taidemuseo				
Kävijöiden lkm	19 595	17 000	17 000	20 412
- joista koululaisia ja opiskelijoita lkm	4 561	3 000	3 000	4 106
Tapahtumien määrä	185	75	75	190
Tapahtumiin osallistuja	3 556	2 500	2 500	4 178
Taidemuseo yhteensä (brutto)	-667 975	-674 000	-674 000	-666 696
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakinainen henkilöstö	15,1	16,0	16,0	13,4
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	3,3	1,0	1,0	4,0
Henkilötyövuodet yhteensä	18,4	17,0	17,0	17,4
Toimintatulot	141 651	143 000	143 000	123 878
Toimintamenot	-1 645 547	-1 640 000	-1 640 000	-1 634 037
Toimintakate	-1 503 896	-1 497 000	-1 497 000	-1 510 159
Toimintatulot % menoista	8,6 %	8,7 %	8,7 %	-7,6 %

Kaupunginorkesteri	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Orkesterin tapahtumat				
Konserttien lkm ("isot" konsertit)	49	38	38	30
Esiintymiset pienryhmäkoonpanossa, lkm	22	18	18	44
Yleisötyö ja avoimet kenraalit	53	30	30	45
Myytyjen lippujen lkm	9 629	8 500	8 500	7 266
Kuulijoiden lkm	51 234	35 000	35 000	45 990
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakinainen henkilöstö	32,0	38,0	38	29,0
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	6,0	1,0	1	7,5
Henkilötyövuodet yhteensä	38,0	39,0	39,0	36,5
Toimintatulot	256 187	223 000	223 000	197 111
Toimintamenot	-2 331 662	-2 270 000	-2 270 000	-2 357 025
Toimintakate	-2 075 475	-2 047 000	-2 047 000	-2 159 914
Toimintatulot % menoista	11,0 %	9,8 %	9,8 %	-8,4 %

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

Joensuun seutukirjasto	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Seutukirjasto				
Lainat lkm	2 199 728	2 300 000	2 300 000	2 108 772
Aukiolotunnit	31 551	42 000	42 000	42 676
Käynnit lkm	1 127 584	1 135 000	1 135 000	1 119 182
Verkkokäyntien lkm	382 124	600 000	600 000	388 761
Tapahtumat	1 654	1 700	1 700	1 563
Käyttäjäkoulutus	478	550	550	484
Aineistohankinnat €/asukas	-5,4	-5,6	-6	5,4
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakinainen henkilöstö	78,4	80,5	80,5	71,9
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	5,3	5	5	12,4
Henkilötyövuodet yhteensä	83,6	86,5	86,5	84,3
Toimintatulot	1 733 931	1 710 000	1 710 000	1 722 981
Toimintamenot	-5 656 168	-5 670 000	-5 700 000	-5 702 395
Toimintakate	-3 922 237	-3 960 000	-3 990 000	-3 979 414
Toimintatulot % menoista	30,7 %	30,2 %	30,0 %	-30,2 %

Konservatorio	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Musiikkiopisto				
Opiskelijat yhteensä	1 030	1 070	1 070	1 050
- musiikkiopistotaso	484	520	520	539
- varhaisiän musiikkikasvatus	513	520	520	477
- avoin osasto	33	30	30	34
Musiikkiopiston opetustunnit	25 714	24 300	24 300	25 790
Avoimen osaston opetustunnit	921	800	800	741
Musiikin ammatillinen koulutus				
Opiskelijat	68	70	70	66
Konserttien/tapahtumien lkm	271	220	220	265
- kuulijamäärä	19 918	18 000	18 000	20 139
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakinainen henkilöstö	39,3	45,0	45,0	42,8
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	6,3	1,0	1,0	3,0
Henkilötyövuodet yhteensä	45,5	46,0	46,0	45,8
Toimintatulot	506 567	482 000	482 000	490 094
Toimintamenot	-3 026 186	-3 022 000	-3 022 000	-3 057 324
Toimintakate	-2 519 619	-2 540 000	-2 540 000	-2 567 230
Toimintatulot % menoista	17,0 %	15,9 %	15,9 %	-16,0 %

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

Kansalaisopisto	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Vapaa sivistystyö				
Vapaa sivistystyö, opiskelija opetustunnit	23 589	23 000	23 000	24 080
Joensuun opetustunnit, joista	43 875	45 500	45 500	46 293
Lapset ja nuoret	30 436	30 622	30 622	32 712
Kuvataide	6431	6202	6202	6545
Teatteri, sirkus ja ilmaisu	2 272	2 300	2 300	2 516
Kirjallisuus ja kirjoittaminen	824	900	900	1 002
Musiikki	515	400	400	541
Tieto- ja viestintätekniikka	3 478	3 900	3 900	3 534
Kielet	856	1 000	1 000	946
Kädentaidot ja muotoilu	5 008	4 700	4 700	5 839
Hyvinvointi, kauneus ja terveys	3 042	3 400	3 400	3 280
Ruoka, puutarha, luonto ja koti	181	120	120	284
Liikunta ja tanssi	567	600	600	606
Muu koulutus	6 935	7 100	7 100	7303
Maksullinen palvelutoiminta	265	20	20	316
	62	0	0	115
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakainainen henkilöstö	16,1	18,0	18,0	15,4
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	2,5	0	0	2,8
Henkilötyövuodet yhteensä	18,6	18,0	18,0	18,1
Toimintatulot	1 744 283	1 767 000	1 767 000	1 753 273
Toimintamenot	-3 607 767	-3 781 000	-3 781 000	-3 716 939
Toimintakate	-1 863 484	-2 014 000	-2 014 000	-1 963 666
Toimintatulot % menoista	48,0 %	46,7 %	46,7 %	-47,2 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4 363 000	0	4 363 000	4 321 717	-41 283
Toimintakulut	-17 009 925	-112 000	-17 121 925	-17 125 028	-3 103
Toimintakate	-12 646 925	-112 000	-12 758 925	-12 803 311	-44 386

690 LIIKUNTAPALVELUT

Tilivelvollinen: liikuntajohtaja Timo Heinonen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Liikuntapalvelujen kokonaisuus muodostuu liikuntapalvelujen hallinnosta, seuroille jaettavista avustuksista, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, kaupungin ylläpitämistä sisä- ja ulkoliikuntapaikoista, Joensuu Areenasta, Joensuun Urheiluakatemiasta sekä yhteistyössä Liperin kunnan kanssa ylläpidettävästä Pärnävaaran Urheilukeskuksesta. Ohjattuja ryhmiä järjestetään yhteistyössä Joensuun seudun kansalaisopiston kanssa.

Katsaus toimintavuoteen 2018

Vuoden 2018 aikana liikuntapaikkojen tulevaisuuden kehittämistä linjaavan liikuntapaikkasuunnitelman päivitystyö eteni kaupunginhallituksen käsittelyyn saakka. Kaupunginvaltuusto palautti sen uudelleen valmisteluun.

Syksyllä 2017 aloitettu Mehtimäen pesäpallostadionin rakentaminen saatiin päätökseen toukuussa 2018. Kuukautta myöhemmin stadionilla järjestettiin pesäpallon Itä-Länsi –tapahtuma. Elokuussa 2018 aloitettiin uuden harjoitusjäähallin rakentaminen ja kilpajäähallin huoltotilojen peruskorjaus sekä otettiin käyttöön uuden Nepenmäen koulun yhteydessä olevat liikuntatilat. Sirkkalan liikuntatilojen ja Keskusurheilukentän yleisurheilualueita koskeva hankesuunnittelu eteni suunnitelmasti. Rantakylän liikuntahalli Oy:n toimesta rakennettavan Rantakylän jalkapallohallin rakentaminen aloitettiin loppuvuonna 2018. Halli avataan käyttäjille tammikuussa 2019 ja viimeistellään keväällä 2019 aikana. Kaupunki vuokraa halliyhtiöltä kouluaikaisen päiväkäytön alueen oppilaitosten käyttöön.

Terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien kuntalaisten aktivoimiseksi suunniteltiin, toteutettiin ja testattiin erilaisia toimintamalleja. Joensuun liikuntamahdollisuuksista viestittiin erilaisilla vierailuilla, esittelyillä sekä sosiaalisessa mediassa.

Sivistys- ja vapaa-aikajaosto valitsi Joensuun vuoden 2018 liikuttajaksi Joensuun Katajan hiihtojaoston puheenjohtajan, valmentajan ja ohjaajan Ilari Nissisen. Nissinen palkittiin Pohjois-Karjalan Urheilugaalassa tammikuussa 2019. Samassa gaalassa Pohjois-Karjalan Liikunta palkitsi Joensuun kaupungin Pohjois-Karjalan vuoden 2018 liikuttajana ja Joensuun Urheiluakatemian vuoden yhteistyökumppanina.

Vuonna 2018 liikuntapalvelujen avustuksina jaettiin 210 000 €. Erikseen päätettävistä avustusmäärärahoista 3 000 € kohdennettiin sivistys- ja vapaa-aikajaoston päätöksen mukaisesti urheiluseurojen järjestämään matalan kynnyksen toimintaan. Avustuksia jaettiin yhteensä 49 eri seuralle/jaostolle.

Joensuun Urheiluakatemian yhteistyöoppilaitoksiin kuuluvalla Joensuun yhteiskoulun lukiolle myönnettiin urheilun erityistehtävä marraskuussa 2017. Tehtävä astui voimaan lukuvuodelle 2018-19 ja syksyllä 2018 urheilulinjan ensimmäiset opiskelijat aloittivat opintonsa. Marraskuussa 2018 Joensuu isännöi kansallista urheilulukioiden tapaamista. Urheiluakatemialle vuosi 2018 oli 15. toimintavuosi, minkä kunniaksi marraskuussa 2018 pidettiin avoimet ovet ja keskeisille toimijoille kohdennettu iltajuhla. Muita vuoden 2018 keskeisiä toimintoja olivat valmennusosaamisen kehittäminen ja juniorivalmentajien verkoston toiminnan käynnistäminen sekä uinnin valinta akatemian neljänneksi kärkeksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön urheiluakatemioiden myöntämä erityisavustus kasvoi 45

000 euroon ja tuon avustuksen myötä mahdollistettiin mm. asiantuntijoiden osallistuminen valmennusprosessiin.

Vuoden 2018 aikana liikuntapalveluissa toteutettiin Aluehallintoviraston osarahoittamana Rajaton luonto –hanke. Hankkeessa kartoitettiin kaupungin esteettömiä luontokohteita ja päivitettiin kohteiden karttoja, kerättiin käyttäjäkokemuksia mm. asiakasraadin avulla sekä tuotettiin liikuntapalvelujen viestintään esteettömyys –näkökulman huomioivia sisältöjä. Kyseisen hankkeen kannustamana lisättiin myös muista luontoliikunnan kohteista viestimistä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Vetovoima	Huippu-urheilun edistäminen urheiluakatemiatoinnassa Luontoliikunnan olosuhteiden tunnettuuden lisääminen	Nuorten olympiavalmentajien lukumäärä Viestintäsuunnitelma ja sen innovatiivinen toteutus	3 kappaletta. Luontopolku- ja retkeilyesitteet ovat valmistuneet, retkeily on mukana kaupungin matkailumarkkinoinnissa. Kolmesta esteettömästä kohteesta on tekeillä videoesittelyt.
Yhdessä	Yhteistyön ylläpitäminen oppilaitosten ja kolmannen sektorin kanssa	Yhteistyösopimukset Avustukset	Seurafoorumin toiminta on käynnistetty. Yhteistyösopimusten sisältöjä hyödynnetään paremmin toiminnassa. Oppilaitosten kanssa tehdään yhteistyötä erityisesti Joensuun urheiluakatemian viestinnässä. Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa on keskusteltu opiskelijoiden hyödyntämisestä liikkumiseen aktivoinnissa.
Hyvinvointi	Terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien kuntalaisten liikkumiseen aktivointi uudella tavalla	Aktivointisuunnitelma Toteutuneet toimenpiteet, lukumäärä	Aktivoinnin vuosikello on tehty. Toteutuneita toimenpiteitä (kampanjat, esittelyt, tapahtumat, toimintapäivät) vuonna 2018: 39

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Kestävä kehitys	<p>Liikuntapalvelujen ympäristötyön suunnitelmallinen edistäminen</p> <p>Lähiliikuntaan aktivoiminen</p>	<p>Liikuntapalvelujen ympäristöohjelma</p> <p>Aktivointisuunnitelma</p>	<p>Yhteishanketta seurojen kanssa ei ole saatu vireille. Liikuntapalvelut mukana valtakunnallisessa urheilun ympäristövastuu –verkostossa.</p> <p>Leikki- ja ulkoliikunta- paikkojen käyttö- ja kehittämistarvekysely on toteutettu ja tulokset raportoitu. Lähiliikuntaan aktivointia toteutetaan osana yleistä liikkumiseen aktivointia.</p>
Kaupunkiympäristö	Liikuntapaikkasuunnitelun toteuttaminen yhteistyössä Tilakeskuksen, kaupunkiympäristön sekä käyttäjien kanssa	Hyväksytty liikuntapaikkasuunnitelma	Liikuntapaikkasuunnitelma hyväksyttiin sivistys- ja vapaa-aikajaostossa.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Yhteiset palvelut				
%:a liikuntapalvelujen kokonaismenoista	4,4 %	4,3 %	4,5 %	4,7 %
Yhteiset palvelut yhteensä (brutto)	-429 636	-434 350	-465 350	-486 438
Avustukset				
Tuettujen seurojen/järjestöjen määrä	51	55	55	49
Avustukset yhteensä (brutto)	-199 697	-210 000	-210 000	-210 001
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen				
Ohjattu toiminta				
- ryhmien lkm	63	65	65	68
- osallistujien lkm	1 105	1 200	1 200	1216
Ryhmien lkm/Soveltava liikunta, lapset ja nuoret	3	2	2	2
Ryhmien lkm/Soveltava liikunta, aikuiset	6	8	8	19
Seniorikorttikäynnit uimahalleissa	45 727	45 000	45 000	47 040
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen yhteensä (brutto)	-93 659	-109 200	-109 200	-82 358
Urheiluakatemia				
Opiskelijoiden lkm	321	300	300	337
I ja II-tason urheilijoiden lukumäärä	32	30	30	31
saavutetut SM-mitalit	70	50	60	66
Urheiluakatemia yhteensä (brutto)	-290 617	-305 500	-305 500	-317 993
Uimahallit				
Käynnit lkm	319 457	325 000	325 000	301 690
Uimahallit yhteensä (brutto)	-2 096 938	-2 106 600	-2 106 600	-2 088 596
Jäähallit				
Käyttöaste %	75 %	80 %	80 %	75 %
Jäähallit yhteensä (brutto)	-1 179 935	-1 171 000	-1 366 000	-1 193 813
Sisäliikuntatilat				
Sisäliikuntatilat yhteensä (brutto)	-1 809 650	-2 089 500	-2 119 500	-2 179 420
Ulkoliikuntapaikat				
Ulkoliikuntapaikat yhteensä (brutto)	-2 117 341	-2 014 850	-2 089 850	-2 278 867
Joensuu Areena				
Tapahtumien lkm				
- urheilutapahtumat lkm	82	70	70	80
- messut lkm	8	4	4	5
- kokoukset ja juhlatilaisuudet lkm	5	4	4	7
- konsertit lkm	8	4	4	6
Tapahtumakäyttö vrk	45	33	33	42
Liikuntakäyttö vrk	295	320	320	312
Kokonaiskävijämäärä	333 364	300 000	300 000	321 299
Suljettu vrk	25	12	12	11
Joensuu Areena yhteensä (brutto)	-1 577 033	-1 571 000	-1 571 000	-1 593 487
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakinainen henkilöstö	55,9	55,0	55,0	56,6
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	11,1	8,0	8,0	10,1
Henkilötyövuodet yhteensä	67,0	63,0	63,0	66,8
Toimintatulot	2 122 229	2 120 000	2 095 000	2 033 513
Toimintamenot	-9 794 505	-10 012 000	-10 343 000	-10 430 975
Toimintakate	-7 672 276	-7 892 000	-8 248 000	-8 397 462
Toimintatulot % menoista	21,7 %	21,2 %	20,3 %	-19,5 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 120 000	-25 000	2 095 000	2 033 513	-61 487
Toimintakulut	-10 012 000	-331 000	-10 343 000	-10 430 975	-87 975
Toimintakate	-7 892 000	-356 000	-8 248 000	-8 397 462	-149 462

HYVINVOINNIN TOIMIALA YHTEENSÄ

SITOVUUSTASON YLITYKSEN SELITYS:
Hyvinvointipalvelujen toimintakatteen ylitys on 820 256 euroa.
Henkilöstön osalta sijaisten käyttö on kasvanut merkittävästi. Kasvua on useilla palvelualueilla, mutta erityisesti koulutuspalveluissa muutos on ollut merkittävä ja selittää hyvinvoinnin ylitystä noin 250 000 eurolla
Talous- ja hallintopalveluissa ylitystä aiheutti hanketoiminnan omavastuut 180 000 euroa, jotka olisi pitänyt kirjautua palvelualueille.
Tapahtumapalveluilta siirtyi kaupunkirakennepalveluihin tehtäviä, joiden myötä myyntituotot toteutuivat alle budjetoidun. Kaupunkirakennepalveluihin siirtyi myynti-, terassi- ja suurmainostauluihin liittyvät luvutukset. Tapahtumapalvelut toteuttivat myös vuonna 2018 vaalijärjestelyjä, jotka nostivat menoja. Näitä tulojen ja menojen muutoksia ei riittävällä tasolla ennakoitu vuoden 2018 talousarvioon. Kokonaisvaikutus noin 110 000 euroa.
Liikuntapalveluissa uimahallien tulot jäivät arvioidusta. Lisäksi Mehtimäen pesäpallostadionin ja jäähallihankkeiden rakennus-, vuokraus- ja hankintakustannukset olivat arvioitua suuremmat. Näiden tekijöiden yhteisvaikutuksesta liikunnan ylitys oli noin 140 000 euroa.
Ylimääräisiä kustannuksia hyvinvoinnin toimialalle tuli erilaisista odottamattomista tilojen korjauksista ja muutoista johtuen noin 140 000 euroa.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	13 130 000	-270 000	12 860 000	13 186 411	326 411
Toimintakulut	-143 274 145	-2 797 191	-146 071 336	-147 218 004	-1 146 668
Toimintakate	-130 144 145	-3 067 191	-133 211 336	-134 031 593	-820 256

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA

Tilivelvollinen: kaupunkiympäristöjohtaja Anu Näätänen

Toimialan toiminnan kuvaus

Kaupunkiympäristön toimiala koostuu kaupunkirakennepalveluista, lupa- ja viranomaistoiminnoista, teknisestä keskuksesta, Joensuun Vesi-liikelaitoksesta ja tilakeskuksesta.

Toimialan keskeisiä tehtäviä on huolehtia kaupungin tila-, maa- ja infraomaisuudesta, vastata tilojen ja kaupunkiympäristön käytettävyydestä ja turvallisuudesta sekä edistää toimillaan kaupungin kehittämistä. Toimiala tuottaa myös hallintokuntien tarvitsemia sisäisiä kiinteistöpalveluita, katu- ja puistojen- ja metsienhoitopalveluita sekä logistiikka- ja rakentamispalveluita ja vastaa maankäyttö- ja rakennuslain ja ympäristönsuojelulain perusteella kunnalle kuuluvista luvitus- ja valvontatehtävistä sekä jätelain mukaisista kunnalle kuuluvista jätehuollon viranomaistehtävistä.

Kaupunkiympäristön toimialalla kaupungin keskeisiä strategisia päämääriä edistetään toteuttamalla mm. symmetrisen kaupungin toimeenpanosuunnitelmaa, ilmasto-ohjelmaa ja kaupungin tekemiä ilmastositoumuksia sekä kehittämällä konsernin yrityspalvelujen ja yritysten kanssa tehtävää yhteistyötä. Toiminnan kehittämisessä keskeistä on myös sähköisten palveluiden tehostaminen ja uuden teknologian hyödyntäminen.

Strategian pohjalta on laadittu kaupunkiympäristön toimialaa koskeva toimeenpano-ohjelma, joka antaa tarkemmat askelmerkit kauden toiminnalle ja tavoitteiden laatimiselle.

Kaupunkirakennepalveluiden ja tilakeskuksen investointiohjelmilla varmistetaan toiminnan edellytykset ja toteutetaan strategiassa nimettyjä kaupungin omia hankkeita.

Katsaus toimintavuoteen 2018

Vuoden 2018 toimintaa ovat ohjanneet Joensuun strategia ja kaupunkiympäristötoimialan strategian toimeenpano-ohjelma, joka hyväksyttiin joulukuussa 2017. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu säännöllisesti toimielimille ja keskeiset toiminnalliset tavoitteet koko toimialalla on saavutettu.

Strategisten tavoitteiden edistämiseksi on laadittu ja hyväksytty uusi maapoliittinen ohjelma 2018 - 2021 ja Joensuun kaupungin metsänhoidon linjaus 2018 - 2028. Jätehuollon palvelutaso vuosille 2018 - 2021 on myös uudistettu.

Symmetrisen kaupungin kehittämistä on jatkettu määrätietoisesti. Keskeisimpiä symmetrisen kaupungin toteuttamista tukevia toimia ovat olleet asemanseudun toteuttamisen käynnistyminen katurakentamisella ja Kauppatorin ja sitä ympäröivien katujen rakentaminen ja Kauppatorin esiintymislavan ja Ilosaaren peruskorjauksen valmistuminen. Ilosaaren perusparantaminen palkittiin vuoden 2018 valtakunnallisena esteettömyystekona.

Itä-Suomen yliopiston opettajankoulutuksen keskittämiseen liittyvät hankkeet ovat edenneet suunnitellusti. Joensuun Ellin asuntorakentamishankkeiden edellyttämät yhdyskuntatekniset rakenteet on toteutettu. Tilakeskus on rakennuttanut kiinteistöleasingrahoituksella Itä-Suomen yliopiston käyttöön Rantakylän normaalikoulun, joka otettiin käyttöön tammikuussa 2019. Muutosta tukevia liikuntapaikkahankkeita on edistetty yhteistyöhankkeina ulkopuolisten tahojen kanssa. Rantakylän

Liikuntahalli otettiin käyttöön tammikuussa 2019 ja valtuusto on hyväksynyt Mehtimäen palloiluhallin hankesuunnitelman. Yliopistokadun kampuksen kaavahanke on käynnissä, tavoitteena alueen käytön monipuolistaminen. Samalla tehdään yleissuunnitelma alueen liikenneratkaisuista ja teknisistä verkoista. Kaava tulee päätettäväksi vuoden 2019 lopulla.

Toimialalla on edistetty puurakentamista usein eri tavoin, mutta erityisesti osaamisen lisäämisen kautta. Yhteistyötä on tehty mm. Joensuun Ellin ja Karelia ammattikorkeakoulun kanssa. Suomen korkein puurakennus Joensuu Lighthouse nousi harjakorkeuteensa vuoden 2018 lopussa.

Erityisesti asuntorakentaminen on jatkunut Joensuussa vilkkaana ja vuonna 2018 valmistui yhteensä 1035 asuntoa.

Ilmasto-ohjelmia on toteutettu määrätietoisesti koko toimialalla. Ympäristönsuojelu on aloittanut energiaviraston tilaamana maakunnallisen energia- ja ilmastotoimien edistämistyön. Tavoitteena on vauhdittaa kansallisen energia- ja ilmastostrategiatyön etenemistä maakunnassa. Syksyllä 2018 käynnistyi Ilmastokorttelit-hanke. Useita päiväkotia ja kouluhankkeita on rahoitettu Kuntarahoituksen vihreällä rahoituksella ja kaupunki on saanut toiminnastaan Vihreän edelläkävijän palkinnon. Joukkoliikenteen palvelutasotavoitteet uudistettiin, tavoitteena matkustajamäärien kasvattaminen. Joukkoliikenteen kilpailutuksessa kokeiltiin laatukriteereitä, joilla tavoiteltiin mm. ilmastoystävällisempää käyttövoimaa busseihin.

Rakennusvalvonnassa käytössä ollut sähköinen rakennuslupamenettely päätettiin saatujen kokemusten perusteella vaihtaa toimivampaan. Sähköisen maisematyöluvan käyttöönottoa on valmisteltu ja käyttöönotto tapahtuu kevään 2019 aikana. Myös jätehuoltoviranomaisen palveluiden sähköistämistä on selvitetty ja sovittu jatkotoimista. Uusien palveluiden varsinainen käyttöönotto tapahtuu vuoden 2019 aikana.

Tilakeskuksen ja kaupunkirakennepalveluiden investoinnit ovat tukeneet kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttamista. Talonrakennusinvestoinnit ovat painottuneet koulu- ja päiväkotihankkeisiin. Muita merkittäviä investointeja ovat kilpajäähallin sosiaalitulojen peruskorjaus ja uusi harjoitusjäähalli ja Areenan vesikatteen uusiminen. Osa hankkeista toteutuu kiinteistöleasing hankkeina. Tilakeskuksen investointi- ja kiinteistöleasinghankkeiden yhteenlaskettu volyymi on ollut edelleen suuri noin 31,8 milj. euroa. Uudisrakentamishankkeiden suunnittelussa on otettu huomioon kestävä kehitys ja useat hankkeet ovat saaneet Kuntarahoituksen ns. vihreää rahoitusta. Yhdyskuntatekniikan investointeja on toteutettu yhteensä noin 17,4 milj. eurolla. Kaupunkirakennepalveluiden kehittämishankkeista merkittävin valmistunut hanke on Raatekankaan eritasoliittymä, joka toteutettiin yhdessä valtion kanssa. Investointiohjelman kehittämishankkeet ovat tukeneet erityisesti symmetrisen kaupungin toteuttamista (keskustan kehittäminen, Ilosaari ja Mehtimäen alue) ja jalankulun ja pyöräilyn edistämistä (Kauppakadun pyöräkadun ja Pötkänniemenpuiston jalankulku- ja pyörätien jatkaminen). Valtio käynnisti kaupungin kanssa yhteistyössä Joensuun ratapihahankkeen ensimmäisenä vaiheena Kuhasalontien ylikulkusillan rakennussuunnittelun ja toteutuksen rahoitus tältä osin varmistui.

Kaupunki on myös avustanut Kummuntien jalankulun ja pyöräilyväylän rakentamista, jonka toteuttajana on valtio.

Liikennevirasto myönsi kaupungille ensimmäistä kertaa jaettua kävelyn- ja pyöräilyn investointitukea Siltakadun hankkeelle, joka toteutetaan vuonna 2020.

Joensuun Vesi-liikelaitos tekee oman erillistilinpäätöksen.

Kaupunkikeskustan alueelle on suunniteltu ja toteutettu kameravalvontajärjestelmän nykyaikaistaminen yhdessä poliisin kanssa. Tällä on parannettu merkittävästi poliisin valvontamahdollisuuksia ja mahdollisten rikosten selvittämismahdollisuuksia, mikä parantaa osaltaan kaupunkilaisten turvallisuutta.

Osallistamista ja yhdessä tekemistä on edistetty useilla toimilla. Kuntalaisten kanssa tehtävän yhteistyön osana on vakiinnutettu talvihoidon asiakasraadin toiminta ja samalla on laajennettu toiminta kattamaan kaikki asemakaava-alueilla toimivat asukasyhdistykset. Kuntalaiset ovat voineet lausua tyytyväisyytensä ja kehittämistoiveet ulkovalaistuksen tilasta tehdyssä kyselyssä ja lisäksi kaupunki oli mukana Efekon tekemässä yhdyskuntatekniset palvelut –kyselytutkimuksessa. Joukkoliikenteen palvelutasoa koskeva kysely toteutettiin kolmen kunnan alueella keväällä 2018. Syksyllä 2018 valmisteltiin joukkoliikenteen verkkosivujen uudistamista monipuolisesti osallistavalla menettelyllä (kyselyt, haastattelut, työpajat). Metsänhoidonlinjauksen uusimisessa käytettiin vuorovaikutteista ja osallistavaa prosessia, jossa kuultiin kuntalaisia ja eri sidosryhmiä.

Ulkovalaistuksen ja liikennevalojen rakentamisessa ja ylläpidossa on vuoden 2018 alusta alkaen ollut käytössä allianssimalli. Tämän tyyppisissä hankinnoissa ei allianssimallia ole aiemmin Suomessa käytetty. Hankinnoissa on pyritty innostamaan urakoitsijoita kehittämään innovaatioita, jotka ovat kaupungille hyödyllisiä. Tällainen innovaatio toteutettiin esimerkiksi Rantakylän kentän perustusrakenteissa, missä urakoitsija esitti rakenneratkaisun, joka osoittautui toimivuudeltaan vastaavaksi kuin alkuperäinen, mutta kustannuksiltaan edullisemmaksi. Myös torin rakennekerroksissa käytettiin meille uutta vahtolasiratkaisua rakenteessa, missä hyödynnettiin lasin uusiokäyttöä.

Kaupunki on ollut mukana pitkäkestoisessa kaupunkiympäristön toimialaan liittyvässä raakapuun hankintakartellia koskevassa oikeusprosessissa, jossa kunnat hakivat vahingonkorvauksia kilpailunrajoituksista annetun lain nojalla. Prosessi on nyt Joensuun osalta päättynyt. Joensuun kaupunki päätti olla valittamatta Helsingin käräjäoikeuden 31.10.2017 antamasta tuomioista, jolla kaikki kanheet hylättiin.

Toimialalla tapahtui vuonna 2018 useita henkilöstömuutoksia. Rakennusalan työvoiman hyvä yleinen työtilanne on näkynyt meillä vaikeutena löytää vapautuneisiin tehtäviin ammattilaisia. Hakuai-koja on jouduttu useassa tehtävässä jatkamaan ja miettimään erilaisia tehtäväjärjestelyjä. Pätevän ja ammattitaitoisen työvoiman houkutteleminen Pohjois-Karjalaan ja Joensuuhun erityisesti teknisen sektorin julkisiin asiantuntijatehtäviin on ollut joidenkin tehtävien osalta vaikeaa.

Koko toimialan talous toteutui talousarviota paremmin. Koska toimiala jakautuu usean toimielimen alle, on myös tarkemmat tiedot talouden toteutumisesta luettavissa toimielin kohtaisista raporteista.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TAVOITTEET	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Symmetrinen kaupunki kasvaa ja kehittyy	<p>Asemanseudun asemakaavan toteutus käynnistyy.</p> <p>Kauppatori ja ympäröivät kadut valmistuvat.</p> <p>Penttilänrannan asemakaava III.</p>	<p>Investointiohjelman mukaiset hankkeet ovat toteutuneet</p> <p>Asemakaava on hyväksytty valtuustossa</p>	<p>Asemanseudun alueella maa-alueiden ja rakennusten omistussuhteet ja maanvuokrasopimukset on saatettu kaavan toteuttamisen mahdollistamaan kuntoon. Itäranta-kadun katusuunnitelmat on hyväksytty ja ensimmäisen vaiheen rakennusurakka on toteutunut. Pysäköintitalon toteuttamissopimus on valmisteilla.</p> <p>Kauppatorin ja katualueiden rakentaminen on toteutunut suunnitellusti vähäisiä viimeistelyjä lukuun ottamatta.</p> <p>Penttilänranta III on hyväksytty ja lainvoimainen. Asemakaavan mukaiset katusuunnitelmat ovat valmistumassa. Ensimmäiset tontit on luovutettu rakentajille.</p>
Joensuussa on maaseudun rauhaa ja kaupungin vilskettä - tarjolla monipuolisia ja omaleimaisia vaihtoehtoja asumiseen ja virkistäytymiseen - järjestyy hyviä paikkoja erilaiseen yrittämiseen.	<p>Maapoliittinen ohjelma päivitetään.</p> <p>Maankäytön toteuttamisohjelma (MATO20) päivitetään.</p>	<p>Valtuusto on hyväksynyt uuden maapoliittisen ohjelman</p> <p>Tarpeet tunnistettu ja otettu huomioon ohjelmoinnissa</p>	<p>Maapoliittinen ohjelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.4.2018 § 54.</p> <p>MATO-20 -ohjelma on hyväksytty KH:ssa 15.10.2018 § 354.</p>

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TAVOITTEET	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
<p>Kaupunkiympäristö ja toimitilat ovat terveellisiä, turvallisia ja viihtyisiä</p>	<p>Liikenneturvallisuus-suunnitelmaa toteutetaan.</p> <p>Investointiohjelman mukaiset jalankulkua ja pyöräilyä edistävät hankkeet toteutetaan.</p> <p>Talvihoidon toimenpiteillä parannetaan jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita.</p>	<p>Toteutuneet suunnitellusti</p> <p>Toteutuneet suunnitellusti</p> <p>Asiakaspalaute (mm. asiakasraadit)</p>	<p>Investointiohjelmassa on huomioitu pienet liikenneturvallisuus-hankkeet ja kohteet on toteutettu.</p> <p>Utrantie 2 asema-kaava ja katusuunnitelma ovat lainvoimaiset ja pyöräväylä on valmis.</p> <p>Siltakadun ja Asemanseudun pyöräilyn pääreittien toteutus on valmis v. 2018 kohteiden osalta.</p> <p>Uuden alueurakan kilpailutuksen valmistelussa on määritelty talvihoidolle tarkennetut laatuvaatimukset. Viime syksynä tehdyt pyöräilyn laatuikäntävämootokset ovat toteutuneet suunnitellusti. Talvihoidon asiakasraadin kokouksessa 1.10. käydyin palautekeskustelun mukaan toimenpiteet olivat onnistuneet ja saatu palaute oli pääosin myönteistä.</p>
<p>Kaupungin keskeiset hallinnon toiminnat kootaan yhteen paikkaan</p>	<p>Käynnistetään kokonaisuutta koskevan selvityksen laatiminen.</p>	<p>Selvityksen pohjalta on visioitu vaihtoehtoisia ratkaisuehdotuksia.</p>	<p>Selvitystyö on käynnistynyt.</p>

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TAVOITTEET	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Teemme monipuolista kaupunkiympäristöä ja tiloja, jotka tarjoavat alustan luovuudelle ja innovaatioille	Tarkentuu toimenpideohjelmassa ja hankintasuunnitelmissa. Erityisesti avoimen datan käyttöönotto tarjoaa uusia liiketoimintamahdollisuuksia.	Toimenpideohjelman mukaiset toimet	Joukkoliikenteen reaaliaikainen, pysäkki-kohtainen informaatio on käytössä osana reittiopasta. Kaupungin tuottamaa dataa on alettu jakaa avointen rajapintojen kautta saatavaksi kaupunginverkkosivuilla.
TALOUSTAVOITTEET	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Talous pidetään kunnossa. Toimintakateen kasvu verojen ja valtionosuuksien kasvua hitaampaa	Myyntivoitot (tontit ja rakennukset) auttavat pitämään talouden tasapainossa.	Talousarviossa asetettu myyntivoittotavoite on saavutettu	Tonttien myyntivoittotavoite on saavutettu, rakennusten myyntivoitto jäi alle tavoitteen.
Lainakanta sekä pitkäaikaiset leasingvuokravastuut kääntyvät taloussuunnitelmakaudella laskuun	Pitkän aikavälin investointisuunnitelmat sovitetaan tähän tavoitteeseen.	Toteutetaan vain keskeisen taloussuunnitelman mukaiset hankkeet	Tavoite otetaan huomioon seuraavassa talousarviovalmistelussa ja arvio tehdään talousarviovuoden lopussa.

KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA

Tilivelvollinen: kaupunkiympäristöjohtaja Anu Näätänen

Toimialan toiminnan kuvaus

Kaupunkirakennepalveluista vastaava toimielin on kaupunkirakennelautakunta. Kaupunkirakennepalveluiden keskeisimpiä tehtäviä ovat kaavojen valmistelu ja tonttien luovutus sekä vastuu maa- ja vesialueiden, katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden hallinnasta, suunnittelusta rakentamisesta ja ylläpidosta.

Lautakunnan alainen seudullinen joukkoliikennejaosto vastaa joukkoliikennelain tarkoittaman toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä Joensuun, Kontiolahden ja Liperin alueella.

Katsaus toimintavuoteen 2018

Kaupunkirakennepalveluiden tehtävänä on laatia toimialaansa liittyvät kaupunkikehityksen ennusteet, koordinoita maankäytön ja palveluiden yhteensovittamista ja vastata tähän liittyvän tiedon tuottamisesta ja hankinnasta. Tätä tehtävää palvelee maankäytön toteutusohjelma (MATO-20) ja sen yhteydessä laadittavat väestöennusteet. Maankäytön toteutusohjelma 2018 ja väestöennuste hyväksyttiin kaupunginhallituksessa lokakuussa.

Lainvoiman sai kaikkiaan yhteensä 15 asemakaavaa ja ranta-asemankaavaa ja niiden muutosta. Asemakaavoilla ja asemakaavamuuoksilla on lisätty merkittävästi täydennysrakentamismahdollisuuksia. Keskeisin ja kaupungin kehittämisen kannalta merkittävin kaavamuuos oli Penttilänranta III asemakaava. Kaavoituksella on lisätty rakennettavaa kerrosalaa kaikkiaan 24 285 k-m². Kaavoituksella on pystytty vastaamaan tontinluovutuksen tarpeisiin sekä varautumaan tulevaisuuden tarpeisiin.

Täydennysrakentamiseen ja asemakaavanmuutoksiin liittyen hyväksyttiin yhteensä 8 uutta maankäyttösopimusta. Merkittävimmät sopimukset koskivat Penttilänranta III - ja Torikatu 34 -alueiden asemakaavamuuoksia.

Tonttien kysyntä jatkui edelleen varsin hyvänä ja kaikkiaan vuoden loppuun mennessä luovutettiin 99 tonttia, mikä oli 14 tonttia vähemmän kuin vuonna 2017. Luovutetuista tonteista 83 oli omakotitontteja, 4 kerros- ja rivitalotontteja ja 12 työpaikkatontteja. Tonttien luovutuksella on pystytty turvaamaan kaupungin kehittämisen edellytykset. Tontteja on luovutettu sekä myymällä että vuokraamalla. Omakotitontit luovutettiin pääasiassa vuokraamalla. Vuoden 2018 merkittävät kiinteistökaupat olivat kerrostalotonttien myynnit Penttilänrannasta ja Niinivaaralta sekä rivitalotonttien myynnit Karhunmäestä ja Noljakasta. Tonttien myynnille asetettu taloudellinen tavoite ylittyi. Tonttien myyntivoitot olivat kaikkiaan yhteensä noin 4,4 milj. euroa. Maata hankittiin yhteensä 64 ha.

Kaupunkirakennepalveluista on maksettu 370 000 euroa avustusta Kummuntien (mt15693) kevyen liikenteen järjestelyihin välillä Haapajoki-Mulonsalontie rakentamiseen. Hankkeesta vastasi Pohjois-Savon ELY-keskus, jonka vastuulle tie kuuluu.

Keskeisten asioiden valmistelussa on tehty tiivistä yhteistyötä virkamiesten ja toimielinten kanssa. Kaupunginhallituksen ja kaupunkirakennelautakunnan yhteisessä iltakoulussa valmisteltiin maapoliittisen ohjelman uudistamista. Kaupunkirakennelautakunnan iltakouluissa on käsitelty mm. Rantakylä-Utra osayleiskaavaa, metsänhoidon linjauksia ja leikkipaikkojen tarveselvitystä. Lautakunta

on myös tehnyt tutustumiskäyntejä toimialaansa liittyen Hammaslahteen sekä Kuopioon ja Jyväskylään.

Kaupunkirakennelautakunnan toimintakate kokonaisuutena toteutui noin 725 000 euroa talousarviota parempana. Vastuualueista yhteisten palvelujen, yhdyskuntasuunnittelun, maaomaisuuden ja yhdyskuntatekniikan yhteisten toimintakatteet toteutuivat talousarviota parempina. Toimintatulot ylittyivät mm. maankäyttökorvausten, yhdyskuntapalvelujen maksujen ja vuokratulojen osalta. Liikennevirastolta saatiin työmatkapyöräilyn edistämiseen paikallisesti avustusta, joka ei talousarviovaiheessa ollut tiedossa. Toimintamenot alittuivat henkilöstömenojen, palvelujen ostojen ja muiden kulujen osalta. Menojen alittumiseen vaikutti osaltaan henkilöstövaje ja suunniteltujen rakentamispalvelujen siirtyminen.

Seudullisen joukkoliikenteen toimintakate toteutui 491 000 talousarviota heikompana. Toimintatulot ja matkustajamäärä toteutuivat lähes talousarvion mukaisina. Lipputuotteiden käytössä oli havaittavissa siirtymää kausilipuista ja aikuisen kertalipusta edullisempiin Hilja- ja mobiililippuihin. Toimintamenojen ylitykseen vaikutti indeksikorotus, Noutopoika-liikenteen kilpailutus (5 kk) sekä matkustajamäärän kasvun vaikutus kannusteurakkakorvaukseen ja sovitut lisäliikenteen järjestelyt.

Ylläpidon vastuun alueen toimintakate toteutui noin 453 000 euroa talousarviota heikompana. Liikenneväylien hoidon kustannukset ylittyivät hankalan talvikauden vuoksi. Kesähoidon kustannusylityksen syinä olivat lähinnä alueiden kasvun vaikutukset ja kesän myrskytuhoraivaukset. Puistojen hoidon kustannusylitykset johtuivat em. myrskytuhoraivausten lisäksi Ilosaaren alueen hoitotason nostosta, Kauppatorin tilapäisjärjestelyjen aiheuttamista jätehuoltokustannuksista ja puuston raivaamisen jälkeensä jääneisyyden pienentämisestä. Ulkovalaistuksen kustannukset alittuivat tehtyjen energiansäästötoimenpiteiden johdosta ja allianssin aikaansaaman myönteisen kustannuskehityksen takia. Bitumin kallistuminen vaikutti uudelleenpäällystyksen kustannuksiin ja määrään.

Tekninen keskus toteutti arvioitua enemmän yhdyskuntatekniikan investointikohteiden rakentamista, josta syystä valmistus omaan käyttöön ja toimintamenot siltä osin toteutuivat talousarviota suurempina. Tällä ei kuitenkaan ole vaikutusta toimintakatteeseen.

210 KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNNAN YHTEISET PALVELUT

Tilivelvollinen: kaupunkiympäristöjohtaja Anu Näätänen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Kaupunkirakennelautakunta järjestää tekniset palvelut ja siinä tarkoituksessa huolehtii mm. maankäyttö- ja rakennuslain, kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain, kiinteistönmuodostamislain, kiinteistörekisterilain, lunastuslain, maantielain, tieliikennelain sekä joukkoliikennettä koskevien säännösten mukaan kunnalle kuuluvista tehtävistä lukuun ottamatta muille toimielimille ja viranomaisille säädetyjä ja määrättyjä tehtäviä. Lautakunnan yhteiset palvelut vastaavat yleis- ja taloushallinnosta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategian teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Vetovoima	Kaupunkirakennepalvelut osallistuvat kulttuurin ja liikunnan kärkihankkeita koskevaan selvitystyöhön ja auttavat etsimään erilaisia yhteistyömalleja hankkeiden toteuttamiseksi myös ulkopuolisten toimijoiden kanssa.	Liikunnan kärkihankkeet valittu ja priorisoitu, kulttuuritiloja koskevan taustaselvityksen valmistelu käynnistynyt. Kulttuurin kärkihankkeiden priorisointi tehdään vuonna 2019.	Kaupunkirakennepalvelut on osallistunut liikuntapaikkatyöryhmän työhön.
Vetovoima	Tuotetaan tietoa maantieteelliseen saavutettavuuteen liittyvää edunvalvontaa varten ja viestitään Joensuulle tärkeistä asioista keskeisille yhteistyötahoille.	Tuotettu aineisto, valmistellut lausunnot	Saavutettavuuteen liittyvät asiat ovat olleet aktiivisesti esillä ja yhteistyötä on tehty Maakuntaliiton kanssa. Lausunto asetusluonnoksesta maanteiden ja rautateiden runkoverkoksi. Osallistuminen Maakuntaliiton järjestämiin tapaamisiin.

Strategian teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Kestävä kaupunki	Tavoitteet tarkennetaan toimialan toimeenpano-ohjelmassa ja ilmasto-ohjelmassa.	Toimeenpano-ohjelman mukaiset mittarit	<p>Joukkoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut noin 1,3 % vuodesta 2017. Vuonna 2018 uudistettulla palvelutasopäätöksellä tavoitellaan matkustajamäärän nousua. Käyttöön otetut mobiililiput ovat saaneet hyvän vastaanoton (noin 40 000 myytyä lippua vuonna 2018).</p> <p>Ulkovalaistuksen energiatehokkuus on parantunut. Pyöräilyn pääverkon rakentaminen etenee. Sähköautojen latauspisteiden toteutus siirtyi vuodelle 2019.</p>
Yhdessä tehden	Tavoitteet tarkennetaan toimialan toimeenpano-ohjelmassa.	Toimeenpano-ohjelman mukaiset mittarit	Toimialan henkilöstöseminaari järjestettiin maaliskuussa. Valmisteluun liittyviä lautakunnan iltakouluja järjestettiin useita.
Elinvoima ja työllisyys	<p>Tonttitarjonta vastaa kysyntään.</p> <p>Tonttien luovutus ja lupaprosessit hoituvat nopeasti ja sujuvasti.</p>	<p>MATO-20 päivitetty ja tunnistettujen tarpeiden mukainen ohjelmointi on tehty</p> <p>Asiakaspalautetta on seurattu ja epäkohtiin reagoitu</p>	<p>MATO-20 -ohjelma on valmistunut ja käsitelty KH:ssa 15.10.2018.</p> <p>Tontinluovutus on ollut sujuvaa. Asiakaspalautetta, johon olisi ollut tarvetta reagoida ei ole tullut.</p>

Strategian teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Elinvoima ja työllisyys	Hankintasuunnitelmassa otetaan huomioon ympäristökriteerit ja innovatiivisten hankintojen tavoitteet.	Hankinnat on toteutettu tavoitteen mukaisesti	Alueurakan hankinnassa on asetettu ympäristö- ja työllisyyskannusteita. Investointikohteissa on kannustettu urakoitsijoita tekemään innovaatioesityksiä.
Hyvinvointi ja sivistys	Kaupunkirakennepalvelut ovat aktiivisesti mukana liikuntapaikkasuunnitelman valmistelussa ja ohjelmoinnissa.	Liikuntapaikkasuunnitelman mukaiset hankkeet on huomioitu ohjelmoinnissa	Kaupunkirakennepalvelut on osallistunut liikuntapaikkatyöryhmän työskentelyyn ja talousarvion mukaiset hankkeet toteutuneet sovitusti.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakinainen henkilöstö	7,00	7,00	7,00	7,00
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	1,00	0,5	0,50	0,26
Henkilötyövuodet yhteensä	8,00	7,50	7,50	7,26
Toimintatulot	42 982	20 000	20 000	69 025
Toimintamenot	-914 720	-1 613 000	-1 616 000	-1 345 485
Toimintakate	-871 738	-1 593 000	-1 596 000	-1 276 460
Toimintatulot % menoista	4,70 %	1,24 %	1,24 %	5,13 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	20 000	0	20 000	69 025	49 025
Toimintakulut	-1 613 000	-3 000	-1 616 000	-1 345 485	270 515
Toimintakate	-1 593 000	-3 000	-1 596 000	-1 276 460	319 540

240 YHDYSKUNTASUUNNITTELU

Tilivelvollinen: kaavoituspäällikkö Juha-Pekka Vartiainen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Yhdyskuntasuunnittelu vastaa kaupunkirakenteen, kaupunkiympäristön ja liikenteen kehittämistä ja suunnittelusta Joensuun alueella sekä joukkoliikenteen viranomaistehtävistä Joensuun, Kontiolahden ja Liperin alueilla.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategian teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Vetovoima	Asemakaavoituksella varmistetaan riittävän ja monipuolisen tonttivarannon ylläpitäminen.	Hyväksytyt asemakaavat	Kaavoitettu tonttivaranto on monipuolinen ja runsas. Penttilänrannan III asemakaava on suurin uudistontteja sisältävä asemakaava, ja se on saanut lainvoiman.
Kestävä kaupunki	Joukkoliikenteen käyttöoikeussopimusten kilpailutuksessa tavoitellaan joukkoliikenteen kulkutapaosuuden lisäämistä ja otetaan huomioon ympäristökriteerit.	Toteutunut kilpailutus	Joukkoliikenteen kahden sopimuskohteen kilpailutus toteutettiin ja ratkaistiin vuonna 2018. Uusien sopimusten mukainen liikennöinti alkaa ke- säkuussa 2019.
Kestävä kaupunki	Täydennysrakentamishjelmaa tukevat asemakaavat.	Hyväksytyt asemakaavat	Yhteensä 9 täydennysrakentamista koskevaa asemakaavaa on hyväksytty ja näistä 8 saanut lainvoiman vuonna 2018. Useita täydennyskaavoja on valmistelussa kantakaupungissa ja maaseututaajamissa.
Kestävä kaupunki Yhdessä tehden	Rakennusjärjestyksen uudistaminen käynnistetään yhdessä rakennusvalvonnan kanssa.	Valmistelu on käynnissä	Rakennusjärjestyksen uudistaminen on käynnissä.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Yhdyskuntasuunnittelu				
Toimintatulot	4 764 736	271 000	271 000	578 331
Toimintamenot	-1 153 168	-1 143 000	-1 140 100	-1 064 676
Toimintakate	3 611 568	-872 000	-869 100	-486 345
Seudullinen joukkoliikenne				
Tehtyjen matkojen lukumäärä, kpl	2 268 234	2 300 000	2 300 000	2 297 292
Toimintatulot	5 865 302	5 976 000	5 976 000	6 008 024
Toimintamenot	-7 905 182	7 967 000	-7 967 900	-8 490 986
Toimintakate	-2 039 880	1 991 000	-1 991 900	-2 482 963
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakainainen henkilöstö	15,88	18,00	17,00	16,16
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	0,88			0,11
Henkilötyövuodet yhteensä	16,75	18,00	17,00	16,27
Toimintatulot	10 630 039	6 247 000	6 247 000	6 586 355
Toimintamenot	-9 058 350	-9 110 000	-9 108 000	-9 555 662
Toimintakate	1 571 688	-2 863 000	-2 861 000	-2 969 307
Toimintatulot % menoista	117,35 %	68,57 %	68,59 %	68,93 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	6 247 000	0	6 247 000	6 586 355	339 355
Toimintakulut	-9 110 000	2 000	-9 108 000	-9 555 662	-447 662
Toimintakate	-2 863 000	2 000	-2 861 000	-2 969 307	-108 307

270 MAAOMAISSUUS

Tilivelvollinen: kaupungingeodeetti Kalle Sivén

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Maaomaisuus vastaa tontinluovutusten edellyttämistä maapoliittisista toimista, maa- ja metsäomaisuuden hallintaan liittyvistä sekä paikkatiedon ja kiinteistömuodostuksen tehtävistä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategian teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Kestävä kaupunki	Metsän hoidon linjaukset uusitaan ja samalla luodaan tarkemmat tavoitteet kaupungin metsien käyttöön ja hoitoon.	Hyväksytty valtuutuksessa	Linjaukset on uusittu ja hyväksytty kaupunginhallituksessa 3.12.2018.
Vetovoima	Tonttimarkkinointia kehitetään yhteistyössä elinvoiman ja konserniyhtiöiden kanssa.	Toteutunut aineisto ja luovutetut tontit, tarkemmat mittarit sovitetaan yhdessä elinvoiman kanssa	Keskeisistä yhdessä markkinoitavista yritysalueista on laadittu markkinointimateriaali, jota saatetaan aktiivisesti tarjolle.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Luovutetut tontit lkm	113	125	125	99
- joista omakotitalotontteja	83	100	100	83
- joista kerros- ja rivitalotontteja	14	10	10	4
- joista työpaikkatontteja	16	15	15	12
Metsän myynti m ³	29 690	31 000	31 000	25 385
Tuottojen osuus kuluista %	149,4 %	136,1 %	136,0 %	146,3 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakinainen henkilöstö	12,13	13,00	14,00	13,02
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	0,75			0,87
Henkilötyövuodet yhteensä	12,88	13,00	14,00	13,89
Toimintatulot	9 161 267	8 416 000	8 416 000	8 567 209
Toimintamenot	-2 117 943	-2 154 000	-2 229 000	-1 817 408
Toimintakate	7 043 324	6 262 000	6 187 000	6 749 801
Toimintatulot % menoista	432,55 %	390,71 %	377,57 %	471,40 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	8 416 000	0	8 416 000	8 567 209	151 209
Toimintakulut	-2 154 000	-75 000	-2 229 000	-1 817 408	411 592
Toimintakate	6 262 000	-75 000	6 187 000	6 749 801	562 801

28o YHDYSKUNTATEKNIikka

Tilivelvollinen: kaupungininsinööri Ari Varonen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Yhdyskuntatekniikka vastaa katujen ja yleisten alueiden suunnittelusta, rakentamisesta, ylläpidosta ja yleisten alueiden hallinnasta. Lisäksi yhdyskuntatekniikka vastaa muista toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen katualueen ja sen ylä- ja alapuolisten johtojen, laitteiden ja rakenteiden yhteensovittamiseksi. Yhdyskuntatekniikan keskeisenä tehtävänä on huolehtia katujen ja yleisten alueiden pitämisestä toimivina, turvallisina ja ympäristöltään viihtyisinä sekä varmistaa yhdyskuntarakenteen kehittyminen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Yhdyskuntatekniikka vastaa myös yksityistieavustushakemusten käsittelystä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategian teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Hyvinvointi	Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita parantamalla kannustetaan ihmisiä arkiliikunnan lisäämiseen.	Toteutuneet toimenpiteet	Pyöräilyn pääverkon rakentaminen eteni suunnitellusti Asemansseudun, Kauppatorin ympäristön ja Utran rantaraitin kohdeissa. Liikkumisen ohjaus- projektina toteutettiin työmatkapyöräilyä edistävä hanke. Pyöräilyviikon avajaistapahtuma toteutui suunnitellusti ja syksyn liikkujan viikolla toteutettiin erilaisia tapahtumia.
	Jalankulun ja pyöräilyn laatukäytävien talvihoitotasoa parannetaan.	Asiakasraadin tulokset palautteet	Laatukäytävien laatu- tasoparannukset ovat toteutuneet suunnitellusti.
Kestävä kaupunki	Sähköautojen latauspisteiden verkostoa edistetään.	Toteutuneet latauspisteet	Sähköautojen latauspisteiden toteutus siirtyi kevääseen 2019.
	Ulkovalaistuksessa jatketaan energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä.	Parantunut energiatehokkuus	Ulkovalaistuksen energiatehokkuus on parantunut noin 15 %.

Strategian teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Vetovoima	Leikkialueiden tarveselvitys päivitetään ja laaditaan toimenpidesuunnitelma.	Suunnitelman mukaiset toimenpiteet on ohjelmoitu	Tarveselvitys hyväksyttiin lautakunnassa 18.12.2018 ja toimenpiteet on otettu huomioon investointiohjelmassa.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Yhdyskuntatekniikan yhteiset				
Toimintatulot	652 302	469 000	469 000	547 247
Toimintamenot	-2 080 624	-2 261 700	-2 208 700	-1 882 599
Toimintakate	-1 428 322	-1 792 700	-1 739 700	-1 335 353
Liikenneväylien hoito				
Kunnossapidettävät liikenneväylät, km	792	793	793	794
- joista katuja ja teitä (ajoradat)	425	427	427	425
- joista kevyen liikenteen väyliä (ei ruutukaavan jk:t)	334	333	333	336
- joista ruutukaavan jalkakäytävät	33	33	33	33
Liikenneväylien talvihoito, € vuosi	-2 069 868	-2 029 700	-2 029 700	-2 301 424
€/m ²	0,51	-0,49	-0,49	-0,57
Liikenneväylien kesähoito, € vuosi	-867 361	-796 300	-796 300	-922 682
€/m ²	-0,16	-0,15	-0,15	-0,16
Liikenneväylien puhtaanapito, € vuosi	-169 680	-167 100	-167 100	-181 507
€/m ²	0,08	-0,08	-0,08	-0,09
Hoitokustannukset €/km	-4 094	-3 938	-3 938	-4 476
Liikenneväylien hoito yhteensä	-3 107 628	-2 993 100	-2 993 100	-3 405 862
Puistojen hoito				
Kunnossa pidetyt istutukset ja hoidetut puistot ha	171	173	173	178
€/ha	-5 616	-5 204	-5 204	-5 641
Puistojen hoito yhteensä	-960 382	-900 300	-900 300	-1 004 127
Ulkovalaistus				
Ulkovalopistiedien lkm	19 605	19 500	19 500	19 755
€/valopiste	-46	-55	-55	-45
Energiankulutus MWh	7 355	6 440	6 440	6 169
Ulkovalaistus yhteensä	-909 481	-1 064 400	-1 064 400	-893 327
Muu ylläpito				
Erillislaitteet (sillat, radat, pumppaamot)	-146 153	-173 300	-173 300	-192 326
Uudelleen päällystys €/m ²	-7,3	-7,6	-7,6	-9,1
Uudelleen päällystys m ²	35 433	48 000	48 000	34 179
Muu ylläpito yhteensä	-1 022 742	-1 036 500	-1 036 500	-1 163 017
Ylläpito yhteensä				
Toimintatulot	16 005	2 000	2 000	20 792
Toimintamenot	-6 000 233	-5 994 300	-5 994 300	-6 466 333
Toimintakate	-5 984 228	-5 992 300	-5 992 300	-6 445 540
Katujen, puistojen ym. Investoinnit				
Valmistus omaan käyttöön	4 213 048	3 500 000	3 500 000	4 364 614
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakinainen henkilöstö	14,00	14,66	14,66	13,33
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	0,50			0,50
Henkilötyövuodet yhteensä	14,50	14,66	14,66	13,83
Toimintatulot	668 308	471 000	471 000	568 039
Valmistus omaan käyttöön	4 213 048	3 500 000	3 500 000	4 364 614
Toimintamenot	-12 293 905	-11 756 000	-11 703 000	-12 713 546
Toimintakate	-7 412 550	-7 785 000	-7 732 000	-7 780 893
Toimintatulot ja valm. om. käyttöön % menoista	39,71 %	33,78 %	33,93 %	38,80 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3 971 000	0	3 971 000	4 932 653	961 653
Toimintakulut	-11 756 000	53 000	-11 703 000	-12 713 546	-1 010 546
Toimintakate	-7 785 000	53 000	-7 732 000	-7 780 893	-48 893

KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	18 654 000	0	18 654 000	20 155 242	1 501 242
Toimintakulut	-24 633 000	-23 000	-24 656 000	-25 432 101	-776 101
Toimintakate	-5 979 000	-23 000	-6 002 000	-5 276 859	725 141

JOENSUUN ALUEELLINEN JÄTELAUTAKUNTA

Tilivelvollinen: jätehuoltosuunnittelija Anna Kettunen

Toimielimen toiminnan kuvaus

Joensuun alueellinen jätelautakunta on osa kaupunkiympäristön toimialaa.

Alueellinen jätelautakunta toimii lainsäädännön tarkoittamana kuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena. Lautakunnan vastuukuntana toimii Joensuu ja muut yhteistoiminta-alueen kunnat ovat Iloanta, Kontiolahti, Liperi ja Polvijärvi. Jätelain, lautakunnan yhteistoimintasopimuksen ja Joensuun kaupungin hallintosäännön mukaisesti lautakunta päättää mm. kunnallisista jätehuoltomääräyksistä ja jätetaksasta, seuraa lainsäädännön ja kunnallisten jätehuoltomääräysten toteutumista toimialueella sekä ylläpitää jätteenkuljetusrekisteriä.

Katsaus toimintavuoteen 2018

Alueellinen jätelautakunta piti vuonna 2018 seitsemän kokousta. Lautakunta kävi tutustumassa Riikinvoima Oy:n ekovoimalaitokseen ja Biokymppi Oy:n orgaanisten jätteiden käsittelylaitokseen. Henkilöstövahvuudeksi vakiintui kolme henkilötyövuotta, kun toimistosihteerin tehtävä muutettiin vakinaiseksi.

Jätetaksa uudistettiin 1.6.2018 alkaen. Taksamuutoksessa jätetyhjennysten maksut yhtenäistettiin koko lautakunnan toimialueella samansuuruisiksi kuntarajoista riippumatta. Loppuvuodesta taksaan hyväksyttiin vielä pieniä muutoksia vuodelle 2019. Viranhaltijapäätöksiä jätemaksun kohtuullistamista ja jätehuoltomääräyksistä poikkeamista koskevissa asioissa tehtiin 282 kappaletta.

Jätehuoltoon liittymisen seurannassa kehoitettiin 425 kiinteistön haltijaa jätehuollon järjestämiseen. Helmikuun 2019 alkuun mennessä näistä noin 68 % on liittynyt jätehuoltoon. 17 %:n osalta jätemaksu on hakemuksen perusteella kohtuullistettu joko toistaiseksi tai määräaikaisella päätöksellä. 15 %:n osalta hakemuksen käsittely on vielä kesken jätehuoltoviranomaisessa tai seurantatiedot on annettu tiedoksi valvontaviranomaisille.

Jätehuoltoa koskevia ilmoituksia käsiteltiin 141 kappaletta. Loppuvuodesta aloitettiin jätekimppojen tarkastelu ja tiedotettiin 113 kimpan yhteyshenkilöä kimppa-astian tyhjennysvälin muuttamisesta jätehuoltomääräysten mukaiseksi. Jätekimppojen tarkasteluja jatketaan vuonna 2019. Neuvontaa ja ohjeistusta viranomaisasioinnissa annettiin päivittäin sähköpostitse ja puhelimitse. Jätteenkuljetuksen lakisäätteiset tiedot merkittiin jätteenkuljetusrekisteriin. Rekisterin ylläpitoa vaikeuttivat edelleen sekä jätteiden kuljetustietojen saamiseen ja puutteellisuuteen että ohjelmiston toimivuuteen liittyvät ongelmat. Viranomaisen hallinnoimien rekisterien ylläpitoon ja kehittämiseen käytettiin aiempaa suurempi työpanos.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategian teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Kestävä kaupunki	Jätehuollon palvelutaso valmistuu ja laaditaan tarkempi toimenpidesuunnitelma.	Palvelutaso hyväksytty Toimenpidesuunnitelma tehty	Palvelutaso vuosille 2018-2021 hyväksyttiin jätelautakunnassa 1.11.2018. Jätepalveluiden järjestämisestä vastaava Puhas Oy on ilmoittanut toimittavansa toimeenpanosuunnitelman 28.2.2019 mennessä.
Yhdessä tehden	Selvitetään sähköisen asiainnin käyttöön-oton edellytykset.	Selvitetty ja sovittu jatkotoimet	Selvitys on tehty ja sähköiset lomakkeet yleisimmissä asioissa pyritään ottamaan käyttöön kesään 2019 mennessä.
Yhdessä tehden	Tavoitteet tarkennetaan toimialan toimeenpano-ohjelmassa.	Asiakastutkimukset 2018	Kuntalaisten tyytyväisyyttä jätehuoltoon on selvitetty osana Yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimusta. Palvelutason valmisteluvaiheessa tehtiin kuntalaisten ja kuntapäätäjien näkemyksiä kartoittavat kyselyt.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakinainen henkilöstö	2,00	3,00	3,00	2,70
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	1,00			0,25
Henkilötyövuodet yhteensä	3,00	3,00	3,00	2,95
Toimintatulot	195 789	205 000	205 000	185 889
Toimintamenot	-195 789	-205 000	-205 000	-185 889
Toimintakate	0	0	0	0
Toimintatulot % menoista	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

JOENSUUN ALUEELLINEN JÄTELAUTAKUNTA YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	205 000	0	205 000	185 889	-19 111
Toimintakulut	-205 000	0	-205 000	-185 889	19 111
Toimintakate	0	0	0	0	0

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen: rakennustarkastaja Jukka Hyttinen

Toimielimen toiminnan kuvaus

Rakennus- ja ympäristölautakunta on osa kaupunkiympäristön toimialaa. Rakennus- ja ympäristölautakunnan alaiset toiminnat ovat osa Lupa- ja viranomaistoimintoja. Rakennus- ja ympäristölautakunnan tulosalueet ovat yhteiset palvelut, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja pysäköinninvalvonta. Yhteisiin palveluihin on budjetoitu lautakunnan ja koko toimielimen yhteiset kulut.

Katsaus toimintavuoteen 2018

Vuosi 2018 oli lupa- ja viranomaistoimintojen osalta toinen toimintavuosi uuden hallintosäännön aikana. Toiminnan rakenteisiin ei tehty muutoksia.

Henkilöstön määrä on vakiintunut. Nykyisellä henkilömäärällä toiminnan pyörittäminen onnistuu välttävästi, mutta uusien tehtävien ja kehitystöiden osalta toiminta on erittäin haasteellista. Henkilöstön osaaminen on kokeneen henkilökunnan myötä hyvällä tasolla ja sitä on ylläpidetty ammatillisissa koulutustilaisuuksissa käymällä.

Rakennus- ja ympäristölautakunta kokoontui vuoden 2018 aikana 9 kertaa.

Tiejaosto kokoontui vuoden 2018 aikana toimitusasioissa kolme kertaa. Kaksi toimitusasiaa raukesi tiekunnan sisäisten sovitteluiden ja ratkaisuiden perusteella. Yksityistielaki (560 /2018) korvasi vuonna 1963 voimaan tulleen lain yksityisteistä. Tiejaoston osalta kyseinen toimintavuosi nykyisenlaisena oli viimeinen toimintavuosi. Tielautakuntien yksityistielain mukaiset tehtävät tullaan siirtämään yksityistietoimituksissa pääasiassa Maanmittauslaitoksen hoidettavaksi.

Pysäköinninvalvonnan osalta toiminta vuonna 2018 oli samaa tasoa kuin edellisinä vuosina ja pysäköintivirhemaksujen määrä pysyi lähes ennallaan. Valvonnan taso on riittävän hyvää. Pysäköinninvalvonnan toimintaympäristöön vaikuttavia tekijöitä olivat keskusta-alueen pysäköintijärjestelmien sekä maksutapojen muutokset.

Rakentaminen jatkui vuonna 2018 Joensuussa normaalia korkeammalla tasolla. Asuntoja valmistui ennätyselliset 1 035 kpl. Rakennusvalvonnan ohjaus- ja neuvonta suuntautui edelleen rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen sekä työmaan kosteudenhallintaan.

Vuoden 2018 alusta tulivat voimaan Maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen seurauksena uudet asetukset, joiden käyttöönotto ja tulkinta vaativat runsaasti työpanosta rakennusvalvonnan henkilökunnalta. Rakennusluvan sähköisen hakemisen mahdollistava ohjelma oli kilpailutettu 2016 ja se tuli käyttöön huhtikuun alusta 2017. Uuden ohjelman käyttöönotto, sen käytön opettelu ja ohjelman rajapintojen yhteensopimattomuus olemassa oleviin järjestelmiin hidasti lupakäsittelyä ja se näkyi lupien käsittelyajoissa. Rakennusvalvontaohjelma päätettiin vaihtaa toiseen ohjelmaan vuoden loppupuolella.

Ympäristönsuojelussa maa-aineslupia käsiteltiin 3 kpl, joista yksi oli yhdistelmä lupa, eli sisälsi ympäristöluvan murskaukseen ja louhintaan. Muita ympäristölupa-asioita käsiteltiin 5 kpl. Maa-ainesvalvonta suoritettiin syys-lokakuussa. Ympäristölupien valvonta tehtiin valvontaohjelman mukaisesti metalli- ja pintakäsittelylaitoksissa sekä ampumaradoilla (yhteensä 16 kohdetta).

Vuoden aikana tehtiin sekä vesihuoltolain että jätelain mukaista valvontaa. Kehotuksia liittyä vesi-johto- tai viemäriverkostoon lähetettiin noin 100 kpl ja jätehuoltoon liittymättömiä kehoitettiin liittymään järjestettyyn jätehuoltoon. Kompostointitarkastus tehtiin 310 kiinteistölle ja alueelliset jätteenkeräyspisteet valvottiin.

Kuntalaisille järjestettiin melukysely, jonka tulosten pohjalta laadittiin ulkoilmakonserttien toiminta-aikarajoja koskeva melulinjaus.

Vieraslajikampanjassa pyydettiin kuntalaisilta havaintoja vieraslajeista ja järjestettiin torjuntaa.

Lautakunnan päätöksellä rauhoitettiin kolme luonnonsuojelulain mukaista luonnonmuistomerkkiä.

Perhosseurantaa toteutettiin Vehkalahdella, Nepenmäellä, Sinkkolassa ja Lykynlammella. Vesistö-seurannassa oli mukana 15 järveä.

Öljylämmitteisten kiinteistöjen osalta selvitettiin niiden lämmitysmuodon mahdollisia muutoksia ja kampanjoitiin uusiutuvan energian vaihtoehtoista. Kampanjassa tarkastettiin yli 2 000 kiinteistön tilanne.

Ilmastokorttelit –hanke käynnistyi elokuussa 2018. Syyskuussa käynnistyi myös Energiaviraston rahoittama Energia- ja ilmastotyön edistämishanke.

Ympäristönsuojeluyksikössä valmisteltiin Joensuun kaupungin osallistuminen Green Leaf Award kilpailuun. Joensuu sijoittui viiden parhaan kaupungin joukkoon tässä eurooppalaisessa kilpailussa.

Vuoden 2018 aikana aloitettiin Joensuun energiatase –selvitys sekä Hiilinielu ja päästökompensaatioselvitys.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan toimintakate kokonaisuutena toteutui noin 57 000 euroa talousarviota parempana. Tulosalueista pysäköinninvalvonnan ja ympäristönsuojelun toimintakatteet toteutuvat lähes talousarvion mukaisina. Yhteisten palvelujen toimintakate toteutui talousarviota parempana lähinnä palvelujen ostojen arvioitua pienemmän toteutuman johdosta. Rakennusvalvonnassa lupatulot ylittyivät ja menot alittuivat palvelujen ostojen ja henkilöstökulujen osalta, josta syystä toimintakate toteutui talousarviota parempana.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategian teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Vetovoima	Lupaprosessit ovat nopeita ja helppoja. Sähköinen rakennuslupakäytäntö on vakiintunut toimintatapa.	Asiakaskyselyn tulokset, lupien käsittelyaika	Asiakaskyselyä ei tehty. Syynä se, että rakennusvalvonnan sähköinen lupajärjestelmä ei toiminut riittävän hyvin. Lupien käsittelyaika on pidentynyt.

Strategian teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Vetovoima	Huolehditaan ympäristöstä ja laaditaan ympäristökatselmussuunnitelma.	Suunnitelman mukaiset katselmuksat ja toimenpiteet on tehty	Suunnitelma on laadittu ja katselmuksat on tehty. Jälkitarkastuksia tehtiin syksyn aikana.
Kestävä kaupunki, yhdessä tehden	Tavoitteet tarkennetaan toimialan toimeenpano-ohjelmassa ja ilmasto-ohjelmassa. Rakennusjärjestyksen uudistaminen käynnistetään yhdessä kaupunkirakennepalveluiden kanssa.	Ilmasto-ohjelman mittarit Kasvihuonekaasupäästöjä seurataan CO ₂ -raportin kautta.	Mittareiden seuranta ja toimenpiteet ovat käynnissä. Raportoidaan tarkemmin toimintakertomuksen kohdassa ympäristöasiat. CO ₂ raportti on valmistunut. Päästöt ovat kasvaneet hieman vuonna 2017 liikenteen osalta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kuulutettu ja rakennusjärjestystä työstetään.

850 RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN YHTEISET PALVELUT

Tilivelvollinen: rakennustarkastaja Jukka Hyttinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii Joensuun kaupungissa lainsäädännön tarkoittamana rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisena sekä vastaa muista sille hallintosäännössä määritellyistä tehtävistä.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakinainen henkilöstö	0,60	1,10	1,10	0,60
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	0,50			0,50
Henkilötyövuodet yhteensä	1,10	1,10	1,10	1,10
Toimintatulot	5 968	5 000	5 000	3 223
Toimintamenot	-124 941	-139 000	-140 000	-115 479
Toimintakate	-118 973	-134 000	-135 000	-112 256
Toimintatulot % menoista	4,78 %	3,60 %	3,57 %	2,79 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	5 000	0	5 000	3 223	-1 777
Toimintakulut	-139 000	-1 000	-140 000	-115 479	24 521
Toimintakate	-134 000	-1 000	-135 000	-112 256	22 744

86o PYSÄKÖINNINVALVONTA

Tilivelvollinen: yhdyskuntalakimies Juha Martikainen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Pysäköinninvalvonnan tehtävänä on poliisin ohella huolehtia Joensuun kaupungin alueella ajoneuvojen pysäyttämistä, seisottamista ja pysäköimistä koskevien kieltojen ja rajoitusten noudattamisen valvonnasta ja pysäköintivirhemaksujen määräämistä koskevista tehtävistä siten kuin niistä on säädetty tai määrätty, sekä huolehtia tarvittavista ajoneuvojen siirroista.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Pysäköintivirhemaksut kpl	14 136	14 300	14,300	14 504
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakainainen henkilöstö	5,88	6,60	6,60	6,20
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö				
Henkilötyövuodet yhteensä	5,88	6,60	6,60	6,20
Toimintatulot	738 129	738 000	738 000	756 521
Toimintamenot	-382 289	-391 000	-393 000	-406 716
Toimintakate	355 840	347 000	345 000	349 805
Toimintatulot % menoista	193,08 %	188,75 %	187,79 %	186,01 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	738 000	0	738 000	756 521	18 521
Toimintakulut	-391 000	-2 000	-393 000	-406 716	-13 716
Toimintakate	347 000	-2 000	345 000	349 805	4 805

870 RAKENNUSVALVONTA

Tilivelvollinen: rakennustarkastaja Jukka Hyttinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on myös huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Saapuneet lupahakemukset	769	750	750	721
Myönnetyt rakennusluvut kpl	696	710	710	706
- joista asumisen luvat	185	180	180	164
- joista liike- ja teollisuusrakennusten lupia	61	40	40	46
- joista muita lupia	450	490	490	496
Keskim. käsittelyaika vrk	21	30	30	35
Lupa-asioista käsitelty 80 %	13 vrk	13 vrk	13 vrk	16 vrk
Myönnetyt luvat m³	631 314	410 000	410 000	529 545
- joista asuinrakennuksia m ³	281 068	180 000	180 000	200 761
- joista liike- ja teollisuusrakennuksia m ³	217 170	160 000	160 000	120 552
- joista muita rakennuksia m ³	133 076	70 000	70 000	208 232
Valmistuneet rakennukset m³	545 866	450 000	450 000	605 041
- joista asuinrakennuksia m ³	229 974	180 000	180 000	290 247
- joista liike- ja teollisuusrakennuksia m ³	165 798	180 000	180 000	135 350
- joista muita rakennuksia m ³	150 094	90 000	90 000	179 444
€/lupa /brutto)	-1 035	-1 073	-1 079	-1 071
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakinainen	8,78	9,90	9,90	9,65
Henkilötyövuodet määräaikainen	1,00	0,32	0,32	0,58
Henkilötyövuodet yhteensä	9,78	10,22	10,22	10,23
Toimintatulot	867 323	700 000	700 000	715 051
Toimintamenot	-720 530	-762 000	-766 000	-755 789
Toimintakate	146 793	-62 000	-66 000	-40 738
Toimintatulot % menoista	120,37 %	91,86 %	91,38 %	94,61 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	700 000	0	700 000	715 051	15 051
Toimintakulut	-762 000	-4 000	-766 000	-755 789	10 211
Toimintakate	-62 000	-4 000	-66 000	-40 738	25 262

88o YMPÄRISTÖNSUOJELU

Tilivelvollinen: ympäristönsuojelupäällikkö Jari Leinonen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Ympäristönsuojelun tuloalueen tehtävänä on toimia kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ja tuottaa ympäristönsuojelun lainsäädäntöön kuuluvat palvelut kuntalaisille. Ympäristönsuojelu neuvoo ja opastaa kuntalaisia ympäristöasioissa sekä tuottaa ympäristövalistukseen liittyviä palveluita.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakainainen henkilöstö	3,00	3,50	3,50	2,92
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	3,00	0,75	0,75	2,66
Henkilötyövuodet yhteensä	6,00	4,25	4,25	5,58
Toimintatulot	237 572	50 000	50 000	63 710
Toimintamenot	-442 688	-303 000	-305 000	-317 959
Toimintakate	-205 116	-253 000	-255 000	-254 248
Toimintatulot % menoista	53,7 %	16,50 %	16,39 %	20,04 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	50 000	0	50 000	63 710	13 710
Toimintakulut	-303 000	-2 000	-305 000	-317 959	-12 959
Toimintakate	-253 000	-2 000	-255 000	-254 248	752

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 493 000	0	1 493 000	1 538 506	45 506
Toimintakulut	-1 595 000	-9 000	-1 604 000	-1 595 943	8 057
Toimintakate	-102 000	-9 000	-111 000	-57 437	53 563

TEKNISTEN PALVELUJEN JOHTOKUNTA

Tilivelvollinen: vs. teknisen keskuksen johtaja Juha Lemmetyinen 1.1 – 31.1.2018

teknisen keskuksen johtaja Tero Toivanen 1.2. – 31.12.2018

Toimielimen toiminnan kuvaus

Tekninen keskus tuottaa kaupungin muille hallintokunnille kiinteistöjen kiinteistöhoitoa, talotekniikan palveluja, rakennusteknistä kunnossapitoa sekä maaseutualueella ulkoliikuntapaikkojen hoitoa sekä sisäisinä tilauksina katujen-, puistojen-, metsienhoito-, maastomittaus- ja rakentamispalveluita sekä logistiikkapalveluita Joensuun kaupungin ja mm. Siun Soten tarpeisiin.

Pieni osa palvelutuotannosta muodostuu kuntalaisten ja muiden asiakkaiden tarpeisiin liiketaloudellisin perustein tuotettavista palveluista.

Katsaus toimintavuoteen 2018

Kulunut vuosi oli nykymuotoisen Teknisen keskuksen toinen toimintavuosi ja havaittavissa oli jo muutosten jälkeen toimintatapojen vakiintumista. Teknisen keskuksen vuosi sujuikin pääosin suunnitelmien mukaisesti, pieniä kehitysaskelia edelleen ottaen.

Vuoden tapahtumia värittivät henkilöstömuutokset. Teknisen keskuksen johtajana aloitti 1.2.2018 Tero Toivanen. Myös puistojen hoidon esimies vaihtui, kun pitkään yksikköä palvellut Hannu H Holopainen jäi loppuvuodesta eläkkeelle. Näiden lisäksi myös muu henkilöstön vaihtuvuus mm. eläköitymisistä johtuen oli vilkasta. Vuoden aikana teknisessä keskuksessa työsuhteen lopetti yhteensä yksitoista henkilöä ja heidän tilalleen palkattiin kahdeksan uutta työntekijää eri tehtäviin.

Toimintaa kehitettiin kaikilla teknisen keskuksen vastuualueilla. Kiinteistöpalveluissa jatkettiin sähköisen huoltokirjan käyttöönottoa, jonka avulla parannetaan huomattavasti kiinteistönhoidon seuranta. Kuntatekniikan palveluissa mieleen jäi erityisesti vaikeat talviolosuhteet, joista katujen hoito selvisi kuitenkin hienosti. Maastomittausyksikköön hankittiin Drone-lennokki, jonka odotetaan tuovan uusia mahdollisuuksia mittaus- ja kartoitustöiden lisäksi koko toimialan tarpeisiin.

Logistiikkapalvelut aloitti kaupungin henkilö- ja pakettiautojen vaihdon omasta kalustosta leasing-ajoneuvoihin. Ensimmäiset uudet autot saatiin käyttöön syksyllä ja kaluston uusiminen jatkuu myös tulevina vuosina nopealla aikataululla. Logistiikkapalvelujen organisoitumista mahdollisen maakuntaudistuksen yhteydessä selvitettiin yhteistyössä Siun Soten kanssa.

Talouden osalta Teknisen keskuksen toteutuma oli kaksijakoinen. Kokonaisuutena toimintakate toteutui noin 251 000 euroa talousarviota parempana ja vastuualueista hallinnon palvelut, kuntatekniikan palvelut sekä logistiikka toteutuivat kaikki suunniteltua paremmin kun taas kiinteistöpalveluissa toimintakate jäi arvioitua huonommaksi. Kokonaislaskutus oli 23,8 milj. euroa. Vuoden 2018 investoinnit toteutuivat 6 000 euroa talousarviota pienempänä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategian teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Hyvinvointi	Yhteistyö Siun soten palveluketjujen kanssa on avointa, tehokasta ja asiakasnäkökulmasta sujuvaa. Logistiikkapalveluiden osalta laaditaan Siun soten kanssa toimiva yhteistyömalli.	Yhteistyömalli on hyväksytty ja sen mukaiset tehtävät sovittu	Yhteistyömalli ja taustajärjestelmät kehitettiin Siun soten ja logistiikkapalveluiden toiminnassa todettujen kehittämistarpeiden mukaisiksi.
Elinvoima	Ilmasto- ja ympäristöystävällisyyden huomioiminen kone- ja autohankinnoissa. Kevyen ja raskaan kaluston hankinnoissa painotetaan vähäpäästöisyyttä ja materiaalien kierrätettävyyttä.	V.2021 mennessä kaikki henkilö- ja pakettiautot leasing-autoja. Leasing hankintoja valmistellessa huomioidaan tavoitetila hiilineutraali 2025. Noin 20 % autoista tullaan uusimaan v. 2018 aikana.	Leasing-hankinnassa uusittiin 19 autoa, joista 1 henkilöauto hybridikäyttövoimaisena. Muut henkilö- ja pakettiautot valittiin mahdollisimman vähäpäästöisinä, kuitenkin käyttötarkoitus huomioon ottaen. Myös raskaan kaluston yhtenä hankintaperusteena on jatkossa vähäpäästöisyys. Hankittu liikennemerkkiauto on hybridikäyttöinen.

Strategian teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteutuma
Kaupunkiympäristö	Sisäilmanäkökulman huomioiminen kiinteistöjen huolloissa ja uusien toimintatapojen kehittäminen. Tavoitteena on vähentää kiinteistöjen sisäilmaongelmia ja lisätä toiminallisuutta, viihtyvyyttä, terveellisyyttä ja turvallisuutta käyttäjille.	Tavoitteena on saada pitkän tähtäimen korjaus- ja huoltosuunnitelma omistaja- ja käyttäjäpalautteiden pohjalta sellaiseksi, että se mahdollistaa laadukkaan ja asianmukaisen palvelun.	Pitkän tähtäimen huoltosuunnitelman päivitys on valmis. Huoltosuunnitelma on päivitetty sisällön osalta ja lisäksi sen näkyvyyttä ja saatavuutta parannettiin viemällä se sähköiseen huoltokirjajärjestelmään, Granlund Manageriin. Sähköisen järjestelmän ansiosta myös huoltojen seurattavuus paranee ja esimerkiksi henkilöstövaihdoksista johtuvia riskejä huolto-toiminnassa saadaan minimoitua. Huoltohenkilökunta on koulutettu uuden huolto-ohjelman käyttöön. Huolto-ohjelma kattaa 200 kiinteistöä. Huolto-ohjelmaan rakennettiin yhteensä 60 tehtäväpakettikonaisuutta ja näistä tehtäväpaketeista koostuu vuodessa yhteensä ennakoivia huoltotehtäviä noin 17 200 kpl.

730 TEKNINEN KESKUS

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

VASTUUALUE: Hallinnon palvelut (1000 euroa)				
Yhteiset	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Teknisen keskuksen sisäiset	375	373	373	373
Hallinnon palvelut				
Tuotot yhteensä	380	373	373	379
Kulut yhteensä (sis. johtokunnan)	-405	-441	-469	-399
Toimintakate	-25	-68	-97	-20

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

VASTUUALUE: Kiinteistöpalvelut (1000 euroa)					
Sisäinen tukipalvelutilaus	Asiakas	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Kiinteistöjen hoito ja -ylläpitopalvelut	Tilakeskus	6393	5487	5512	5 988
kiinteistönhoito		2769	2720	2720	2 840
talotekniikka, sis.hankkeet		1379	1377	1377	1 377
rakennustekniikka/vuosihuollot ja työohjelman työt		1660	635	635	1 545
rakennustekniikka/hankkeet		585	780	780	227
Koulujen vahtimestarit ja kalustonhuoltajat	Varko	341	357	357	357
MAS liikuntapaikkojen hoito	Vapaa-aika	286	285	285	285
Sisäinen tukipalvelutilaus yhteensä		7 020	6 154	6 154	6 630
Muu palvelutuotanto					
Muu palvelutuotanto yhteensä		338	216	216	374
Määrätiedot					
Hoidettavien kiinteistöjen pinta-ala h-m ² /kk		253 582	249 919	249 919	236 752
Lämmön ominaiskulutus kwh/rm ³ /a		40,4	40,0	40,0	36,9
Yksikkökustannukset €/suorite					
Kiinteistönhoito €/m ²		-10,92	-10,9	-10,9	12,0
Rakennustekninen kunnossapito €/m ²		-6,55	-5,7	-5,7	6,5
Talotekninen kunnossapito €/m ²		-5,58	-5,5	-5,5	5,8
Kiinteistöpalvelut yhteensä					
Tuotot yhteensä		7 358	6 370	6 370	7 004
Kulut yhteensä		-7369	-6 370	-6 392	-7 045
Toimintakate		-11	0	-22	-41

VASTUUALUE: Kuntatekniikan palvelut (1000 euroa)					
Sisäinen tukipalvelutilaus	ASIAKAS	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Katujen hoito	krak	2 148	1 714	1 714	2 295
Talvihoito		1 231	1 029	1 029	1 330
Kesähoito		429	397	397	415
Puhtaanapito		82	82	82	82
Kunnostus		362	167	167	362
Lumenajo		44	44	44	106
Torinhoito		71	71	71	71
Puistojen hoito	krak	661	657	657	708
Erillislaitteet	krak	34	34	34	37
Maastomittaus	krak	155	227	227	170
Maastomittaus/inv. kohteiden työt	krak	52	57	57	56
Metsänhoito	krak	505	501	501	500
Inventointikohteiden työt/ kadut	krak	3 288	2 724	2 724	3 563
Inventointikohteiden työt/ puistot	krak	501	407	407	448
Sisäinen tukipalvelutilaus yhteensä		7 416	6 398	6 398	7 849
Muu palvelutuotanto					
Muu palvelutuotanto yhteensä		2 793	2 312	2 312	3 521
Kuntatekniikan palvelut yhteensä					
Toimintatulot		10 209	8 711	8 711	11 369
Toimintamenot		-10 311	-8 773	-8 796	-11 411
Toimintakate		-102	-62	-85	-41

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

VASTUUALUE: Logistiikkapalvelut (1000 euroa)					
Sisäinen tukipalvelutilaus	ASIAKAS	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Logistiikkapalvelut/koulukuljetukset	varko	2 389	2 325	2 325	2 305
Logistiikkapalvelut/ sis. Postinkuljetus	toimialat	146	216	216	150
Asiointiliikenne	krak	-64	-74	-74	-62
Logistiikkapalvelut/ autot	toimialat	266	336	336	357
Tukipalvelutilaus yht.		2 801	2 877	2 877	2 812
Muu palvelutuotanto					
Muu palvelutuotanto yhteensä		1996	2107	2264	2 295
Logistiikan palvelut yhteensä					
Tuotot yhteensä		4 797	5 141	5 141	5 107
Kulut yhteensä		-4 721	-5 241	-5 215	-5 033
Toimintakate		76	-100	-74	74

Tekninen keskus yhteensä (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTETTU	Toteuma
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet vakainainen henkilöstö	132	142,2	142,2	135
Henkilötyövuodet määräaikainen henkilöstö	20	7,9	7,9	8,4
Henkilötyövuodet yhteensä	152	150,1	150,1	143,4
Toimintatulot	22 744	20 594	20 594	23 859
Toimintamenot	-22 806	-20 824	-20 872	-23 887
Toimintakate	-62	-230	-278	-27

TEKNISTEN PALVELUJEN JOHTOKUNTA YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	20 594 000	0	20 594 000	23 859 416	3 265 416
Toimintakulut	-20 824 000	-48 000	-20 872 000	-23 886 546	-3 014 546
Toimintakate	-230 000	-48 000	-278 000	-27 129	250 871

PERUSKAUPUNKI YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	110 092 970	-270 000	109 822 970	116 325 759	6 502 789
Toimintakulut	-493 943 115	-2 332 191	-496 275 306	-500 721 773	-4 446 467
Toimintakate	-383 850 145	-2 602 191	-386 452 336	-384 396 014	2 056 323

6.5 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

6.5.1 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen (ei sis. liikelaitoksia eikä rahastoja)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2018	Poikkeama	Ed.vuoden toteutuma
Toimintatulot						
Myyntitulot	31 249 562,00		31 249 562,00	34 926 710,66	3 677 148,66	34 306 798,15
Maksutulot	8 265 400,00	-240 000,00	8 025 400,00	8 284 605,78	259 205,78	14 317 474,55
Tuet ja avustukset	5 475 923,00		5 475 923,00	6 195 131,98	719 208,98	6 539 616,87
Muut toimintatulot	61 602 085,00	-30 000,00	61 572 085,00	62 235 557,03	663 472,03	60 069 167,73
Toimintatulot yhteensä	106 592 970,00	-270 000,00	106 322 970,00	111 642 005,45	5 319 035,45	115 233 057,30
Valmistus omaan käyttöön	3 500 000,00		3 500 000,00	4 683 754,22	1 183 754,22	4 910 594,07
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-104 370 394,00	423 487,00	-103 946 907,00	-99 976 217,83	3 970 689,17	-97 722 600,84
Palvelujen ostot	-309 851 333,00	-2 005 111,00	-311 856 444,00	-319 860 254,80	-8 003 810,80	-316 214 506,46
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 410 139,00	-327 864,00	-12 738 003,00	-14 617 547,32	-1 879 544,32	-13 693 006,45
Avustukset	-23 015 951,00	-160 000,00	-23 175 951,00	-23 852 365,85	-676 414,85	-23 376 442,90
Muut toimintamenot	-44 295 298,00	-262 703,00	-44 558 001,00	-42 415 387,49	2 142 613,51	-41 356 427,14
Toimintamenot yhteensä	-493 943 115,00	-2 332 191,00	-496 275 306,00	-500 721 773,29	-4 446 467,29	-492 362 983,79
Toimintakate	-383 850 145,00	-2 602 191,00	-386 452 336,00	-384 396 013,62	2 056 322,38	-372 219 332,42
Verotulot						
Kunnan tulovero	220 200 000,00	-1 000 000,00	219 200 000,00	218 368 067,72	-831 932,28	220 247 882,98
Kiinteistövero	20 900 000,00	250 000,00	21 150 000,00	21 099 300,99	-50 699,01	20 775 715,79
Osuus yhteisöveron tuotosta	21 750 000,00	350 000,00	22 100 000,00	21 168 837,56	-931 162,44	21 356 187,39
Verotulot yhteensä	262 850 000,00	-400 000,00	262 450 000,00	260 636 206,27	-1 813 793,73	262 379 786,16
Valtionosuudet	142 630 000,00	200 000,00	142 830 000,00	142 926 860,00	96 860,00	139 028 498,00
Rahoitustulot ja -menot:						
Korkotulot muilta	205 000,00		205 000,00	194 336,47	-10 663,53	256 270,69
Korkotulot liikelaitoksilta	315 000,00		315 000,00	315 000,00	0,00	315 000,00
Muut rahoitustulot muilta	726 000,00	100 000,00	826 000,00	840 294,24	14 294,24	791 052,71
Korv. peruspääom. liikelait.	818 000,00		818 000,00	817 699,08	-300,92	817 699,08
Korv. peruspääom. muilta taseyks.	5 486 000,00		5 486 000,00	5 485 620,72	-379,28	5 485 620,72
Korkomenot	-1 500 000,00	100 000,00	-1 400 000,00	-1 367 035,95	32 964,05	-1 221 337,75
Muut rahoitusmenot	-5 600 000,00		-5 600 000,00	-5 494 945,85	105 054,15	-5 503 536,16
Rahoitustulot ja -menot	450 000,00	200 000,00	650 000,00	790 968,71	140 968,71	940 769,29
Vuosikate	22 079 855,00	-2 602 191,00	19 477 664,00	19 958 021,36	480 357,36	30 129 721,03
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-27 000 000,00		-27 000 000,00	-26 206 315,07	793 684,93	-24 448 696,40
Arvonalentumiset	-570 000,00	-620 000,00	-1 190 000,00	-1 945 736,82	-755 736,82	-4 854 327,61
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot	0,00		0,00	0,00	0,00	3 277 072,91
Satunnaiset menot	0,00		0,00	0,00	0,00	-827 386,69
Tilikauden tulos	-5 490 145,00	-3 222 191,00	-8 712 336,00	-8 194 030,53	518 305,47	3 276 383,24
Poistoeron lisäys	0,00		0,00	-5 144 207,72	-5 144 207,72	0,00
Poistoeron vähennys	0,00	1 470 000,00	1 470 000,00	1 703 816,62	233 816,62	2 356 536,58
Varausten lisäys	0,00		0,00	0,00	0,00	-8 050 000,00
Varausten vähennys	0,00		0,00	5 046 122,54	5 046 122,54	0,00
Rahastojen lisäys	0,00		0,00	0,00	0,00	-90 000,00
Rahastojen vähennys	0,00		0,00	101 210,18	101 210,18	3 500,00
Tilikauden alijäämä	-5 490 145,00	-1 752 191,00	-7 242 336,00	-6 487 088,91	755 247,09	-2 503 580,18

Koko kaupungin toiminta (sisältää liikelaitokset ja rahastot)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2018	Poikkeama	Ed.vuoden toteutuma
Toimintatulot						
Myyntitulot	28 873 700,00		28 873 700,00	27 611 727,04	-1 261 972,96	26 673 536,45
Maksutulot	9 165 400,10	-240 000,00	8 925 400,10	9 107 171,65	181 771,55	15 056 820,40
Tuet ja avustukset	5 475 923,00		5 475 923,00	5 863 478,48	387 555,48	5 882 783,76
Muut toimintatulot	31 543 098,00	-30 000,00	31 513 098,00	31 142 240,97	-370 857,03	29 961 307,87
Toimintatulot yhteensä	75 058 121,10	-270 000,00	74 788 121,10	73 724 618,14	-1 063 502,96	77 574 448,48
Valmistus omaan käyttöön	3 500 000,00		3 500 000,00	6 052 438,34	2 552 438,34	5 543 652,25
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-106 915 394,00	423 487,00	-106 491 907,00	-102 354 168,16	4 137 738,84	-100 083 713,79
Palvelujen ostot	-294 600 871,32	-2 005 111,00	-296 605 982,32	-301 762 001,09	-5 156 018,77	-296 729 692,09
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 937 139,05	-327 864,00	-15 265 003,05	-16 537 635,26	-1 272 632,21	-15 796 728,63
Avustukset	-23 015 951,00	-160 000,00	-23 175 951,00	-23 489 246,96	-313 295,96	-22 826 879,15
Muut toimintamenot	-14 571 911,00	-262 703,00	-14 834 614,00	-11 575 278,07	3 259 335,93	-11 604 289,49
Toimintamenot yhteensä	-454 041 266,37	-2 332 191,00	-456 373 457,37	-455 718 329,54	655 127,83	-447 041 303,15
Toimintakate	-375 483 145,27	-2 602 191,00	-378 085 336,27	-375 941 273,06	2 144 063,21	-363 923 202,42
Verotulot						
Kunnan tulovero	220 200 000,00	-1 000 000,00	219 200 000,00	218 368 067,72	-831 932,28	220 247 882,98
Kiinteistövero	20 900 000,00	250 000,00	21 150 000,00	21 099 300,99	-50 699,01	20 775 715,79
Osuus yhteisöveron tuotosta	21 750 000,00	350 000,00	22 100 000,00	21 168 837,56	-931 162,44	21 356 187,39
Verotulot yhteensä	262 850 000,00	-400 000,00	262 450 000,00	260 636 206,27	-1 813 793,73	262 379 786,16
Valtiosuudet	142 630 000,00	200 000,00	142 830 000,00	142 926 860,00	96 860,00	139 028 498,00
Rahoitustuotot ja -kulut:						
Korkotuotot	720 000,00		720 000,00	365 364,84	-354 635,16	469 887,27
Muut rahoitustuotot	10 646 000,00	-1 710 000,00	8 936 000,00	3 139 700,62	-5 796 299,38	4 956 330,75
Korkokulut	-1 815 000,00	100 000,00	-1 715 000,00	-1 367 035,95	347 964,05	-1 221 337,75
Muut rahoituskulut	-6 718 000,00	10 000,00	-6 708 000,00	-1 285 233,73	5 422 766,27	-250 529,59
Rahoitustulot ja -menot	2 833 000,00	-1 600 000,00	1 233 000,00	852 795,78	-380 204,22	3 954 350,68
Vuosikate	32 829 854,73	-4 402 191,00	28 427 663,73	28 474 588,99	46 925,26	41 439 432,42
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poisto	-31 700 000,00		-31 700 000,00	-30 979 561,00	720 439,00	-28 992 953,79
Arvonalentumiset	-570 000,00	-620 000,00	-1 190 000,00	-1 945 736,82	-755 736,82	-4 854 327,61
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot	0,00		0,00	0,00	0,00	3 277 072,91
Satunnaiset menot	0,00		0,00	0,00	0,00	-827 386,69
Tilikauden tulos	559 854,73	-5 022 191,00	-4 462 336,27	-4 450 708,83	11 627,44	10 041 837,24
Poistoeron lisäys	0,00	0,00	0,00	-5 144 207,72	-5 144 207,72	0,00
Poistoeron vähennys	0,00	1 470 000,00	1 470 000,00	2 047 643,68	577 643,68	2 735 368,70
Varausten lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-8 500 000,00
Varausten vähennys	0,00	0,00	0,00	5 046 122,54	5 046 122,54	0,00
Rahastojen lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-270 423,40
Rahastojen vähennys	0,00	0,00	0,00	101 210,18	101 210,18	3 500,00
Tilikauden alijäämä	559 854,73	-3 552 191,00	-2 992 336,27	-2 399 940,15	592 396,12	4 010 282,54

6.5.2 Investointien toteutuminen

Myyntituloihin sisällytetty myyntivoitot ja tappiot

Toimielin/tulosalue	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Sitovat erät esitetty vahvennettuna					
Kaupunginhallitus					
120 Yleishallinto					
Hankinnat	-1 750 000,00	-2 025 000,00	-3 775 000,00	-3 059 013,18	715 986,82
Myynnit	4 400 000,00		4 400 000,00	5 143 249,79	743 249,79
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	16 804,00	16 804,00
Netto	2 650 000,00	-2 025 000,00	625 000,00	2 101 040,61	1 476 040,61
150 Konsernihallinto					
Hankinnat	0,00	-25 000,00	-25 000,00	-24 516,13	483,87
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00		0,00	0,00	0,00
Netto	0,00	-25 000,00	-25 000,00	-24 516,13	483,87
160 Tilakeskus					
Hankinnat	-9 670 000,00	-1 350 000,00	-11 020 000,00	-9 397 462,40	1 622 537,60
Myynnit	300 000,00		300 000,00	281 007,00	-18 993,00
Rah.osuudet			0,00	570 000,00	570 000,00
Netto	-9 370 000,00	-1 350 000,00	-10 720 000,00	-8 546 455,40	2 173 544,60
Kaupunginhallitus yhteensä					
Hankinnat	-11 420 000,00	-3 400 000,00	-14 820 000,00	-12 480 991,71	2 339 008,29
Myynnit	4 700 000,00	0,00	4 700 000,00	5 424 256,79	724 256,79
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	586 804,00	586 804,00
Netto	-6 720 000,00	-3 400 000,00	-10 120 000,00	-6 469 930,92	3 650 069,08
Hyvinvointipalvelut					
400 Hyvinvointipalv.talous ja hallinto					
Hankinnat	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-45 488,79	4 511,21
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-45 488,79	4 511,21
410 Koulutuspalvelut					
Hankinnat	-1 850 000,00	-770 000,00	-2 620 000,00	-2 495 615,46	124 384,54
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-1 850 000,00	-770 000,00	-2 620 000,00	-2 495 615,46	124 384,54

Toimielin/tulosalue	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
440 Varhaiskasvatuspalvelut					
Hankinnat	-280 000,00	0,00	-280 000,00	-328 103,92	-48 103,92
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-280 000,00	0,00	-280 000,00	-328 103,92	-48 103,92
455 Nuorisopalvelut					
Hankinnat	0,00	-20 000,00	-20 000,00	-14 090,77	5 909,23
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	0,00	-20 000,00	-20 000,00	-14 090,77	5 909,23
660 Kulttuuripalvelut					
Hankinnat	-130 000,00	0,00	-130 000,00	-85 495,80	44 504,20
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-130 000,00	0,00	-130 000,00	-85 495,80	44 504,20
690 Liikuntapalvelut					
Hankinnat	-125 000,00	0,00	-125 000,00	-135 067,54	-10 067,54
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	13 564,00	13 564,00
Netto	-125 000,00	0,00	-125 000,00	-121 503,54	3 496,46
Hyvinvointipalvelut yhteensä					
Hankinnat	-2 435 000,00	-790 000,00	-3 225 000,00	-3 103 862,28	121 137,72
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	13 564,00	13 564,00
Netto	-2 435 000,00	-790 000,00	-3 225 000,00	-3 090 298,28	134 701,72
Kaupunkirakennelautakunta					
280 Yhdyskuntatekniikka					
Hankinnat	-17 000 000,00	-500 000,00	-17 500 000,00	-17 362 465,30	137 534,70
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	250 000,00	250 000,00	258 000,00	8 000,00
Netto	-17 000 000,00	-250 000,00	-17 250 000,00	-17 104 465,30	145 534,70
Kaupunkirakennelautakunta yhteensä					
Hankinnat	-17 000 000,00	-500 000,00	-17 500 000,00	-17 362 465,30	137 534,70
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rah.osuudet	0,00	250 000,00	250 000,00	258 000,00	8 000,00
Netto	-17 000 000,00	-250 000,00	-17 250 000,00	-17 104 465,30	145 534,70

Toimielin/tulosalue	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Teknisten palveluiden johtokunta					
730 Tekninen keskus					
Hankinnat	-200 000,00		-200 000,00	-193 647,58	6 352,42
Myynnit	0,00	0,00	0,00		0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	48 483,88	48 483,88
Netto	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-145 163,70	54 836,30
Teknisten palveluiden johtokunta yhteensä					
Hankinnat	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-193 647,58	6 352,42
Myynnit	0,00	0,00	0,00	48 483,88	0,00
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00		48 483,88
Netto	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-145 163,70	54 836,30
Kaupungin oma toiminta yhteensä:					
Hankinnat	-31 055 000,00	-4 690 000,00	-35 745 000,00	-33 140 966,87	2 604 033,13
Myynnit	4 700 000,00	0,00	4 700 000,00	5 472 740,67	724 256,79
Rah.osuudet	0,00	250 000,00	250 000,00	858 368,00	656 851,88
Netto	-26 355 000,00	-4 440 000,00	-30 795 000,00	-26 809 858,20	3 985 141,80
Joensuun Vesi -liikelaitos:					
Hankinnat	-7 190 000,00	0,00	-7 190 000,00	-7 285 419,27	-95 419,27
Myynnit		0,00	0,00	64 556,45	64 556,45
Rah.osuudet	670 000,00	0,00	670 000,00	675 890,27	5 890,27
Netto	-6 520 000,00	0,00	-6 520 000,00	-6 544 972,55	-24 972,55
Koko kaupunki yhteensä:					
Hankinnat	-38 245 000,00	-4 690 000,00	-42 935 000,00	-40 426 386,14	2 508 613,86
Myynnit	4 700 000,00	0,00	4 700 000,00	5 537 297,12	837 297,12
Rah.osuudet	670 000,00	250 000,00	920 000,00	1 534 258,27	614 258,27
Netto	-32 875 000,00	-4 440 000,00	-37 315 000,00	-33 354 830,75	3 960 169,25

Toimielin Tulosalue	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kust. tot. %	Valm. vuosi
Hankeryhmä/Projekt										
Kaupunkirakennelautakunta										
280 Yhdyskuntatekniikka										
1. Uudisrakentaminen										
Hankinnat			-3 515 000,00	-168 000,00	-3 683 000,00	-3 638 211,00	44 789,00	-3 638 211,00		
Myynnit			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto			-3 515 000,00	-168 000,00	-3 683 000,00	-3 638 211,00	44 789,00	-3 638 211,00		
2. Peruskorjaus										
Hankinnat			-1 850 000,00	119 000,00	-1 731 000,00	-1 588 039,72	142 960,28	-1 588 039,72		
Myynnit			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto			-1 850 000,00	119 000,00	-1 731 000,00	-1 588 039,72	142 960,28	-1 588 039,72		
3. Vene- ja liikuntapaikkahankkeet										
Hankinnat			-1 442 000,00	-123 000,00	-1 565 000,00	-1 143 094,12	421 905,88	-1 143 094,12		
Myynnit			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet			0,00	250 000,00	250 000,00	240 000,00	-10 000,00	240 000,00		
Netto			-1 442 000,00	127 000,00	-1 315 000,00	-903 094,12	411 905,88	-903 094,12		
4. Kehittämishankkeet										
2591 Telkantie-Ranta-Mutalantie jk+pp-tie (KI 25.1.2018)										
Hankinnat	1 000 000	0,00	-400 000,00	0,00	-400 000,00	-370 342,93	29 657,07	-370 342,93	37,0	2019
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	-400 000,00	0,00	-400 000,00	-370 342,93	29 657,07	-370 342,93		
2452 Raatekankaan eritasoliittymä ja Salpakankaankatu (yht.hanke valtion kanssa)										
Hankinnat	4 566 000	-3 382 101,10	-1 168 000,00	118 000,00	-1 050 000,00	-1 326 496,11	-276 496,11	-4 708 597,21	103,1	2018
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-3 382 101,10	-1 168 000,00	118 000,00	-1 050 000,00	-1 326 496,11	-276 496,11	-4 708 597,21		

Toimielin Tulosalue	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kust. tot. %	Valm. vuosi
Hankeryhmä/Projekt										
2533 Kauppatori ja keskustan joukkoliikennejärjestelyt (Symmetrinen kaupunki -hanke)										
Hankinnat *	2 010 000	-450 560,72	-1 750 000,00	159 000,00	-1 591 000,00	-1 740 361,47	-149 361,47	-2 190 922,19	109,0	2019
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-450 560,72	-1 750 000,00	159 000,00	-1 591 000,00	-1 740 361,47	-149 361,47	-2 190 922,19		
2570 Rantakatu väli Koskikatu-Siltakatu (Symmetria kaupunki-hanke)										
Hankinnat	570 000	-59 904,12	-600 000,00	400 000,00	-200 000,00	-217 558,45	-17 558,45	-277 462,57	48,7	2019
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-59 904,12	-600 000,00	400 000,00	-200 000,00	-217 558,45	-17 558,45	-277 462,57		
2598 Taideteos Rantakatu - Siltakatu kiertoliittymä (Symmetria kaupunki-hanke)										
Hankinnat	80 000	0,00	0,00	-80 000,00	-80 000,00	-80 711,00	-711,00	-80 711,00	100,9	2018
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	-80 000,00	-80 000,00	-80 711,00	-711,00	-80 711,00		
2592 Kaupakatu välillä Papinkatu - Suvantokatu (Symmetria kaupunki-hanke)										
Hankinnat*	1 800 000	0,00	-70 000,00	0,00	-70 000,00	-25 042,96	44 957,04	-25 042,96	7,2	2021
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	-70 000,00	0,00	-70 000,00	-25 042,96	44 957,04	-25 042,96		
2534 Joensuun asemanseutu (Symmetrinen kaupunki -hanke)										
Hankinnat*	10 990 000	-40 601,42	-1 400 000,00	50 000,00	-1 350 000,00	-1 568 521,12	-218 521,12	-1 609 122,54	14,6	2026
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-40 601,42	-1 400 000,00	50 000,00	-1 350 000,00	-1 568 521,12	-218 521,12	-1 609 122,54		
2593 Green Park (Symmetrinen kaupunki -hanke)										
Hankinnat *	1 500 000	0,00	-60 000,00	30 000,00	-30 000,00	-31 117,39	-1 117,39	-31 117,39	2,1	2023
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	-60 000,00	30 000,00	-30 000,00	-31 117,39	-1 117,39	-31 117,39		

Toimielin Tulosalue	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kust. tot. %	Valm. vuosi
Hankeryhmä/Projekti										
2573 Hukanhaudan alikulku Tapionkadun kohdalla (toteuttaminen edellyttää valtion päätöksiä, Symmetrinen kaupunki -hanke)										
Hankinnat *	500 000	-702,89	-465 000,00	465 000,00	0,00	-16 600,20	-16 600,20	-17 303,09	3,5	2019
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-702,89	-465 000,00	465 000,00	0,00	-16 600,20	-16 600,20	-17 303,09		
2535 Kisapolun jk+pp-tie (Mehtimäki)										
Hankinnat	250 000	-194 546,07	-30 000,00	-20 000,00	-50 000,00	-52 490,42	-2 490,42	-247 036,49	98,8	2018
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-194 546,07	-30 000,00	-20 000,00	-50 000,00	-52 490,42	-2 490,42	-247 036,49		
2536 Raviradan pysäköintialue 1. vaihe ja Linnunlahdentien korotettu suoja-atie (Mehtimäki)										
Hankinnat	550 000	-356 650,07	-170 000,00	-55 000,00	-225 000,00	-204 109,68	20 890,32	-560 759,75	102,0	2018
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-356 650,07	-170 000,00	-55 000,00	-225 000,00	-204 109,68	20 890,32	-560 759,75		
2571 Pataluodonkatu (Yliopisto/hankkeet)										
Hankinnat	460 000	-44 443,22	-430 000,00	-320 000,00	-750 000,00	-667 257,53	82 742,47	-711 700,75	154,7	2018
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-44 443,22	-430 000,00	-320 000,00	-750 000,00	-667 257,53	82 742,47	-711 700,75		
2572 Opiskelijankatu (Yliopisto/hankkeet)										
Hankinnat	265 000	-10 051,71	-250 000,00	-10 000,00	-260 000,00	-248 577,79	11 422,21	-258 629,50	97,6	2018
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-10 051,71	-250 000,00	-10 000,00	-260 000,00	-248 577,79	11 422,21	-258 629,50		
2594 Siltakatu välillä Länsikatu-Noljakantie (Yliopisto/hankkeet)										
Hankinnat	1 250 000	0,00	-50 000,00	-30 000,00	-80 000,00	-55 117,34	24 882,66	-55 117,34	4,4	2020
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	-50 000,00	-30 000,00	-80 000,00	-55 117,34	24 882,66	-55 117,34		

Toimielin Tulosalue	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kust. tot. %	Valm. vuosi
Hankeryhmä/Projekt										
2813 Ilosaari										
Hankinnat	2 600 000	-2 416 491,56	0,00	-130 000,00	-130 000,00	-58 371,73	71 628,27	-2 474 863,29	95,2	2018
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-2 416 491,56	0,00	-130 000,00	-130 000,00	-58 371,73	71 628,27	-2 474 863,29		
2577 Kauppatorin rakentaminen (Kauppatori)										
Hankinnat	2 531 000	-181 167,29	-2 350 000,00	-517 000,00	-2 867 000,00	-2 855 366,14	11 633,86	-3 036 533,43	120,0	2019
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-181 167,29	-2 350 000,00	-517 000,00	-2 867 000,00	-2 855 366,14	11 633,86	-3 036 533,43		
2849 Kauppatorin esiintymislava (Symmetria kaupunki-hanke / Kauppatori)										
Hankinnat	850 000	-155 978,85	-700 000,00	-350 000,00	-1 050 000,00	-1 129 914,16	-79 914,16	-1 285 893,01	151,3	2018
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-155 978,85	-700 000,00	-350 000,00	-1 050 000,00	-1 129 914,16	-79 914,16	-1 285 893,01		
2848 Vapaudenpuiston kehittäminen (Symmetria kaupunki-hanke)										
Hankinnat*	730 000	-635,92	-30 000,00	-18 000,00	-48 000,00	-52 616,57	-4 616,57	-53 252,49	7,3	2020
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-635,92	-30 000,00	-18 000,00	-48 000,00	-52 616,57	-4 616,57	-53 252,49		
2836 Mehtimäen pesäpallokenttä (Mehtimäki)										
Hankinnat	742 000	-475 213,65	-270 000,00	-20 000,00	-290 000,00	-292 547,47	-2 547,47	-767 761,12	103,5	2018
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		72 000,00	0,00	0,00	0,00	18 000,00	18 000,00	90 000,00		
Netto		-403 213,65	-270 000,00	-20 000,00	-290 000,00	-274 547,47	15 452,53	-677 761,12		

HUOM! * merkityt kustannusarviot on päivitetty Kv 26.11.2018 § 158 Talousarvio 2019 mukaisiksi.

Toimielin Tulosalue	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kust. tot. %	Valm. vuosi
------------------------	---	--------------------------	-----------------------------	--------------------------------	-------------------------------------	-----------	-----------	------------------------------------	--------------------	----------------

Hankeryhmä/Projekti

4. Kehittämishankkeet yhteensä										
Hankinnat	33 244 000	-7 769 048,59	-10 193 000,00	-328 000,00	-10 521 000,00	-10 993 120,46	-472 120,46	-18 762 169,05	56,4	
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		72 000,00	0,00	0,00	0,00	18 000,00	18 000,00	90 000,00		
Netto		-7 697 048,59	-10 193 000,00	-328 000,00	-10 521 000,00	-10 975 120,46	-454 120,46	-18 672 169,05		
28o Yhdyskuntatekniikka yhteensä										
Hankinnat			-17 000 000,00	-500 000,00	-17 500 000,00	-17 362 465,30	137 534,70			
Myynnit			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Rah.osuudet			0,00	250 000,00	250 000,00	258 000,00	8 000,00			
Netto			-17 000 000,00	-250 000,00	-17 250 000,00	-17 104 465,30	145 534,70			

JOENSUUN TILAKESKUS

TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 2018

Tilakeskus	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kustannus arviosta käytetty	Valm. vuosi
9103 Muut rakennukset										
Hankinnat		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Myynnit		0,00	300 000,00	0,00	300 000,00	281 007,00	18 993,00	281 007,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	300 000,00	0,00	300 000,00	281 007,00	18 993,00	281 007,00		
9107 Osakkeet ja osuudet										
Hankinnat		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9108 Rakennukset/asuinrakennukset										
Hankinnat		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Nimetyt hankkeet										
1600 Siilaisen terveysasema, peruskorjaus ja laajennus (KV 25.3.2013 § 60, KV 15.12.2014 § 174)										
Hankinnat	45 900 000,00	-43 987 501,63	-1 000 000,00	0,00	-1 000 000,00	-1 047 754,08	47 754,08	-45 035 255,71	98,1	2018
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-43 987 501,63	-1 000 000,00	0,00	-1 000 000,00	-1 047 754,08	47 754,08	-45 035 255,71		
1591 Jukolankadun uusi päiväkoti (KH 10.12.2018 § 454, KV 17.12.2018 § 173, HS, TA 2019)										
Hankinnat	5 810 000	0,00	0,00	0,00	0,00	-9 819,50	9 819,50	-9 819,50	0,2	2020
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	-9 819,50	9 819,50	-9 819,50		

JOENSUUN TILAKESKUS

TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 2018

Tilakeskus	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kustannus arviosta käytetty	Valm. vuosi
1594 Sirkkalan muutos yläkouluksi (KH 3.12.2018 § 432, KV 17.12.2018 § 174, HS, TA 2019)										
Hankinnat	4 230 000	0,00	0,00	0,00	0,00	-82 124,64	82 124,64	-82 124,64	1,9	2022
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet	0	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto	0	0,00	0,00	0,00	0,00	-82 124,64	82 124,64	-82 124,64		
1595 Uimaharjun koulun tilajärjestelyt (KH 12.11.2018 § 401, 19.11.2018 § 410, HS, TA 2019)										
Hankinnat	900 000	0,00	0,00	0,00	0,00	-10 902,50	10 902,50	-10 902,50	1,2	2019
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	-10 902,50	10 902,50	-10 902,50		
1596 Mehtimäkihalli (KH 26.11.2018 § 419, KV 17.12.2018 § 172, HS, TA 2019)										
Hankinnat	10 289 000	0,00	0,00	0,00	0,00	-60 749,74	60 749,74	-60 749,74	0,6	2020
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	-60 749,74	60 749,74	-60 749,74		
1618 Wärtsilätalo, keittiön saneeraus (KH 2.10.2017 § 396, HS, TA 2019)										
Hankinnat	2 500 000,00	0,00	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-120 231,50	-29768,5	-120 231,50	4,8	2019
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-120 231,50	-29768,5	-120 231,50		
1621 Pataluodon koulun muutos yhtenäiskouluksi (KH 30.10.2017 § 432, HS, TA2018)										
Hankinnat	2 070 000	-62 928,75	-2 070 000,00	0,00	-2 070 000,00	-1 403 092,08	-666 907,92	-1 466 020,83	70,8	2018
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-62 928,75	-2 070 000,00	0,00	-2 070 000,00	-1 403 092,08	-666 907,92	-1 466 020,83		

JOENSUUN TILAKESKUS

TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 2018

Tilakeskus	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kustannus arviosta käytetty	Valm. vuosi
1624 Marjalan koulun laajennus (KV 27.8.2018 § 112 , HS, TA 2019)										
Hankinnat	5 250 000	0,00	0,00	0,00	0,00	-62 589,79	62 589,79	-62 589,79	1,2	2020
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	-62 589,79	62 589,79	-62 589,79		
1625 Pajakadun uusi päiväkoti (KV 18.12.2017 § 149, HS, TA2018)										
Hankinnat	3 150 000	-12 503,13	-1 200 000,00	0,00	-1 200 000,00	-803 987,94	-396 012,06	-816 491,07	25,9	2019
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-12 503,13	-1 200 000,00	0,00	-1 200 000,00	-803 987,94	-396 012,06	-816 491,07		
1627 Kilpajäähallin huoltotilojen peruskorjaus (KV 27.11.2017 § 139, HS yhteensä 6 730 000 €, TA2018)										
Hankinnat	1 964 000	-66 487,86	-930 000,00	0,00	-930 000,00	-686 405,55	-243 594,45	-752 893,41	38,3	2019
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	85 677,50	-85 677,50	85 677,50		
Netto		-66 487,86	-930 000,00	0,00	-930 000,00	-600 728,05	-329 271,95	-667 215,91		
1599 Harjoitusjäähalli 2., uudisrakennus (KV 27.11.2017 § 139, HS yhteensä 6 730 000 €, TA2018)										
Hankinnat	4 766 000	0,00	-2 170 000,00	0,00	-2 170 000,00	-2 399 699,51	229 699,51	-2 399 699,51	50,4	2019
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	484 322,50	484 322,50	484 322,50		
Netto		0,00	-2 170 000,00	0,00	-2 170 000,00	-1 915 377,01	-4 085 377,01	-1 915 377,01		
1598 Niittylahden biolämpölaite, uudisrakennus (KH 12.2.2018 § 52)										
Hankinnat	390 000	0,00	0,00	-390 000,00	-390 000,00	-277 760,83	-112 239,17	-277 760,83	71,2	2018
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	-390 000,00	-390 000,00	-277 760,83	-112 239,17	-277 760,83		

JOENSUUN TILAKESKUS

TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 2018

Tilakeskus	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kustannus arviosta käytetty	Valm. vuosi
1597 Joensuun Areenan vesikateen uusiminen (KH 14.5.2018 § 187)										
Hankinnat	960 000	0,00	0,00	-960 000,00	-960 000,00	-809 475,20	-150 524,80	-809 475,20	84,3	2018
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	-960 000,00	-960 000,00	-809 475,20	-150 524,80	-809 475,20		
1628 Pielisjoen linna, vesikaton peruskorjaus (KH 4.12.2017 § 496, HS, TA2018)										
Hankinnat	500 000	-4 860,70	-500 000,00	0,00	-500 000,00	-390 388,51	-109 611,49	-395 249,21	79,0	2018
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-4 860,70	-500 000,00	0,00	-500 000,00	-390 388,51	-109 611,49	-395 249,21		
1622 Enon koulukeskuksen tilaratkaisut (HS ei ole valmis)										
Hankinnat	200 000	0,00	-200 000,00	0,00	-200 000,00	0,00	-200 000,00	0,00	0,0	
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	-200 000,00	0,00	-200 000,00	0,00	-200 000,00	0,00		
1623 Tuupovaaran kouluratkaisut (KH 10.12.2018 § 455,500 000 €, HS)										
Hankinnat	250 000	0,00	-250 000,00	0,00	-250 000,00	0,00	-250 000,00	0,00	0,0	2020
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	-250 000,00	0,00	-250 000,00	0,00	-250 000,00	0,00		
Nimetyt hankkeet yhteensä										
Hankinnat	86 629 000,00	-44 134 282,07	-8 470 000,00	-1 350 000,00	-9 820 000,00	-8 164 981,37	-1 655 018,63	-52 299 263,44		
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	570 000,00	398 645,00	570 000,00		
Netto	86 629 000,00	-44 134 282,07	-8 470 000,00	-1 350 000,00	-9 820 000,00	-7 594 981,37	-6 055 772,65	-51 729 263,44		

JOENSUUN TILAKESKUS

TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 2018

Tilakeskus	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kustannus Valm. arviosta käytetty vuosi
Pienet hankkeet									
Hankinnat			-1 200 000,00	0,00	-1 200 000,00	-1 232 481,03	32 481,03		
Myynnit			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rahoitusosuudet			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto			-1 200 000,00	0,00	-1 200 000,00	-1 232 481,03	32 481,03		
Yhteensä									
Hankinnat			-9 670 000,00	-1 350 000,00	-11 020 000,00	-9 397 462,40	-1 622 537,60		
Myynnit			300 000,00	0,00	300 000,00	281 007,00	18 993,00		
Rahoitusosuudet			0,00	0,00	0,00	570 000,00	-570 000,00		
Netto			-9 370 000,00	-1 350 000,00	-10 720 000,00	-8 546 455,40	-2 173 544,60		

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	220 200 000,00	-1 000 000,00	219 200 000,00	218 368 067,72	-831 932,28
Osuus yhteisöveron tuotosta	20 900 000,00	250 000,00	21 150 000,00	21 168 837,56	18 837,56
Kiinteistövero	21 750 000,00	350 000,00	22 100 000,00	21 099 300,99	-1 000 699,01
	<u>262 850 000,00</u>	<u>-400 000,00</u>	<u>262 450 000,00</u>	<u>260 636 206,27</u>	<u>-1 813 793,73</u>

	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, milj. euroa	Muutos
2014	20,50	1 132,0	2,20 %
2015	20,50	1 147,0	1,30 %
2016	20,50	1 161,0	1,20 %
2017	20,50	1 160,0	-0,09 %
2018	20,50		
	2018	2017	
Kiinteistövero-%:			
Yleinen	1,10	1,10	
Vakituinen asunto	0,45	0,45	
Muut asuinkiinteistöt	1,00	1,00	
Voimalaitosrakennukset	2,85	2,85	

Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valt.os., ml. tasaukset	145 352 000,00	0,00	145 352 000,00	145 351 921,00	-79,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 722 000,00	200 000,00	-2 522 000,00	-2 425 061,00	96 939,00
	<u>142 630 000,00</u>	<u>200 000,00</u>	<u>142 830 000,00</u>	<u>142 926 860,00</u>	<u>96 860,00</u>

6.5.3 TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 2018

Kaupungin toiminta (ilman liikelaitosten ja rahastojen yhdistelyä)

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	22 080	-2 602	19 478	19 958	480
Satunnaiset erät			0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-4 450		-4 450	-4 547	-97
Investointien rahavirta					
Investointimenot (-)	-31 055	-4 690	-35 745	-33 141	2 604
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)		250	250	858	608
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (	250		250	5 473	5 223
Toiminta ja investoinnit, netto	-13 175	-7 042	-20 217	-11 399	8 818
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille	-1 000		-1 000	-892	108
Antolainasaamisten lisäykset liikelaitoksille			0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset sis.taseyksiköille			0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset muilta	1 000	4 500	5 500	6 063	563
Antolainasaamisten vähennykset liikelaitoksilta			0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset sis.taseyksiköiltä			0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	62 000		62 000	62 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-26 000		-26 000	-25 911	89
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	-30 000		-30 000	-30 068	-68
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-7 175	-2 542	-9 717	-207	9 510

6.5.4 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta on esitetty toimintakertomuksessa.

7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7. Tilinpäätöslaskelmat

7.1 Tuloslaskelma

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhdistelmä, sisäiset ja keskinäiset erät eliminoitu

	2018	2017
Toimintatuotot		
Myyntituotot	27 611 727,04	26 673 536,45
Maksutuotot	9 107 171,65	15 056 820,40
Tuet ja avustukset	5 863 478,48	5 882 783,76
Muut toimintatuotot	31 142 240,97	29 961 307,87
Toimintatuotot yhteensä	73 724 618,14	77 574 448,48
Valmistus omaan käyttöön	6 052 438,34	5 543 652,25
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-80 355 113,02	-77 891 477,98
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-18 889 129,45	-18 582 679,17
Muut henkilösivukulut	-3 109 925,69	-3 609 556,64
Palvelujen ostot	-301 762 001,09	-296 729 692,09
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 537 635,26	-15 796 728,63
Avustukset	-23 489 246,96	-22 826 879,15
Muut toimintakulut	-11 575 278,07	-11 604 289,49
Toimintakulut yhteensä	-455 718 329,54	-447 041 303,15
Toimintakate	-375 941 273,06	-363 923 202,42
Verotulot		
Kunnan tulovero	218 368 067,72	220 247 882,98
Kiinteistövero	21 099 300,99	20 775 715,79
Osuus yhteisöveron tuotosta	21 168 837,56	21 356 187,39
Verotulot yhteensä	260 636 206,27	262 379 786,16
Valtionosuudet	142 926 860,00	139 028 498,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	365 364,84	469 887,27
Muut rahoitustuotot	3 139 700,62	4 956 330,75
Korkokulut	-1 367 035,95	-1 221 337,75
Muut rahoituskulut	-1 285 233,73	-250 529,59
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	852 795,78	3 954 350,68
Vuosikate	28 474 588,99	41 439 432,42
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-30 979 561,00	-28 992 953,79
Arvonalentumiset	-1 945 736,82	-4 854 327,61
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	3 277 072,91
Satunnaiset kulut	0,00	-827 386,69
Tilikauden tulos	-4 450 708,83	10 041 837,24
Poistoeron lisäys	-5 144 207,72	0,00
Poistoeron vähennys	2 047 643,68	2 735 368,70
Varausten lisäys	0,00	-8 500 000,00
Varausten vähennys	5 046 122,54	0,00
Rahastojen lisäys	0,00	-270 423,40
Rahastojen vähennys	101 210,18	3 500,00
Tilikauden ylijäämä	-2 399 940,15	4 010 282,54

7.2 Rahoituslaskelma

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhdistelmä, sisäiset ja keskinäiset erät eliminoitu

	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	28 474 588,99	41 439 432,42
Satunnaiset erät	0,00	2 449 686,22
Tulorahoituksen korjaukset	<u>-4 610 409,15</u>	<u>-7 228 016,51</u>
	23 864 179,84	36 661 102,13
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-40 426 386,14	-64 948 751,47
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	1 534 258,27	1 090 958,92
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	<u>5 537 297,12</u>	<u>26 921 833,06</u>
	-33 354 830,75	-36 935 959,49
Toiminnan ja investointien rahavirta	-9 490 650,91	-274 857,36
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-925 747,00	-902 275,30
Antolainasaamisten vähennys	<u>6 386 842,75</u>	<u>2 099 908,61</u>
	5 461 095,75	1 197 633,31
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	62 000 000,00	42 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 911 446,98	-24 587 758,98
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	<u>-30 335 648,52</u>	<u>27 720 999,93</u>
	5 752 904,50	45 133 240,95
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-21 127,28	-139 354,97
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	87 495,80
Saamisten muutos	152 517,86	1 331 921,40
Korottomien velkojen muutos	<u>1 136 407,44</u>	<u>-44 856 058,31</u>
	1 267 798,02	-43 575 996,08
Rahoituksen rahavirta	12 481 798,27	2 754 878,18
Rahavarojen muutos	2 991 147,36	2 480 020,82

7.3 Tase

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhdistelmä, sisäiset ja keskinäiset erät eliminoitu.

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	2 288 438,39	3 298 180,68
	<u>2 288 438,39</u>	<u>3 298 180,68</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	67 490 660,82	67 620 339,17
Rakennukset	180 517 059,78	155 866 534,30
Kiinteät rakenteet ja laitteet	142 565 731,96	135 490 804,31
Koneet ja kalusto	5 597 893,69	5 473 969,50
Muut aineelliset hyödykkeet	5 806 252,15	5 725 541,15
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	11 249 527,57	38 239 593,36
	<u>413 227 125,97</u>	<u>408 416 781,79</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	69 368 529,38	68 129 189,19
Muut lainasaamiset	24 752 950,88	30 257 241,63
Muut saamiset	616 735,50	573 540,50
	<u>94 738 215,76</u>	<u>98 959 971,32</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	5 147 311,95	5 571 433,61
Lahjoitusrahastojen varat	1 294 989,22	1 098 397,85
	<u>6 442 301,17</u>	<u>6 669 831,46</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	106 759,51	181 863,67
Muut saamiset	3 400 000,00	3 400 000,00
	<u>3 506 759,51</u>	<u>3 581 863,67</u>
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	10 457 869,48	10 329 884,54
Lainasaamiset	2 696 609,38	768 688,32
Muut saamiset	1 881 878,90	1 891 835,03
Siirtosaamiset	3 128 789,13	5 252 152,70
	<u>18 165 146,89</u>	<u>18 242 560,59</u>
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	244 454,67	244 454,67
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	9 609 579,18	13 033 344,72
Joukkovelkakirjalainasaamiset	34 635 777,01	31 197 393,26
Muut arvopaperit	41 056 062,97	40 407 902,91
	<u>85 545 873,83</u>	<u>84 883 095,56</u>
Rahat ja pankkisaamiset	3 543 877,29	1 215 508,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u><u>627 457 738,81</u></u>	<u><u>625 267 793,27</u></u>

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	223 036 735,88	223 036 735,88
Arvonkorotusrahasto	4 733 033,89	4 733 033,89
Muut omat rahastot	60 560 805,99	60 662 016,17
Edellisten tilikausien ylijäämä	31 595 508,21	27 585 225,67
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 399 940,15	4 010 282,54
	<u>317 526 143,82</u>	<u>320 027 294,15</u>
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	29 407 184,09	26 310 620,05
Vapaaehtoiset varaukset	6 890 877,46	11 937 000,00
	<u>36 298 061,55</u>	<u>38 247 620,05</u>
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	5 139 121,93	5 561 018,07
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 900 561,62	1 727 323,05
	<u>7 039 683,55</u>	<u>7 288 341,12</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	175 297 304,47	144 417 777,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	94 228,02
Liittymismaksut ja muut velat	822 160,49	822 160,49
Siirtovelat	20 754,21	4 840,91
	<u>176 140 219,17</u>	<u>145 339 006,42</u>
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	10 000 000,00	40 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	31 358 615,15	28 728 466,73
Lainat julkisyhteisöiltä	94 228,02	94 244,98
Lainat muilta luotonantajilta	17 881 448,79	15 543 975,20
Saadut ennakot	595 715,48	518 821,13
Ostovelat	11 903 905,60	13 612 207,86
Liittymismaksut ja muut velat	1 621 368,75	1 623 141,16
Siirtovelat	16 998 348,93	14 244 674,47
	<u>90 453 630,72</u>	<u>114 365 531,53</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>627 457 738,81</u>	<u>625 267 793,27</u>

7.4 Konsernilaskelmat

7.4.1 Konsernituloslaskelma

	2018	2017
Toimintatuotot	379 627 521,35	356 517 279,48
Toimintakulut	-750 241 852,35	-737 617 652,70
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-87 450,70	-83 182,20
Toimintakate	-370 701 781,70	-381 183 555,42
Verotulot	260 636 206,27	262 379 786,16
Valtionosuudet	163 790 860,00	186 922 202,46
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	413 831,18	561 825,55
Muut rahoitustuotot	3 454 197,61	5 554 596,16
Korkokulut	-4 519 113,29	-4 885 509,12
Muut rahoituskulut	-1 410 599,62	-308 503,18
Vuosikate	51 663 600,45	69 040 842,61
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn.mukaiset poistot	-59 529 300,60	-55 573 425,85
Arvonalentumiset	-1 760 295,24	-1 760 818,75
Satunnaiset erät	0,00	-2 728 945,44
Tilikauden tulos	-9 625 995,39	8 977 652,57
Tilinpäätössiirrot	-513 412,69	-681 257,75
Tilikauden verot	-619 585,04	-434 520,56
Laskennalliset verot	-732 766,28	-867 284,98
Vähemmistöosuudet	-265 187,98	-240 084,33
Tilikauden ylijäämä	-11 756 947,38	6 754 504,95

7.4.2 Konsernirahoituslaskelma

Toiminnan rahavirta	2018	2017
Vuosikate	51 663 600,45	69 040 842,61
Satunnaiset erät	0,00	-2 728 945,44
Tilikauden verot	-1 352 351,32	-434 520,56
Tulorahoituksen korjauserät	-2 421 447,06	-53 838,23
	<u>47 889 802,07</u>	<u>65 823 538,38</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-98 703 735,61	-178 434 500,98
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	2 494 219,45	5 028 461,11
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	6 154 409,48	92 694 222,97
	<u>-90 055 106,68</u>	<u>-80 711 816,90</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-42 165 304,61	-14 888 278,52
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-43 195,00	-650 704,41
Antolainasaamisten vähennys	2 632 753,29	92 507,43
	<u>2 589 558,29</u>	<u>-558 196,98</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	99 196 519,00	131 284 105,68
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-45 629 875,55	-92 166 375,84
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	-32 559 590,44	24 915 841,65
	<u>21 007 053,01</u>	<u>64 033 571,49</u>
Oman pääoman muutokset	2 878 177,17	1 414 322,21
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	38 041,08	-237 339,98
Vaihto-omaisuuden muutos	-6 604 599,62	-79 953,38
Saamisten muutokset	4 746 700,74	-2 808 545,34
Korottomien velkojen muutokset	5 270 181,08	-12 594 571,83
	<u>3 450 323,28</u>	<u>-15 720 410,53</u>
Rahoituksen rahavirta	29 925 111,75	49 169 286,19
Rahavarojen muutos	-12 240 192,86	34 281 007,67
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	148 072 738,12	160 312 930,98
Rahavarat 1.1.	<u>160 312 930,98</u>	<u>126 031 923,31</u>
	-12 240 192,86	34 281 007,67

7.4.3 Konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	2 790 609,38	2 987 519,36
Muut pitkävaikutteiset menot	4 817 285,13	6 048 006,56
Ennakkomaksut	0,00	0,00
	<u>7 607 894,51</u>	<u>9 035 525,92</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	86 828 196,48	86 684 837,70
Rakennukset	491 166 799,42	450 571 961,54
Kiinteät rakenteet ja laitteet	146 541 116,81	138 916 210,26
Koneet ja kalusto	18 860 894,61	18 365 740,27
Muut aineelliset hyödykkeet	6 181 866,18	6 144 374,61
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	41 540 186,20	56 850 019,77
	<u>791 119 059,70</u>	<u>757 533 144,15</u>
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	9 738 508,82	11 183 854,50
Muut osakkeet ja osuudet	6 135 487,29	3 608 426,94
Muut lainasaamiset	3 351 794,01	5 984 547,30
Muut saamiset	792 841,93	749 646,93
	<u>20 018 632,05</u>	<u>21 526 475,67</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	4 361 362,24	4 598 945,31
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	8 304 219,24	1 699 619,62
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	4 228 875,76	3 676 782,25
Lyhytaikaiset saamiset	33 517 011,32	38 815 805,57
Rahoitusarvopaperit	96 076 855,39	96 524 538,53
Rahat ja pankkisaamiset	51 995 882,73	63 788 392,45
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>1 017 229 792,94</u>	<u>997 199 229,47</u>

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	223 036 735,88	223 036 735,88
Säätiöiden ja yhd.peruspääoma	21 783,77	21 783,77
Arvonkorotusrahasto	6 901 440,29	6 967 864,28
Muut omat rahastot	78 655 566,18	76 198 181,19
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	73 381 026,68	66 929 679,49
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-11 756 947,38	6 754 504,95
	<u>370 239 605,42</u>	<u>379 908 749,56</u>
VÄHEMMISTÖOSUUDET	8 544 032,20	8 019 971,34
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	68 785,27	83 895,95
Muut pakolliset varaukset	11 112 575,33	8 732 276,26
	<u>11 181 360,60</u>	<u>8 816 172,21</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	9 813 266,71	10 012 808,70
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	447 082 395,99	399 680 812,94
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	861 802,59	874 285,08
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	59 959 645,62	86 354 175,67
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	109 547 683,81	103 532 253,97
	<u>617 451 528,01</u>	<u>590 441 527,66</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u><u>1 017 229 792,94</u></u>	<u><u>997 199 229,47</u></u>

8. KONSERNIN JA KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

8. Konsernin ja kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot

8.1 Kunnan ja konsernin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteella mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu verohallinnon tilitysjankohdan mukaan kalenterikuukausittain tilikauden verotuloksi. Joulukuun negatiivinen tilitys on kirjattu Kirjanpitolautakunnan antaman yleisohjeen mukaisesti tilikauden verotulon vähennykseksi ja siirtovelaksi.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Pysyvät vastaavat on pääsääntöisesti aktivoitu välittömään hankintamenoa. Hankkeissa, joissa kiinteiden kulujen osuus kokonaishankintamenoa on olennainen, myös kiinteät kulut on aktivoitu Kirjanpitolautakunnan antaman yleisohjeen mahdollistamissa puitteissa.

Kuluvien pysyvien vastaavien poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu pysyvien vastaavien hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Mikäli poistonalainen hyödyke on tuhoutunut tai hyödykkeen tulonodotukset ovat muuttuneet olennaisesti tai poistuneet kokonaan käyttötarkoituksen muutoksesta johtuen, on kulukirjaus esitetty tuloslaskelmassa erikseen arvonalentumisena.

Pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi kaupungin toiminnassa alle kolme vuotta, on kirjattu vuosikuluiksi.

Ne tytäryhteisöt, jotka kirjanpitolain mukaan voivat poistaa pysyvät vastaavat ilman ennalta laadittua suunnitelmaa, ovat omien tilinpäätöstensä liitetiedoissa ilmoittaneet suunnitelman mukaisten poistojen kertyneet määrät sekä pysyvät vastaavat suunnitelman mukaan poistamatta olevat määrät tilivuoden lopussa. Mikäli suunnitelmapoistojen mukaan laskettu kuluvien pysyvien vastaavien poistamaton määrä yhteensä on alittanut yhteisön taseeseen aktivoitun määrän, suunnitelman mukaisen jäännösarvon ylittävä osa on vähennetty konsernitasetta laadittaessa. Sama määrä on vähennetty tytäryhteisön vapaasta omasta pääomasta.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemmaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuus on arvostettu hankintahintaan tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia sekä sähkönhintaan liittyviä suojauksia. Kaupungilla ei ollut 31.12.2018 voimassa olevia koronvaihtosopimuksia.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

Takausvastuu Maitoa Markkinoille -säätio

Kaupunginvaltuusto päätti 27.8.2012 § 108 Maitoa Markkinoille säätion perustamisesta yhdessä alueen kuntien kanssa ja antoi Maitoa Markkinoille säätiolle takaustappioiden vastaamisesta euromääräisen sitoumuksen 2 769 500 euron määrään saakka. Säätio on perustettu 6.11.2014 ja varsinainen toiminta alkoi vuoden 2015 alusta. Kaupunki on maksanut säätiolle peruspääoman 12 000 euroa ja lisäpääoman 20 880 euroa 15.1.2015. Säätioillä oli 31.12.2018 yksi voimassa oleva takaus 500 000 euroa. Uusia takauspäätöksiä ei tehty vuoden 2018 aikana.

Oikeusprosessit

Kaupunkirakenneyksikön toimialaan liittyvistä oikeusprosesseista raakapuun hankintakartelliasiassa Helsingin kärjäoikeus antoi tuomionsa 31.10.2017. Kärjäoikeus hylkäsi kaupungin korvausvaatimukset. Kaupunki päätti valittaa kärjäoikeuden tuomiosta Helsingin hovioikeuteen. Samalla kaupunki päätti kuitenkin esittää metsäyhtiöille asian sopimista niin, että kaupunki peruuttaa valituksensa, mikäli metsäyhtiöt palauttavat kärjäoikeuden kaupungin maksettavaksi määräämät ja kaupungin maksamat metsäyhtiöiden oikeudenkäyntikulut. Asia saatiin sovittua keväällä 2018 niin, että kaupunki peruutti valituksensa hovioikeuteen ja StoraEnso Oyj ja UPM-Kymmene Oyj palauttivat kärjäoikeuden kaupungin niille maksettavaksi tuomitsemat oikeudenkäyntikulut.

Pelastustoimen varallaoloa koskevia korvausvaateita on käsitellyssä tuomioistuimissa. Asiaan liittyy taloudellista riskiä, mutta käsittely on kesken. Vuoden 2018 lopussa ei ollut vireillä muita merkittäviä oikeusprosesseja.

Tuloslaskelman ja taseen esittämistapa

Sosiaali- ja terveystalouden, pelastustoimen ja ympäristöterveydenhuollon palvelut siirtyivät kuntayhtymän järjestämistä vastaavalle 1.1.2017 lukien, minkä johdosta vuodet 2018 ja 2017 eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia tuloslaskelman eri tiliryhmien toteutumien osalta. Siun soten perustamisen myötä Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä purettiin ja kaikki sen omaisuuserät, oikeudet ja vastuut siirrettiin Siun sotelle, Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymälle. Purku- ja siirtosopimuksen mukaisesti kaupunki sai ja palautti edelleen kuntayhtymäosuuden ja kaupungin osuuden kuntayhtymän muista oman pääoman eristä Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymälle. Jäsenkuntaosuuksien palautus on kirjautunut vuoden 2017 investointiosaan sekä investointituloksi että –menoksi ja lisäksi kaupungin osuus muista oman pääoman eristä, ns. purkuvoitto, vuodelle 2017 satunnaisesti tuotoksi ja vastaavasti arvonalentumiseksi. Lisäksi Siun soten perustamiseen liittyen siirtyneiden toimintojen koneet ja kalusteet siirtyivät Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymälle. Sote-palvelujen ja ympäristöterveydenhuollon kalusto siirtyi vastikkeetta kuntayhtymälle. Siirrettävän omaisuuden tasearvo siirtyi muihin pitkävaikutteisiin menoihin ja poistetaan poistosuunnitelman mukaisesti kolme vuoden aikana. Maakunnalliseen yhteistyöhön perustuneen pelastuslaitoksen koneet ja kalusto siirtyivät kuntayhtymälle tasearvosta, josta oli vähennetty tulosvaikutteisesti kerätty poistoero. Poistoeroa vastaava osuus näkyy vuoden 2017 tuloslaskelmassa satunnaisena kuluna sekä vastaavan suuruisena tilikauden yli-/alijäämää parantavana poistoeran vähennyksenä.

Lomapalkkavelan kirjaamisessa on huomioitu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon mukaisesti kilpailukyky sopimuksen mukainen lomarahaleikkaus. Kilpailukyky sopimuksen mukaan lomarahoja vähennetään 30 %:lla ajanjaksolla 1.2.2017 – 30.9.2019.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimusten mukainen tuloksellisuuserä maksettiin tammikuussa 2019, mutta on kirjattu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon mukaisesti kokonaisuudessaan vuoden 2018 kuluksi ja siirtovelaksi, koska maksuvelvollisuus syntyi työnantajalle jo vuoden 2018 aikana.

Konsernitilin käsittely

Konsernitilisopimukseen liitettyjen tytäryritysten konsernitilille talletetut rahavarat 17 881 448,79 euroa (ed. v. 15 543 975,20 euroa) esitetään kaupungin taseessa lainana muilta luotonantajilta. Kaupungilla oli vuodenvaihteessa lisäksi käytössä lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan kirjattua konsernitililimiittiä 238 142,62 euroa. Vastaavasti tytäryhteisöjen negatiiviset tilien saldot esitetään kaupungin lyhytaikaisena lainasaamisena tytäryhteisöiltä.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Kaupungin konserniin kuuluu 17 tytäryhtiötä ja neljä tytäryhtiön tilinpäätöstä sekä kolme kuntayhtymää. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhtiöt sekä kolme tytäryhtiön tytärtä ja kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Lisäksi konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta. Joensuun Tiedepuisto Oy:n tytäryhtiötä Joensuun Startup Kehitys Oy:ta ei ole yhdistetty konsernitilinpäätökseen. Yhtiöllä ei ollut toimintaa vuoden 2018 aikana, mistä johtuen yhdistelemättä jättämisen vaikutus konsernin talouden näkökulmasta on hyvin vähäinen.

Muutokset konsernirakenteessa

Konsernirakenteessa tapahtui vuoden 2018 aikana. Vuoden 2018 aikana perustettiin kaksi uutta yhtiötä; Joensuun Niskaparkki Oy ja Joensuun Startup Kehitys Oy. Joensuun Niskaparkki Oy on Joensuun Pysäköinti Oy:n ja Joensuun Startup Kehitys Oy Joensuun Tiedepuisto Oy:n tytäryhtiö.

Yrityspalvelujen uudelleen järjestelyjen johdosta kaupungin omistusosuus Joensuun seudun kehittämissyhtiö Josek Oy:stä kasvoi vuoden 2018 aikana ja oli 31.12.2018 100 % (57,71 % 31.12.2017). Lisäksi Joensuun Tiedepuisto Oy:n omistusosuus nousi 86,09 %:sta 90,44 %:iin.

Karelia Expert Matkailupalvelu Oy:tä koskevien omistusjärjestelyiden seurauksena kaupungin omistusosuus nousi vuoden 2018 aikana. Kaupungin omistusosuus oli vuoden 2018 lopussa 45,40 % ja yhtiö on kaupungin osakkuusyhtiö. Kaupungin omistusosuus kasvoi myös Joensuun Kuivakenkä Oy:ssä. Vuoden 2017 lopussa omistusosuus oli 20,76 % ja vuoden 2018 lopussa 38,55 %.

Joensuun Keskusliikenneasema Oy:n toiminta päättyi tilivuoden aikana. Yhtiökokous hyväksyi 28.12.2018 päivätyn yhtiön tilinpäätöksen ja lopputilityksen tammikuussa 2019.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tytäryhteisön osakkeiden hankintameno on eliminoitu tilikauden päättyessä olevaa konsernin omistuksen mukaista osakepääomaa vastaan. Eliminoinnissa syntynyt eliminointiero on vähennetty konsernin muusta omasta pääomasta.

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän ja Karelia ammattikorkeakoulu Oy:n yksikköhintarahoituksen mukainen valtionosuus on yhdistelty konsernituloslaskelmassa riville Valtionosuudet vastaamaan emon tuloslaskelman laatimisperiaatteita. Kuntayhtymien tase- ja liitetiedot on yhdistelty konsernitilinpäätökseen rivi riviltä peruspääomaosuuden mukaisessa suhteessa.

Kaikkien konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen tytäryhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Kaikkien osakkuusyhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Osakkuusyritysten yhdistelyssä ei ole huomioitu poistojen oikaisua eikä poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutoksia.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu tytäryhteisöjen taseiden mukaisista oikaistuista omista pääomista.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konsernin sisäiset saamiset ja velat on eliminoitu. Olennaiset pysyvien vastaavien kaupoista syntyneet konsernin sisäiset katteet on eliminoitu. Liittymismaksuja ei ole eliminoitu, koska liittymismaksuista ei ole kattavia luetteloita. Aiempina vuosina rakennettujen kiinteistöjen liittymismaksut sisältyvät kiinteistöjen hankintakintaan, niitä ei ole kirjattu eikä luetteloitu erikseen.

Konsernitilinpäätökseen yhdistettyjen yhteisöjen kaupungille maksamia kiinteistöveroja ei ole eliminoitu.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ja -menetelmät ovat 1.1.2013 alkaen:

Poistosuunnitelma on päivitetty kv. 26.11.2012 § 163 ja 16.12.2013 § 201. Taseeseen aiemmin aktivoidut erät poistetaan aiemman poistosuunnitelman mukaisesti loppuun saakka.

Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Muut aineettomat oikeudet	3 vuotta	tasapoisto
Tietokoneohjelmat	3 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		
Muut pitkävaikutteiset menot*	3 vuotta	tasapoisto
Vuokrahuoneiston perusparannus	5 vuotta	tasapoisto
Osakehuoneiston perusparannus	5 vuotta	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	
Rakennukset		
Asuinrakennukset		
Asuinrakennukset	30 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	20 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	10 vuotta	tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset		
Hallinto- ja laitosrakennukset	40 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	30 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	20 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	10 vuotta	tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	10 vuotta	tasapoisto
kennukset		
Muut rakennukset	20 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	10 vuotta	tasapoisto
Tilapäiset rakennelmat	Käyttöaika	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, muut väylät, liikennelaitteet, sillat	10%	menojäännösp.
Puistot, urheilu- ja virkistysalueet	15%	menojäännösp.
Vedenjakeluverkko	8%	menojäännösp.
Viemäriverkko	8%	menojäännösp.
Hulevesiviemäriverkko	8%	menojäännösp.
Sähköjohdot ja ulkovalaistus	15%	menojäännösp.
Puhelinverkko, keskusasema, alakeskukset	20%	menojäännösp.
Kiinteistöjen välinen tietoliikenneverkko	20%	menojäännösp.
Vesihuoltolaitoksen kiinteät rakenteet ja laitteet	10%	menojäännösp.
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20%	menojäännösp.
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet		
Autot	30%	menojäännösp.
Kuorma-autot, traktorit ja muut raskaat työkoneet	25%	menojäännösp.
Muut koneet ja laitteet		
Laitoskoneet ja laitteet	30 %	menojäännösp.
Muut koneet, laitteet ja kalusteet	30%	menojäännösp.
Muut liikennevälineet ja liikkuvat työkoneet	30%	menojäännösp.
Tietokonelaitteet		
Atk-laitteet	40%	menojäännösp.
Viestintälaitteet		
Televiestintä-, audio-, video- ja muut ICT-laitteet	30%	menojäännösp.
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	20%	menojäännösp.
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen	
Taide- ja arvoesineet	Ei poistoa	
Muut hyödykkeet	Ei poistoa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Ennakkomaksu	Ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat (pysyvät vastaavat)	Ei poistoa	
Pysyvät vastaavat arvopaperit ja muut		
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	

* KV 18.6.2012 § 92 vt 6 parantaminen Joensuun kohdalla välillä Reijola-Repokallio –hankkeen kaupungin taseeseen kirjattavien muiden pitkävaikutteisten menojen poistoaikana käytetään 20 vuotta

8.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 6) Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Kaupunginvaltuusto	134 765,40	464,56	134 765,40	464,56
Tarkastuslautakunta	4 189,43	0,00	4 972,03	0,00
Kaupunginhallitus	64 021 199,16	61 425 641,81	25 245 128,89	23 950 725,41
Elinvoimapalvelut	11 277 331,78	12 231 038,21	863 868,98	822 080,53
Hyvinvointipalvelut	262 292 332,53	237 298 389,84	12 742 637,05	13 896 272,11
Kaupunkirakennelautakunta	24 489 197,76	28 492 782,12	14 605 297,38	19 254 852,89
Jns alueellinen jätelautakunta	185 888,97	195 789,33	185 888,97	195 789,33
Rakennus- ja ympäristölautakunta	1 461 409,38	1 600 616,43	1 492 747,27	1 742 293,58
Teknisten palveluiden johtokunta	2 212 834,64	2 023 562,22	2 997 662,25	2 596 057,53
Joensuun Vesi -liikelaitos	13 548 372,30	13 248 994,96	15 451 649,92	15 115 912,54
Toimintatuotot yhteensä	<u>379 627 521,35</u>	<u>356 517 279,48</u>	<u>73 724 618,14</u>	<u>77 574 448,48</u>

Liitetieto 7) Verotulojen erittely

Verotulojen erittely kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta ja kiinteistöveroon on esitetty tuloslaskelmassa.

Liitetieto 8) Valtionosuuksien erittely

	Kunta	
	2018	2017
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	145 351 921,00	141 537 744,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	38 702 628,00	35 549 916,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 425 061,00	-2 509 246,00
Valtionosuudet yhteensä	<u>142 926 860,00</u>	<u>139 028 498,00</u>

Liitetieto 9) Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	240 386 977,64	237 254 849,76
Muiden palvelujen ostot	<u>61 375 023,45</u>	<u>59 474 842,33</u>
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	<u>301 762 001,09</u>	<u>296 729 692,09</u>

Liitetieto 10) Valtuustoryhmille annetut tuet

	Kunta	
	2018	2017
Joensuun Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä	7 566,93	6 454,73
Keskustan Joensuun valtuustoryhmä	6 097,00	5 761,12
Kokoomuksen Joensuun valtuustoryhmä	4 572,00	4 503,05
Joensuun Perussuomalaiset valtuustoryhmä	2 312,34	2 765,16
Joensuun Vihreiden valtuustoryhmä	4 572,00	3 744,00
Joensuun Vasemmiston valtuustoryhmä	3 048,00	2 496,00
Joensuun KD-valtuustoryhmä	948,94	852,66
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	<u>29 117,21</u>	<u>26 576,72</u>

Liitetieto 12) Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Eläkevastuuvaraus 1.1	83 895,95	106 132,36		
Lisäykset tilikaudella	95,36			
Vähennykset tilikaudella	15 206,04	22 236,41		
Eläkevastuuvaraus 31.12.	68 785,27	83 895,95		
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.	4 004 526,26	3 136 135,60		
Lisäykset tilikaudella	1 128 422,17	4 004 526,26		
Vähennykset tilikaudella	0,00	-3 136 135,60		
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12	5 132 948,43	4 004 526,26		
Muut vastuuvaukset 1.1.	4 727 750,00	3 271 920,99		
Lisäykset tilikaudella	1 251 876,90	1 477 750,00		
Vähennykset tilikaudella	0,00	-21 920,99		
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00		
Muut vastuuvaukset 31.12.	5 979 626,90	4 727 750,00		

Liitetieto 13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	4 343 652,58	3 744 419,50	4 393 785,75	4 117 015,95
Rakennusten luovutusvoitot	147 617,05	381 669,78	147 617,05	381 669,78
Osakkeiden/kuntayhtymäosuuksien luovutusvoitot/-tappiot		-917 564,44	0,00	3 506 293,08
Muut luovutusvoitot	427 525,88	0,00	105 568,41	73 518,77
Luovutusvoitot yhteensä	<u>4 918 795,51</u>	<u>3 208 524,84</u>	<u>4 646 971,21</u>	<u>8 078 497,58</u>
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot		0,00	36 562,06	0,00
Rakennusten luovutustappiot		638,00	0,00	638,00
Osakkeiden luovutustappiot		0,00	0,00	22 456,38
Muut luovutustappiot	44 709,36	852 066,34	0,00	827 386,69
Luovutustappiot yhteensä	<u>44 709,36</u>	<u>852 704,34</u>	<u>36 562,06</u>	<u>850 481,07</u>

Liitetieto 14) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Satunnaiset tuotot				
Kuntayhtymäosuuksien luov.voitto	0,00	0,00	0,00	3 277 072,91
Satunnaiset tuotot	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>3 277 072,91</u>
Satunnaiset kulut				
Käyttöomaisuuden luovutustappiot	0,00	0,00	0,00	827 386,69
Muut satunnaiset kulut	0,00	2 728 945,44	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	<u>2 728 945,44</u>	<u>0,00</u>	<u>827 386,69</u>

Liitetieto 15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2018	2017
Osinkotuotot muista yhteisöistä	988 575,94	1 188 257,29
	<u>988 575,94</u>	<u>1 188 257,29</u>

8.3 Tasetta koskevat liitetiedot

8.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 18) Arvonkorotukset

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	722 621,18	743 398,50		
Arvonkorotuksen purku	-8 694,29	-20 777,32		
Arvo 31.12.	713 926,89	722 621,18		
Muut aineelliset hyödykkeet				
Arvo 1.1.	4 263 563,94	4 263 563,94	4 263 563,94	4 263 563,94
Arvo 31.12.	4 263 563,94	4 263 563,94	4 263 563,94	4 263 563,94
Rakennukset				
Arvo 1.1.	1 512 209,21	1 505 110,00		
Arvonkorotuksen muutos	-57 303,97	7 099,21		
Arvo 31.12.	1 454 905,24	1 512 209,21		
Sijoitukset/Osakkeet ja osuudet				
Arvo 1.1.	469 469,95	469 469,95	469 469,95	469 469,95
Arvo 31.12.	<u>469 044,22</u>	<u>469 469,95</u>	<u>469 469,95</u>	<u>469 469,95</u>
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.2017	<u>6 901 440,29</u>	<u>6 967 864,28</u>	<u>4 733 033,89</u>	<u>4 733 033,89</u>

Taidemuseon lahjoituksena saamat kokoelmat on otettu taseeseen tilinavauksessa 1.1.1997 museon asiantuntijan laatiman laskelman perusteella. Erä sisältyy taseen vastaavissa kohtaan "Muut aineelliset hyödykkeet"

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä on kirjannut lisää peruspääomaa tilinpäätöksessään 31.12.1998. Kaupungin osuus peruspääoman lisäyksestä esitetään arvonkorotuksena. Erä sisältyy taseen vastaavissa kohtaan "Sijoitukset / osakkeet ja osuudet".

Taseen vastattavissa sisältyvät kohtaan 'Arvonkorotusrahasto'.

Toimintaperiaatteena on pääsääntöisesti pidättäytyä arvonkorotusten kirjaamisesta.

Pysyvät vastaavat/Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Liitetieto 19)	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet			Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödykkeet	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	kesk.er.hankinnat			Ennakkomaksut	
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	3 298 180,68	67 620 339,17	155 866 534,30	135 490 804,31	5 473 969,50	5 725 541,15	38 239 593,36	411 714 962,47	
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	65 023,11	614 468,96	6 260 994,18	19 596 687,44	1 047 541,76	80 711,00	10 859 507,49	38 524 933,94	
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	-693 890,27	-30 368,00	0,00	-810 000,00	-1 534 258,27	
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	-744 147,31	-133 389,95	0,00	-7 471,92	0,00	0,00	-885 009,18	
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	30 668 801,68	5 486 525,00	881 183,53	0,00	-37 036 510,21	0,00	
Tilikauden poisto	0,00	-1 074 765,40	0,00	-10 839 264,53	-17 314 394,52	-1 751 136,55	0,00	0,00	-30 979 561,00	
Arvonlenn. ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	-1 306 615,90	0,00	-15 824,63	0,00	-3 063,07	-1 325 503,60	
Poistamaton hankintameno 31.12	0,00	2 288 438,39	67 490 660,82	180 517 059,78	142 565 731,96	5 597 893,69	5 806 252,15	11 249 527,57	415 515 564,36	
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	2 288 438,39	67 490 660,82	180 517 059,78	142 565 731,96	5 597 893,69	5 806 252,15	11 249 527,57	415 515 564,36	

Muut pitkäaikaiset sijoitukset

Liitetieto 19)

	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					Sijoitukset yhteensä
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Vaihtovelka-kirjalaina-saamiset	Pääoma-laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Sis.kuntayhtymät	
Hankintameno 1.1.	37 262 478,25	8 024 666,36	19 713 516,89	3 128 527,69	201 825,48	5 347 989,14	18 950 076,25	6 330 891,26	98 959 971,32	
Lisäykset tilikauden aikana	1 295 933,00	602 812,00	0,00	2 707,20	0,00	0,00	882 552,00	43 195,00	2 827 199,20	
Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	-41 878,79	-100 912,76	-545 454,56	-1 198 240,97	-4 542 234,46	-6 428 721,54	
Siirrot erien välillä	163 033,22	-144 786,85	0,00	-18 246,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Hankintameno 31.12.	38 721 444,47	8 482 691,51	19 713 516,89	3 071 109,73	100 912,72	4 802 534,58	18 634 387,28	1 831 851,80	95 358 448,98	
Arvonlennukset tilikaudella	-620 233,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-620 233,22	
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.	38 101 211,25	8 482 691,51	19 713 516,89	3 071 109,73	100 912,72	4 802 534,58	18 634 387,28	1 831 851,80	94 738 215,76	

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Liitetieto 20-22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus-%	Konsernin omistus- osuus-%	Kuntakonsernin osuus, €		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy	Joensuu	100,00	100,00	630 946,01	299 333,20	-79 637,07
Jns Kodit Oy	Joensuu	100,00	100,00	13 385 424,64	152 176 285,53	187 005,43
* Ki Oy Jokikadun Pysäköinti	Joensuu		63,83	425 201,12	910,41	-32 303,83
Jns Pysäköinti Oy	Joensuu	67,00	81,97	7 687 517,47	3 334 955,07	55 226,30
**Joensuun Niskaparkki Oy	Joensuu	0,0	58,84	1730270,0	3824,2	-673,3
Saimaan Satamat Oy	Joensuu	100,00	100,00	511 039,83	116 289,46	32 092,04
***Jns Satamarakennus Oy	Joensuu	0,00	54,86	239 397,63	6 147,61	0,26
Puhas Oy	Joensuu	68,50	68,50	6 495 058,21	738 242,39	526 554,00
Jns Tiedepuisto Oy	Joensuu	90,44	90,44	14 153 223,86	21 555 241,07	264 220,26
****Joensuun Startup Kehitys Oy	Joensuu	0,00	90,44	0,00	0,00	0,00
Jns Yrityskiinteistöt Oy	Joensuu	100,00	100,00	8 045 219,74	13 907 223,04	211 865,08
Ki Oy Heinävaaran Liikekulma	Joensuu	55,85	55,85	259 986,34	1 044,82	579,25
Kiint Oy Jns Sairaalakatu 19	Joensuu	53,10	53,10	2 247,42	8 880,44	0,00
Opisk. asunnot Oy Jns Elli	Joensuu	100,00	100,00	478 858,26	93 302 475,11	20 209,62
Senioripiha Oy	Joensuu	100,00	100,00	118 745,61	269,95	-3 098,87
Jns Seudun Kehittämisyhdistys JOSEK	Joensuu	100,00	100,00	523 359,86	1 220 912,71	10 500,81
Ki Oy Uimaharjunhaka	Joensuu	100,00	100,00	63 494,18	629 095,38	0,00
As Oy Enon Tuuliharju	Joensuu	42,43	79,29	1 043 994,23	1 784,44	0,00
Kesk. Ki Oy Uimaharjun lähipalvelukeskus	Joensuu	55,79	55,79	253 546,58	101 037,46	315,93
Ki Oy Enon Jäähalli	Joensuu	50,61	50,61	25 793,11	10 611,63	-3 796,19
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy	Joensuu	100,00	100,00	6 734 145,97	3 530 041,18	-675 048,42
*Jns Kodit Oy:n tytäryhteisö						
** Jns Pysäköinti Oy:n tytäryhteisö						
*** Saimaan Satamat Oy:n tytäryhteisö						
**** Jns Tiedepuisto Oy:n tytäryhteisö, 1. tilikausi päättyy 31.12.2019						
Kuntayhtymät						
P-K:n koulutus ky	Joensuu	55,50	55,50	44 232 109,28	9 067 282,51	1 431 029,57
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	Joensuu	43,45	43,45	768 274,20	1 003 536,10	121 738,20
P-K:n sosiaali- ja terv.palv.ky	Joensuu	43,57	43,57	13 878 151,15	93 800 208,40	4 466 490,06
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Juhannusmorsian	Joensuu	39,04	39,04	241 640,63	422,02	0,00
As Oy Suvituuli	Joensuu	37,22	37,22	587 348,15	44 357,90	12 808,34
As Oy Pikku-Ukko	Joensuu	23,14	23,14	175 775,37	709,68	-769,95
Jns Kuivakenkä Oy	Joensuu	38,55	38,55	431 099,71	32 658,37	-9 629,81
Jns Rantaparkki Oy	Joensuu	30,07	30,07	862 919,09	1 635,47	-2 498,79
Jns Ravirata Oy	Joensuu	24,82	24,82	313 516,06	24 774,11	-3 619,07
Kiint Oy P-K:n Maakuntatalo	Joensuu	38,53	38,53	4 502 017,43	140 062,55	-50 733,33
Kiint Oy Torisuvanto	Joensuu	28,37	28,37	592 755,01	40 514,38	26 282,30
P-K:n Tietotekniikkakeskus Oy	Joensuu	37,86	37,86	326 680,23	1 138 576,39	2 460,07
Kiint Oy Enon Kauppakeskus	Joensuu	29,38	29,38	133 420,30	789,39	-1 145,39
As Oy Hammasslahden Malmitie	Joensuu	33,43	33,43	88 668,75	2 514,40	8,82
Siun Talous Oy	Joensuu	38,80	38,80	292 084,12	355 470,03	58 383,36
Polkka - P-K:n tukipalvelut Oy	Joensuu	40,00	40,00	927 585,29	1 605 306,63	-75 718,49
Karelia Expert Matkailupalvelu Oy	Joensuu	45,40	45,40	143 240,89	63 562,53	-48 334,58

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	4 495 530,87	7 015 252,39	1 774 866,55	1 685 496,59
Muut maa- ja vesialueet	82 332 665,61	79 669 585,31	65 715 794,27	65 934 842,58
Yhteensä	<u>86 828 196,48</u>	<u>86 684 837,70</u>	<u>67 490 660,82</u>	<u>67 620 339,17</u>

Liitetieto 23) Saamisten erittely

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	106 759,51	1 004 799,18	181 863,67	1 246 269,97
Lainasaamiset	0,00	2 696 263,38	0,00	768 688,32
Muut saamiset	0,00	284,75	0,00	7 801,22
Siirtosaamiset	0,00	19 439,36	0,00	96 978,71
Yhteensä	<u>106 759,51</u>	<u>3 720 786,67</u>	<u>181 863,67</u>	<u>2 119 738,22</u>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	372 494,22	0,00	475 102,41
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	62 656,64
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	174 897,21
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>372 494,22</u>	<u>0,00</u>	<u>712 656,26</u>
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00	81 186,32	0,00	41 166,18
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	50 939,15
Siirtosaamiset	0,00	2 926,40	0,00	68 482,99
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>84 112,72</u>	<u>0,00</u>	<u>160 588,32</u>
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	8 999 389,76	0,00	8 567 345,98
Lainasaamiset	0,00	346,00	0,00	0,00
Muut saamiset	3 400 000,00	1 881 594,15	3 400 000,00	1 770 438,02
Siirtosaamiset	0,00	3 106 423,37	0,00	4 911 793,79
Yhteensä	<u>3 400 000,00</u>	<u>13 987 753,28</u>	<u>3 400 000,00</u>	<u>15 249 577,79</u>
Saamiset yhteensä	<u>3 506 759,51</u>	<u>18 165 146,89</u>	<u>3 581 863,67</u>	<u>18 242 560,59</u>

Liitetieto 24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Siirtyvät korot	1 315 880,23	1 673,76	18 129,55	25 233,04
Kela/sairaankuljetustulojäämät	0,00	179 819,70	0,00	0,00
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	104 586,32	1 158 217,30	385 782,95	390 650,92
EU-tuet ja -avustukset	2 536 164,69	3 701 417,34	974 774,68	1 184 667,13
Kuntarahoitus, rakentamiskust.	0,00	1 301 068,60	0,00	1 301 068,60
OKM, rakentamisavustus	0,00	525 000,00	0,00	525 000,00
Muut siirtosaamiset	29 560 380,08	6 113 363,77	1 750 101,95	11 825 533,01
Siirtosaamiset yhteensä	<u>33 517 011,32</u>	<u>12 980 560,47</u>	<u>3 128 789,13</u>	<u>15 252 152,70</u>

8.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25) Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	<u>223 036 735,88</u>	<u>223 036 735,88</u>	<u>223 036 735,88</u>	<u>223 036 735,88</u>
Peruspääoma 31.12.	<u>223 036 735,88</u>	<u>223 036 735,88</u>	<u>223 036 735,88</u>	<u>223 036 735,88</u>
Säätiöiden ja yhd.peruspääoma 1.1.				
Lisäys	21 783,77	21 783,77		
Vähennys				
Säätiöiden ja yhd.peruspääoma 31.12.	<u>21 783,77</u>	<u>21 783,77</u>		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	6 967 864,28	6 981 542,39	4 733 033,89	4 733 033,89
Vähennys	-66 424,69	-13 678,11	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	<u>6 901 439,59</u>	<u>6 967 864,28</u>	<u>4 733 033,89</u>	<u>4 733 033,89</u>
Muut omat rahastot 1.1.	76 198 181,20	76 481 886,31	60 662 016,17	60 395 092,77
Lisäys	2 575 901,84	1 388 758,23	0,00	270 423,40
Vähennys	-118 516,86	-1 672 463,34	-101 210,18	-3 500,00
Muut omat rahastot 31.12.	<u>78 655 566,18</u>	<u>76 198 181,20</u>	<u>60 560 805,99</u>	<u>60 662 016,17</u>
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	66 929 679,49	60 393 766,06	31 595 508,21	27 585 225,67
Edellisten tilikausien oikaisu	6 451 347,89	6 535 913,43		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	<u>73 381 027,38</u>	<u>66 929 679,49</u>	<u>31 595 508,21</u>	<u>27 585 225,67</u>
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	<u>-11 756 947,38</u>	<u>6 754 504,95</u>	<u>-2 399 940,15</u>	<u>4 010 282,54</u>
Oma pääoma yhteensä	<u>370 239 605,42</u>	<u>379 908 749,57</u>	<u>317 526 143,82</u>	<u>320 027 294,15</u>

Kunnan kertynyt yli-/alijäämä 31.12., jossa huomioitu tuloksenkäsittelyerät:

	Kunta	
	2018	2017
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	31 595 508,21	27 585 225,67
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 399 940,15	4 010 282,54
Muut omat rahastot 31.12.	60 560 805,99	60 662 016,17
Investointivaraukset	6 890 877,46	11 937 000,00
Kertynyt poistoero	<u>29 407 184,09</u>	<u>26 310 620,05</u>
Yhteensä	126 054 435,60	130 505 144,43

Investointivaraukset

	Kunta	
	2018	2017
Investointivaraukset 1.1.2018		11 937 000,00
Lisäys 2018		0,00
Vähennys 2018		
Siilaisen terv.aseman peruskorj. ja laajennus, Jns kaupunki	-3 437 000,00	
Joensuun asemanseudun yhdyskuntatekniikan rakentaminen	<u>-1 609 122,54</u>	-5 046 122,54
Investointivaraukset 31.12.2018		<u>6 890 877,46</u>
Investointivaraukset 31.12.2018		
Jns asemanseudun yhdyskuntatek. rakentaminen, Jns kaupunki	3 290 877,46	
Kerolan alkaloitilaitoksen laajennus ja saneeraus, Jns Vesi	450 000,00	
Pajakadun päiväkotij (Karsikko) uudisrakennus, Tilakeskus	<u>3 150 000,00</u>	
	<u>6 890 877,46</u>	

Liitetieto 27) Pitkäaikaiset velat

Tarkoitetaan velkoja, jotka erääntyvät 1.1.2024 tai sen jälkeen.

	Kunta	
	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	<u>65 736 863,23</u>	<u>50 663 296,00</u>
	<u>65 736 863,23</u>	<u>50 663 296,00</u>

Liitetieto 28) Joukkovelkakirjalainat

	Kunta	
	2018	2017
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistusslainat	<u>10 000 000,00</u>	<u>40 000 000,00</u>
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	<u>10 000 000,00</u>	<u>40 000 000,00</u>

Kuntatodistusslainan korko -0,24 %, erääntyy 28.2.2019

Liitetieto 29) Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevastuuvaraus	68 785,27	83 895,95	0,00	0,00
Potilasvakuutusvaraus	5 132 948,43	4 004 526,26	0,00	0,00
Ympäristövastuut	0,00	4 700 000,00	0,00	0,00
Muut	<u>5 979 626,90</u>	<u>27 750,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Pakolliset varaukset yhteensä	<u>11 181 360,60</u>	<u>8 816 172,21</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>

Liitetieto 30) Vieras pääoma

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	207,41
Ostovelat	0,00	49 461,49	0,00	112 189,36
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	30 935,63	4 840,91	182 646,15
Yhteensä	0,00	80 397,12	4 840,91	295 042,92
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	501 449,51	0,00	445 893,75
Muut velat	0,00	37,58	0,00	60,90
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	501 487,09	0,00	445 954,65
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	603 785,73	0,00	1 347 416,18
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	603 785,73	0,00	1 347 416,18
Velat muille				
Saadut ennakot	0,00	595 715,48	0,00	518 613,72
Ostovelat	0,00	10 749 208,87	0,00	11 706 708,57
Muut velat	822 160,49	1 621 331,17	822 160,49	1 623 080,06
Siirtovelat	20 754,21	16 967 413,30	0,00	14 062 028,32
Yhteensä	842 914,70	29 933 668,82	822 160,49	27 910 430,67
Vieras pääoma yhteensä	842 914,70	31 119 338,76	827 001,40	29 998 844,42

Liitetieto 31) Sekkitililimiitti

	Kunta	
	2018	2017
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	3 000 000,00	3 000 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	2 761 857,38	88 735,27

Liitetieto 32) Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Muut velat				
Liittymismaksut	825 899,17	1 013 310,64	822 160,49	822 160,49
Muut velat	11 953 530,69	10 271 192,68	1 621 368,75	1 623 141,16
Muut velat yhteensä	12 779 429,86	11 284 503,32	2 443 529,24	2 445 301,65

Liitetieto 33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Muut menojäämät	21 027,42	4 840,91	20 754,21	4 840,91
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	2 506 757,83	2 511 704,64	0,00	0,00
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	41 313 371,58	39 705 076,17	9 175 607,87	9 195 829,85
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	0,00	275 184,48	959 072,26	275 184,48
Erikoissairaanhoidon maksuosuudet	0,00	0,00	0,00	0,00
Korkojaksotukset	1 047 380,80	1 073 827,49	334 079,13	264 987,58
Kumulat. ylijääm. pal./P-K pelastuslaitos	449 523,23	0,00	0,00	0,00
Muut menojäämät	7 788 116,39	9 700 826,94	6 529 589,57	4 508 672,56
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	<u>53 105 149,83</u>	<u>50 754 915,08</u>	<u>16 998 348,83</u>	<u>14 244 674,47</u>
Siirtovelat yhteensä	<u>53 126 177,25</u>	<u>53 271 460,63</u>	<u>17 019 103,04</u>	<u>14 249 515,38</u>

8.3.3 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Liitetieto 34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	53 468 008,20	47 861 388,11		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	70 413 573,34	62 588 054,13		
Lainat julkisyhteisöiltä	35 601 173,79	34 278 935,52		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	126 819 635,39	125 368 399,39		
Lainat muilta luotonantajilta		0,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset		0,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	<u>197 233 208,73</u>	<u>187 956 453,52</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Liitetiedot 35-37) Vakuudet

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	1 250 000,00	1 250 000,00		
Pantatut arvopaperit		0,00		
Yhteensä	<u>1 250 000,00</u>	<u>1 250 000,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Vakuudet yhteensä	<u>1 250 000,00</u>	<u>1 250 000,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>

Liitetieto 38) Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa				
31.12.2038 asti	59 390 964,01	70 843 706,65	48 852 150,12	61 808 771,80
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	15 505 170,82	14 808 884,70	5 634 662,90	6 558 820,72
Leasingvastuut yhteensä	40 574 175,20	29 148 765,26	39 601 255,22	28 034 786,98
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 612 837,69	1 566 592,31	2 124 933,00	953 685,54
Leasingsopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet yhteensä	14 546 790,53	10 953 745,50	14 546 790,53	10 953 745,50
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus				

Kiinteistöleasingrahoituksella toteutettavista talonrakennushankkeista, jotka ovat olleet vuodenvaihteessa keskenräisiä, on ilmoitettu leasingvastuuna valmiusasteen mukainen osuus kokonaisvastuusta.

Kiinteistöleasingrahoituksella toteutettujen kohteiden osalta kaupungilla on oikeus ostaa kohde vuokrasopimuksen päättyessä tai mikäli kaupunki ei käytä osto-oikeuttaan, kaupungilla on velvollisuus osoittaa kohteelle ostaja. Sopimusten mukainen vastuu tästä jäännösarvosta on esitetty lunastusvelvoitteiden kohdassa. Vuodenvaihteessa keskeneräisten kohteiden osalta on jäännösarvosta ilmoitettu valmiusasteen mukainen osuus.

Liitetieto 39-40) Vastuusitoumukset

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Takaukset saman konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	241 382 101,66	198 348 475,66	241 382 101,66	198 348 475,66
Jäljellä oleva pääoma	156 232 655,09	137 063 626,11	156 232 655,09	137 063 626,11
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	2 444 600,00	1 644 600,00	2 444 600,00	1 644 600,00
Jäljellä oleva pääoma	2 313 043,00	1 531 133,00	2 313 043,00	1 531 133,00

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kunta	
	2018	2017
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	434 260 919,00	424 609 231,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	278 992,60	280 630,40

Liitetieto 41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Sopimusvastuut				
Maankäyttö- ja rakennuslain lainan takaukset				
Maankäyttö- ja rakennuslain lainan takaukset	4 085 000,00	4 769 000,00	4 085 000,00	4 769 000,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	1 599 000,00	703 000,00	1 599 000,00	703 000,00
Sitoumukset avustukseen	3 936 054,00	3 623 554,00	550 000,00	0,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	3 496 054,00	3 386 054,00	110 000,00	0,00
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	12 247 896,70	24 765 360,72	10 900 750,70	23 418 214,72
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	10 932 970,34	11 271 277,00	9 585 824,34	11 271 277,00
Sopimusvastuut yhteensä	20 268 950,70	33 157 914,72	15 535 750,70	28 187 214,72
Arvonlisäveron palautusvastuu	10 047 642,93	10 377 336,36	760 458,98	995 733,22
Muut vastuut	629 577,79	628 542,56	0,00	0,00

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017

Tytäryritysten koronvaihtosopimukset

Koronvaihtosopimus, jolla vaihtuvakorkoisen lainan korko on muutettu kiinteäksi. Sopimus päättyy 21.12.2022, pankki jatko optiota 21.11.2017-21.11.2022.

Nimellisarvo	6 612 000,00	6 786 000,00
Lainan pääoma (lyhennysohjelma eroaa johd.sopimukseen)	5 829 000,00	6 177 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-644 580,00	-741 624,00

Koronvaihtosopimus, jolla vaihtuvakorkoisten lainojen korko on muutettu kiinteäksi. Sopimusta jatkettu vuonna 2016 vuoteen 2021 asti.

Nimellisarvo	900 000,00	1 620 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-44 174,00	-79 480,00

Sopimus on tehty vaihtuvakorkoisten velkojen aiheuttamalta korkojen rahavirtariskiltä sekä vuokratuottoihin liittyvältä inflaatoriskiltä suojautumiseksi. Sopimukseen liittyy inflaatio suoja. Sopimus astui voimaan 28.6.2010 ja on voimassa 10 vuotta.

Nimellisarvo	8 000 000,00	8 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-378 263,00	-591 772,00

Kuntayhtymien koronvaihtosopimukset

Koronvaihtosopimuksia, jolla pitkäaikaisten lainojen vaihtuva korko on sidottu koronvaihtosopimuksiin kiinteään korkoon.

Nimellisarvo	70 771 655,00	22 984 985,59
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-6 044 095,02	-1 718 145,59

8.3.4 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Liitetieto 42) Henkilöstön lukumäärä toimielimittäin 31.12.2018

	Kunta	
	2018	2017
Kaupunginhallitus*	347	183
Elinvoimajohtokunta	15	13
Hyvinvointilautakunta	2175	2224
Kaupunkirakennelautakunta	71	72
Jns alueellinen jätelautakunta	3	3
Rakennus- ja ympäristölautakunta	26	26
Teknisten palvelujen johtokunta	142	164
Joensuun Vesi -liikelaitos	50	51
Yhteensä	2 829	2 736

*Kaupunginhallituksen henkilöstömäärän lisäys johtuu työllisyyskampanjan määräaikaista kausityöntekijöistä ja samoin vuonna 2018 kaikki työllisyysstoimin palkatut työntekijät ovat kaupunginhallituksen alla.

Liitetieto 43) Henkilöstökulut

	Kunta	
	2018	2017
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot		
Palkat ja palkkiot	81 255 362,56	78 988 594,03
Henkilöstökorvaukset ja muut henk.menojen korj.erät	-900 249,54	-1 097 116,05
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	18 889 129,45	18 582 679,17
Muut henkilösivukulut	3 109 925,69	3 609 556,64
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	<u>102 354 168,16</u>	<u>100 083 713,79</u>
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	81 142,80	121 846,62
Henkilöstökulut yhteensä	<u>102 435 310,96</u>	<u>100 205 560,41</u>

Liitetieto 44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kunta	
	2018	2017
Joensuun Keskustan kunnallisjärjestö	18 873,50	18 704,00
Kokoomuksen Joensuun kunnallisjärjestö	17 337,00	16 667,50
SDP:n Joensuun kunnallisjärjestö	23 567,00	22 682,10
Joensuun vasemmistoliiton kaupunkijärjestö	7 899,50	6 451,50
Joensuun Vihreät ry	12 944,00	10 208,50
Suomen Kristillisdemokraattinen puolue	1 262,75	1 148,75
Kontiolahden Keskustan kunnallisjärjestö	0,00	15,60
Keskustan P-K:n piiri	92,00	394,00
Perussuomalaiset P-K:n piiri	0,00	46,00
Outokummun perussuomalaiset ry	0,00	11,50
Joensuun perussuomalaisten paikallisjärjestö	3 330,50	3 934,50
Savo-Karjalan Vihreät	318,00	210,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	<u>85 624,25</u>	<u>80 473,95</u>

Liitetieto 45) Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastusyhteisöt BDO Auditor Oy/KPMG Julkishallinnon Palvelut		
Tilintarkastuspalkkiot		
BDO Auditor Oy	18 453,50	41 440,00
KPMG Julkishallinnon Palvelut	19 900,36	0,00
Tilintarkastajan lausunnot		
BDO Auditor Oy	5 544,00	5 732,00
Muut palkkiot		
KPMG Julkishallinnon Palvelut	5 656,80	0,00
Palkkiot yhteensä	<u>49 554,66</u>	<u>47 172,00</u>

Liitetieto 46) Selvitys kunnan ja sen intressitahojen välisestä liiketoimista

Kaupunki on antanut 100 %:sti omistamalleen Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy:lle 150 000 euron avustuksen.

Kaupunginjohtajan kanssa on 30.10.2010 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu mm. korvauksesta virkasuhteen päättyessä.

Kaupunki on antanut 100 %:sti omistamilleen Joensuun Kodit Oy:lle ja Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Ellille sekä 86,09 % omistamalleen Joensuun Tiedepuisto Oy:lle pääoma-, kolmassija-, vaihtovelkakirja- sekä osakaslainoja, joissa lainojen takaisinmaksua on sidottu rahalaitoslainojen/valtion lainojen takaisin maksuun tai yhtiön tilikauden tulokseen.

Kaupunki on antanut Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymälle 4 486 096 euron suuruisen lainan, joka koroton eikä sitä lyhennetä. Laina erääntyy maksettavaksi takaisin vaadittaessa, kun 2/3 kuntayhtymän jäsenkunnista on päättänyt vaatia lainan takaisinmaksua.

Kaupunki on myynyt 100 %:sti omistamalleen tytäryhtiö Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Ellille vuoden 2017 aikana kaksi tonttia ja vuokrannut yhden tontin opiskelija-asuntojen rakentamista varten. Kyseessä on tontin luovutus valtion tukemaan asuntotuotantoon, mistä johtuen tonttien myyntihinnat ja tontin vuokra perustuvat alueittain vahvistettuun hinnoitteluun.

9. ERILLISTILINPÄÄTÖKSET

9.1. LIIKELAITOSTEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET

JOENSUUN VESI -LIKELAITOS

TILINPÄÄTÖS 2018

Joensuun Vesi -liikelaitos

Joensuun Veden tehtävänä on huolehtia vesihuoltolain mukaisesti kaupungin vesihuollosta, joka sisältää vedentuotannon ja johtamisen talousvetenä käytettäväksi sekä jäteveden johtamisen ja puhdistuksen. Huleveden viemäröinti ei kuulu lain mukaan vesihuollon käsitteeseen, vaan se on määritelty erikseen. Huleveden viemäröinnillä tarkoitetaan huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista vesihuoltolaitoksen hulevesiviemärissä ja käsittelyä. Hulevesien hallinnan järjestäminen kokonaisuudessaan kuuluu maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kunnalle, mutta kunta voi kuitenkin vesihuoltolain mukaan päättää vesihuoltolaitoksen kanssa neuvoteltuaan, että laitos huolehtii huleveden viemäröinnistä.

Joensuun Vesi huolehtii hulevesien ja perustusten kuivatusvesien poisjohtamisen viemäreissään kaupunkirakenneyksikön kanssa sovitun mukaisesti ja on perinyt tältä osin korvausta kaupunkirakenneyksiköltä vuoden 2016 alusta lukien. Kirjanpidossa hulevedet on eriytetty 1.1.2015 alkaen.

Joensuun Vesi vastaa kuntalain mukaisena liikelaitoksena kaupungin ja sopimuksen tehneiden naapurikuntien ja vesiosuuskuntien vesihuollosta sopimusten mukaisessa laajuudessa sekä muista toimialaansa liittyvistä palveluista siten, että toiminta on itsekannattavaa ja kaupunginvaltuuston asettama tulostavoite saavutetaan. Joensuun Veden johtokuntana toimii teknisten palvelujen johtokunta. Joensuun Veden arvot ovat laadukkaat vedet, luotettavuus ja hyvä palvelu.

1. Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Vuosi 2018 oli Joensuun Veden 91. toimintavuosi. Liikelaitoksena Joensuun Vesi on toiminut vuodesta 1997 alkaen ja vuodesta 2009 alkaen kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena.

Veden laadun pysyttäminen hyvänä

Veden laadun pysyttäminen hyvänä oli edelleen tärkein toiminnan tavoite. Talousvesi täytti sille asetetut laatuvaatimukset. Laatuvaatimusten osalta oli joitakin poikkeamia, kun Jaamankankaan raakavesikaivojen laboratorionäytteissä oli alkuvuodesta lievää hajuhaittaa sekä yhden kaivon näytteissä pieniä määriä haihtuvia hiilivetyjä. Tämän vuoksi Joensuun ja Kontiolahden yhteiseltä Jaamankankaan vedenottamolta ei johdettu vettä Joensuun Veden käyttöön alkuvuonna (26.1.–14.5.). Raakaveden laatuhäiriötä tutkittiin ja veden laatu saatiin korjattua kaivojen huuhtelupumppauksilla.

Veden tuotannon toiminnan tehostamiseksi ja säiliötilavuuden lisäämiseksi Kerolan alkalointilaitoksella aloitettiin laajennusosan rakentaminen. Laajennuksen valmistuttua aloitetaan kesällä 2019 vanhan osan saneeraus ja tämä toimintavuoden suurin yksittäinen hanke jatkuu kesään 2020 saakka. Hammaslahden vesitornin korvaavan alavesisäiliön suunnittelu valmistui alkuvuonna, mutta sen rakentaminen siirtyi vuodelle 2020. Niinivaaran vesitornin hankesuunnittelu aloitettiin loppuvuodesta. Suunnittelussa selvitetään vesitornin kunto ja edellytykset sen saneeraukselle. Niinivaaran vanhan käytöstä poistetun vesitornin rakenteiden ja tontin jatkosuunnittelun taustaksi aloitettiin selvitystyö, jossa arvioidaan kohteen rakennushistorialliset arvot, mahdolliset kunnostustöiden kustannukset ja purkukustannukset sekä selvitetään mahdollisuudet uusille käyttötarkoituksille.

Kuhasalon jätevedenpuhdistamon puhdistustulos täytti ympäristöluvan mukaiset vaatimukset kaikilla muilla paitsi toisella neljännesvuosijaksolla, jolloin BHK7 -pitoisuus jäi hieman vaatimustasoa heikommaksi johtuen ilmastuksen saneerauksen jälkeisestä käyttöönotosta. Kaikki VNa 888/2006:n vaatimukset täytettiin. Vuoden 2018 aikana puhdistamon biologinen osa ohitettiin prosessin suojaamiseksi mitoitusvirtaaman ylittävältä osalta kaikkiaan 79 kertaa. Ohitetun, esiselkeytetyn jäteveden määrä oli yhteensä noin 124 000 m³ ja se johdettiin normaalisti kemiallisen käsittelyn kautta jälkiselkeytykseen. Kuhasalon jätevedenpuhdistamolla ei ollut jätevesien ohijuoksutuksia eikä yhteisviemäröintisopimuksen piiriin kuuluvien Kontiolahden, Liperin ja

Polvijärven kuntien alueella ollut ylivuotoja. Vuoden aikana oli kaksi putkirikoista johtuvaa siirtoviemärilinjan ylivuotoa: huhtikuussa Polvijärvi-Joensuu -linjalla 1 000 m³ ylivuoto ja toukokuussa Kiihtelysvaarassa 80 m³ ylivuoto.

Enon ja Tuupovaaran jätevedenpuhdistamoiden puhdistustulokset täyttivät kertomusvuonna kaikki ympäristöluvan mukaiset vaatimukset molemmilla laskentajaksoilla. Kummallakaan puhdistamolla ei ollut ohjauksuoksia.

Toimintavarmuuden säilyttäminen ja parantaminen

Talousveden toimintavarmuuden osalta onnistuttiin tarkasteltaessa koko laitoksen toiminta-alueella. Vesijohtovuotoja sattui puolenkymmentä eri puolilla kaupunkia. Korjaustöiden aikaiset vedenjakelukatkokset pysyttiin pääsääntöisesti tiedottamaan asiakkaille etukäteen. Ennakoon tiedossa olleet verkoston liitostyöt pyrittiin tekemään mahdollisimman vähän haittaa aiheuttavina, osittain jopa yöaikaan.

Vesihuollossa olleet sähkökatkokset eivät vaikuttaneet vedenjakeluun, mutta siirtolinjoilla jouduttiin sähkökatkojen aikana turvautumaan imuautolla jäteveden ajoon. Vuoden aikana sattui muutamia jätevesiviemäreiden putkitukoksia sekä -rikkoja.

Itä-Suomen aluehallintovirasto myönsi Kuikkalammen pohjavedenottamolle vedenottoluvan, jonka mukaan pohjavettä saa ottaa vuosikeskiarvona laskettuna enintään 800 m³/vrk ja kuukausikeskiarvona laskettuna enintään 1000 m³/vrk.

Jynkän vedenottamosaneerauksen yhteydessä kunnostettiin kolme vedenottoaivoa korjaamalla rakenteet, suojaamalla ne ja uusimalla ottamoalueen sisäiset putkistot. Kaivot on otettu tuotantokäyttöön. Lisäksi vedenottamorakennuksen sisä- ja ulkopuoliset saneeraustyöt saatiin pääosin valmiiksi.

Pielisjoen vesistöalitus valmistui Enossa ja Erolanniemi-Jynkkä syöttövesijohdon suuntaporaus onnistui alkuhankaluuksien jälkeen isomman porauskaluston avulla. Erolanniemen vedenottamon saneerauksen suunnittelu aloitettiin hankkeen toteutuessa vuonna 2019. Automaation uudistamisen osalta valmistuivat Kerolan, Aajeenmäen ja Paavonlammen vedenottamoiden automaatiojärjestelmät.

Yhdyskuntatekniikan kanssa yhteisen työohjelman puitteissa rakennettiin uusia kohteita mm. Karhunmäessä, Otsolassa Opiskelijankatu ja Marjalassa Patikkakatu. Lisäksi peruskorjattiin Rantakylässä Pataluodonkatu ja keskustassa Kauppakatu välillä Niskakatu-Yläsatamankatu sekä Asemanseudun rakentamiseen liittyen Itäranta välillä Siltakatu-Vanharaitti. Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen Kummuntielle rakennettiin valtion hankkeen yhteydessä vesijohtoverkostoa, jonka avulla voidaan turvata alueen vedensaanti jatkossa. Wahlforssinkadun vesijohtolinjan sujutustyö saatiin valmiiksi ja Sortavalankadun jätevedenpumppaamo saneerattiin.

Kuhasalon jätevedenpuhdistamolla saatiin päätökseen vuonna 2017 aloitettu ilmastuksen uusiminen ja typen poiston tehostaminen. Laitoksen oman energiantuoton parantamista varten hankittiin uusi kaasumoottori ja se otetaan käyttöön alkuvuodesta 2019. Lisäksi Kuhasaloon uusittiin kaasukello, lietteen säätö- ja sulkuluukut, kunnostettiin palautuslieteskouru ja hankittiin mm. toinen välpepesuri. Lietteenkäsittelykentän siirtoon liittyvä rakentamistyö Kontiosuolla käynnistyi ja se jatkuu vuonna 2019. Tuupovaaran jätevedenpuhdistamolla uusittiin 1. bioroottori katkenneen roottorin tilalle sekä hankittiin välppäyslaite.

Kalustohankintana otettiin käyttöön uusi imu- ja huuhteluauto ja vanha imu-auto huutokaupattiin.

Kuntien välinen yhteistyö ja toimenpiteet vesiosuuskuntien yhdistämiseksi Joensuun Veteen

Jätevesien keskitetty käsittely Kuhasalon jätevedenpuhdistamolla jatkui sopimusten mukaisesti Kontiolahden, Liperin ja Polvijärven kuntien kanssa.

Joensuun Veden ja alueen kolmen vesiosuuskunnan (Pyhäselkä, Iksenvaara-Ketunpesät sekä Mulonniemi) kanssa vuonna 2017 aloitettu selvitys edellytyksistä vesihuoltoliiketoimintojen yhdistämiselle valmistui. Kaikki osapuolet tekivät periaatepäätökset yhdistymisestä ja osapuolet käynnistivät yhdistymisen edellyttämät toimenpiteet siten, että vesihuoltoliiketoiminnot pyritään siirtämään osuuskunnilta liikelaitokselle 1.1.2020 alkaen.

Kehittäminen

Laitoksen johdosta, tulosityksiköiden vastaavista ja henkilöstön edustajista koostuva johtoryhmä käsitteli kokouksissaan henkilökunnan yhteisiä asioita, laitoksen taloutta ja kehittämistä.

Lean-koulutusta jatkettiin kertomusvuonna asiakaspalveluun liittyvällä projektilla, jonka avulla saatiin tehostettua laskutukseen liittyvää prosessia sekä tarkennettua asiakaspalveluun liittyviä toimintoja.

Asiakastyytyväisyyskysely valmistui ja tuloksista tiedotettiin julkisuuteen. Kyselyn avulla selvitettiin Joensuun Veden kuluttaja-, yritys- ja isännöitsijäasiakkaiden, Joensuun kaupunginvaltuutettujen sekä Joensuussa opiskelevien kansainvälisten opiskelijoiden näkemyksiä vedenlaadusta, vesilaitoksen toiminnasta ja palveluista. Kyselyyn vastaajista 84 % on täysin tai jokseenkin samaa mieltä, että vedenlaatu kokonaisuutena on Joensuussa maailman parasta. Kyselyn avulla saatiin myös tarkempaa vertailupohjaa muihin vesihuoltolaitoksiin. Loppuvuodesta uusittiin Joensuun Veden verkkosivut mm. saavutettavuus ja sähköiset palvelut huomioiden. Hakemuslomakkeet uusittiin ja sopimukset voi allekirjoittaa jatkossa myös sähköisesti.

Joensuun Veden hinnastot päivitettiin yhdeksi hinnastoksi ja siinä huomioitiin elinkeinoelämän erityistarpeita liittymismaksun osalta, jolloin poikkeuksen sen määrittelyssä muodostavat teollisuus- ja varastorakennukset sekä maatilakiinteistön tuotanto- ja varastorakennukset, joihin ei tule vesi- tai viemäri-laitteistoja, eikä myöskään varausta ko. laitteistolle. Näissä tapauksissa liittymismaksusta sovitaan aina tapauskohtaisesti.

Etäluennan kehittämiseen liittyen käynnistettiin kaksi pilottihanketta, joiden avulla vertaillaan ja selvitetään jatkoa ajatellen teknisesti parasta toiminta- sekä tiedonsiirtotapaa. Kertomusvuoden aikana asennettiin etäluettavia vesimittareita Joensuun kantakaupunkiin, Karhunmäkeen, Enoon, Uimaharjuun, Reijolaan, Hammaslahteen, Kiihtelysvaaraan sekä Heinävaaraan. Lisäksi aloitettiin Joensuun Veden vesihuollon verkostosaaneerausohjelman laatiminen ja se valmistuu vuonna 2019, jolloin hankkeiden toteuttaminen käytännössä alkaa vuonna 2020.

Jätevedenpuhdistamoilla siirryttiin yhteen automaatiojärjestelmään vuoden 2018 alussa. Tämän myötä luotettavuus, prosessien seuranta sekä raportointi tehostuivat merkittävästi ja käytettävyys helpottui. Kuhasalon lietteenkäsittelykentän siirtoon liittyvä rakentaminen Kontiosuolla aloitettiin ja vuoden lopussa sen valmiusaste oli noin 85 %. Kenttä valmistuu ja se otetaan käyttöön kesällä 2019, jonka jälkeen kuivatun lietteen käsittely siirtyy vaiheittain Kuhasalon kentältä Kontiosuolle.

1.2 Liikelaitoksen talous ja talousarvion toteutuminen

Joensuun Veden liikevaihto oli 16,22 milj. euroa ja liikeylijäämä 3,70 milj. euroa. Tilikauden ylijäämäksi ennen satunnaisia eriä ja varauksia muodostui 2,57 milj. euroa, joten kaupungin laitokselle asettama 2,55 milj. euron tulostavoite saavutettiin. Talouden kannalta haasteita kertomusvuoteen aiheuttivat ennakoitua suuremmat menot palveluiden ostoissa sekä poistoissa. Tulostavoite saavutettiin kuitenkin hieman budjetoitua suurem-

millä vesi- ja jätevesimaksutuotoilla, liiketoiminnan muilla tuotoilla ja hieman budjetoitua pienemmillä henkilöstökuluilla sekä loppuvuoden aikana tehdyillä korjaavilla toimenpiteillä rajoittamalla ennakoivia huolto- ja hankintatoimenpiteitä.

Kaupungille tuloutettiin sijoitetun pääoman korkoina 1,13 milj. euroa, joka koostuu peruspääoman korvauksesta ja 7 milj. euron 31.12.2025 erääntyvästä bullet-lainan korosta. Bullet-lainasta maksetaan kiinteää 4,5 % korkoa.

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2018	Poikkeama	Ed.vuoden toteutuma
Toimintatulot	16 117 000,00	0,00	16 117 000,00	17 712 032,13	1 595 032,13	16 705 714,77
Liikevaihto	16 067 000,00	0,00	16 067 000,00	16 222 931,52	155 931,52	16 005 428,18
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0,00	1 368 684,12	1 368 684,12	633 058,18
Muut liiketoiminnan tulot	50 000,00	0,00	50 000,00	112 529,17	62 529,17	59 440,75
Muut tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	7 887,32	7 887,32	7 787,66
Toimintamenot	-7 740 000,00	0,00	-7 740 000,00	-9 242 952,89	-1 502 952,89	-8 378 879,06
Materiaalit ja palvelut	-4 780 000,00	0,00	-4 780 000,00	-6 456 938,10	-1 676 938,10	-5 561 467,96
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 527 000,00	0,00	-2 527 000,00	-2 426 911,21	100 088,79	-2 611 350,80
Palvelujen ostot	-2 253 000,00	0,00	-2 253 000,00	-4 030 026,89	-1 777 026,89	-2 950 117,16
Henkilöstökulut	-2 545 000,00	0,00	-2 545 000,00	-2 377 950,33	167 049,67	-2 310 057,01
Palkat ja palkkiot	-1 995 200,00	0,00	-1 995 200,00	-1 886 523,49	108 676,51	-1 812 265,49
Henkilösivukulut	-549 800,00	0,00	-549 800,00	-491 426,84	58 373,16	-497 791,52
Muut liiketoiminnan menot	-415 000,00	0,00	-415 000,00	-408 064,46	6 935,54	-507 354,09
Toimintakate	8 377 000,00	0,00	8 377 000,00	8 469 079,24	92 079,24	8 326 835,71
Rahoitustulot ja -menot	-1 127 000,00	0,00	-1 127 000,00	-1 125 275,07	1 724,93	-1 126 723,84
Muut rahoitustulot	6 000,00	0,00	6 000,00	7 424,01	1 424,01	5 975,24
Korkomenot (sisäiset)	-315 000,00	0,00	-315 000,00	-315 000,00	0,00	-315 000,00
Muut rahoitusmenot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta	-818 000,00	0,00	-818 000,00	-817 699,08	300,92	-817 699,08
Vuosikate	7 250 000,00	0,00	7 250 000,00	7 343 804,17	93 804,17	7 200 111,87
Poistot ja arvonalentumiset	-4 700 000,00	0,00	-4 700 000,00	-4 773 245,93	-73 245,93	-4 544 257,39
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 700 000,00	0,00	-4 700 000,00	-4 773 245,93	-73 245,93	-4 544 257,39
Tilikauden tulos	2 550 000,00	0,00	2 550 000,00	2 570 558,24	20 558,24	2 655 854,48
Tilinpäätössiirrot	0,00	0,00	0,00	343 827,06	343 827,06	-71 167,88
Poistoeron lisäys (-), vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	343 827,06	343 827,06	378 832,12
Varausten lisäys (-), vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-450 000,00
Tilikauden ylijäämä	2 550 000,00	0,00	2 550 000,00	2 914 385,30	364 385,30	2 584 686,60

TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMAVERTAILU, 1 000 euroa

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	7 250	0	7 250	7 344	94
Tulorahoituksen korjaukset	0		0	-63	-63
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-7 190	0	-7 190	-7 285	-95
Rahoitusosuudet investointimenoihin	670		670	676	6
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	0		0	65	65
Toiminnan ja investointien rahavirta	730	0	730	736	7
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille	0	0	0	-34	-34
Oman pääoman muutokset	0	0	0	-662	-662
Vaikutus maksuvalmiuteen	730	0	730	40	-690

Investoinnit

Investointeihin käytettiin 7,29 milj. euroa, josta verkostojen uudisrakentamiseen 2,56 milj. euroa ja saneeraukseen 0,83 milj. euroa. Verkostojen uudisrakentamisen puolella merkittävin projekti oli Haapajoen alue 1,38 milj. euroa ja kehittämishankkeista Pataluodonkadun rakentamisen yhteydessä toteutettu vesihuolto 0,48 milj. euroa. Hulevesiviemäriverkoston osuus investoinneista oli 1,08 milj. euroa. Vedenhankintaan ja -käsittelyyn investoitiin 2,0 milj. euroa ja jätevedenpuhdistamoihin sekä lietteen käsittelyyn 1,61 milj. euroa. Kalustohankinta, joita tehtiin 0,29 milj. eurolla, kohdistui uuden imu- ja huuhteluauton hankintaan. Investointituloja kertyi kaikkiaan 0,74 milj. euroa. Tulot muodostuivat yhteisviemärintisopimuslupaneiden rahoitusosuuksista sekä pysyvien vastaavien myynneistä. Nettoinvestoinneiksi jäi 6,54 milj. euroa. Nettoinvestoinnit ylittivät alkuperäiseen budjettiin verrattuna noin 0,025 milj. euroa.

TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verkostot					
Yhteishankkeet Kuntatekniikka / Joensuun Vesi					
Hankinnat	-1 734 000,00	0,00	-1 734 000,00	-1 614 468,38	119 531,62
Netto	-1 734 000,00	0,00	-1 734 000,00	-1 614 468,38	119 531,62
Erolanniemi-Jynkkä syöttövesijohto					
Hankinnat	-200 000,00		-200 000,00	-322 540,85	-122 540,85
Netto	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-322 540,85	-122 540,85
Pielisjoen vesistöalitus Enon kk:n kohdalla					
Hankinnat	-60 000,00		-60 000,00	-97 110,54	-37 110,54
Netto	-60 000,00	0,00	-60 000,00	-97 110,54	-37 110,54
Wahlforssinkatu vj sujutus					
Hankinnat	-20 000,00		-20 000,00	-68 872,44	-48 872,44
Netto	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-68 872,44	-48 872,44
Viemäreiden sujutus Suvantokatu väli Koulukatu-Rantakatu					
Hankinnat	-10 000,00		-10 000,00	0,00	10 000,00
Netto	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	10 000,00

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Automaation uudistaminen					
Hankinnat	-50 000,00		-50 000,00	-65 023,11	-15 023,11
Netto	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-65 023,11	-15 023,11
Jynkän vedenottamon saneeraus, rakenteet					
Hankinnat	-80 000,00		-80 000,00	-430 766,41	-350 766,41
Netto	-80 000,00	0,00	-80 000,00	-430 766,41	-350 766,41
Kerolan alkalointilaitos					
Hankinnat	-1 850 000,00		-1 850 000,00	-1 492 194,88	357 805,12
Netto	-1 850 000,00	0,00	-1 850 000,00	-1 492 194,88	357 805,12
Hammaslahden vesitorni/alavesisäiliö					
Hankinnat	-270 000,00		-270 000,00	-12 946,77	257 053,23
Netto	-270 000,00	0,00	-270 000,00	-12 946,77	257 053,23
Sortavalankadun jätevesipumppaamo					
Hankinnat	-150 000,00		-150 000,00	-150 391,71	-391,71
Netto	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-150 391,71	-391,71
Lukitusuudistus/Jätevesi					
Hankinnat	0,00		0,00	-51 349,14	-51 349,14
Netto	0,00	0,00	0,00	-51 349,14	-51 349,14
Kuhasalon jätevedenpuhdistamo					
Hankinnat	-1 600 000,00		-1 600 000,00	-773 152,48	826 847,52
Rahoitusosuudet	670 000,00		670 000,00	344 974,40	-325 025,60
Netto	-930 000,00	0,00	-930 000,00	-428 178,08	501 821,92
Tuupovaaran jätevedenpuhdistamo					
Hankinnat	0,00		0,00	-92 557,21	-92 557,21
Netto	0,00	0,00	0,00	-92 557,21	-92 557,21
Kontiosuon lietteenkäsittelykenttä					
Hankinnat	0,00		0,00	-741 686,29	-741 686,29
Rahoitusosuudet	0,00		0,00	330 915,87	330 915,87
Netto	0,00	0,00	0,00	-410 770,42	-410 770,42
Hulevesiviemäriverkosto					
Hankinnat	-866 000,00		-866 000,00	-1 082 859,44	-216 859,44
Netto	-866 000,00	0,00	-866 000,00	-1 082 859,44	-216 859,44
Kalusto					
Hankinnat	-300 000,00		-300 000,00	-289 499,62	10 500,38
Myyntit	0,00		0,00	64 556,45	64 556,45
Netto	-300 000,00	0,00	-300 000,00	-224 943,17	75 056,83
Investoinnit yhteensä					
Hankinnat	-7 190 000,00	0,00	-7 190 000,00	-7 285 419,27	-95 419,27
Myyntit	0,00	0,00	0,00	64 556,45	64 556,45
Rahoitusosuudet	670 000,00	0,00	670 000,00	675 890,27	5 890,27
Netto	-6 520 000,00	0,00	-6 520 000,00	-6 544 972,55	-24 972,55

1.3 Henkilöstö

Joensuun Veden palveluksessa oli kertomusvuoden lopussa 47 henkilöä vakituisessa ja kolme henkilöä määräaikaisessa työsuhteessa. Alkuvuodesta täytettiin vesihuoltoinsinöörin virka sekä avoimena ollut kehitysinsinöörin toimi. Tehtäviin haettiin ulkoisen hakumenettelyn kautta. Loppuvuodesta käyttömestarin siirrettyä Joensuun kaupungille muihin tehtäviin hänen tilallaan aloitti työpäällikkö. Tämä henkilöstömuutos toteutettiin kaupungin sisäisenä siirtona. Henkilöstön määrän odotetaan pysyvän aikaisemmalla tasolla. Uudet rekrytoinnit toteutetaan erikseen laaditun henkilöstösuunnitelman mukaisesti.

1.4 Tavoitteiden toteutuma

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 2018	Toteutuma
Asiakkaidemme mukaan veden laatu kokonaisuutena arvioitaessa on maailman parasta.	Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset arvioitiin ja asiasta tiedotettiin julkisuuteen. Kyselyyn vastaajista 84 % on täysin tai jokseenkin samaa mieltä, että vedenlaatu kokonaisuutena on Joensuussa maailman parasta.
Sähköisiä palveluja ja etäluentateknologiaa kehitetään ja otetaan käyttöön	Sähköiset lomakkeet ja sähköinen allekirjoitus otettiin käyttöön. Etäluennan kehittämiseen liittyen asennettiin pilottikohteissa etäluettavia vesimittareita ja testattiin tiedonsiirtoa asiakastietojärjestelmään.
Kuhasalon jätevedenpuhdistamon lietteenkäsittelykenttä siirretään vaiheittain Kontiosuon alueelle.	Lietteenkäsittelykentän rakentamistyö jatkuu ja sen valmiusaste vuoden lopussa oli noin 85 %.
Hinnastot päivitetään vastaamaan vesihuoltolaitosten uudistettuja maksuja koskevia ohjeita ja suosituksia huomioimalla elinkeinoelämän erityistarpeet.	Joensuun Veden uusi hinnasto on hyväksytty ja siinä on huomioitu elinkeinoelämän erityistarpeita.
Laaditaan oma vesihuollon verkostosaneerausohjelma.	Verkostosaneerausohjelman laatiminen aloitettiin ja se jatkuu vuonna 2019.
Investoinneissa huomioidaan Joensuun seudun vesihuollon kehittämissuunnitelman 2016–2030 toimenpidesuosituksukset.	Jaamankankaan pohjavesiolosuhteiden selvitystyö valmistui. AVI on myöntänyt luvan pohjaveden ottamiselle Kuikkalammen vedenottamolta.
Arvioidaan ja mahdollistetaan Joensuun vesiosuuskuntien yhdistymisselvityksen mukaiset kehittämiskäytännöt.	Yhdistymisselvitys valmistui ja kaikki osapuolet tekivät periaatepäätökset yhdistymisestä. Osapuolet käynnistivät yhdistymisen edellyttämät toimenpiteet siten, että vesihuoltoliiketoiminnot pyritään siirtämään osuuskunnilta liikelaitokselle 1.1.2020 alkaen.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet	TA	Toteutunut
Taloudellinen tulostavoite, milj. euroa	2,55	2,57
Liikevaihto, milj. €	16,07	16,22
Investoinnit, milj. € (netto)	6,52	6,67
Vesijohtoverkosto (km)	812	814
Viemäriverkosto (km)	915	930
- jätevesiviemäriverkosto	586	602
- hulevesiviemäriverkosto	329	328
Veden myynti (1 000 m ³ /a)	4 220	4 173
Veden hinta €/m ³ (sis. alv)	1,90	1,90
Laskutettu jätevesi (1 000 m ³ /a)	3 400	3 409
Jäteveden hinta €/m ³ (sis. alv)	2,49	2,49

1.5 Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2019 tulostavoite on 2,4 milj. euroa, joka on 0,15 milj. euroa pienempi vuoteen 2018 verrattuna kerta-luontoisten vesiosuuskuntien yhdistymiseen liittyvien menojen johdosta. Tulostavoite sisältää kaupunkiraken-neyksikön Joensuun Vedelle maksaman 250 000 euron korvauksen hulevesien viemäroinnin hoitamisesta yleisillä alueilla. Talousarvion kehyksen mukainen 2 % hintojen korotus vuodelle 2019 johtuu pääosin yhä edelleen korkean investointitason tuomasta poistojen arvioidusta lisäyksestä ja toimintamenojen kasvusta, joka kohdistuu lähinnä palvelujen ostoon.

Investointeja tehdään verkoston laajetessa yhdyskuntatekniikan kanssa laaditun yhteisohjelman mukaisesti. Yhteisohjelma sisältää myös suunnitelmallisen etenemisen verkoston saneerausinvestointien osalta. Nämä saneeraukset tehdään katutöiden ja vesihuollon osalta lähtökohtaisesti samanaikaisesti. Lisäksi aletaan toteuttaa Joensuun Veden oman verkostosaneerausohjelman mukaisia toimenpiteitä. Jätevesipumppaamojen saneerauksissa huomioidaan energiaa säästävät ratkaisut ja varastosäiliörakentamisessa toteutuvat verkostomallinnuksen mukaiset toimenpiteet.

1.6 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Joensuun Vesi -liikelaitoksen on toimintakertomuksessaan tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on laitoksella järjestetty.

Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että Joensuun Veden toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus turvataan.

Valvontaympäristö

Johtokuntana toimiva teknisten palvelujen johtokunta ohjaa ja valvoo Joensuun Veden toimintaa. Johtokunta vastaa Joensuun Veden hallinnon ja talouden toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta kehittämisestä. Tehtävät määräytyvät kuntalain 9 – luvun ja hallintosäännön mukaan. Johtokunta kokoontuu noin kerran kuukaudessa käsittelemään toimialaansa kuuluvia asioita. Johtokunnan puheenjohtaja käsittelee kuitenkin viikoittain Joensuun Veden johtajan päätökset, ettei päätöksenteosta johtuvia viiveitä pääse syntymään. Joensuun Veden näkemyksen mukaan johtokunnan työskentely on tehokasta, joustavaa ja hyvän hallintotavan mukaista.

Joensuun Veden johtaja johtaa ja kehittää johtokunnan alaisena Joensuun Veden toimintaa, huolehtii liikelaitoksen hallinnosta sekä talouden ja sisäisen valvonnan järjestämisestä. Niin johtajan kuin koko organisaation toimintaa ohjaavat hallintosäännöt, toimialaan ja kunnalliseen toimintaan liittyvät lait ja asetukset sekä ohjeet. Tehokkaan ja taloudellisen toiminnan takaamiseksi laitoksen organisaatio on matala, jokaiselle yksikölle on määritetty selkeät vastualueet ja tehtäviä hoitavat itseohjautuvat työryhmät.

Tilien käyttäjä on koko laitoksen osalta johtaja johtokunnan päätöksellä. Laskujen tiliöinnin ja asiatarkastuksen hoitavat osa-alueiden vastuuhenkilöt. Johtokunta on delegoinut toimivaltaansa johtajalle ja johtaja edelleen muulle henkilöstölle asianmukaisen ja joustavan toiminnan takaamiseksi. Esimiesten tehtävät ja vastuut käydään läpi vuosittain pidettävissä kehityskeskusteluissa.

Henkilökunnan riittävyyden, osaamisen ja ammattitaidon varmistamiseksi on Joensuun Vedelle tehty osana kaupungin henkilöstösuunnitelmaa oma rekrytointiohjelma, joka päivitetään vuosittain ja jossa huomioidaan uuden henkilöstön osalta vallitsevat tarpeet koulutuksen suhteen. Henkilöstön koulutuksesta huolehditaan niin, että ammattitaito kaikilla osa-alueilla on ajantasaista ja uusien henkilöiden perehdyttämisessä hyödynnetään kaupungin perehdyttämisohjeita varsinaisen ammatillisen perehdyttämisen lisäksi.

Talousarvion kirjatut tavoitteet perustuvat pääsääntöisesti pitkäaikaiseen seurantaan, tulostavastuuta on noudatettu eikä toimivaltaa ole ylitetty. Johtokunnan päätöksellä on tarvittaessa korjattu talousarvioon kohdistuneet muutokset.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on laitoksen ja sen henkilöstön toiminnan, omaisuuden ja maineen puolustamista. Joensuun Vedellä riskienhallinnan keinoina on käytetty sisäistä raportointia, johtoryhmätyöskentelyä, kehityskeskusteluja ja erillisiä riskikartoituksia.

Joensuun Vedellä riskienhallinnan johtaminen kuuluu johtajan vastuulle. Johtoryhmän jäsenet vastaavat omilla vastuualueillaan operatiiviseen toimintaan liittyvästä riskienhallinnasta. Koko laitoksen henkilökunta sitoutuu vastuunjakoon omalta osaltaan. Päämääränä on tukea liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamista ja ennen kaikkea varmistaa toiminnan jatkuvuutta kaikissa olosuhteissa.

Riskikartoitukset suoritetaan yksiköittäin ja määräjain. Arviointivälineinä käytetään Joensuun kaupungin riskienarviointityökaluja. Vuoden 2014 aikana Joensuun Vesi on ollut mukana toteuttamassa kaupunkikonsernin kokonaisvaltaista riskikartoitusta vakuutusyhtiön asiantuntijoiden tukemana. Syyskuussa 2018 on liikelaitokselta raportoitu riskienhallinnan seurantakyselyyn ja raportti on viety teknisten palvelujen johtokunnalle tiedoksi 20.9.2018. Vuonna 2018 toteutettiin myös koko kaupungin kattava työpaikkojen riskienarviointikysely ja sen tulokset on käyty läpi Joensuun Veden johtoryhmässä ja työyksikköpalaverissa.

Vesihuollon erityistilanteisiin pyritään varautumaan vesihuollon valmiussuunnitelmassa esitetyillä erityistilanteiden toimintaohjeilla. Joensuun Veden valmiussuunnitelma toimii normaaliolojen ja kriisinajan johtamisen apuna ja on osa koko kaupungin valmiussuunnitelmaa. Laitoksen valmiussuunnitelman päivitys on selkeästi vastuutettu tehtäväksi vähintään kerran vuodessa ja edellinen päivitys on tehty 27.4.2018. Toimintavarmuuden parantamiseen tähtäävä riskienhallintatyö (WSP/SSP) valmistui kesällä 2017 ja sen mukaiset toimenpiteet ovat ohjelman mukaisesti käynnissä. Vuoden 2018 on toteutettu terveysturvallisuuden valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset Pyhäselän, Kiihtelysvaaran ja Tuupovaaran alueilla. Syyskuussa järjestettiin keskussairaalan kanssa poikkeustilanneharjoitus.

Kontrollitoimenpiteet ja lainmukaisuus

Joensuun Veden omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa ja hoidon valvonnassa ei ole havaittu menetyksiä, arvon alennuksia eikä laitoksen taholta ole jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen. Hankintamenettelyn oikeellisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota, ettei mahdollinen virheellinen menettely aiheuta viivästyksiä hankkeiden aikatauluihin tai tuo korvausvastuita oikeuskäsittelyistä. Huomattavaa on, että vesihuoltolaitos noudattaa hankinnoissa erityisalan hankintalakiä, jonka mukaisesti hankintalain mukaisia kynnysarvoja ylittäviä hankintoja on harvoin. Lähes kaikki hankinnat ovat kynnysarvot alittavia ns. pienhankintoja, joiden menettelytavat on kaupunkikonsernilla erikseen ohjeistettu.

Joensuun Veden sopimushallinta on vastuutettu. Laitoksella noudatetaan alan yleisiä hyväksi havaittuja sopimuskäytäntöjä ja yleisiä sopimusehtoja, eikä laitoksen johdolla ole tiedossa sopimuksista aiheutuvia mahdollisia negatiivisia seuraamuksia laitoksen toiminnalle.

Joensuun Vedellä muuttuneesta lainsäädännöstä, ohjeista ja määräyksistä tiedotetaan sähköpostitse, työpaikkakokouksissa, johtoryhmässä ja vuosi-infoissa. Toimivaltuuksien noudattamista seurataan ja otto-oikeutta hyödynnetään tarvittaessa. Tehdyistä päätöksistä tiedotetaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Oman sisäisen tarkastussuunnitelman mukaan jatkuvassa seurannassa ovat viranhaltijapäätökset ja hankinnat. Työajanseurannat, ylitöiden kertymät, työtapaturmat ja läheltä piti -tilanteet sekä poissaolot raportoidaan johtoryhmässä neljännesvuosittain. Palkkausasioiden, kaluston huolehtimiset ja rakentamishankkeiden seurannat tapahtuvat pistokokein.

Joensuun Vedelle tulevien valitusten ja korvausvaatimusten määrää ja aiheellisuutta seurataan ja niistä aiheutuvat toimenpiteet hoidetaan osana laitoksen normaalia toimintaa.

Joensuun Veden toimintaprosessit ovat selkeät ja vastuutetut. Talouden seuranta tapahtuu prosesseittain. Toimintaprosesseja seurataan käyttötarkkailuin, analyysituloksin ja viranomaisraportein. Taloudesta, hallinnosta ja toiminnasta yleensä raportoidaan kuukausittain johtokunnalle ja neljännesvuosittain lisäksi keskuhallinnolle.

1.7 Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Liikelaitoksen johtokunta esittää vuoden 2018 tuloksen käsittelyä siten, että

- poistoeron vähennystä tehdään suunnitelman mukaan 343 827,06 euroa
- tilikauden ylijäämä 2 914 385,30 euroa siirretään taseen ylijäämätilille.

2. Tilinpäätöslaskelmat

2.1 Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Liikevaihto	16 122 131,52	15 904 628,18
Valmistus omaan käyttöön	1 368 684,12	633 058,18
Liiketoiminnan muut tuotot	112 529,17	59 440,75
Muut tuet ja avustukset	7 887,32	7 787,66
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 426 911,21	-2 611 350,80
Palvelujen ostot	-3 929 226,89	-2 849 317,16
	<u>-6 356 138,10</u>	<u>-5 460 667,96</u>
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 886 523,49	-1 812 265,49
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-418 782,07	-415 034,43
Muut henkilösivukulut	-72 644,77	-82 757,09
	<u>-2 377 950,33</u>	<u>-2 310 057,01</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 773 245,93	-4 544 257,39
Liiketoiminnan muut kulut	-408 064,46	-507 354,09
Liikelylijäämä	3 695 833,31	3 782 578,32
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	7 424,01	5 975,24
Kunnalle maksetut korkokulut	-315 000,00	-315 000,00
Korvaus peruspääomasta	-817 699,08	-817 699,08
	<u>-1 125 275,07</u>	<u>-1 126 723,84</u>
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	2 570 558,24	2 655 854,48
Ylijäämä ennen varauksia	2 570 558,24	2 655 854,48
Poistoeron vähennys (+)	343 827,06	378 832,12
Investointivarauksen lisäys (-)	0,00	-450 000,00
Tilikauden ylijäämä	2 914 385,30	2 584 686,60
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	6,5	7,0
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	6,5	7,0
Voitto, %	15,9	16,7

Sijoitetun pääoman tuotto, %

=100* (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Muille maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvistä arvosta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

=100* (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Lainat kunnalta + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset). Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona

Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitokseen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuotto-prosentti ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko, koska sijoitetun pääoman tuotto-prosentin laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli-/alijäämät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Voitto, %

= 100* (Yli-/alijäämä ennen varauksia / Liikevaihto)

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

2.2. Tase

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	229 342,68	299 301,78
	<u>229 342,68</u>	<u>299 301,78</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	294 769,79	294 769,79
Kiinteät rakenteet ja laitteet	48 376 385,22	48 062 864,19
Koneet ja kalusto	590 075,18	312 594,75
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 068 042,21	754 100,86
	<u>51 329 272,40</u>	<u>49 424 329,59</u>
Sijoitukset		
Muut saamiset	492 115,00	458 190,00
	<u>492 115,00</u>	<u>458 190,00</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 172 182,71	4 129 813,46
Saamiset kunnalta	4 829 000,14	4 548 302,07
Muut saamiset	3 253,69	0,00
Siirtosaamiset	10 427,22	7 907,66
	<u>9 014 863,76</u>	<u>8 686 023,19</u>
Rahat ja pankkisaamiset	241 992,55	202 282,22
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>61 307 586,39</u>	<u>59 070 126,78</u>
VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	13 628 317,64	13 628 317,64
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	30 818 067,70	28 233 381,10
Tilikauden yli-/alijäämä	2 914 385,30	2 584 686,60
	<u>47 360 770,64</u>	<u>44 446 385,34</u>
POISTOERO JA VARAUKSET		
Poistoero	3 560 836,08	3 904 663,14
Vapaaehtoiset varaukset	450 000,00	450 000,00
	<u>4 010 836,08</u>	<u>4 354 663,14</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	7 000 000,00	7 000 000,00
Liittymismaksut ja Muut velat	822 160,49	822 160,49
	<u>7 822 160,49</u>	<u>7 822 160,49</u>
Lyhytaikainen		
Ostovelat	1 020 826,07	1 454 991,76
Korottomat velat kunnalta	30 627,11	126 030,99
Muut velat	642 306,55	452 322,80
Siirtovelat	420 059,45	413 572,26
	<u>2 113 819,18</u>	<u>2 446 917,81</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>61 307 586,39</u>	<u>59 070 126,78</u>
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	83,8	82,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	61,2	64,3
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	61,2	64,3
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	33 732	30 818
Lainakanta 31.12., 1000 €	7 000	7 000
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista tuotoista sekä tuesta ja avustuksesta kunnalta/kuntayhtymältä. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %

$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana taseessa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

2.3 Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä	3 695 833,31	3 782 578,32
Poistot ja arvonalentumiset	4 773 245,93	4 544 257,39
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 125 275,07	-1 126 723,84
Tulorahoituksen korjauserät	-63 257,09	-4 199,23
	<u>7 280 547,08</u>	<u>7 195 912,64</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-7 285 419,27	-6 420 514,31
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	675 890,27	473 958,92
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	64 556,45	4 400,00
	<u>-6 544 972,55</u>	<u>-5 942 155,39</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	735 574,53	1 253 757,25
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-33 925,00	-7 335,00
	<u>-33 925,00</u>	<u>-7 335,00</u>
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	-280 698,07	-1 214 158,40
Saamisten muutos muilta	-48 142,50	-252 421,65
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-95 403,88	10 042,45
Korottomien velkojen muutos muilta	-237 694,75	204 100,11
	<u>-661 939,20</u>	<u>-1 252 437,49</u>
Rahoituksen rahavirta	-695 864,20	-1 259 772,49
Rahavarojen muutos	39 710,33	-6 015,24
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	241 992,55	202 282,22
Rahavarat 1.1.	202 282,22	208 297,46
	<u>39 710,33</u>	<u>-6 015,24</u>
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, t€	3 750,79	3 752,32
Investointien tulorahoitus, %	111,1	121,1
Lainanhoitokate	24,3	23,9
Kassan riittävyys, pv	5	5
Kassan riittävyys, pv, huomioituna konsernitili	114	114
Quick ratio	4,4	3,6
Current ratio	4,4	3,6

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Rahoituslaskelman välituloksen Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

$=100 * (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus % -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella (ilman satunnaisia tuloja). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoito

Lainanhoitokate

$= (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo liikelaitoksen tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus on riittävä lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Maksuvalmius

Kassan riittävyys (pv)

$= 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12 / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Liikelaitoksen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku kertoo, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa liikelaitoksen rahavaroilla.

Kassan riittävyys (pv), huomioituna konsernitili

$= 365 \text{ pv} * (\text{Rahavarat } 31.12 + \text{Konsernitili } 31.12) / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Quick ratio

$= (\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5-1, heikko: alle 0,5

Current ratio

= (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieraspääoma – Saadut ennakot)

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio –tunnuslukua paremmin myös eri toimialojen yritysten vertailuihin. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1-2, heikko: alle 1.

2.4 Vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot

2.4.1 Hulevesiviemäritoiminta

Hulevedellä tarkoitetaan maan pinnalta, rakennuksen katolta tai muilta vastaavilta pinnoilta pois johdettavaa sade- ja sulamisvettä. Huleveden viemäroinnillä tarkoitetaan huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohdattamista vesihuoltolaitoksen hulevesiviemärissä ja käsittelyä.

Viemäriverkoston hankinta-arvo on sisältänyt 31.12.2014 saakka sekä jätevesi- että hulevesiviemäriverkoston. Hulevesiviemäriverkoston hankinta-arvo on vuoden 2015 tilinpäätöstä varten määritetty avaavan taseen 1.1.2009 ja 31.12.2014 väliseltä ajalta laskennallisena prosenttiosuutena koko viemäriverkoston. Prosenttiosuudet perustuvat vuosittain tilastoituihin jätevesi- ja hulevesiviemäriverkostopituuksiin. Näin saatujen hankinta-arvojen perusteella on laskettu hulevesiviemäriverkoston kohdistuvat poistot. Vuoden 2015 alusta alkaen hulevesiviemäriverkoston investointimenot on kirjattu omalle kustannuspaikalleen.

Huleveden toimintamenot on kirjattu 1.1.2015 alkaen omalle kustannuspaikalleen. Pitkäaikaisesta kaupungin sisäisestä bullet-lainasta maksetuista korkokuluista on hulevedelle määritetty laskennallinen prosenttiosuus poistojen suhteessa.

Hulevesimaksutulot sisältyvät vuoden 2018 osalta jätevesimaksutuloihin ennen vesihuoltolain muutosta olleen käytännön mukaisesti. Vuoden 2016 alusta alkaen otettiin käyttöön huleveden liittymismaksu ja kaupungilta perittiin sovitun mukainen korvaus yleisten alueiden hulevesien viemäroinnistä.

2.4.2 Eriytetyt laskelmat

Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Liikevaihto	322 836,42	395 725,32
Valmistus omaan käyttöön	678 427,94	214 073,13
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,00	-531,03
Palvelujen ostot	-718 238,05	-231 683,61
	<hr/>	<hr/>
	-718 238,05	-232 214,64
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-768 558,00	-760 293,46
Liikelylijäämä	-485 531,69	-382 709,65
Rahoitustuotot ja -kulut		
Kunnalle maksetut korkokulut	-59 220,00	-56 700,00
Korvaus peruspääomasta	-153 727,43	-147 185,83
	<hr/>	<hr/>
	-212 947,43	-203 885,83
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	-698 479,12	-586 595,48
Ylijäämä ennen varauksia	-698 479,12	-586 595,48
Poistoeron lisäys (-)	0,00	0,00
Poistoeron vähennys (+)	9 513,92	10 341,21
	<hr/>	<hr/>
Tilikauden ylijäämä	-688 965,20	-576 254,27

Huleveden viemäröinnin osalta tunnuslukuja ei ole voitu esittää, koska ohjeita tunnuslukuja laskemiseksi ei ole vielä annettu eikä tunnuslukuja ole muutenkaan tarkemmin määritelty.

Tase

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 408 957,10	9 056 833,67
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	8 659,34	29 368,01
	<u>9 417 616,44</u>	<u>9 086 201,68</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>9 417 616,44</u>	<u>9 086 201,68</u>
VASTATTAVAA		
	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	10 410 747,07	9 874 214,87
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-2 713 097,97	-2 136 843,70
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>-688 965,20</u>	<u>-576 254,27</u>
	7 008 683,90	7 161 116,90
POISTOERO JA VARAUKSET		
Poistoero	<u>9 513,92</u>	<u>10 341,21</u>
	9 513,92	10 341,21
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	<u>1 330 000,00</u>	<u>1 330 000,00</u>
	1 330 000,00	1 330 000,00
Lyhytaikainen		
Ostovelat	4 380,20	23 794,91
Korottomat velat kunnalta	1 063 987,17	555 237,88
Muut velat	<u>1 051,25</u>	<u>5 710,78</u>
	1 069 418,62	584 743,57
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>9 417 616,44</u>	<u>9 086 201,68</u>

Huleveden viemäroinnin osalta tunnuslukuja ei ole voitu esittää, koska ohjeita tunnuslukujen laskemiseksi ei ole vielä annettu eikä tunnuslukuja ole muutenkaan tarkemmin määritelty.

Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikeliiketoiminnan alijäämä	-485 531,69	-382 709,65
Poistot ja arvonalentumiset	768 558,00	760 293,46
Rahoitustuotot ja -kulut	<u>-212 947,43</u>	<u>-203 885,83</u>
	70 078,88	173 697,98
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	<u>-1 099 972,76</u>	<u>-661 481,35</u>
	-1 099 972,76	-661 481,35
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 029 893,88	-487 783,37
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Korottomien velkojen muutos kunnalta	10 417,58	-13 236,53
Korottomien velkojen muutos muilta	<u>-24 074,24</u>	<u>-44 198,93</u>
	-13 656,66	-57 435,46
Rahoituksen rahavirta	-13 656,66	-57 435,46
Rahavarojen muutos	-1 043 550,54	-545 218,83

Huleveden viemäröinnin osalta tunnuslukuja ei ole voitu esittää, koska ohjeita tunnuslukujen laskemiseksi ei ole vielä annettu eikä tunnuslukuja ole muutenkaan tarkemmin määritelty.

3. Tilinpäätöksen liitetiedot

3.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatettavat arvostusperiaatteet ja menetelmät

Liitetieto 1) Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Mikäli poistonalainen hyödyke on tuhoutunut tai hyödykkeen tulonodotukset ovat muuttuneet olennaisesti tai poistuneet kokonaan käyttötarkoituksen muutoksesta johtuen, on kulukirjaus esitetty tuloslaskelmassa erikseen arvonalentumisena.

Sovellettaessa menojäännöspoistoa hyödykkeen poistamaton arvo (menojäännös) on kirjattu kertapoistona menojäännöksen alittaessa 1.000 euroa kaupunginvaltuuston 15.12.2008 hyväksymän Joensuun kaupungin pysyvien vastaavien kirjanpito-ohjeen mukaisesti.

Käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi liikelaitoksen toiminnassa alle kolme vuotta, on kirjattu vuosikuluiksi.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ja -menetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

Tietokoneohjelmat	3 vuotta	tasapoisto
-------------------	----------	------------

Muut pitkävaikutteiset menot

Muut pitkävaikutteiset menot	3 vuotta	tasapoisto
------------------------------	----------	------------

Aineelliset hyödykkeet

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Vedenjakeluverkko	8 %	menojäännöspoisto
-------------------	-----	-------------------

Jätevesiviemäriverkko	8 %	menojäännöspoisto
-----------------------	-----	-------------------

Hulevesiviemäriverkko	8 %	menojäännöspoisto
-----------------------	-----	-------------------

Vesihuoltolaitoksen kiinteät rakenteet ja laitteet	10 %	menojäännöspoisto
--	------	-------------------

Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 %	menojäännöspoisto
---	------	-------------------

Koneet ja kalusto

Kuljetusvälineet

Autot	30 %	menojäännöspoisto
-------	------	-------------------

Kuorma-autot, traktorit ja muut raskaat työkoneet	25 %	menojäännöspoisto
---	------	-------------------

Muut koneet, laitteet ja kalusteet	30 %	menojäännöspoisto
------------------------------------	------	-------------------

Tietokonelaitteet	40 %	menojäännöspoisto
-------------------	------	-------------------

Viestintälaitteet	30 %	menojäännöspoisto
-------------------	------	-------------------

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

Liitetieto 4) Tuloslaskelman ja taseen esittämistapa

Lomapalkkavelan kirjaamisessa on huomioitu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon mukaisesti kilpailukyky sopimuksen mukainen lomarahaleikkaus. Kilpailukyky sopimuksen mukaan lomarahoja vähennetään 30 %:lla ajanjaksolla 1.2.2017 - 30.9.2019.

Hulevesiviemäritöiminnan rahoitusaliäämä on esitetty taseen kohdassa Korottomat velat kunnalta.

3.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 6) Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksittain

	2018	2017
Liikevaihto		
Vesimaksut	6 275 915,13	6 145 373,76
Jätevesimaksut	6 852 457,97	6 684 862,85
Perusmaksut	817 291,47	789 996,52
Liittymismaksut	403 605,36	550 946,68
Yhteisviemärintisopimukset	1 015 400,73	955 615,83
Muut liikevaihtoon sisältyvät tuotot	<u>757 460,86</u>	<u>777 832,54</u>
Liikevaihto yhteensä	16 122 131,52	15 904 628,18
Liiketoiminnan muut tuotot		
Pysyvien vastaavien myyntituotot	63 257,09	4 199,23
Saadut vakuutuskorvaukset	233,99	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	<u>49 038,09</u>	<u>55 241,52</u>
	112 529,17	59 440,75
Muut tuet ja avustukset		
Muut tuet ja avustukset	<u>7 887,32</u>	<u>7 787,66</u>
	7 887,32	7 787,66
Tuotot yhteensä	<u><u>16 242 548,01</u></u>	<u><u>15 971 856,59</u></u>

	2018	2017
Liitetieto 9) Palvelujen ostojen erittely		
Muiden palvelujen ostot	<u><u>3 929 226,89</u></u>	<u><u>2 849 317,16</u></u>

Liitetieto 13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	2018	2017
Liiketoiminnan muut tuotot		
Kuljetusvälineiden luovutusvoitot	<u>63 257,09</u>	<u>4 199,23</u>
	<u><u>63 257,09</u></u>	<u><u>4 199,23</u></u>

3.3 Tasetta koskevat liitetiedot

3.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 19) Pysyvät vastaavat/Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet				Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Maa- ja vesial./ kiint.liittymismaksut	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.er.hank.	
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	299 301,78	294 769,79	48 062 864,19	312 594,75	754 100,86	49 723 631,37
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	65 023,11	0,00	5 398 659,93	289 499,62	1 532 236,61	7 285 419,27
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	-675 890,27	0,00	0,00	-675 890,27
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	-1 299,36	0,00	-1 299,36
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	73 095,26	145 200,00	-218 295,26	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-134 982,21	0,00	-4 482 343,89	-155 919,83	0,00	-4 773 245,93
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	229 342,68	294 769,79	48 376 385,22	590 075,18	2 068 042,21	51 558 615,08
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	229 342,68	294 769,79	48 376 385,22	590 075,18	2 068 042,21	51 558 615,08

Maa- ja vesialueet erittely

	2018	2017
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	101 504,47	101 504,47
Muut maa- ja vesialueet	193 265,32	193 265,32
	<u>294 769,79</u>	<u>294 769,79</u>

Muut pitkäaikaiset sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet		Muut saamiset		Yhteensä
	Osakkeet	Muut osakkeet	Saamiset	Muut yhteisöt	
	Konserni-yhtiöt	Omistus-yhteisöt			
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	0,00	0,00	458 190,00	458 190,00
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	33 925,00	33 925,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	492 115,00	492 115,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	492 115,00	492 115,00

Liitetieto 23) Saamisten erittely

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset kunnalta ja liikelaitoksilta				
Lainasaamiset	0,00	4 809 681,73	0,00	4 541 779,20
Muut saamiset	0,00	18 005,66	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	1 312,75	0,00	6 522,87
	<u>0,00</u>	<u>4 829 000,14</u>	<u>0,00</u>	<u>4 548 302,07</u>

Saamiset tytäryhteisöiltä

Myyntisaamiset	0,00	239 122,29	0,00	227 907,78
Siirtosaamiset	0,00	2 539,90	0,00	0,00
	<u>0,00</u>	<u>241 662,19</u>	<u>0,00</u>	<u>227 907,78</u>

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	64 044,64	0,00	41 747,76
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	120,00
	0,00	64 044,64	0,00	41 867,76
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	13 545,00	0,00	19 981,10
	0,00	13 545,00	0,00	19 981,10
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	3 855 470,78	0,00	3 840 176,82
Muut saamiset	0,00	3 253,69	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	7 887,32	0,00	7 787,66
	0,00	3 866 611,79	0,00	3 847 964,48
Saamiset yhteensä	0,00	9 014 863,76	0,00	8 686 023,19
Liitetieto 24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		2018		2017
Kela/korvaus työterveyshuollon kustannuksista		7 887,32		7 787,66
		7 887,32		7 787,66

3.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25) Oman pääoman erittely

	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	13 628 317,64	13 628 317,64
Peruspääoma 31.12.	13 628 317,64	13 628 317,64
Kertyneet yli- / alijäämät 1.1.	30 818 067,70	28 233 381,10
Tilikauden tulos	2 914 385,30	2 584 686,60
Kertyneet yli- / alijäämät 31.12.	33 732 453,00	30 818 067,70
Oma pääoma yhteensä	47 360 770,64	44 446 385,34
Investointivaraukset		
	2018	2017
Investointivaraukset 1.1.	450 000,00	0,00
Lisäys 2017		
Kerolan alkaloitilaitoksen laajennus ja saneeraus	0,00	450 000,00
Investointivaraukset 31.12.	450 000,00	450 000,00

Liitetieto 27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Tarkoitetaan velkoja, jotka erääntyvät 1.1.2024 jälkeen	2018	2017
Lainat kunnalta (Bullet-laina)	7 000 000,00	7 000 000,00

Liitetieto 30) Vieras pääoma

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Lainat kunnalta				
Lainat kunnalta	7 000 000,00	0,00	7 000 000,00	0,00
	<u>7 000 000,00</u>	<u>0,00</u>	<u>7 000 000,00</u>	<u>0,00</u>
Korottomat velat kunnalta				
Ostovelat	0,00	30 164,41	0,00	35 386,36
Muut velat	0,00	462,70	0,00	644,63
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	90 000,00
	<u>0,00</u>	<u>30 627,11</u>	<u>0,00</u>	<u>126 030,99</u>
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	1 429,07	0,00	911,38
	<u>0,00</u>	<u>1 429,07</u>	<u>0,00</u>	<u>911,38</u>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	563,14	0,00	1 313,93
	<u>0,00</u>	<u>563,14</u>	<u>0,00</u>	<u>1 313,93</u>
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0,00	18 572,89	0,00	20 300,46
	<u>0,00</u>	<u>18 572,89</u>	<u>0,00</u>	<u>20 300,46</u>
Velat muille				
Ostovelat	0,00	1 000 260,97	0,00	1 432 465,99
Muut velat	822 160,49	642 306,55	822 160,49	452 322,80
Siirtovelat	0,00	420 059,45	0,00	413 572,26
	<u>822 160,49</u>	<u>2 062 626,97</u>	<u>822 160,49</u>	<u>2 298 361,05</u>
Vieras pääoma yht.	7 822 160,49	2 113 819,18	7 822 160,49	2 446 917,81

Liitetieto 32) Muiden velkojen erittely

	2018	2017
Muut velat		
Liittymismaksut	822 160,49	822 160,49
Muut velat	642 306,55	452 322,80
	<u>1 464 467,04</u>	<u>1 274 483,29</u>

Liitetieto 33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkajaksotus/palkkojen ja henk.sivukulujen jaksotus	366 813,22	347 853,81
Muut erät	53 246,23	65 718,45
	<u>420 059,45</u>	<u>413 572,26</u>

3.4 Henkilöstöä ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Liitetieto 42) Henkilöstön lukumäärä	2018	2017
Vakinaiset	47	48
Määräaikaiset	<u>3</u>	<u>3</u>
Yhteensä	<u>50</u>	<u>51</u>
Liitetieto 43) Henkilöstökulut	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot		
Palkat ja palkkiot	1 902 726,39	1 831 157,12
Henkilöstökorvaukset ja muut henkilöstömenojen korjauserät	-16 202,90	-18 891,63
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	418 782,07	415 034,43
Muut henkilösivukulut	<u>72 644,77</u>	<u>82 757,09</u>
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	2 377 950,33	2 310 057,01
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	81 142,80	121 846,62
Henkilöstökulut yhteensä	<u>2 459 093,13</u>	<u>2 431 903,63</u>

Liitetieto 46) Selvitys kunnan ja sen intressitahojen välisistä liiketoimista

Kaupungin konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

4. Allekirjoitukset ja merkinnät

Joensuussa 21. 3. 2019

Stimo Rauty

[Signature]

Mari Kne

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

Timo Peltola

[Signature]

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

Joensuussa 13. 5. 2019

KPMG Oy

Kaisa Lappalainen

Kaisa Lappalainen, JHT, HT

5. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

LUETTELO KÄYTETYISTÄ TILIKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA

Tilinpäätös		Sidottuna
Tase-erittelyt		Paperitulosteena
Pääkirja		Sähköinen arkistointi
Päiväkirja		Sähköinen arkistointi
Osakirjanpidot		Atk-tulosteena
Tositelajit ja säilyttämistapa		
Kirjanpito		
Avaava tase	ALKUSA	Paperitulosteena
Muistiotositteet	MUIST ₁	Paperitulosteena
Rondo-muistiotositteet/Ulkoinen	MUIRO ₂	Sähköinen arkistointi
Muistiotositteet/Sisäinen	MUISIS	Paperitulosteena
Tiliotteet	PANKKI	sähköinen arkist./ paperituloste
Käyttösuunnitelma	BUD	Paperitulosteena
Talousarvion muutosten tallennus	BUDL	Paperitulosteena
Vesilaskutus	VESIKP	Paperitulosteena
Ostoreskontra		
Ostoreskontra/Rondo	OSTOT	Sähköinen arkistointi
Ostoreskontran maksatustositteet	OMAKSU	Paperitulosteena
Käsinmaksu	OMAKSU	Paperitulosteena
Palkat		
Atk-palkkatositteet	PALKAT	Paperitulosteena
Manuaaliset palkkatositteet	MUIPAL	Paperitulosteena
Matkatositteet	MATKAT	Paperitulosteena
Käyttöomaisuus		
Hankinnat/myynnit/romutukset	KOMTOS	Paperitulosteena
Suunnitelman mukaiset poistot	KOMTOS	Paperitulosteena
Käyttöomaisuusmuistiot	KOMMUI	Paperitulosteena
Irtaimisto	IRTAIN	Paperitulosteena
Tilinpäätöksen liitetietositteet	LTTOS	Paperitulosteena

9.2 RAHASTOJEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET

Rahastojen tulos- ja rahoituslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2018 1.1. - 31.12.2018	Poikkeama	Ed.vuoden toteuma 1.1. - 31.12.2017
Materiaalit ja palvelut						
Palvelujen ostot	-10 000,00		-10 000,00	-14 338,68	-4 338,68	-7 906,01
Liiketoiminnan muut kulut						-22 799,70
Liikelylijäämä	-10 000,00		-10 000,00	-14 338,68	-4 338,68	-30 705,71
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	200 000,00		200 000,00	171 028,37	-28 971,63	192 839,60
Muut rahoitustuotot	3 610 000,00	-1 810 000,00	1 800 000,00	2 291 982,37	491 982,37	4 159 303,36
Muut rahoituskulut	<u>-300 000,00</u>	<u>10 000,00</u>	<u>-290 000,00</u>	<u>-1 275 908,60</u>	<u>-985 908,60</u>	<u>-232 614,71</u>
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	3 510 000,00	-1 800 000,00	1 710 000,00	1 187 102,14	-522 897,86	4 119 528,25
Ylijäämä (alij.) ennen satun.eriä	3 500 000,00	-1 800 000,00	1 700 000,00	1 172 763,46	-527 236,54	4 088 822,54
Ylijäämä (alij.) ennen varauksia	3 500 000,00	-1 800 000,00	1 700 000,00	1 172 763,46	-527 236,54	4 088 822,54
Rahastopääoman lisäys (-)	0,00					-180 423,40
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 500 000,00	-1 800 000,00	1 700 000,00	1 172 763,46	-527 236,54	3 908 399,14

Talousarvion rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2018	Poikkeama
1 000 euroa					
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-10	-10	-14 339	-14 329
Rahoitustuotot- ja kulut		3 510	-1 800	1 710	1 185 392
Investointien rahavirta					
Toiminnan ja investointien rahavirta		3 500	-1 800	1 700	1 171 063
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennykset muilta				323 438	323 438
Vaikutus maksuvalmiuteen		3 500	-1 800	1 700	1 494 502

ELINKEINORAHASTO

Elinkeinorahasto on perustettu kaupunginvaltuuston päätöksellä vuonna 2000. Rahaston pääomaksi siirrettiin 11,77 milj. euroa Joensuun Energia Oy:n osakkeista saatua kauppahintaa. Rahasto on eriytetty kaupungin muusta toiminnasta ja sillä on erilliskirjanpito. Elinkeinorahaston tarkoituksena on edistää kaupungin elinkeinopolitiikan tavoitteita ja työllisyyttä. Elinkeinorahaston varojen sijoittaminen tapahtuu kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston hyväksymän sijoituspolitiikan mukaisesti.

1. Toimintakertomus

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Varainhoitajana toimi koko vuoden Nordea Investment Management.

Elinkeinorahastosta on myönnetty konsernin sisäistä lainaa Joensuun Tiedepuisto Oy:lle alun perin 4,2 milj. euroa. Joensuun Tiedepuisto Oy lyhensi lainaa vuoden aikana yhteensä 0,32 milj. euroa ja sitä on jäljellä 0,65 milj. euroa. Lyhennyspääoma sekä lainakorot on lisätty varainhoitajalla hoidettavana olevaan pääomaan.

Rahastojen sijoituspolitiikka on päivitetty keväällä 2017. Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto hyväksyi päivitetyn sijoituspolitiikan 8.5.2017. Päivitetyn sijoituspolitiikan mukaan osakesijoitusten vaihteluväli on 0-35 % neutraaliallokaation ollessa 30 % ja korkosijoitusten 65 -100 % neutraaliallokaation ollessa 70 %.

Vuosi 2018 oli sijoitusmarkkinoilla haasteellinen. Maailman talouskehitys oli suhteellisen vahvaa, mutta kasvunäkymät heikkenivät vuoden aikana ja uhka pitkään jatkuneen kasvusyklin kääntymisestä vaikutti sijoitusmarkkinoiden kehitykseen. Kasvunäkymiin liittyvän epävarmuuden ohella rahapolitiikan kiristyminen erityisesti Yhdysvalloissa sekä poliittiset uhat, kuten kauppasota, hitaasti edenneet Brexit-neuvottelut ja Italian talouteen liittyvät uhkakuvat, vaikuttivat markkinoiden kehitykseen. Sijoitustuotot olivat vuonna 2018 pääasiassa negatiivisia. Erot eri omaisuusluokkien ja maantieteellisten alueiden välillä olivat melko suuria. Erityisesti osakemarkkinoiden kehitys jäi selvästi negatiiviseksi loppuvuoden kurssilaskun myötä. Korkosijoitusten puolella valtionlainojen tuotot olivat ennakoitua paremmat, sen sijaan joukkolainamarkkinoiden tuotot jäivät ennakoitua heikommaksi mm. riskilisien noustessa.

Talouden näkymät ovat heikentyneet, mutta talouden yleisen kehityksen sekä yritysten tuloskehityksen on arvioitu olevan edelleen positiivisella uralla. Pitkään jatkuneen hyvän talouskasvun myötä talouskasvun hii-pumisen ja poliittisten uhkien, kuten kauppasodan ja Brexitin, vaikutuksesta varovaisuus markkinoilla on kuitenkin kasvanut ja riskinotto vähentynyt. Erityisesti osakemarkkinoiden heilunnan on ennustettu jatkuvan edelleen vuoden 2019 aikana. Korkotason odotetaan nousevan hitaasti, mikä vaikuttaa negatiivisesti korkosijoitusten arvonkehitykseen. Tämä vaikuttaa erityisesti valtionlainojen korkonäkymiin. Yrityslainoissa ja korkeamman riskin lainoissa on edelleen tuottomahdollisuuksia.

Elinkeinorahaston talous ja talousarvion toteutuminen

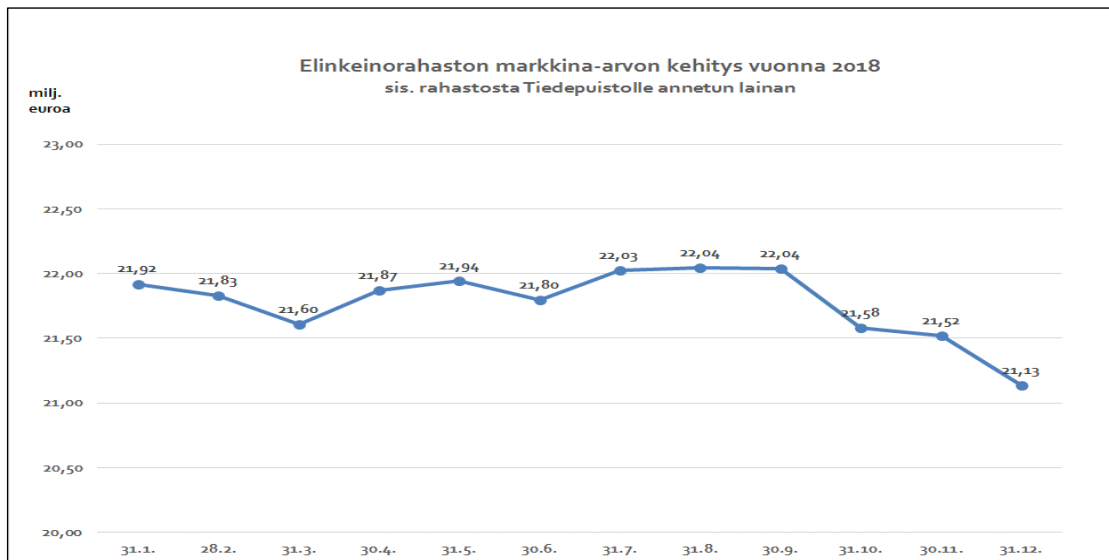
Rahaston markkina-arvo oli vuoden 2018 lopussa 21,13 milj. euroa (ed. vuonna 21,82 milj. euroa), johon sisältyy Joensuun Tiedepuistolle myönnettyä rahastolainaa 0,65 milj. euroa (ed. vuonna 0,97 milj. euroa). Omaisuudenhoitajalla hoidettavana olevien varojen markkina-arvo laski vuoden 2018 aikana 3,33 %.

Tilikauden kirjanpidollinen tulos oli 0,33 milj. euroa ylijäämäinen. Korkotuottoja kertyi 20 428 euroa (ed. vuonna 24 258 euroa) ja muita rahoitustuottoja 436 134 euroa (ed. vuonna 945 392 euroa). Rahoituskulujen toteutuma oli 125 012 euroa (ed. vuonna 2 973 euroa)

Rahastossa oli kertynyttä ylijäämää vuoden 2018 lopussa 4,4 milj. euroa.

Varojen jakauma osake- ja korkosijoituksiin sekä lainaan milj. euroa, 31.12.2018

	NORDEA	%-osuus
Osakesijoitukset	6,51	32
Korkosijoitukset	13,98	68
Yhteensä	20,49	100
Laina	0,65	
Yhteensä	21,13	

Tavoitteiden toteutuma

Talousarvio	Toteutuma
Lyhyen aikavälin tuotto-odotuksiin perustuva tavoite rahastojen markkina-arvojen kehityksestä vuodelle 2018 on 3 %. Tilikauden tulostavoitteeksi voidaan asettaa 3,5 milj. euroa. Muutetun talousarvion mukainen tavoite oli 1,7 milj. euroa.	Rahastojen markkina-arvojen tuottotavoite ei toteutunut. Elinkeinorahaston markkina-arvojen kehitys oli vuonna 2018 negatiivinen -3,33 %. Rahastojen yhteen laskettu tilikauden tulos oli 1,17 milj. euroa, josta elinkeinorahaston osuus oli 0,33 milj. euroa.

Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden 2018 tulos 329 219,29 euroa on kirjattu rahaston tilikauden ylijäämätilille.

2. Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	-2329,63	-167,67
Liikelylijäämä	-2 329,63	-167,67
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	20 427,60	24 257,87
Muut rahoitustuotot	436 133,64	945 392,12
Muut rahoituskulut	-125 012,32	-2 972,61
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	331 548,92	966 677,38
Ylijäämä (alij.) ennen satun.eriä	329 219,29	966 509,71
Ylijäämä (alij.) ennen varauksia	329 219,29	966 509,71
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	329 219,29	966 509,71

Tase

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Sijoitukset		
Muut lainasaamiset	646 876,64	970 314,96
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Muut saamiset	250,44	0,00
Siirtosaamiset	1305,53	0,00
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	1 012 028,65	1 942 043,26
Joukkovelkalinainasaamiset	11 417 291,90	10 712 397,31
Muut arvopaperit	5 727 281,90	4 846 040,56
	<u>18 156 602,45</u>	<u>17 500 481,13</u>
Rahat ja pankkisaamiset	176 252,03	179 977,75
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>18 981 287,09</u>	<u>18 650 773,84</u>
VASTATTAVAA		
31.12.2018		
31.12.2017		
OMA PÄÄOMA		
Rahastopääoma	14 588 626,94	14 588 626,94
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	4 062 146,90	3 095 637,19
Tilikauden yli-/alijäämä	329 219,29	966 509,71
	<u>18 979 993,13</u>	<u>18 650 773,84</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Siirtovelat	1293,96	0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>18 981 287,09</u>	<u>18 650 773,84</u>

Rahoituslaskelma

	31.12.2018	31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	-2 329,63	-167,67
Rahoitustuotot- ja kulut	331 548,92	966 677,38
Investointien rahavirta		
Toiminnan ja investointien rahavirta	329 219,29	966 509,71
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	323 438,32	323 438,32
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	-1555,97	0,00
Korottomien velkojen muutos	1293,96	
Rahoituksen rahavirta	<u>323 176,31</u>	<u>323 438,32</u>
Rahavarojen muutos	652 395,60	1 289 948,03
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	18 332 854,48	17 680 458,88
Rahavarat 1.1.	<u>17 680 458,88</u>	<u>16 390 510,85</u>
	652 395,60	1 289 948,03

TULEVAISUUSRAHASTO

Tulevaisuusrahasto on perustettu kaupunginvaltuuston päätöksellä vuonna 2000. Rahaston pääomaksi siirrettiin 37,00 milj. euroa Joensuun Energia Oy:n osakkeista saatua kauppahintaa. Rahasto on eriytetty kaupungin muusta toiminnasta ja sillä on erilliskirjanpito. Tulevaisuusrahaston tarkoituksena on lisätä kaupungin ja sen asukkaiden hyvinvointia edistämällä pääasiassa korkeaan osaamiseen perustuvien työpaikkojen lisäämistä ja niiden säilyttämistä. Tulevaisuusrahaston varojen sijoittaminen tapahtuu kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston hyväksymän sijoituspolitiikan mukaisesti.

1. Toimintakertomus

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Varainhoitajana toimi koko vuoden EVLI Pankki Oyj ja Seligson Oy.

Rahastojen sijoituspolitiikka on päivitetty keväällä 2017. Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto hyväksyi päivitetyn sijoituspolitiikan 8.5.2017. Päivitetyn sijoituspolitiikan mukaan osakesijoitusten vaihteluväli on 0-35 % neutraaliallokaation ollessa 30 % ja korkosijoitusten 65 -100 % neutraaliallokaation ollessa 70 %.

Vuosi 2018 oli sijoitusmarkkinoilla haasteellinen. Maailman talouskehitys oli suhteellisen vahvaa, mutta kasvunäkymät heikkenivät vuoden aikana ja uhka pitkään jatkuneen kasvusyklin kääntymisestä vaikutti sijoitusmarkkinoiden kehitykseen. Kasvunäkymiin liittyvän epävarmuuden ohella rahapolitiikan kiristyminen erityisesti Yhdysvalloissa sekä poliittiset uhat, kuten kauppasota, hitaasti edenneet Brexit-neuvottelut ja Italian talouteen liittyvät uhkakuvat, vaikuttivat markkinoiden kehitykseen. Sijoitustuotot olivat vuonna 2018 pääasiassa negatiivisia. Erot eri omaisuusluokkien ja maantieteellisten alueiden välillä olivat melko suuria. Erityisesti osakemarkkinoiden kehitys jäi selvästi negatiiviseksi loppuvuoden kurssilaskun myötä. Korkosijoitusten puolella valtionlainojen tuotot olivat ennakoituja paremmat, sen sijaan joukkolainamarkkinoiden tuotot jäivät ennakoitua heikommaksi mm. riskilisien noustessa.

Talouden näkymät ovat heikentyneet, mutta talouden yleisen kehityksen sekä yritysten tuloskehityksen on arvioitu olevan edelleen positiivisella uralla. Pitkään jatkuneen hyvän talouskasvun myötä talouskasvun hiipumisen ja poliittisten uhkien, kuten kauppasodan ja Brexitin, vaikutuksesta varovaisuus markkinoilla on kuitenkin kasvanut ja riskinotto vähentynyt. Erityisesti osakemarkkinoiden heilunnan on ennustettu jatkuvan edelleen vuoden 2019 aikana. Korkotason odotetaan nousevan hitaasti, mikä vaikuttaa negatiivisesti korkosijoitusten arvonkehitykseen. Tämä vaikuttaa erityisesti valtionlainojen korkonäkymiin. Yrityslainoissa ja korkeamman riskin lainoissa on edelleen tuottomahdollisuuksia.

Tulevaisuusrahaston talous ja talousarvion toteutuminen

Rahaston markkina-arvo oli vuoden 2018 lopussa 72,18 milj. euroa (ed. v. 73,85 milj. euroa), muutos edellisvuoteen nähden -1,67 milj. euroa, -2,26 %.

Tilikauden kirjanpidollinen tulos oli 0,84 milj. euroa ylijäämäinen. Rahastojen sääntöjen mukaista rahastopääomasiirtoa ei vuonna 2018 tehty koko kaupungin tilikauden tuloksen ollessa alijäämäinen. Korkotuottoja kertyi 0,15 milj. euroa (ed.vuonna 0,19 milj. euroa) ja muita rahoitustuottoja 1,86 milj. euroa (ed.vuonna 3,21 milj. euroa). Rahoituskulujen toteutuma oli 1,15 milj. euroa (ed. vuonna 0,23 milj. euroa).

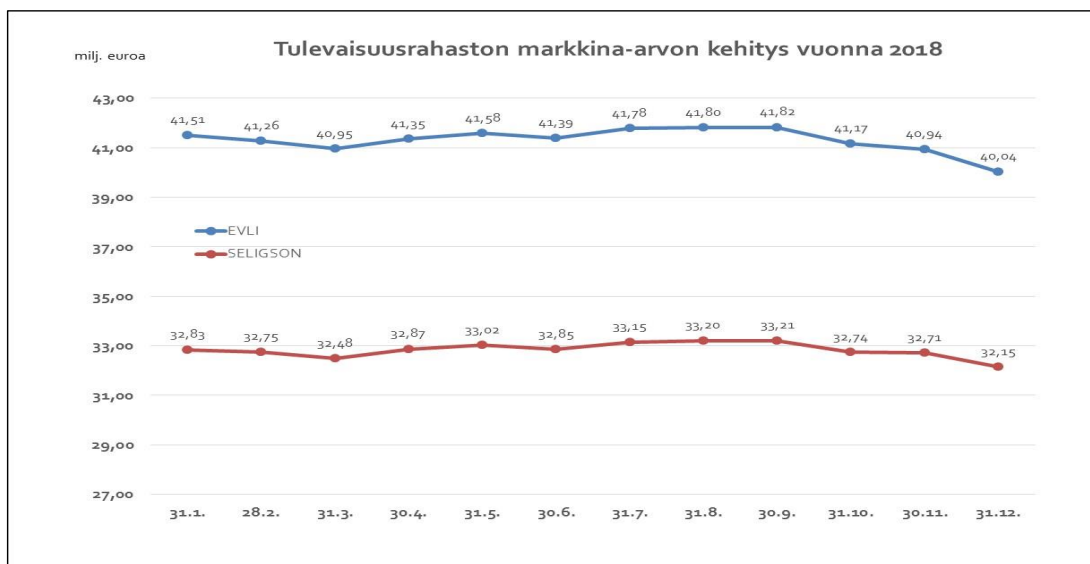
Rahastossa on kertynyttä ylijäämää vuoden 2018 lopussa 22,3 milj. euroa.

Vuoden 2018 lopussa Evlin hoidossa olevan osan markkina-arvo oli 40,04 milj. euroa (ed. vuonna 41,26 milj. euroa) ja Seligsonin hoidossa olevan osan markkina-arvo oli 32,15 milj. euroa (ed. vuonna 32,59 milj. euroa).

Kokonaisuudessaan tulevaisuusrahaston markkina-arvo on kasvanut toiminnan aloittamisesta lukien runsaat 35 milj. euroa, noin 96 %.

Taulukko: Varojen jakauma osake- ja korkosijoituksiin milj. euroa, 31.12.2018

	EVLI	%- OSUUS	SELIGSON	%- OSUUS	Yhteensä euroa	Yhteensä %
Osakesijoitukset	11,48	29	9,43	29	20,91	29
Korkosijoitukset	28,55	71	22,72	71	51,27	71
Yhteensä	40,04	100	32,15	100	72,18	100

Taloudellisen tavoitteen toteutuma

Talousarvio	Toteutuma
Lyhyen aikavälin tuotto-odotuksiin perustuva tavoite rahastojen markkina-arvojen kehityksestä vuodelle 2018 on 3 %. Tilikauden tulostavoitteeksi voidaan asettaa 3,5 milj. euroa. Muutetun talousarvion mukainen tavoite oli 1,7 milj. euroa.	Rahastojen markkina-arvojen tuottotavoite ei toteutunut. Tulevaisuusrahaston markkina-arvojen kehitys oli vuonna 2018 negatiivinen -2,26 %. Rahastojen yhteen laskettu tilikauden tulos oli 1,17 milj. euroa, josta elinkeinorahaston osuus oli 0,84 milj. euroa.

Tilikauden tuloksen käsittely

Tulevaisuusrahaston sääntöjen mukaisesti rahaston pääomaa kartutetaan lisäämällä aloittavan taseen rahastopääomaan rakennuskustannusindeksin muutosprosentin verran tilikauden tuloksesta tai koko tuotto, jos tuotto on laskennallista summaa pienempi, mikäli rahaston ja kunnan kokonaistulos sen mahdollistaa ja sen ylimenevä osuus tuloksesta jää rahaston tulokseksi.

Koska kaupungin tilikauden tulos on alijäämäinen, ei rahastosääntöjen mukaista rahastosiirtoa ole tehty.

Tilikauden 2018 ylijäämä 843 544,17 euroa on kirjattu rahaston tilikauden ylijäämätilille.

2. Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	-12 009,05	-7 738,34
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	-22 799,70
Liikeylijäämä	-12 009,05	-30 538,04
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	150 600,77	189 358,71
Muut rahoitustuotot	1 855 848,73	3 213 911,24
Muut rahoituskulut	-1 150 896,28	-229 642,10
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	855 553,22	3 173 627,85
Ylijäämä (alij.) ennen satun.eriä	843 544,17	3 143 089,81
Ylijäämä (alij.) ennen varauksia	843 544,17	3 143 089,81
Rahastopääoman lisäys (-)		-180 423,40
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	843 544,17	2 962 666,41

Tase

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Muut saamiset	775,67	527,86
Siirtosaamiset	46 320,00	45 848,21
	<u>47 095,67</u>	<u>46 376,07</u>
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	8 597 550,53	11 091 301,46
Joukkovelkalinainasaamiset	23 218 485,11	20 484 995,95
Muut arvopaperit	35 328 781,07	35 561 862,35
	<u>67 144 816,71</u>	<u>67 138 159,76</u>
Rahat ja pankkisaamiset	999 415,31	166 047,39
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>68 191 327,69</u>	<u>67 350 583,22</u>

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Rahastopääoma	45 917 754,75	45 917 754,75
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	21 427 796,77	18 465 130,36
Tilikauden yli-/alijäämä	843 544,17	2 962 666,41
	<u>68 189 095,69</u>	<u>67 345 551,52</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Siirtovelat	2 232,00	5 031,70
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>68 191 327,69</u>	<u>67 350 583,22</u>

Rahoituslaskelma

	31.12.2018	31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-12 009,05	-30 538,04
Rahoitustuotot- ja kulut	855 553,22	3 173 627,85
Investointien rahavirta		
Toiminnan ja investointien rahavirta	843 544,17	3 143 089,81
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	-719,60	-17 551,23
Korottomien velkojen muutos	-2 799,70	2 799,70
Rahoituksen rahavirta	-3 519,30	-14 751,53
Rahavarojen muutos	840 024,87	3 128 338,28
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	68 144 232,02	67 304 207,15
Rahavarat 1.1.	67 304 207,15	64 175 868,87
	840 024,87	3 128 338,28

9.3 TASEYKSIKÖIDEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET

160 TILAKESKUS

Tilivelvollinen: tilakeskuksen johtaja Timo Korhonen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tilakeskus toimii erillisenä taseyksikkönä, ja tilakeskuksesta vastaava luottamushenkilötoimielin on kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto. Tilakeskus kuuluu hallintosäännön mukaan kaupunkiympäristön toimialaan.

Joensuun Tilakeskus vastaa toimialansa palvelujen tehokkaasta ja taloudellisesta järjestämisestä lähtökohtana asiakkaiden tarpeet ja omistajaetu. Tilakeskus on aktiivinen ja tehokas, alan toimijoiden kanssa verkottunut ammattiosaaja. Organisaatio on osaava, kehitysmyönteinen ja yhteisiin tavoitteisiin sitoutunut.

Tilakeskuksen tehtävänä on hankkia kaupunkikonsernille tarkoituksenmukaiset toimitilat ja niihin käyttäjien tarvitsemat kiinteistö- ja muut tilapalvelut. Tilakeskus vastaa kaupungin omistaman tilaomaisuuden ylläpidosta, arvon säilymisestä, tuottavuudesta, monikäyttöisyydestä ja tehokkaasta käytöstä.

Toimintakertomus

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Tilakeskus on vastannut talousarvion (KV 27.11.2017 § 141) toimenpideohjelman toteuttamisesta yhdessä kaupunkiympäristötoimialan kanssa.

Toimintavuoden rakennusten myynnit ja purut

Toimenpideohjelman mukaisesti Joensuun kaupungille kannattamattomien ja tarpeettomien kiinteistöjen myyntiä jatkettiin.

Toimintavuonna myytiin seuraavat kohteet:

- Leilitie 4 (ent. Siilin päiväkot)	600,0 m ²
- As. Oy Enon Metsärinne, Piennartie 3 D 23	45,5 m ²
Yhteensä	645,5 m ²

Myyntitoimenpiteet ovat käynnissä seuraavissa kohteissa:

- Suvantokatu 1 ja 3	892,0 m ²
- Kytötie 26	230,0 m ²
- Nuutilantie 11, osakehuoneistot	233,0 m ²
- Paavontie 9	65,7 m ²
- Hukanhaudan koulu	536,0 m ²
- Oksatie 3	480,0 m ²
- Utrantie 2	222,0 m ²
- Sepänkatu 33 a	242,5 m ²
- Kiint. Oy Reijolan risteys, osakehuoneistot	136,0 m ²
- Kotilahden rakennukset	8.734,0 m ²
Yhteensä	11.771,2 m ²

Toimintavuonna purettiin seuraavat rakennukset:

- Karsikon päiväkotinuorisotalo	599,5 m ²
- Niittylahden koulun ja päiväkodin vanha lämpökeskus	18,0 m ²
- Suhmuran vanha koulu	926,5 m ²
- Joensuun Keskusliikenneasema Oy	511,0 m ²
- Asuinrakennus, Värttinätie 40	80,0 m ²
- Enon alakoulu	1.279,3 m ²
<hr/> Yhteensä	3 414,3 m ²

Toimintavuoden aikana toteutetut merkittävimmät sisäiset tilajärjestelyt

Toimintavuonna toimialoilta vuokratut kohteet:

- Heinävaaran yläkoulun tilat otettiin käyttöön 1.2.2018.	1.830,0 m ²
- Nepenmäen koulun tilat otettiin käyttöön 2.8.2018.	9.850,5 m ²
- Hukanhaudan päiväkodin tilat otettiin käyttöön 1.9.2018.	1.603,0 m ²
- Hammaslahden päiväkodin tilat otettiin käyttöön 31.8.2018	1.134,0 m ²
- Niittylahden koulun biolämpölaite otettiin käyttöön 3.8.2018	13,2 m ²
- Moduulitilat Linnunlahden päiväkodille Parmaco Oy:ltä 1.11.2018	364,0 m ²
- Moduulitilat Metsätähti-päiväkodille Cramo Finland Oy:ltä 1.10.2018	212,0 m ²
- Moduulitilat Noljakan koululle Parmaco Oy:ltä 6.8.2018	514,5 m ²
- Hammaslahden koulun korvaavat tilat PKKY:ltä	1.775,2 m ²
- Niittylahden opistolta tilat 1.8.2018	
- Moduulitilat Hammaslahden koululle Cramo Finland Oy:ltä 17.9.2018	140,5 m ²
- Tuupovaaran kirjaston korvaavat tilat	242,5 m ²
- Tuupovaaran OP:n rakennuksesta 1.8.2018	
- Hyvinvointipalveluiden hallinnolle korvaavat tilat Tiedepuistolta	437,0 m ²
<hr/> - Yhteensä	18.116,4 m ²

Toimintavuoden aikana toteutetut merkittävimmät ulkoiset tilajärjestelyt

Siun sote irtisanoi vuoden 2018 aikana seuraavien kohteiden vuokrasopimukset:

- Uimaharjun terveysasema, vuokrasopimus päättyi 31.12.2018	590,0 m ²
- Sepänkatu 33 a, vuokrasopimus päättyi 31.1.2018	242,5 m ²
- Viherkoto, Kotilantie 10, vuokrasopimus päättyi 31.3.2018	36,5 m ²
- Penttilänkatu 7 -9, työterveys, vuokrasopimus päättyi 28.2.2018	662,5 m ²
- Tuupovaaran Kultaniityn 1.246 m ² irtisanominen ja uuden vuokrasopimuksen 634,0 m ² voimaan tulo 1.1.2018	612,0 m ²
<hr/> Yhteensä	2.143,5 m ²

Muut tilajärjestelyt:

- Vammaisten asuntola Rastilipuntie 3 Joensuun Kodit Oy:ltä 1.6.2018	810,5 m ²
- Rantakylän normaalikoulu Itä-Suomen yliopistolle 1.12.2018	5.742,0 m ²
- Koskikatu 5 toimitiloja 3. krs. Korhonen Yhtiöt Oy:lle 1.6.2018	653,0 m ²
- Louhostie 6 päiväkotitilojen vuokrasopimus päättyi 17.9.2018	340,0 m ²
- Lukkarila Kodit Oy:lle osoitettujen tilojen Joensuun kaupungin ja PKKY:n välinen vuokrasopimus päättyi 31.12.2018.	957,3 m ²
- Karelia UpoFloorin tilat vuokrattiin Idän Metsäkone Oy:lle 4 vuoden vuokrasopimuksella 1.7.2018 (lunastusehto)	3.845 m ²

Talonrakennuksen investointien työohjelma vuonna 2018

Talonrakennuksen investointiohjelman taserahoituksen osuudeksi oli budjetoitu vuonna 2018 11,02 milj. euroa. Oman rahoituksen lisäksi investointimenoja katettiin Kuntarahoitus Oy:n kiinteistöleasingrahoituksella, jonka tarpeeksi oli vuodelle 2018 arvioitu 22,40 milj. euroa. Tuloihin kirjattiin vuodelle joustokaukalon avustus 20.000 euroa ja harjoitusjäähalliin kohdistuva perintö 325.000 euroa. Harjoitusjäähallille on myös myönnetty valtionavustusta 750.000 euroa, josta kirjataan 225.000 euroa vuodelle 2018.

Oman rahoituksen osalta investointimenoihin käytettiin vuonna 2018 yhteensä 9,40 milj. euroa, eli menot alittuivat 1,62 milj. eurolla. Nimettyjen hankkeiden kokonaismenot alittuivat 1,66 milj. eurolla. Pienten hankkeiden menot ylittivät n. 32.000 eurolla.

Nimetyt hankkeet

Nepenmäen koulun uudisrakennuksen rakennustyöt käynnistyivät syyskuussa 2016 ja koulu valmistui keuhällä 2018 sovittun aikataulun mukaan. Koulun lisäksi rakennukseen tuli tilat Niinivaaran kirjastolle sekä nuorisotoimelle. Hanke toteutettiin jaettuna urakkana ja kohteen pääurakoitsijana toimi YIT Rakennus Oy (Lemminkäinen Oy). Hankkeen hyväksytyt kustannusarvio oli 22,72 milj. euroa ja lopulliset kustannukset n. 20,00 milj. euroa. Hanke rahoitettiin kiinteistöleasingrahoituksella.

Rantakylän Normaalikoulun uudisrakennuksen rakennustyöt käynnistyivät kesäkuussa 2017 ja koulun vastaanottotarkastus pidettiin marraskuun lopulla 2018. Koulurakennus valmistui sovittun aikataulun mukaan. Kiinteistö on vuokrattu Itä-Suomen yliopistolle 20 vuoden vuokrasopimuksella. Kohteen toteutusmuotona oli projektinjohtourakka, jossa päätoteuttajana toimi Skanska Talonrakennus Oy. Hankkeen hyväksytyt kustannusarvio oli 14,29 milj. euroa ja rahoitettiin kiinteistöleasingrahoituksella. Kuluja kirjautuu vielä vuoden 2019 puolelle ja tämän hetkisen arvion mukaan kokonaiskulut jäävät alle hyväksytyt kustannusarvion.

Heinävaaran yläkoulun uudisrakennus toteutettiin ns. moduulirakenteena, eli rakennuksen runko koottiin tehdasvalmisteisista tilaelementeistä. Rakennuksen sisustus- ja talotekniikkatyöt tehtiin työmaalla. Kohteen urakamuotona oli KVR-urakka, eli päätoteuttajana toiminut Elemenco Oy vastasi rakennusteknisten töiden lisäksi kohteen suunnittelusta ja talotekniikan urakoista. Hankkeen hyväksytyt kustannusarvio on 4,50 milj. euroa ja se rahoitettiin kiinteistöleasingrahoituksella. Koulun piti alun perin valmistua lokaussa 2017, mutta urakoitsijan viivästyksistä johtuen kohteen sisäpuolisten töiden vastaanotto pidettiin vasta helmikuun alussa 2018. Oppilaat pääsivät uuteen kouluun 5.2.2018. KVR-urakoitsijaa oli kevään 2018 aikana haettu konkurssiin, jolloin Joensuun kaupunki otti työmaan haltuun ja irtisanoi urakkasopimuksen Elemenco Oy:n kanssa. Kesän ja syksyn 2018 aikana tehtiin jäljellä olevat vesikatto-, julkisivu- ja pihatyöt. Hankkeen kokonaiskulut ovat n. 4,20 milj. euroa, joten ne alittivat hyväksytyt kustannusarvion.

Marjalan koulun laajennus käsittää uusien opetustilojen ja uuden liikuntasalin rakentamisen nykyisen koulun yhteyteen. Hankkeen yhteydessä uusitaan vanhalla osalla keittiö- ja ruokailutilat sekä tehdään saneeraus töitä vanhoissa opetustiloissa. Kohteen suunnittelu käynnistettiin syksyllä 2018 ja rakennustyöt olisi tarkoitus saada käyntiin elokuussa 2019. Kohde on kokonaan valmis syksyllä 2020. Hankkeen hyväksytyt kustannusarvio on 5,25 milj. euroa. Kohde tullaan toteuttamaan jaettuna urakkana.

Pataluodon yläkoulun muutostyö yhtenäiskouluksi liittyi osaltaan Rantakylän Normaalikouluhankkeeseen, eli alueelle jouduttiin rakentamaan kaksi yhtenäiskoulua sadan metrin päähän toisistaan. Rakennustyöt alkoivat vuoden 2018 alussa ja kohde valmistui syksyllä 2018. Hanke toteutettiin jaettuna urakkana Rakennustoimisto K. Tervo Oy:n toimiessa pääurakoitsijana. Hankkeen hyväksytyt kustannusarvio oli 2,07 milj. euroa ja lopulliset kustannukset olivat n. 1,50 milj. euroa.

Enon koulukeskuksen tilaratkaisuista tilakeskus on tehnyt hankesuunnitelman vuonna 2018. Kaupungin-hallitus siirsi päätöksen teon myöhempään hetkeen, kun kiinteistön käytettävyydestä saadaan lisää tietoa.

Tuupovaaran kouluratkaisun osalta on päätetty, että Tuupovaaran yläkoulu siirtyy Heinävaaraan ja Tuu-povaaraan hankitaan alakoulu vuokrakohteena syysyksi 2020. Tilojen hankinta on käynnistetty vuoden 2019 alussa.

Hukanhaudan uusi päiväkotito on 8-osastoinen ja se valmistui elokuussa 2018 aikataulun mukaisesti vanhan Hukanhaudan koulun viereen. Rakennustyöt käynnistyivät heinäkuussa 2017. Hankkeen KVR-urakoitsijana toimi Rakennustoimisto K. Tervo Oy. Hankkeen kustannusarvio oli 4,15 milj. €, loppukustannusten ollessa 4,10 milj. euroa. Hanke rahoitettiin kiinteistöleasingrahoituksella.

Hammaslahden uusi päiväkotito on 5-osastoinen ja se valmistui elokuussa 2018 aikataulun mukaisesti Ham-maslahden terveysaseman läheisyyteen. Rakentaminen alkoi syyskuun alussa 2017. Hankkeen KVR-ura-koitsijana toimi Rakennustoimisto K. Tervo Oy. Hankkeen kustannusarvio oli 3,38 milj. euroa ja lopulliset kustannukset 3,30 milj. euroa. Kohde rahoitettiin kiinteistöleasingrahoituksella.

Pajakadun uuden päiväkodin rakennustyöt käynnistyivät elokuussa 2018 Karsikon vanhan neuvola/nuori-sotilan tontilla vanhan rakennuksen purkamisella heinäkuussa. Hankkeen KVR-urakoitsijana toimii Raken-nustoimisto Eero Reijonen Oy. Päiväkotito on 4-osastoinen ja se valmistuu syyskuun loppuun 2019 men-nessä. Hankkeen kustannusarvio on 3,15 milj. euroa.

Siilaisen terveyskeskuksen peruskorjaus- ja laajennushanke toteutettiin kolmessa vaiheessa. Ensimmäi-sen vaiheen (vastaanotto) laajennus- ja saneeraustyöt käynnistyivät syksyllä 2014. Seuraavana vuonna käynnistyi toisena vaiheena toteutetun erillisen keskuskeittiön rakentaminen. Kolmannen vaiheen raken-nustyöt käynnistettiin 2016. Tämä vaihe käsitti hallinnon, työterveyden ja vuodeosaston tilojen uudisra-kentamisen. Hanke toteutettiin projektinjohtopalvelumallilla ja hankekokonaisuus oli pilkottu pieniin osaurakoihin, joita solmittiin yli 100 kpl. Kohteen viimeisen vaiheen vastaanotto oli joulukuussa 2017. Koh-teessa tehtiin vielä alkuvuodesta 2018 viimeistelytyötä mm. välinehuollon ja yhdyskäytävän osalta. Kesällä 2018 viimeisteltiin pihatyöt. Koko hankkeen hyväksytty kustannusarvio oli 43,1 milj. euroa ja hankkeen lopulliset kokonaiskulut ovat 45,0 milj. euroa.

Niittylahden biolämpölaitos tuottaa lämmön Niittylahden koululle ja päiväkodille. Vanhan lämpölaitoksen tuhouduttua tulipalossa vuoden 2017 lopulla jouduttiin uusi lämpölaitos rakentamaan kiireellisenä hank-keena. Kohteen hankesuunnitelma hyväksyttiin alkuvuodesta 2018 ja kohde toteutettiin kesän 2018 ai-kana. Hankkeen hyväksytty kustannusarvio oli 0,39 milj. euroa, mutta kokonaiskustannukset jäivät 0,28 milj. euroon. Pellettikäyttöisen biolämpölaitoksen toimittajana oli ProPellet Oy.

Pielisjoen linnan vesikattokorjauksessa uusittiin teknisen käyttöikänsä loppusuoralle tulleen suojellun ar-vorakennuksen vesikate ja vaurioituneet yläpohjarakenteet. Hanke valmistui syksyllä 2018 sovitun aika-taulun mukaan. Kohde toteutettiin kokonaisurakkana Rakennusliike Kar.T.O Oy:n toimesta. Hankkeen hyväksytty kustannusarvio oli 0,50 milj. euroa ja lopulliset kustannukset n. 0,40 milj. euroa.

Joensuun Areenan vesikate uusittiin kesän 2018 aikana. Nykyisen vesikatteen päälle asennettiin 50 kova-villa ja uusi 1,6 mm protan-kate. Työn päätoteuttajana toimi KattoConsultin Oy. Lisäksi rakennuttajan hankintana toimitettiin Protan-vesikate. Hankkeen hyväksytty kustannusarvio oli 0,96 milj. euroa, hank-keen toteutuneiden kokonaiskustannusten jäädessä 0,81 milj. euroon.

Uuden harjoitusjäähalli 2:n uudisrakentaminen ja kilpajäähallin sosiaalitilojen saneeraus käynnistyi kesällä 2018. Hanke toteutetaan jaettuna urakkana Rakennustoimisto K. Tervo Oy:n toimiessa pääurakoitsijana. Kohde valmistuu kesän 2019 aikana. Hankkeen hyväksytty kustannusarvio on 6,73 milj. euroa. Kohteelle on myönnetty valtionavustusta 0,75 milj. euroa ja perinnöstä avustusta 0,33 milj. euroa.

Wärtsilätalon keittiön saneerauksen suunnittelu käynnistettiin vuoden 2018 keväällä. Rakennustyöt alkoivat tammikuussa 2019 ja kohde valmistuu elokuussa 2019. Hanke toteutetaan jaettuna urakkana Rakennustoimisto K. Tervo Oy:n toimiessa pääurakoitsijana. Hankkeen hyväksytty kustannusarvio on 2,50 milj. euroa.

Vuonna 2019 käynnistyvien hankkeiden "Jukolankadun päiväkodin, Sirkkalan muutos yläkouluksi, Uimaharjun koulun tilajärjestelyt ja Mehtimäkihalli" osalta on hankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen kirjattu vuoden 2018 loppuun kohdistuneet menot kyseisten hankkeiden investointitileille. Kyseiset menot ovat aiheutuneet hankesuunnitelmien laadinnasta sekä viitesuunnitelmien ja rakennussuunnitelmien laadinnasta.

Pienet hankkeet

Vuonna 2018 toteutettiin seuraavat pienet hankkeet:

- Niittylahden koulu, pihakorjauksen II-vaihe	221.539 €
- Pyhäselän koulu, äänentoistojärjestelmän uusinta	31.301 €
- Suhmuran koulu, saattoliikennejärjestelyt	198.552 €
- Heinävaaran alakoulu, korjaustyö	150.951 €
- Mutalan koulu, liikuntasalin lattiakorjaus	96.424 €
- Tarpojan päiväkotiki, korjaustyö	124.126 €
- Kaupungintalon puiston muutostyöt	17.695 €
- Pääkirjasto, korjaus- ja muutostöitä	169.403 €
- Areena, pihan korjaus- ja muutostyöt	11.083 €
- Rantakylän raitti ja uimahallin pukukaapit	65.917 €
- Siilaisen keskuskeittiö, laitureiden sulanapito	55.768 €
- Siilaisen D-osan viemärikorjaus sukityksella	23.138 €
- Liittymismaksut	66.582 €
<hr/> Yhteensä	<hr/> 1.232.481 €

Selvityskohteita

Vuoden aikana valmistuneet hankesuunnitelmat, jota eivät ole vielä toteutusvaiheessa:

- Sirkkalan muutos yläkouluksi
- Uimaharjun koulun tilajärjestelyt
- Tuupovaaran koulun tilajärjestelyt
- Mehtimäkihalli
- Jukolankadun päiväkotiki

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteuma
Vetovoima	Tilakeskus osallistuu kulttuurin ja liikunnan kärkihankkeita koskevaan selvitystyöhön ja auttaa etsimään erilaisia yhteistyömahdollisuuksia hankkeiden toteuttamiseksi myös ulkopuolisten toimijoiden kanssa.	Liikunnan kärkihankkeet valittu ja priorisoitu, kulttuuritiloja koskevan taustaselvityksen valmistelu käynnistynyt. Kulttuurin kärkihankkeiden priorisointi tehdään vuonna 2019.	Tilakeskus on osallistunut liikunnan kärkihanketyöhön. Liikuntapaikkarakentamisen kärkihankkeet on hyväksytty kaupunginhallituksen kokouksessa 11.2.2019 § 52 (liikuntapaikkasuunnitelman liite 4). Kulttuurin kärkihankkeiden priorisointi tehdään vuonna 2019. Vuonna 2019 käynnistyy Mehtimäen palloiluhalli -hanke tulee saamaan yksityistä rahoitusta. Tilakeskus on osallistunut Konservatorion tilojen hankesuunnitteluun. Vuokrauksen esisopimus on tarkoitus tehdä alkuvuodesta 2019.
Kestävä kaupunki	Talonrakennuksen investointi-hankkeissa jatketaan vihreänteknologian kartoittamista ja hyödyntämistä. Näihin kuuluvat mm. energiatehokkaat ratkaisut, ilmaisenergia sekä älykkäät automaatiojärjestelmät.	Investointiohjelman mukaisissa kohteissa toteutuneet ratkaisut	Nepenmäen, Rantakylän ja Heinävaaran koulun sekä Hukanhaudan ja Hammaslahden päiväkotihankkeissa on toteutettu mm. aurinkosähköjärjestelmät ja hyödynnetään älykästä automaatiotekniikkaa. Pajakadun päiväkoti toteutetaan samoilla periaatteilla.
Elinvoima	Määritellään innovatiiviset hankinnat tarkemmin hankintasuunnitelmissa.	Hankinnat ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti	Toimintavuoden talonrakennuksen toteutetut innovatiiviset hankinnat liittyivät edellä mainittuihin energiatehokkuusratkaisuihin.

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2018	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2018 lopussa	Toteuma
Kaupunkiympäristö	Toimitilojen terveellisyydestä, turvallisuudesta, esteettömyydestä ja viihtyisyydestä pidetään huolta. Korjausvelkaa vähennetään edelleen. Sisäilmatyöryhmälle tulevien sisäilmailmoitusten määrää seurataan vuosittain.	Korjausvelkalaskelma päivitetään vuosittain ja korjausvelka on vähentynyt. Sisäilmailmoitukset on käsitelty ja tarvittavat toimenpiteet on sovittu.	Korjausvelka on laskenut vuoden 2009 52,7 milj. eurosta vuoden 2018 38,2 milj. euroon. Korjausvelka on pysynyt jotakuinkin samalla tasolla kuin vuonna 2017. Sisäilmailmoituksia tilakeskukseen tuli noin 60 kpl (osa samoilta henkilöiltä). Ongelmana seurannan kannalta on, että käytössä ei ole vielä sähköistä ilmoitusjärjestelmää, vaan ilmoitukset toimitetaan paperisina. Sisäilmatyöryhmä on linjannut toimenpiteet.
Kaupunkiympäristö Kaupungin keskeiset hallinnon toiminnot kootaan yhteen paikkaan.	Käynnistetään kokonaisuutta koskevan selvityksen laatiminen yhdessä Konsernihallinnon ja toimialojen kanssa	Selvitystyö on käynnissä	Hallinnon tiloja käsittelevä selvitystyö on käynnistynyt, hanketta koordinoiva työryhmä kokoontui keran vuonna 2018. Tilakeskus osallistui selvitystyöhön.
Hyvinvointi ja sivistys	Tilakeskus on aktiivisesti mukana liikuntapaikkasuunnitelman valmistelussa ja ohjelmoinnissa.	Liikuntapaikkasuunnitelman mukaiset hankkeet on huomioitu ohjelmoinnissa	Tilakeskus osallistui liikuntapaikkasuunnitelman laadintaan liikuntapaikkatyöryhmässä. Kaupunginhallitus hyväksyi päivitetyn liikuntapaikkasuunnitelman 11.2.2019 § 52

Taloudelliset tavoitteet

Tavoitteet	Toteutuma
Joensuun Tilakeskuksen taloudellinen tulostavoite on -101 000 euroa.	Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä ja varauksia on - 113 832 euroa. Tulostavoitteesta jäätiin hieman, mikä johtui toimintavuonna yllättäen käytöstä poistuneesta Hammaslahden koulusta ja sen tasearvon alaskirjaamisesta.
Peruspääomalle maksetaan 6 % (5,49 milj. euroa) korvaus.	Pääomalle maksettiin vaadittu 6 % korvaus (5 49 milj. euroa).
Rakennusten myyntivoittotavoite vuodella 2018 on 250 000 euroa. Liikevaihdoksi vuodelle 2018 on budjetoitu 42,5 milj. euroa.	Rakennusten myyntivoitto oli 147 617 euroa. Myyntivoittotavoite ei täyttynyt. Liikevaihto toimintavuonna oli 42,9 milj. euroa

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2018	Poikkeama	Ed.vuoden toteutuma
Toimintatulot	42 794 000,00	0,00	42 794 000,00	43 418 426,72	624 426,72	42 105 318,43
Liikevaihto	42 544 000,00	0,00	42 544 000,00	42 877 091,75	333 091,75	41 007 016,83
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0,00	277 645,05	277 645,05	671 969,32
Muut liiketoiminnan tulot	250 000,00	0,00	250 000,00	262 452,05	12 452,05	423 590,02
Muut tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	1 237,87	1 237,87	2 742,26
Toimintamenot	-25 670 000,00	-9 000,00	-25 679 000,00	-25 741 659,20	-62 659,20	-26 010 993,74
Materiaalit ja palvelut	-14 191 000,00	0,00	-14 191 000,00	-14 952 893,19	-761 893,19	-15 424 185,51
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 650 000,00	0,00	-6 650 000,00	-6 661 332,39	-11 332,39	-6 928 651,88
Palvelujen ostot	-7 541 000,00	0,00	-7 541 000,00	-8 291 560,80	-750 560,80	-8 495 533,63
Henkilöstökulut	-1 015 000,00	-8 600,00	-1 023 600,00	-1 024 380,99	-780,99	-966 181,98
Palkat ja palkkiot	-823 600,00	-7 100,00	-830 700,00	-830 297,53	402,47	-772 137,30
Henkilösivukulut	-191 400,00	-1 500,00	-192 900,00	-194 083,46	-1 183,46	-194 044,68
Muut liiketoiminnan menot	-10 464 000,00	-400,00	-10 464 400,00	-9 764 385,02	700 014,98	-9 620 626,25
Toimintakate	17 124 000,00	-9 000,00	17 115 000,00	17 676 767,52	561 767,52	16 094 324,69
Rahoitustulot ja -menot	-5 486 000,00	0,00	-5 486 000,00	-5 487 008,95	-1 008,95	-5 486 090,53
Muut rahoitusmenot	0,00	0,00	0,00	-1 388,23	-1 388,23	-469,81
Korvaus peruspääomasta	-5 486 000,00	0,00	-5 486 000,00	-5 485 620,72	379,28	-5 485 620,72
Vuosikate	11 638 000,00	-9 000,00	11 629 000,00	12 189 758,57	560 758,57	10 608 234,16
Poistot ja arvonalentumiset	-11 730 000,00	0,00	-11 730 000,00	-12 303 590,87	-573 590,87	-11 228 504,55
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 160 000,00	0,00	-11 160 000,00	-10 990 733,19	169 266,81	-9 893 354,16
Arvonalentumiset	-570 000,00	0,00	-570 000,00	-1 312 857,68	-742 857,68	-1 335 150,39
Tilikauden tulos	-92 000,00	-9 000,00	-101 000,00	-113 832,30	-12 832,30	-620 270,39
Tilinpäätössiirrot	0,00	0,00	0,00	1 215 875,20	1 215 875,20	-2 038 856,47
Poistoeron lisäys (-), vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	-2 221 124,80	-2 221 124,80	1 111 143,53
Varausten lisäys (-), vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	3 437 000,00	3 437 000,00	-3 150 000,00
Tilikauden ylijäämä	-92 000,00	-9 000,00	-101 000,00	1 102 042,90	1 203 042,90	-2 659 126,86

Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Liikevaihto	42 877 091,75	41 007 016,83
Valmistus omaan käyttöön	277 645,05	671 969,32
Liiketoiminnan muut tuotot	262 452,05	423 590,02
Muut tuet ja avustukset	1 237,87	2 742,26
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 661 332,39	-6 928 651,88
Palvelujen ostot	-8 291 560,80	-8 495 533,63
	<u>-14 952 893,19</u>	<u>-15 424 185,51</u>
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-830 297,53	-772 137,30
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-162 726,37	-158 562,24
Muut henkilösivukulut	-31 357,09	-35 482,44
	<u>-1 024 380,99</u>	<u>-966 181,98</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 990 733,19	-9 893 354,16
Arvonalentumiset	-1 312 857,68	-1 335 150,39
Poistot ja arvonalentumiset	-12 303 590,87	-11 228 504,55
Liiketoiminnan muut kulut	-9 764 385,02	-9 620 626,25
Liikeylijäämä	5 373 176,65	4 865 820,14
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomasta	-5 485 620,72	-5 485 620,72
Muut rahoituskulut	-1 388,23	-469,81
	<u>-5 487 008,95</u>	<u>-5 486 090,53</u>
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	-113 832,30	-620 270,39
Ylijäämä ennen varauksia	-113 832,30	-620 270,39
Poistoeron vähennys (+)	-2 221 124,80	1 111 143,53
Investointivarausten lisäys (-)	0,00	-3 150 000,00
Investointivarausten vähennys	3 437 000,00	0,00
Tilikauden ylijäämä	<u>1 102 042,90</u>	<u>-2 659 126,86</u>

Tase

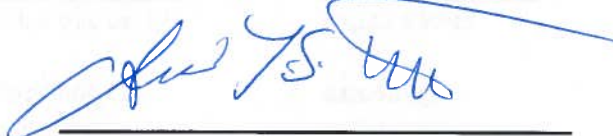
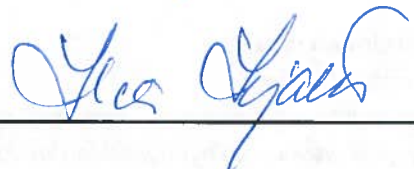

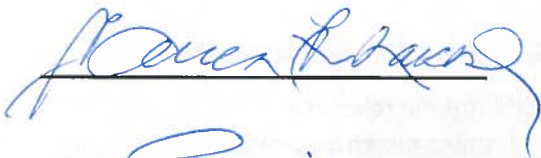

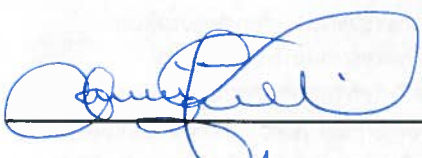

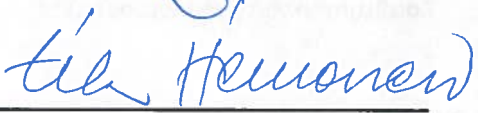
VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	1 068 145,78	1 449 507,50
	<u>1 068 145,78</u>	<u>1 449 507,50</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 423 869,24	1 357 286,82
Rakennukset	177 255 950,34	153 546 354,61
Koneet ja kalusto	110 325,22	147 449,93
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 763 196,95	30 730 407,09
	<u>182 553 341,75</u>	<u>185 781 498,45</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	7 486 683,09	7 486 683,09
Muut saamiset	76 641,50	67 371,50
	<u>7 563 324,59</u>	<u>7 554 054,59</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 836 687,20	434 274,45
Muut saamiset	337 179,33	363 548,73
Siirtosaamiset	243 734,64	1 859 931,75
	<u>2 417 601,17</u>	<u>2 657 754,93</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>193 602 413,29</u>	<u>197 442 815,47</u>
VASTATTAVAA		
	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	91 427 011,19	91 427 011,19
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	17 066 943,80	19 726 070,66
Tilikauden yli-/alijäämä	1 102 042,90	-2 659 126,86
	<u>109 595 997,89</u>	<u>108 493 954,99</u>
POISTOERO JA VARAUKSET		
Poistoero	22 022 206,66	19 801 081,86
Vapaaehtoiset varaukset	3 150 000,00	6 587 000,00
	<u>25 172 206,66</u>	<u>26 388 081,86</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	0,00	207,41
Ostovelat	2 200 824,62	3 394 023,65
Korottomat velat kunnalta	56 370 962,68	58 891 639,30
Liittymismaksut ja muut velat	32 698,68	58 568,83
Siirtovelat	229 722,76	216 339,43
	<u>58 834 208,74</u>	<u>62 560 778,62</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>193 602 413,29</u>	<u>197 442 815,47</u>

Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä	5 373 176,65	4 865 820,14
Poistot ja arvonalentumiset	12 303 590,87	11 228 504,55
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 487 008,95	-5 486 090,53
Tulorahoituksen korjaukset	<u>-147 617,05</u>	<u>-358 575,40</u>
	12 042 141,52	10 249 658,76
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-9 397 462,40	-21 900 015,85
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	570 000,00	450 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	<u>281 007,00</u>	<u>503 001,00</u>
	-8 546 455,40	-20 947 014,85
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 495 686,12	-10 697 356,09
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	<u>-9 270,00</u>	<u>-18 460,00</u>
	-9 270,00	-18 460,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	0,00	113 432,01
Saamisten muutos muilta	240 153,76	-915 906,30
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-2 519 633,23	11 396 045,48
Korottomien velkojen muutos muilta	<u>-1 206 936,65</u>	<u>122 244,90</u>
	-3 486 416,12	10 715 816,09
Rahoituksen rahavirta	-3 495 686,12	10 697 356,09
Rahavarojen muutos	0,00	0,00

10. Allekirjoitukset ja merkinnät

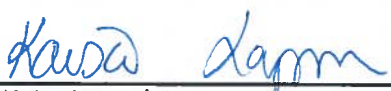
Joensuussa 25.3.2019

 _____	 _____
 _____	 _____
 _____	 _____
 _____	 _____
 _____	 _____
 _____	 _____
_____	_____

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Joensuussa 13 . 5 . 2019

KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy

_____
Kaisa Lappalainen
JHT, HT

11. LUETTELO KÄYTETYISTÄ TILIKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Tilinpäätös		Sidottuna
Päiväkirja		Sähköinen arkistointi
Pääkirja		Sähköinen arkistointi
Osakirjanpidot		Atk-tulosteena
Tase-erittelyt		Paperitulosteena/sähköinen arkistointi
Tositeaineisto		
Kirjanpito		
Avaava tase	ALKUSA-	Paperitulosteena
Muistiotositteet	MUIST1-	Paperitulosteena
Muistiotositteet, EU	EUULK-	Paperitulosteena
Muistiotositteet, rahastot	MUIRAH-	Paperitulosteena
Ulkoiset muistiot rondosta	MUIRO2	Sähköinen arkistointi
Kassatositteet	KASSA2-	Paperitulosteena
Sisäinen tilimyynti, CPU	KASSAS-	Paperitulosteena
Tiliotteet	PANKKI-	Sähköarkistointi/paperituloste
Sisäiset siirrot ja oikaisut	MUISIS-	Paperitulosteena
Sisäiset tositteet, EU	EUSIS-	Paperitulosteena
Sisäiset muistiot Rondosta	MUIRS2	Sähköinen arkistointi
Vesilaskutus	VESIKP-	Paperitulosteena
Käyttösuunnitelma	BUD-	Paperitulosteena
Talousarvion muutosten tallennus	BUDL-	Paperitulosteena
Palkat		
Manuaaliset palkat	MUIPAL-	Paperitulosteena
Manuaaliset palkat, EU	EUPAL-	Paperitulosteena
Atk-palkkatositteet	PALKAT-	Paperitulosteena
Matkalaskut	MATKAT-	Paperitulosteena
Ostoreskontra		
Ostoreskontra, Rondo	OSTOT-	Sähköinen arkistointi
Ostoreskontramaksut	OMAKSU-	Sähköinen arkistointi
Ostoreskontra, käsinmaksu	OMAKSU-	Paperitulosteena/sähköinen arkistointi
Sisäiset laskut Rondosta	SISROP-	Sähköinen arkistointi
Myyntireskontra		
Laskutuskaadot	YMR10-YMR99	Paperitulosteena
Kuittaukset	YMRHYV	Paperitulosteena
Manuaaliset suoritukset	YMRMAN	Paperitulosteena
Viitesuoritukset	YMRVII	Paperitulosteena
Käyttöomaisuus		
Hankinnat, myynnit/romutukset	KOMTOS	Paperitulosteena
Suunnitelman mukaiset poistot	KOMTOS	Paperitulosteena
Käyttöomaisuusmuistiot	KOMMUI	Paperitulosteena
Irtaimisto	IRTAIN-	Paperitulosteena
Konserni		
Alkusaldot	KLALKU-	Paperitulosteena
Tytär/kuntayhtymät	KLYHT-	Paperitulosteena
Konsernikirjaukset	KLKIRJ-	Paperitulosteena
Tilinpäätöksen liitetietositteet	LTOS-	Paperitulosteena/sähköinen arkistointi